

УЧИТЕЛЯТ
ПЕТЪР ДЪНОВ

НАЙ-ЛЕСНОТО

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС
ДВАДЕСЕТА ГОДИНА
(1940 – 1941)

ТОМ I

София 1998

Издателският екип изказва благодарност на всички, които с цената на лишения, граничеци с героизъм, запазиха за поколенията безценното Слово на Учителя. Благодарим на стенографките Паша Теодорова (1888–1972), Савка Керемидчиева (1901–1945), Елена Андреева (1899–1990) и на съхранявалите го през годините българи.

Да бъде благословен самоотверженият им труд.

Координатор по отпечатването на неиздаденото до този момент Слово на Учителя е Вергилий Кръстев.

АВТЕНТИЧНОСТТА НА СТЕНОГРАФСКИТЕ ЗАПИСИ Е ЗАПАЗЕНА.

НАЙ-ЛЕСНОТО

„Отче наш“

Може ли да ми зададете най-лесната тема? Коя е най-лесната тема в света? Ако ви кажат да пишете върху най-лесната тема, коя ще изберете? За всеки едного от вас кое е най-лесното? От Ваше гледище кой е най-лесният въпрос? Ако е въпрос за най-мъчния въпрос, философия е необходима, но най-лесното трябва да го знаете. Ако ви дадат в цялата природа всичките форми, които съществуват, коя форма бихте избрали?

Представете си, че всичките форми съществуват като едно благо. Да кажем, вие имате понятие за комара. Какво е вашето понятие за комара? Учено същество е комарът. Вие имате една илюзия. Когато дойде един съвременен лекар със своята спринцовка, че забие иглата в тялото, вие този съвременен лекар ще го видите като комар. Той не е комар, но цял лекар. Вие имате понятие за комара, че е шило. Лекар е комарът, който натиска хобота си в тялото ви. Този комар защо Господ го е създал? Вие тогава нямате ясна представа какво нещо е комарът. Комарът е една служба на природата – лекар, иска да ви лекува. Неговият хобот, това ли е лекарят? Това е неговият инструмент, неговата спринцовка.

Сега кой е най-лесният въпрос за вас? Вие искате да бъдете богати. Мислите ли, че това е най-лесното? Искате да бъдете богати на какво основание? Или искате да бъдете учени. Мислите ли, че той е най-лесният въпрос?

Кое е най-лесното? Ако бих ви попитал за най-мъчния въпрос, разбирам да ви е трудно, но аз ви питам кой е най-лесният въпрос, най-лесното, което всеки може да го

направи, туй, което не представя никаква мъчнотия.

Представете си сега, че имате: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Кое число бихте избрали? Ако сте ученик, учителят ви тури бележка. Ако е шестобалната система, могава от едно до шест показва способността на учениците. Ако му тури единица, показва степента. Ако му тури две, показва степента. Три, четири, пет, шест – всички показват степента на ученика. Тъй щото, коя степен ще изберете вие? Представете си, че на всяка степен съответства едно знание. В дадения случай защо не се предпочита единицата? И двойката не искат. Ако турят на ученика едно или две, той ще си прехване устните. А пък при три ще си свие веждите. При четири малко веждите ще се поразтегнат. При пет малко ще се поусмихне. При шест ще се усмихне. Оставам седем, осем, девет. Къде да ги турим?

Питам, вашите професори, които ви преподават, минали ли са всички с шест? Сега на вашите разсъдителни способности колко биха ви турили? Или на вашия говор колко биха ви турили? Или на вашите чувства колко биха ви турили? Предметно учение е. Чувствата за мене са: да паля огъня някъде. Колко ще ми турят? Ако може да запалиш огън, че всичко да може да ври на него и да не изгаря, [колко ще ти турят]? Каквото ядене да се тури – да се сготви, да се опече хубаво рибата. Представете си, че ви дам да запалите огън – ако се тури хлябът да се опече, да не изгори.

Да кажем, вие имате състоянието на недоволство. На какво се дължи недоволството? Вземете един болен, който има слаби гърди, не може да диша. Някой му казал, че той няма условия. Вярно ли е това? Болният, на когото гробовете са слаби, има изобилно въздух и при всичкото изобилие умира от недоимък на въздух. Изобилие въздух има, пък не може да живее. Човек, и при най-големите способности, може да умре. Какво показва? Външни ли са причините? Някъде човек има условия да живее, но него осъждат на обесване, турят му въжето на врата, стегнат

го, умира от задушаване. Единият умира от собственото задушаване, другият умира от външно задушаване. Сега, който се душава сам, какви са условията?

Да ви дам едно обяснение. Представете си, че имате един съд. Ако този съд е пълен с вода, колко спирт може да налеете в съда? Съдът е пълен с вода. („Нищо не може.“) Да допуснем, че този съд е пълен с топло сребро. Колко злато може да турите в същия съд? Какво може да турите, което може да се вмести в съда? („Въздух.“) Колко въздух може да турите? Казват, че телата се проникват едно друго. В златото има празно пространство. Във всичките тела има празно пространство, но трябва да имате голямо знание. Кое е по-тежко, златото или среброто? („Златото е по-тежко.“)

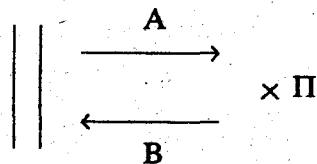

Сега вие всички сте дошли в света, без да знаете кой ви е повикал. Вашият баща и майка са ви повикали. Те са дошли тук. Ако ги попитат защо са ви довели в света, на какво основание ви повикаха тук на гости, какво ще кажете? Да ви приведа един анекдот. Един евангелски проповедник в Америка повикал един българин на гости. Този българин, по български, повикал още двама свои приятели и наместо сам, отиват трима. Проповедникът му казва: „Трябваше най-малко три дена по-рано да ме предупредиш.“ Българинът без предупреждение води още двама. Питам, на място ли са тия гости? Вие в природата сте поканени сами, само вас ви е поканила, а вие водите още двама. Какви са били съображенията на този български студент, който повикал свои двама приятели, че и тях води на гости? Какво предположение бихте турили?

Представете си, че вие се нуждаете от грехи. Сега разсъждавам не философски, разсъждавам за обикновения живот. Казвам, обикновеният живот е толкоз важен, колкото и необикновеният живот. Някои неща са обикновени, някои неща са необикновени – те са наши разсъждения. От

гледницето, от което разглеждаме, вярно е. Но вие се нуждаете от грехи. Ако е лятно време, каква греха ще изберете? Има палта дебела и тънки. Ако е лято, ще изберете тънко, мъчно се носи дебелото палто. Ако е зимно време, ще изберете дебела греха. Защо? Лятно време има повече топлина, тънките грехи по-лесно свършват работа лятно време. Дебелите грехи задържат повече топлина и за зимата са необходими. Какви са съображенията ви, че избирате тънки грехи? Вие имате известни съображения.

Представете си, че вие сте избрали тънките грехи и е лятно време. Но същевременно вие пътувате към северния полюс. Най-първо тънките грехи са на място, но като пътувате към северния полюс, започвате да ставате недоволни от вашите грехи. Най-първо беше на място, гето сте избрали тънките грехи. Сега отивате на северния полюс. Без да знаете, ставате недоволни от вашите грехи. В началото грехите бяха на място, после намирате, че грехите не са на място, няма достатъчно топлина. Виждате, че тия грехи съвсем не съответстват. Как стана тази работа: бяхте доволни, пък сега не сте доволни от тях? Какво трябва да се прави? Да си представим, че двете успоредни линии представляват екватора, пък с $\times$ отбелязваме полюса. Значи вие се движите по посока А. Като дойдете в северния полюс, вие вече сте недоволни от вашите грехи. Какво трябва да се прави? Ще се върнеш назад. По кой път ще се върнеш? Ще се върнеш по посока В. Вие сте влезли в един свят, трябва да изучавате законите, движенията. В каква посока ти се движил? Щом се движил в една посока, в която се увеличават твоите недоволства, какво показва това?

Допуснете, че вие сте студент в университета или сте ученик в някоя гимназия. Първата година разваляте

отношенията със съкласниците си. Втората година разваляте отношенията с учителите си. Третата, четвъртата, петата години увеличавате и не може да седите в гимназията. Кои са причините? Представете си, че тия ученици, вашите другари, са заядливи, обичат да се шегуват, професорите са много строги. Всичко това е насочено спрямо вас. Какво трябва да се прави? Че ако влезе огънят тук със своя характер, какво ще направите? Мислите ли, че ние може да го търпим? На някой стол седне, ще развали стола. Ако дойде до масата, ще развали масата. На пианото ако седне, всичко ще развали. Питам, с този характер кой ще търпи огъня? Казвате: „Да има човек огнен характер.“ С огнен характер, като седнеш на стола, ще запалиш стола. Влезеш в стаята, запалиш стаята. Влезеш във водата, водата заври. Влезеш във въздуха, нагорещиш го, буря стане. С огнен характер, гето влезеш, дим дигнеш, гето влезеш, всичките хора станат нещастни. Кой ще те търпи, кажете ми? Това са ред разсъждения.

Вие разсъждавате и мислите, че вие сте най-добрият човек, че всичко в света не става тъй, че сте онеправдан. Имате едно понятие в себе си, че нищо не разбират хората. Право ли е туй? Въздухът, след като е влязъл във вас, вие разбирате ли сте го? Храната, след като е влязла във вас, вие разбирате ли сте я? Въздухът, влязъл във вас чист, излиза нечист от вас. Светлината, която влиза и излиза от вашите очи, тя не излиза вече такава, каквато трябва.

Но нека дойдем до въпроса: кой е най-лесният въпрос? Ако изберете тънките грехи и идете към полюса, защо ставате недоволен? Защото на северния полюс се намаляват благоприятните условия. Вашите тънки грехи не са правени за северния полюс, те са правени само за екватора. С тях само на екватора може да живеете. На северния полюс трябва да се сменят грехите. Вие по някой път разглеждаме животните с техните космати грехи, но знаете ли, когато се създадоха животните, каква беше

земята? Когато се създадоха космите на хората, топло ли беше, или студено? Когато се създадоха горите, влажно ли беше, или сухо беше? Те са въпроси, в които може би учениците хора трябва да работят много години, за да докажат.

Колко време се изисква да докажеш една теория, че на месечината има въздух или не? Ако няма въздух, кои са причините? Ако има въздух, по какво може да се докаже? Или по някой път казвате, че на Марс има жители. Как ще докажете? Кои са признаците на живота? Кои са признаците в съвременния модерен живот, дали в една къща живеят хора, или не? Ако е вечер, по светлината ще познаете. Ако има светлина, има хора. Ако няма светлина, няма хора. Ако светлината е малка или ако светлината е силна, какво ще заключите? Където има повече светлина, по-богати са хората. Където светлината е по-малка, тия хора са сиромаси. Вашето щастие зависи да намерите най-лесното, дето почти нищо няма да ви струва.

Да ви задам някой въпрос – [за] да възприемете нещо в света, без да изявите нищо, така, с най-малкото усилие, коя е най-лесната работа, която може да направите? („*Дишането*.“) Много тежка работа е дишането. Дишането – трябва да канши въздуха, трябва да работиш. Не е достатъчно въздухът да влезе. Като дойде до човека, трябва да го опънеш. Той не е доволен. Казваш: „Влез де.“

Коя е най-леката работа? Гледането не е лесна работа. Трябва да мърдаш очите, тежка работа е. Аз считам, въздуха да оставиш само да те поглежда, малко да те докосва. Въздухът от само себе си го прави. Или да се оставиш светлината да влиза в очите, да влиза в очите, да влиза и да излиза. Ти седиш, тя влиза и излиза, ти почти никакво усилие не правиш. Въздухът минава, поглежда те и си заминава. След като те погледне въздухът, какво ще ти остави? Ако мине четката на един художник върху гърба, какво ще остави? Представете си, че неговата четка е всякога празна. Няма да натисне, но отгоре деликатно ще мине. Представете си, че художникът е малко от огнените

температури, обича червената боя. Ще ви остави някаква малка червенина или малко песимистично настроение – обича синия цвят. Питам: какво ще ви остави въздухът, като мине покрай вас? („*Приятно разположение*.“)

Сега я ми кажете най-лесната работа коя е? Коя е най-лесната работа? Всеки да каже от своето становище, не общочовешко. Коя е най-лесната работа, при която ще изживите най-малко енергия? Трябва човек да се намери в трудно положение. В Севастополската война разправят за един французин. Отишъл във Варненско и искал да си купи нещо от един стар българин. Говори му, говори му, българинът нищо не разбира. Казва: „Синко, кажи ми на български. Майка ти не те ли учила да говориш? Какво ми говориш?“ Българинът счита, че трябва да му каже нещо на български. „Кажи ми какво искаш, да ти услужа.“ Французинът му разправя, иска мляко да му даде. По едно време гледа го, върти се. Направил една дълбочинка на земята, турил си пръста и с другата ръка показва, като че дои. Казва: „Тъй кажи. Пак си бил умен. Синко, виждам те, че не знаеш да говориш, ням човек си. Горкото.“ Потупал го по гърба. „Ти искаш мляко.“ Питам: този французин невежа ли беше? Учен човек беше, но разправя на френски. Българинът счита, че всичките трябва да говорят на български.

Ти отиваш в природата като този французин, как ще те разбере тя? Ти казваш: „Тежко ми е.“ Но то е по български *тежко*. Ако идеш във Франция и кажеш, че ти е тежко, французите какво ще ти кажат? Ако французинът дойде и ти каже, че му е тежко на френски, няма да го разбереш. В природата ако идеш и кажеш, че ти е тежко, и тя няма да те разбере. Ако пъшкаш, тя счита този, който пъшка, за много работлив човек, за много гениален.

Я сега изберете си един най-лесен занаят, с който може да прекарате. Кой е най-лесният занаят в природата? Представете си, че щастие то ви зависи от това, което ще изберете. Кой е най-лесният занаят? Ако изберете най-лесния занаят, вие ще намерите вашето щастие, пък ако

намерите най-трудния занаят, ще намерите вашето нещастие.

Коя е първата гума, с която всеки език започва? Казват, човек трябва да мисли. Коя е първата мисъл? И мисълта си има своята азбука. Казва: „Бог създаде света.“ Но когато създаде първия ден, казва: „Да бъде светлина.“ И стана светлина. На втория ден какво каза? Във всеки ден Бог казваше разни гуми и светът ставаше.

Да допуснем, че ти искаш да бъдеш щастлив. Като кажеш, че искаш да бъдеш щастлив, мислиш ли след колко време ти ще бъдеш щастлив? Представете си един човек, който боледува от нямане на въздух. Колко време му трябва, за да възстанови неговото съзнание, след като гиша, за да има едно нормално състояние? На всеки един от вас колко време ще му вземе, за да напълни една стомна от пет килограма? При една обикновена чешма пълнили ли сте вие? Може да направите опит. Ще извадите часовника, ще видеш за колко минути ще се напълни стомната.

Казвам, кой е най-лесният въпрос? Щом изберете най-лесното в света, вие ще разрешите въпроса с всичките мъчнотии. Най-лесните неща разрешават всичките мъчни въпроси. Най-мъчните въпроси разрешават туй, което никога не може да се разреши. Разрешаваш да бъдеш добър. То е един много мъчен въпрос. Избирате да бъдете справедлив. То е много мъчен въпрос. Как ще бъдете справедлив? Закарвате овцете в тревата – вие сте справедлив към овцете, но сте несправедлив към тревата. Докарвате вълците при овцете – към вълците сте справедлив, но към овцете сте несправедлив. Развъждате гъсеници – справедлив сте към гъсениците, но сте несправедлив към гърветата, ще изпоягат листата им. Или, ако искате да бъдете справедлив към вашите крака, искате да ходите. Или, ако сте справедлив към вашите ръце: мислите ли, че ако се отнесете добре с вашите ръце, ще имате правилна обхода и към краката си? Ако гоице до моралното отношение, ще видим, че някой път човек не се отнася добре с ушите си – слуша това,

което не трябва да слуша. Някой път човек е несправедлив към очите си – гледа това, което не трябва да гледа. Или пък ухаеш това, което не трябва да ухаеш. Или работиш повече, или ходиш повече.

Според вас най-лесната работа е да бъдете господари. Няма по-лесна работа според вас. Вие искате всички да бъдете господари. По-лесна работа няма. Само като мръднеш, и всичко да стане. Най-лесната работа е да бъдете господари. Никой от вас не иска да бъде слуга. Да си слуга е мъчна работа. Като си господар, само натиснеш звънеца, какво ще ти коства? Казва: „Да се направят нещата“ – и нещата стават. „Да стане светът“ – и светът става. „Да бъде светлина“ – и светлина става. „Да бъде богат“ – и богат ставаш. Каквото кажеш, става. Най-лесната работа е да бъдеш господар. Но сега какви са придобивките от господарите в света?

Един стар българин изучавал окултната наука. Казва, че вече намерил ключа – каквото каже, става. Имал един чувал с жито. Изправя се и казва: „Заповядвам на всичките житени зрънца да станат деца.“ Веднага всички се превърнали на деца и като се награкали всички да му искат да ядат. Той няма храна за всичките, а всичките деца викат, викат: „Татко, хляб.“ Взел той едно гърво и започнал да ги избива. Като казал да станат зърната на деца, те станали, но после не знаел как да ги превърне на зърна. Взел гървото и започнал да ги избива. Приказката казва, че останало едно дете, което се скрило зад вратата и казало: „Татко, мене не убивай. Аз ще те слушам.“ „Туй го разбирам“ – казал българинът. Той, като казал всички да се превърнат на деца, мислел, че всички ще го слушат. А те всички награкали и искали да им даде хляб. Казва: „Който иска – гърво.“ Останалото дете казало: „Мене, татко, не убивай. Каквото искаш, ще го направя.“ Казва: „Така те искам. Ти си от умните деца. А пък другите деца искат. Да нямаш такъв характер.“

Каква е философията тук? Защо българинът ги из-

бил? Уплашил се човекът, че ще го изпоягат. Той трябва да се зароби заради тях. Този анекдот е създаден, може да има причини, които са скрити. Има въпроси, които ние не може да разрешим.

Мислите ли, че да заповядва човек е най-лесното? Каква служба бихте избрали сега? Професор ли, лекар ли, какво искате да станете? („Добър ученик?“) Ученик и сега сте. Кажете кой е най-лесният въпрос? Най-добрият ученик, като не знае кой е най-лесният въпрос, какъв ученик е? Добрият ученик, който знае най-мъчните въпроси, как тъй да не може да знае най-лесното?

Кое положение е по-добро: да се движим от екватора към полюса или от полюса към екватора? Де има повече придобивки? На екватора има повече придобивки. Всичките тия придобивки на екватора се дължат на силите на полюсите. Южният полюс е майката, северният полюс е бащата. Екваторът, това е детето. Единствен, който печели, е екваторът. Всякога, който става баща, всякога трябва да даде нещо. И майката трябва да даде. Онзи, който създава, все губи нещо от себе си. Онзи, когото създават, печели. Професорът, който преподава, винаги губи. Учениците, които слушат, печелят. Питам: хората, които се радват и които скърбят, кои от тях печелят повече, които страдат или които се радват? Как мислите? Че какво печелят тия, които скърбят? Добиват опитност.

Кой е сега най-лесният въпрос? За болния кой е най-лесният въпрос? Коя е най-лесната работа, която може да свърши болният? Коя е най-лесната работа, която здравият може да извърши? Най-лесната работа за болния коя е? Сега вие се спирате: дали туй, което ще кажете, е право, или не. Представете си, че се намирате в един свободен свят, дето има сто кошници с плодове. На вас ви казват: „Изберете си, от която кошница искате, само един плод.“ Вие ще обиколите всичките кошници и може да си изберете от която кошница искате. Всичките сто кошници като ги погледнете, имате право да изберете само един плод. От

коя кошница ще изберете? Всичките плодове са хубави, но вие само един плод ще вземете. Кой плод ще изберете? Ние се влияем от сегашното състояние. Ти си възрастен, на двайсет години, ще изберете един плод. Ако пуснете едно дете на пет години, то ще избере друг плод. Малкото дете мисли по един начин, възрастният човек мисли по друг начин.

Казвам, ще изберете едно състояние, което е еднакво за децата и за възрастните, за младите и за старите, във всичките фази на живота, едно състояние, което остава еднакво, без да се измени. То каквото е, то е мярката за нещата. Запример в света каквото съществува и да повикате, като му дадете храната, всички същества ще донесат храната до устата. И ангел да е, и той ще занесе до устата. И човек, и мравята, и малката микроба, всички ще занесат храната до своята уста. Всички имат едно разположение, няма да я турят на гърба си, но ще я турят в устата си. Ще я приемат и ще я използват. Казвам, използвайте желанията, които в даден случай са общи за всичките живи същества. То е вярно сега. Едно страдание, което не е вярно за всички, то не е реално. Едно страдание, което всички същества го чувстват еднакво, то е реално. Една радост, която всички същества чувстват еднакво, тя е реалната радост. Комарът разбира радостта по един начин, човек – по друг. Те не са реални радости.

Който вземе, се радва, който дава, съжалява. Някой път онзи, който дава, се радва. Някой път онзи, който взема, се радва. Те са относителни неща. Радвай се, когато взимаш и даваш. При всичките условия да ти е еднакво приятно – и когато даваш, и когато вземаш. Щом при вземането се радваш повече, отколкото при даването, значи реалността не е еднаква. И в тялото има едно координиране между всичките части. Представете си, че всичките тия части проникват в човешкото съзнание и човек е весел само тогава, когато цялото му тяло, цялото му сърце, целият му ум се радват. Някой път сърцето се радва, но в

ума има неразположение. Някой път тялото се рагва, някой път и умът може да се рагва. Те са относителни работи. Онази е пълната радост, в която умът и сърцето, и тялото имат еднакви условия в дадения случай.

Запример често вие искате да бъдете щастлив човек. Но при какви условия човек може да бъде щастлив? Вие искате да бъдете здрави. Здравето в света съществува. За да бъдеш здрав, ти трябва да се върнеш към Първата Причина в природата, която създаде здравето. Хората първоначално здрави са създадени, болестта отпосле е дошла. Болката, където и да е, този дисонанс, отпосле е дошъл. Боли те кракът. Тази болка показва, че известни неорганически вещества се трупат около ставите и тези неорганически вещества образуват болестите. Има твърди неорганизиранни частици, които минават през тъканите и образуват триене. Те образуват възпалението на краката. Краката не са чисти от тия полуорганически вещества. Ако кръвта беше чиста, без никакви твърди вещества, не щяха да се образуват болестите.

Казвам, в света има една материя, която лесно се организира, има една материя, която мъчно се организира. Има мисли, които лесно се организират, има мисли, които мъчно се организират. И в музиката имате същото: има тонове, които лесно се организират, има тонове, които мъчно се организират. Един тон, който лесно се организира, щом го произведеш в ума си, веднага другите тонове се координират с него, лесно се организират.

Психологически – има автори, които изгубват. Някой път мислено се случва един опит. Вие разсъждавате върху известен въпрос. Въпросът върви, темата се развива ясно. Дойдете до едно място, измените гамата на вашите мисли. Всичко онова, което сте писали, го забравите. Стане безпредметно да мислите. Изгубите гамата, влезете в друга гама. Виждате, че този предмет, върху който сте писали, не е ясен. Всичко зачеркнете. Нали по някой път пишете едно писмо на ваш приятел. Мислите, че е отлич-

но. Ставате на другата сутрин, прочитате го, не го харесвате. Пишете второ. На другата сутрин пак го зачерквате. Кое е онова, което вас не ви харесва? Пресилени работи има в писмото. Значи търсите един естествен път – онова, което сте писали, да е вярно.

Много пъти в нашите разсъждения онова, което мислим, не е право, онова, което чувстваме, не е право. В дадения случай заради нас може да е право, но за другите хора не е право. Когато на вас не ви върви в живота, ще знаете, че вие не сте намерили най-лесния въпрос. Щом го намерите, ще знаете, че всичко ще стане лесно. Щом не може да намериш лесния въпрос, нещата мъчно стават. Когато нещата стават лесно, вие сте намерили лесния въпрос.

Кое е най-лесното за детето? Като повика майка си, тя веднага отговаря. Ако вика майка си, която го е родила, тя отговаря на неговите желания, понеже всичките негови желания са желания на майката. Следователно, като повика майка си, тя е готова. Ако детето вика другите, няма да му отговорят. Детето трябва да повика майка си. То е най-лесният въпрос.

Най-лесният въпрос е да се обърнете и да намерите Бога вътре във вас. Вие Го търсите в този, в онзи. Вие търсите някой господ, който хората са създали. То е мъчният въпрос. Няма по-лесно нещо да повикаш Онзи, Който те е създал.

Аз да ви кажа: най-лесното нещо е да повикаш Този, Който те е създал. Другите въпроси са по-мъчни.

„Отче наш“

Първа лекция на младежкия клас
27 септември 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ЦЯЛО И ЧАСТ

„Отче наш“

Имате ли загадена тема? („Имаме.“) Каква е темата? (Прочете се темата „Разлика между прости и десетични гроби.“)

Каква е тогава разликата между цялото и гробта? Защо цялото трябва да се дели? Гроб значи гробно. На български гумата гроб има двойко значение: имате гроб и гроб – черен и бял гроб. Тогава гробта каква е? Цялото функционира в частите си. Когато се движат ръцете, краката, цялото ли се движи, или част от цялото? Дробите означават функции. Два вида функции имате: прости и десетични функции. Тогава каква е разликата между простите функции и десетичните функции?

Какво представя това? Това са геометрически форми. Имате една единица. Поставена в елипсата, я разделя на две части. Единицата показва, че центърът се е проявил в две направления. Този център се е поляризирил. Най-после той се освобождава от тия условия, излиза от ограниченията на битието, започва да реализира своя план.

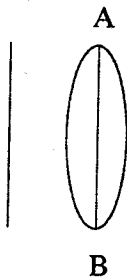
Сега всички вие се намирате в едно статическо положение, живеете един живот, който сте живели преди хиляди години. Настоящия живот може би след хиляда години ще го проучвате. Вие сте в настоящото време, но не

живеете настоящия живот, живеете стария живот. Вследствие на това външните положения на живота са несъвместими. Запример старият, като остарее, не разбира защо е остарял, пък и младият, като се ражда, не разбира защо е млад. Като се роди младият, не знае защо трябва да се роди млад. И като остарее старият, не разбира защо умира. Пък то си има своите причини.

Сега гумата причина вземам в простия смисъл: да излезеш от едно пасивно състояние. Причината е да вземеш известно положение. Ти се двоумиш, колебаеш се... Ще направиш нещо, колебаеш се. Защо се колебае човек? Колебае се, като започне някаква работа, дали ще бъде успешна. Младият се колебае каква наука да избере или в кое училище да влезе. Или някой път се колебае, като избирате вашите приятели. Или тръгнеш на път и се колебаеш какво ще бъде времето. Времето може да го знаеш какво ще бъде, ако изучаваеш метеорология.

Да кажем, имате една гроб – една четвърт – или имате две пети или три шести. Разбира се, другояче ги разглеждат в обикновения живот. Като извадиш от пет две, колко ще остане? Имате пет лева, като извадите два, остават три. Или от четири крини жито извадите една крина, колко остават? Три крини остават. Тогава, ако кажем *две десети*, тук вече имате определена форма. После, ако имате друга проста гроб, деленията са по-големи. При десетичните гроби определени са деленията. Две пети равна ли е на три шести? Три шести е половината, две пети е по-малко от половината, две десети е още по-малко. Сега вие имате една ябълка, разделена на две части. Когато изучавате гробите, това са функции на цялото. Какво означава числителят, какво означава знаменателят?

Да кажем, един човек работи с двете си ръце. Каква гроб ще турите? Човек е числото пет. Разделяме го на пет части: главата – едната част, ръцете – две части и краката – две части. От тях две части са в работа. Той е цигулар, свири, с двете ръце работи. Да допуснем тогава,

имате гробта четири пети. Кой работи в гадения случай? Значи този човек не само свири, но и се движи. Пет е целият човек. Четири пети от човека какво означава? Показва, че ръцете и краката са в движение. Ако имаме пет пети, значи човек цял е в работа, показва, че и главата работи, и ръцете, и краката са в работа.

Сега вече давам съвсем друг смисъл на гробите. Първоначално имаме гробите във физическия свят, в едно статично положение. Може да е два грама от нещо. Дробите в природата съществуват. Една гроб показва движение, работа, туй, което се отделя от цялото. Сега вас не ви радват гробите. Ако на вас ви гадат гроби, вас не ви радват гробите. Дадат ми една шестнайсетхилядна от кило. Какво означава една шестнайсетхилядна? В едно кило жито има шестнайсет хиляди зърнца. Това е едно зърно. Ще кажете: „Какво е това зърно?“ То е една гроб. Обаче в пет-шест години едното зърно, ако ти му гадеш условия, в пет-шест или десет години, ти ще бъдеш най-богатият човек в света, ако посееш това зърно. Да допуснем, че посеете това зърно. Като се посее едно зърно, колко стръка израстват? Като братяства*, някой път изкарва пет-десет стръка. Ако турите, че изкара десет класа и всеки клас даде по трийсет зърна, тогава за една година ще имате триста зърна. На следната година всяко зърно, като го посеете, ако даде десет стръка по трийсет зърна, правят всичко деветдесет хиляди зърна. Това ще имате на втората година. На третата колко ще имате?

Вие пренебрегвате някои ваши мисли. Много малка мисъл ви дойде, вие я пренебрегнете. Казват: „С молитва нищо не става. Празна работа е молитвата.“ Само живите хора може да се молят. Който диша, той може да се моли. Който не диша, не може да се моли. Значи всеки човек, който добре се моли, добре диша. Който добре не се моли, добре не диша. Следователно дишането на хората зависи

* Когато от едно семе израстват няколко класа (диал.).

от молитвата. Молитвата е най-добрият метод за онези, които искат да работят. Няма по-добър метод от молитвата. Не да се безпокоиш, но да се молиш. Вие разбирате: да се молиш някому. Усещате, че някой път е унижение да се молиш на човека. Запример паднал някой в кладенеца, нали ще моли. Ако е във от кладенеца, не се моли. Защо се моли, като е в кладенеца? Може да дойде едно дете. То не може да му помогне. Туй дете не е в сила да го извади, но то може да иде да каже на другите хора, на съседите му, и те да дойдат да му помогнат.

Да допуснем зимно време вие се помолите, кажете: „Нямате ли кибритена клечка да запаля огъня?“ Какво лошо има, ако човек поиска кибритена клечка? Де е унижението на човека? Че вие, като отивате и си откъсвате някой плод от дървото, на туй дърво трябва да се помолите. Вие отивате, откъсвате си от това дърво, без да му се молите. Мислите ли, че това поведение е право? Вие считате това дърво, че е невежа, един голям простак. Казват: „Дърво е.“ От този простак вие се храните и живеете. Този простак, когото вие считате за невежа, той поддържа вашия живот. Как е възможно един простак да поддържа живота ви?

Казвам, ние съвременните хора имаме изопачени понятия. Казват: „Какво ще уповавам на едно дърво или на една крава?“ Една крава ти дава мляко. Един вол го впрегнеш и изореш нивата. Та ние считаме за унижение, когато просим, а не го считаме за унижение, когато вземете един плод. Вие считате за унижение, когато упоавате на едно дърво. Считате, че в дървото няма никаква разумност. А това дърво изважда хубавите сокове от земята и ражда сладките плодове. То разбира нещо от химия. А пък онова дете, което яде от плодовете, не разбира още от дълбоката наука на растенията.

Казвам, сега трябва едно просветено съзнание. От чисто геометрическо гледище гумата моля има цяла геометрия. В гумата моля най-първо трябва да знаеш да сли-

заш долу и да се качваш горе. За да се молиш, ти трябва да знаеш закона за слизането и качването – М. Да бъдеш свободен, като слезеш в кладенеца. Да се качиш свободно, да не се молиш на хората. Да си свободен да слезеш и да си свободен да излезеш. Молитвата е едно свободно състояние да слезаш и да възлизаш сам. То значи молитва. Ти се молиш на Бога сега. Каква нужда има Бог да Му се молиш? Той печели ли нещо като Му се молиш?

В молитвата има вече един процес на обмяна. Когато две същества се сружат, този процес на връзката е вече молитва. Ти минаваш една река, носиш една гъска на гърба. Реката е тясна. Туриш гъската, минаваш по гъската. Вземаш гъската и пак вървиш. Молитвата е един метод за връзка, един метод да минеш от противоречието, да разрешиш едно противоречие. Туриш тази гъска, ще минеш по нея, направиш един мост. Като минеш реката, някой път може да вземеш гъската и да я носиш. Друг път може, като направиш моста, да оставиш гъската там, за да могат с онава, което ти си направил, да си служат и другите. Защото в живота, когато човек се моли, някой път взема своята молитва, някой път оставя своята молитва като мост – и другите хора да знаят как да разрешат.

Думата молитва в прякия смисъл значи: като имаш една мъчнотия, да знаеш да я разрешиш. Като дойдем в мъчнотията, да можеш да излезеш нагоре. То е молитва. Човек, който не знае да разрешава своите мъчнотии, той не знае да се моли. Молитвата не е нищо друго, освен да разрешиш една мъчнотия. Най-първо, теоретически ти се дава една задача.

Казвате: „Да се моли човек.“ Думата молитва е в низходяща степен. В съвременния свят, щом се молиш, хората имат особено мнение. А пък навсякъде си заставен

да се молиш. Каквото прошение направиш, казваш: „Моля, моля.“ Навсякъде турят *моля*. Като кажеш *моля*, чувстваш в себе си едно унижение. По някой път се чудиш какво да кажеш. „Моля, бъдете тъй добри.“ Но самата дума моля е в низходяща степен. Тя слиза, не се качва. Тази дума моля инволюира, изгубила своя смисъл. Като дойде до своята еволюция – може би ще минат векове още, докато започне да се движи във възходяща степен.

Сега, когато се моли човек, другите не трябва да знаят за какво се моли. Молите се за хляб, молите се за обуца. Вие сега считате, че сте свободни. Имате пари, бъркате, но вие и за парите сте се молили. Някои хора мислят, че като имат пари, са свободни. Прави сте. Ти си богат. От какво си станал богат? Ограл си кожата на няколко хиляди животни и от тези кожи си забогатял. Ти си богат, но си обрал нивите, събраната енергия от хиляди години в земята. Ти си изкарал житото с хиляди кила, продал си и си станал богат. Мислиш ли, че си богат човек? Ти си изнудник, който вземаш без право тази енергия. Ти си взел двеста-триста декара земя, взел си енергията. Никого не си питал, ти сам си даваш право и казваш: „Тази нива е моя.“ Считаш, че си богат. Казваш: „Аз не се моля никому.“ Ти не се молиш никому, но ти се молиш на земята да ти даде, ти се молиш на животните да ти дадат кожата. Казваш: „Аз изкарах това с труг.“ Орачът, който целия ден оре с воловете, казва: „Тази нива изорах.“ Той ли я изора? Изораха я воловете. После казва: „Аз овършах.“ Той ли овърша? Той ожънал нивата, но като дойдем до вършенето, конете вършеят или машините вършеят. Той казва: „Аз овършах.“ После казва: „Аз направих този хамбар.“ Други десет-петнайсет души градиха, а той казва: „Този хамбар аз го направих.“ Всички вие говорите неща, които не са верни. Казвате: „Тези грехи са наши.“ Не са ваши. Как са ваши? Вълната взехте от овцете. Вие не я опредохте, не изтъкахте преждата, при това казвате: „Мои са тия грехи.“ След това казвате: „Не разбирам правото в света.“

Най-първо, ние не сме дошли до едно разбиране какво е правото. В природата съществува само едно право. Когато ти съзнаеш, че си част от цялото и работиш за цялото, то е твое право. То е единственото право в света. Ако ти чувстваш, че си част от цялото, и ти работиш за цялото, и цялото работи за тебе. То е твое право. Ако ти работиш за цялото и цялото работи за тебе, то е мощното право в света. Всяко друго право е лъжа.

Та казвам, в обществото всички търсят правото. Хубаво е, не е лошо. Тази идея е отлична. Казвам, бъдещата мисъл да бъде: човек да работи за цялото и цялото да работи заради него. То е правото учение, то е свободата на човека. Всеки човек, който работи за цялото и цялото работи заради него, той е свободен. Всеки човек, който не работи за цялото, което не работи заради него, той не е свободен. Всеки човек, който работи за цялото и цялото работи заради него, той всичко може да постигне. Всеки човек, който не работи за цялото и цялото не работи заради него, нищо не може да постигне. Тъй седи въпросът.

Сега вие казвате: „Аз мога всичко да постигна.“ Човек сам по себе си, вън от цялото, нищо не може да постигне. Защото от две десети в дадения случай, две положително число ли е, или отрицателно? Двете какво представя? Ако се извадят две единици от десетте, аз съм изразходвал сила. То е един потенциал. Аз съм изразходвал две десети от тази сила, която седи в една бутилка. Остават ми още осем десети. Значи от потенциалната сила колко части ние сме изразходвали? Потребна е за нашите нужди. Именно по този закон не трябва човек да изхарчва десет десети. Щом изхарчиш десет десети, ти ще се намериш в трудно положение. В даден случай, когато част от тялото трябва да почива, не трябва цялото тяло да е в движение. Да кажем, цигуларят седи и работи. То е не две десети, но две пети. Главата и краката не работят. Като кажем *две пети*, значи цигуларят свири. Като кажем *четири пети*, значи цигуларят ходи, върви. Като кажем *пет пети*,

значи целият цигулар се движи. *Пет пети* какво показва? Той е вече виртуоз.

Дробта разглеждаме като функция на цялото, в дадения случай – като една малка функция от цялото. От една шестнайсетхилядна в десет години може да извадиш грамадна сила. Една малка сила ако впрегнеш на работа, тя може да ти помогне. Често ние не може да се ползваме от мислите, които минават в нашия ум. Някой път вие смесвате вашите мисли и вашите чувства. Запример ти имаш едно религиозно настроение. То не е мисъл, това е едно възвишено чувство. Милосърдието, това не е мисъл, то е едно чувство. Но свириш, то е мисъл вече. Броиш, това е мисъл. Или облечаш се красиво, това е мисъл. В мисълта има едно съзнание. В чувството ти никак не мислиш. Ядеш, много малко мисъл има – ти гледаш да задоволиш някаква нужда в себе си. Влиза мисъл, но тази мисъл не е чиста, тази е техническа мисъл, зависи от полуинтелектуалните способности на човека.

Запример яденето спада към полуинтелектуалните чувства и мисли едновременно. Чистата мисъл е горе, в горната част на челото. Полуинтелектуалните чувства са отстрани на челото. Казвате: „Това е едно религиозно чувство. Това е едно честолюбие.“ Но това са чувства. Чувствата по някой път се свързват с една мисъл и тогава мисълта става динамична. Ако мисълта се свърже с едно чувство на вярата – вярата е едно чувство, но вярата е чувство, което подкрепя мисълта – тогава мисълта става динамична. Човек с вяра има мощен ум. Ако приложите чувството надежда, умът става два пъти по-динамичен. Или аз наричам вярата потенциал в дадения случай. Вярата не е динамика. Казват, вярата била сила. Не, но умът има на какво да се опре. Умът е една мощна сила, но един потенциал му трябва. Вярата е мощен потенциал. Надеждата е един мощен потенциал. Религиозното чувство е един потенциал. Умът става динамичен тогава. Щом премахнеш потенциала на вярата, човек отслабва, стремеж

няма. Като отмахнеш надеждата, пак няма стремеж. Все човек трябва да има едно чувство, към което трябва да се стреми. Потенциал трябва да има.

В съвременния психологичен живот казват: „Това са празни работи.“ Ако аз вярвам, че на двайсет метра има вода, като изкопая, ще намеря едно течение вода. То е един стремеж. Спирам се сега и казвам: „Аз вярвам.“ Но вярата си служи с един ненаучен начин. Когато вярата в човека е силно развита, той интуитивно схваща. Ти запример със закона на вярата интуитивно схващаш, че твоето положение след пет години ще се подобри. Никакви данни нямаш, но в себе си усещаш, имаш едно вътрешно усещане, че след пет години ще се подобри твоето положение, твоят живот. Или пък някой път чувстваш, че след пет години ще се влоши.

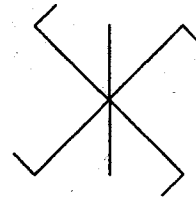
Но туй може научно да се обясни. Ако у тебе умът е слабо развит, не обичаш да учиш. Ако не си трудолюбив, твоята вяра ще ти пошепне, че с туй разположение на ума съвсем ще загазиш. Вярата, като разглежда, отвисоко разглежда, казва: „След пет години, тъй както вървиш, ще загазиш.“ Някой път някой казва: „Аз няма да свърша гимназия.“ Вижте му главата. В него умът е слаб, постоянството не е развито. Вярата знае, че не е постоянен, колебае се. После, вярата вижда, че неговите разсъдителни способности не са развити, наблюдателните способности са слабо развити, паметта е слаба. Вярата му пошепва, казва: „Ти с твоя ум трябва да се стягаш да учиш, лесно няма да свършиш училище.“ Вярата като му пошепне, той казва: „Казва ми нещо в мене, че няма да свърша.“ „С тия способности, с тия предразположения ти не може да имаш някой велик резултат в света.“ Това ти казва вярата.

Когато вижда, че умът е хубаво развит, имаш добри заложи, туй го наричат унаследени качества. Тя ти пошепва тогава. Слушай туй пошепване, вярвай в него, не го отричай. Ако ти не може да изпееш нито един тон, разбирам да се обезсърчиш. Щом пееш правилно „до“, ти може

да вземеш правилно и всичките други тонове. Щом човек „до“ взема правилно, и „ре“ може да вземе правилно. Щом „ре“ взема правилно, и „ми“ може да вземе правилно. Щом „ми“ взема правилно, и „фа“ може да вземе правилно. Ще има едно усилие. Най-първо, зависи дали „до“ може да вземеш правилно.

В основния тон в музиката всякога влизат три качества. Първо влиза една мисловна енергия в тона. После влиза една духовна енергия на чувствата. След това тонът има и сила. Значи всеки тон, който носи светлина в себе си, носи топлина, носи и сила – този тон има три качества. Значи умът е ангажиран, сърцето е ангажирано и волята е ангажирана. В туй отношение всеки тон има три качества. Когато липсва първото качество, тонът има само сила. Тонът е силен, креслив. Когато тонът съдържа мислова сила, красив е тонът. Красивият тон е ясен, съдържателен. Когато в тона се влага чувство, има топлота в тона, има мекота. Когато тонът е силен, прониква надалече – то е силата на тона.

Запример вие някой път може да вземете гумата живот и да я пеете. Знаете ли откъде трябва да започнете? Животът е един основен тон. Но ако вие разбирате произхода на езиците, първоначално когато човек е създал, ще намерите във ватанския език каква гума е създал за живота. Думата живот на български не е оригинална, тя е превод. На български е *живот*, на английски е *life*, на френски е *vie*, на немски е *Leben*. L – англичанинът това разбира *живот*. Той търси удобства – мисли за себе си живот, за търговия го бива. Българинът – Ж. Както разбира *живот*, той подпират този живот да не падне на една или на друга страна. Ако прибавиш тия чертички, става хитлерист. Трябва да се върти туй колело. Казва: „Да се върти колелото.“ Много здрава мисъл има. То е геометрия. Казва: „Тук гео-

метрията работи.“ Там, гето геометрията работи, всичко може да се постигне.

Имаме още няколко минути на разположение, да изпеем „Живот, сила, здраве“. (Учителят свири и пее „Живот, сила, здраве“.)

Мелодията завърши с „ла“. Какво означава тогава? На живота да гадем узрели плодове. (Учителят свири и пее в разни вариации: „Живот, сила, здраве“, „Жива сила, здраве“. После го пее обратно.) На една дума ще ѝ гадеш стойност. И-то в гаден случай ще ви даде направление, а-то е да издържите. При а-то ти трябва да станеш силен, да носиш негодите на живота. И-то показва посоката, гето най-малко енергия ще изразходваш, ще покаже пътя, гето този товар музикално да го носиш. Песимистично като си настроен, ще пееш. На онова, което те безпокои, ще му кажеш, както напред, така и назад. Ще пееш. Началото и краят си съответстват. Вървиш по една посока, обърнеш се – краят става начало, началото става край.

Всякога пазете едно правило: не се бойте. Вие се боите да направите една погрешка. Човек, който не прави погрешки, не може да прогресира. Погрешките, това са опити. Природата е правила безброй опити, по някой път милиони и безброй опити е правила. От всички безбройни опити избрала най-практичното, с най-малката енергия и с най-добрите приходи и резултати.

Казвам, в усилията, кошто правите, каквато погрешка и да направите, не се бойте от погрешките. Погрешките са потенциал.

Сега не ви насърчавам да правите погрешки, но ако направиш една погрешка: бръкнеш в джоба и наместо да гадеш пет лева, гадеш десет лева на един беден човек по погрешка? Може да кажеш десет добри думи на един човек. Срещаш го, той се обезсърчил, насърчиш го. Някой път смяташ, че си дал десет лева. На място си ги дал. Гладен е човекът, ще си купи един хубав хляб. По някой път вие сте много скържави.

Кажете на себе си, като се обезсърчиш: „Тази работа ще се оправи, тъй както никога не се е оправяла.“ Тъй си кажи на себе си. Казваш: „Ама ще бъде ли?“ Ще бъде или не ще да бъде, кажи, нищо не губиш. Ако кажеш, че си велик цигулар, макар че не ставаш, кажи го на другите. Туй, което кажеш, ще стане. Може с тебе да не стане, но това, което казваш, става. Ще кажеш: „Едно време казах, че ще стана цигулар. Аз не станах, но той стана. Ако аз не бях казал, той не щеше да стане.“ Вярно е туй. Всяко нещо, което ние помисляме, става. Нека се радваме на туй. Какво може да стане с мене, вече то е по-специална наука. Но всяко нещо, което човек помисли, все става. Някой път, каквото аз мисля, не става, понеже преди мене има други хора, те трябва да гойдат.

Вие, да кажем, градите едно здание. Трябва да гойдат много камъни. Най-после, някаква топка ще турите горе. Но да се качи топката на зданието, ред други камъни трябва да гойдат, че на върха да се постави топката. Ако основата не е станала, тази топка вие не може да я турите на върха. Когато желяем нещата, ние сме топката, която трябва да се постави горе. Понеже зданието не е съградено, ние не може да се качим. Бъдете уверени, щом се съгради зданието, ще ви турят горе като знаме. Щом се съгради къщата, турят знамето горе. Когато знамето не се туря, къщата не е съградена. Бъдете уверени, че щом се съгради къщата, знамето ще се тури горе.

Възможното за частите е възможно за цялото. Туй, което за частите е невъзможно, и за цялото е невъзможно. Възможното за цялото е възможно и за частите. [...]

Един баща оставил на сина две дъски, казал: „Синко, това е наследството.“ Две сухи дъски... Минало се време и [внукът] каза: „Дядо ми оставил в наследство две сухи дъски.“ Той се чуди. Баща му дъските не могла да ги употреби. Дошъл при него един знаменит майстор на цигулки и от двете дъски направил една хубава цигулка, която се прославяла.

Казвам, двете гъски, които оставил дядо ви в наследство, като дойде онзи, Великият майстор на цигулки, Вашите гъски ще се прославят.

Тайна молитва.

Втора лекция на младежкия клас
4 октомври 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ДАВАНЕ И ВЗЕМАНЕ

„Отче наш“

Имате ли загадена тема? („Нямаме.“)

Направихме упражнението за дишането: прави, издигане ръцете встрани до над главата и допиране на пръстите – приемане; спущане ръцете настрани до височината на раменете – задържане; свиване ръцете пред гърдите една срещу друга – издишане. Пет пъти.

Пишете една свободна тема: „Какво аз разбирам за светлината.“ Всеки да каже той какво разбира, не какво учените хора разбират. От детинство какво сте разбирали за светлината, какво представя светлината за вас лично, за вашия личен живот.

Представете си, че вие някой път имате едно чувство, плашите се, дойде страхът. Страхът си има своето място. Къде е мястото на страха? Сърцето тупка при страха, но страхът не е в сърцето. Да допуснем, че някой път вашето сърце така се преобърне, че се прояви милостта. Не е милостиво сърцето. На кое място е милостта? Или пък някой път вие искате да постъпите справедливо. Де е мястото на справедливостта? Справедливостта си има своето място. Или по някой път вие говорите за Бога. Де е мястото, да мислиш за Бога? Има си място, значи има си храм. На кое място е храмът? Казвате, че вие сте храм Божии. Вие всички говорите за неща, но не им знаете местата. Вие виждате едно кокиче, но не знаете предназначение-

мо на кокичето какво е. Вие виждате едно минзухарче, но не знаете историята: къде се е родило, защо е облечено с портокалова грешка. Не знаете също защо и кокичето е облечено с бяла грешка. Дойдете до розата, тя има повече листа, по-културна е. Тя има розов цвят. Има и бели рози.

И в живота ние започваме с онзи, предметния, свят. Запример, защо са създадени краката? За движение. Значи, ако ви попитат кои са средствата за движение, ще кажете, че са краката. Те са създадени за движение. Ръцете са създадени за какво? За работа. Очите са създадени за гледане, ушите за слушане, носът за обоняние. Устата е създадена за три неща: за ядене, за вкусване и за говорене. Три служби има тя. Човек, който не знае да яде хубаво, който няма и вкус, той не може и да говори. Ако знае добре да яде, ако разбира яденето, ако има и вкус, той ще знае и да говори.

Ако човек не знае да гледа на нещата, той не може да мисли. Следователно в умствения свят гледането е ядене. Да знаеш да гледаш, то е да знаеш да ядеш. Ако не знаеш как да възприемаш тази храна, да стане един процес, да се създадат условия, да се образува онзи материал, да се образуват основните форми, да създадеш една мисъл... Материал имаш, но ти трябва да създадеш една мисъл. Да кажем, един човек ти е направил едно добро на тебе. Най-първо, човек не знае какво нещо е добро. Той създава една форма, нахранил те е с хляб. Ти започваш да създаваш в себе си една форма. Какво нещо е доброто? Какво нещо е доброто само по себе си? Или каква е формата на доброто?

Сега аз искам да ви освободя. Вие мислите, че ако не разбирате някои работи, вие сте невежа. Красотата на нещата седи в неразбирането на нещата. Ти най-първо имаш една храна, имаш една ябълка. Изучаваш я, гледаш нейния цвят, нейната форма, тежестта ѝ. В тебе се заражда едно желание да отвориш ябълката – разрязваш я и я сдъвкваш. Езикът ти усеща една приятност, зъбите ти започват да гъвчат тази ябълка и ти я пратиш долу в

лабораторията при учените хора да я анализират, да видят какво съдържа ябълката, че те после да правят своите научни изследвания. Какво съдържа тази ябълка? От ябълката какво остава във вас? В ума остава една красива форма, която очите ви са видели. Понеже в ръката сте я държали, остава една тежест, какво положение вземала. Остава [на] езика, че тя ви оставила едно приятно впечатление. Другото всичко може да изчезне, но във вас остава нещо от тази ябълка, че има нещо хубаво. На туй хубавото каква форма му давате? Имате вие впечатление, че някакъв ценен вкус ви е причинила ябълката и години минават, седи този вкус, чувствате го как приятно подействал на езика ви. Туй е реалното в света. Вие не го виждате, но във вас седи ябълката, нейната форма, нейната тежест. Ябълката изчезнала, но във вас останало туй реалното, понятието, което вие сте образували за ябълката.

Вие, най-първо, имате една цигулка. С един от пръстите вземете един тон. Това впечатление, което сте приели с ухото си – може години да минат, но вие помните известен пасаж от няколко тона – това съчетание на тоновете с години остава във вашия ум. Другото сте забравили, цялата музикална пиеса не помните, но този пасаж остава. Туй, което остава във вас, то е реалното. Тази реалност, тия тонове, вие не ги виждате. Нали някой път казвате: „Това което не виждам, не вярвам в него.“ Чуваш го. Тогава има неща реални, които виждаме, има неща реални, които чуваме, има неща реални, които вкусваме, има реални неща, които пипаме. Но и това, което виждаме, не е реалността. Самата реалност остава винаги невидима. Ти може да виждаш нещо, но то е само външната страна на реалността. Ти може да я чуваш, но то е само външната страна. Ти може да я вкусиш, но то е само външната страна. Ти може да пипнеш, но то е само външната страна на реалността. Самата реалност остава скрита. Туй, което виждаме, то е проявление на реалността.

Сега във всичките хора се заражда едно желание: искат да знаят смисъла, да разбират всичко в природата. Не е възможно. Вие виждате, ходите по земята, но имате ли ясна представа за туй голямото кълбо, да видиш тази земя, че отвсякъде да я обгърнеш със своето съзнание? Направете опит да обхванете със своето съзнание цялата земя – отгоре, отдолу, отвсякъде да я обхванете. Искат някои да обхванат слънцето. Ти не можеш да обхванеш слънцето. Самата реалност е толкова голяма в своето проявление, че само нейното проявление едва може да схващате. Нейното проявление е достатъчно за нас в дадения случай. Някои искат да знаят какво нещо е животът. То ще остане една тайна. Като живееш, страдаш и се радваш. Но и като страдаш, да ти е приятно, и като се радваш, пак да ти е приятно. Има едно страдание в живота, което, като искат да ти го вземат, не го даваш. С него е зле, но без него – още по-зле. Има една малка радост, от която не си доволен, но ако рекаш да ти я вземат, не искаш да я дадеш. Без нея е още по-зле.

Та казвам, вие трябва да знаете как да освободите вашия ум. Не туряйте препятствия на вашето зрение. Ти искаш да видиш слънцето, туряш ръката си пред очите. Тази ръка препятства. Ходиш в природата, туряш ръката си пред очите, не може да виждаш природата такава, каквато е. По някой път и в зрението на вашето сърце – защото и сърцето има зрение – и там има препятствие. Дойде някаква скръб. Че една скръб е един предмет, който дошъл близо до очите на сърцето, че ти не може да виждаш, затова скърбиш. Ти скърбиш, че не може да виждаш този, когото обичаш. Или някой път децата често скърбят, че нямат хляб, не виждат хляба. Щом като видят хляба, зарадват се.

Та най-първо, човек трябва да се освободи от ненужни мисли, които нищо не допринасят. Запример във вас може да се зароди едно желание да знаете какъв ще бъде животът ви след двайсет години. Защо искате да знаете

какъв ще бъде животът ви след двайсет години? Че ти, ако знаеш, ще загубиш своя интерес. Ако ти отиваш на едно представление и знаеш какво ще играят, тебе не те интересува. Тебе те интересува това, което не знаеш. Как актьорите ще играят тая роля, това те интересува. Може би ти си виждал много пъти как хората страдат, как са бедни, как се крадат. Всичко туй го знаеш, станало обикновено. Интересува те как крадецът ще открадне нещо, как ще започва да краде. Или на сцената искате да видите как ще се развие едно дело – ще съдят някого, направил едно престъпление. Или вие сте виждали много пъти как се карат хората на реално, но на сцената е интересно да видите двама души как се карат.

Та първото нещо, трябва да се освободите от ония впечатления, които носите от миналото. Представете си, че ти тръгваш в пътя на живота си и носиш своите грешки, когато си бил на една година, на две, на три, на четири, на пет и тъй нататък, а ти си човек на двайсет и една години. Носиш двайсет и един костюма, показваш ги. Защо ги носиш? Какво ще носите двайсет костюма на гърба си? Аз така си представям миналото. В дадения случай ти е потребен онзи костюм, на двайсет и една година. На двайсет и една година тебе ти трябва костюм на двайсет и една година. Другите – остави ги в гардероба. Другите те е страх да не ги вземат. Ако ги вземат, какво ще изгубиш? Ако ти вземат сегашния костюм, може да изгубиш нещо, тялото може да се простуди. Но ако ти вземат костюма на втората ти година, на третата, на четвъртата и тъй нататък години – те вече са изиграли своята роля, те са като историческо възпоминание. Защо ще ги носиш? Имай ги някъде. Носиш ги със себе си и разправяш: „Това са моите гащи от една година, моята рокличка, моята шапка, обувца.“

Съвременните хора мязат на такива хора, които са турили раниците, носят цял багаж с грехи от първата година, втората. Станал на осемдесет години, и цял багаж носи, че едва го мъкне, остарял. Остарял по единствената

причина, че носи багажа си. Казвам: целта на живота не седи да носите големи багажи. Освободете се от костюмите на миналите години. Онези първите ги турете в гардероба. Вие казвате: „Защо трябва да ги напуснем?“ Много мисли на миналото трябва да се оставят. Нас трябва да ни интересува в дадения случай туй, сегашното. То е важно заради нас.

Да допуснем, че вие искате да бъдете здрав. Какво говори съвременната хигиена за здравето? За да бъдеш здрав, ти най-първо трябва да имаш обич към храната, която ядеш. Ако искаш да бъдеш здрав, никога не трябва да преядаш. От много ядене се разваля стомахът. При изморяване стомахът изхарчва излишна енергия. Ако работиш повече, отколкото трябва, ти сам нарушаваш хармонията на тялото. Човек остарява по единствената причина, че харчи повече, печели по-малко. Всеки, който остарява, харчи повече. Той е разточителен човек. Следователно старостта произтича от голямата органическа разточителност: разточителност в умствено отношение, разточителност в сърдечно отношение, разточителност във физическо отношение. Работим много, искаме да се осигурим. Работата трябва да бъде приятна. Като изучаваш един предмет, този предмет да ти е приятен. Ако влезеш в чувствения свят, в духовния свят – човек трябва да чувства, че чувствата допринасят нещо на човека. Мисълта трябва да допринася нещо на ума и чувствата да допринасят нещо на сърцето, а пък действията, работата, която човек върши, трябва да допринася за здравето на човешкото тяло.

Сами трябва да се образовате, да имате ваши възгледи. Вие имате възгледите на вашите геди и прагеди, на баща си, на майка си. Собствени ваши възгледи нямате. Щом си образувате ваш собствен възглед, ти си свободен. Щом се водиш по възгледите на другите хора, ти не си свободен. Не че те искат да те ограничат, но те си имат свои възгледи. Да кажем, ние имаме тук прозорци, но на тия

прозорци няколко хиляди хора може ли да гледат? Когато всеки си има свой прозорец, той е свободен да гледа през прозореца, да гледа колкото си иска. Като не си свободен, нямаш свой прозорец, нямаш свой възглед, трябва да гледаш през ума на другите. Ако сте двама, може да гледате през един прозорец, но ако сте се събрали стотина души, вече не сте свободни, всеки казва: „Аз тъй мисля, аз тъй мисля.“ Вие не сте свободни хора. Да кажем, десет души сте на десет прозореца. Всеки си дава мнението. Единият казва: „Аз виждам това.“ Другият казва: „Аз виждам това.“ Като [сте] на един прозорец, единият казва: „Аз видях това.“ Другият казва: „Ти не си видял това.“ Спорят се. Когато хората спорят, аз ги виждам на един прозорец. Когато не се спорят, ги виждам на много прозорци.

По някой път аз се чудя на художниците. Гледам, като рисуват една картина, сутрин я рисуват по един начин, на обед по друг начин, вечерно време по друг. Но всеки час през деня като рисуват картината – аз различавам постоянно – има едни нюанси на светлината. Светлината по обед, по интензивност, по промените на цветовете, се изменя. Нищо в природата не седи в едно и също състояние, в една и съща форма. Та по някой път вие се безпокоите от промените, които стават. Запример духне вятър, страх ви е. Защо? Вятърът е говор. Стане буря. Още по-хубаво – като има буря, борят се, война има, воюват. Понеже се насъбрала много пара във въздуха, въздушните атоми влизат в стълкновение с водните атоми, започват да ги гонят, казват: „Защо сте дошли тук?“ Онези бягат нагоре, съберат се. Като ги съберат, хвърлят ги долу, казват: „Там работете, тук няма да се качвате, в нашия свят.“ Ние това го наричаме гъжд. Аз го наричам, че въздухът воюва за своята свобода. Казва: „Кой ви е канил тук? Затворили сте света. Заради вас ние нищо не виждаме. Тук сте дошли като господари. Не може така. Да си вървите.“

То е поетическа форма, госта хубава поезия. Учени-

ят човек ще каже, че някаква сила привлича влагата нагоре, съгъстява се. Но те предполагат. Те видели ли са как става? Виждат само факта, как става. После, сегашната теория поддържа, че топлината е, която издига парата. Това не е вярно. Ако останеше на топлината да издига парите, те никога не можеха да се издигат, понеже парите са по-тежки, отколкото въздухът. Тежко тяло да се издигне горе в пространството, дето атмосферата е рядка, във формата на малки капчици? Вие по някой път сте забелязали, че мъглата пълни по земята. Защо пълни? Защо не се дига нагоре? Сега ще ви попитам: знаете ли защо не се дига? („Не знаем.“) Питал един свещеник пасомите си: „Знаете ли, братя, какво ще ви кажа?“ „Е, не знаем, гряд попе.“ „Като не знаете, няма защо да ви казвам.“ „Знаем.“ „Като знаете, пак няма защо да ви казвам.“

Сега това са нови възгледи, нови вейния на философията. Електричеството е, което дига водните капки в пространството. Когато атмосферното електричество и земното са положителни, отблъскват се. Електричеството, което е в малките водни капки, се отблъсква от земното, затова те пълнят по земята. Дотогава, докато мъглата пълни по земята, времето няма да се развали. Щом мъглата престане да пълни по земята, значи времето може да се развали. Щом голното електричество стане отрицателно, горното стане положително, тогава отрицателното електричество [притегля] положителното и става привличане. Водните капки се привличат в пространството. Като се качат тия капки във въздуха, става пак същото. Горното електричество в пространството става отрицателно, а голното – положително. Положителното привлича отрицателното електричество. То, като слиза към земята, привлича водните капки и се ражда гъжг. Положителното електричество притегля влагата нагоре. А пък когато туй електричество слезе на земята, то привлича тези капки. Та се сменят положенията. Когато горното електричество е положително и земното е положително, тогава има-

ме тази мъгла, която пълни по планините. Времето тогава няма да се развали. Щом се сменят положенията, едното стане отрицателно и другото положително, образуват се облаците.

Сега туй става и във вас. По някой път вие се намирате в тежко положение. Някой път човек се разделя, лявата страна става положителна, дясната положителна, отблъскват се. Вие се намирате в едно динамично положение. Вашата мъгла пълни по земята. Като се образува мъгла, не може да виждате нищо. Следователно трябва да смените състоянието си, силите от лявата страна да ги направите отрицателни. Какво значи? Едната, отрицателната сила, да взема. Другата, положителната сила, да дава. Следователно положителните сили във вас трябва да ги убедите да дават, а отрицателните да ги убедите да възприемат. Ако може да ги убедите така, вие ще създадете най-хубавото състояние в себе си. Туй е самовъзпитанието. Да се самовъзпитава човек значи да знае да прави тия смени отляво и отдясно. В двете полушария на мозъка и в двете полушария на тялото, във всяка частица трябва да прави тия смени. За да създадеш едно хармонично лице, пак трябва положителното да дава и отрицателното да възприема. Обмяна трябва да става постоянно.

Казвам ви сега да станете учени хора. Събирате материал. Много работи знаете. Някои хора искат да знаят де е оня свят. Вие живеете в оня свят, и не го знаете. Вие живеете в рая, и не го знаете. Казва: „Къде е раят?“ Всички живеете в рая. Вие живеете в рая, но раят е извън вас. Когато раят влезе във вас, тогава вие ще го познаете. Вие сте в рая, но раят е извън вас. Вие сте в оня свят, но оня свят не е във вас. Вие живеете в Божествения свят, но Божественият свят не е във вас. Сега тия хора, които не разбират, казват: „Къде е Божественият свят?“ Трябва да бъде вътре в човека. Ние всички живеем в Божествения свят. Някои мислят, че Божественият свят е някъде в пространството и че раят е пак някъде в пространството.

Че тук е оня свят, а е независим. Тази теория не е вярна.

Вземете по някой път да направите един опит. Да кажем, имате една валчеста тенекия или кубообразна. Турите в нея едри курушуми, напълните тенекията. След това турите малко по-ситни, и те се вместят. Повече от тях няма да можете да турите. Но ако вземете ситен прах и го пуснете в тенекията, и той ще се събере. Повече от праха не може да се събере. Ще турите след това вода, и тя ще се събере. Най-после, повече и вода не се събира. Но ако турите от хубавия спирт, най-малко десет грама, ще се вмести и той. Ето всичките тия вещества намериха място. Такова нещо е човекът. Физическият, духовният и Божественият светове – всичките са на едно място в тенекията вътре, но всеки завзема специфично място.

Та първото нещо, създайте в себе си едно разбиране. Имайте предвид, че не може да вземеш, докато не си дал. Не може да даваш, докато не си взел и не може да вземеш, докато не си дал. При сегашните условия вече ни е гадено: имате вече гаден живот, имате гадено вещество, имате гадено тяло. От туй тяло трябва да гадете. Има неща, които може да ги гадете. Когато вие посявате едно дърво, защо го посявате? Щом го посеете, вие му давате нещо от себе си. От благодарност за онова, което вие сте му дали, след една-две години туй дърво ще ви даде плодове. Че плодът се откача, излиза вън от това дърво. Значи туй, което вие сте дали на дървото, то ви го връща назад. Образуваните плодове не са нищо друго, освен вашата мисъл, с която вие сте му помогнали. Дървото в замяна на това ви дава своите плодове. Вие мислите, че това дърво не е разумно. Вашата мисъл то обработва, в своите плодове ви я дава назад. Аз само обяснявам факта.

По някой път вие мислите: „Защо човек трябва да живее добре?“ Защо човек трябва да сажда? Ако не саждаш, нищо няма да придобиеш. Най-първо, трябва да имаш желание да гадеш нещо от себе си. Туй, гаденото от тебе, то един ден ще се възвърне. Сега тази е правата мисъл. Дясна-

та страна дава, лявата взема. Дясното око дава, лявото взема. Дясното ухо дава, лявото взема. Навсякъде има даване и вземане. Когато даването и вземането са правилни, ние имаме онзи естествен живот.

Хората остаряват по единствената причина, понеже дават повече и вземат по-малко, затова остаряват. Мъжете остаряват по единствената причина, че дават повече, а пък жените остаряват по единствената причина, че вземат повече. Аз туй определям остаряването. Мъжете остаряват, че дават повече. Не трябва да дават повече, не трябва да нарушават равновесието вътре в себе си. Онзи капитал, ти може от лухвите на капитала, който придоби-ваш, да даваш, но капиталът трябва всякога да остава една и съща величина. Сега да обясня. Ако човек взема повече, ще остарее. Ако дава повече, ще остарее. Ако дава толкоз, колкото трябва, и ако взема толкоз, колкото трябва, това е вечният живот. Болестите се дължат на две причини, същият закон е и там: или че си взел повече, или че си дал повече. Здравето е да вземеш нормално, законно да вземеш – толкоз, колкото трябва, и да даваш, колкото трябва. То е здравият човек. Става една обмяна.

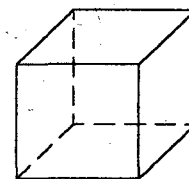
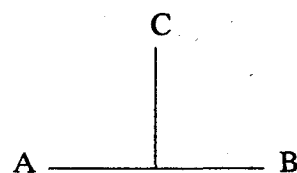
Когато даваш, да ти е приятно. Запример, като даваш една ябълка някому, като усетиш, че ти е приятно, то е правилното. Ако си кажеш, че много си дал, или чувстваш, че не си дал толкоз, колкото трябва, обмяната е неправилна. Всякога в една мисъл или когато говориш, като ходиш, навсякъде да ти е приятно. Като ходиш, да ти е приятно. Вървиш, не ти е приятно, спреш се, умориш се, казваш: „Уморих се.“ Всякога в човешката воля трябва да има една приятност, в чувствата трябва да има една приятност и в мислите трябва да има една малка приятност. Това е елементарна работа, от която човек може да се подмлади.

Сега някой ще го каже да каже: „Не му трябва на човека да се моли.“ Ти се молиш, не ти е приятно. Тази молитва ще те осакати. Ако така се молиш, ще остарееш.

Ако се молиш, при молитвата трябва да гадеш нещо, да излезеш душата си. Като се молиш, ще идеш при Бога, ще гадеш нещо от себе си и ще вземеш нещо от Бога. От Господа няма да вземеш повече, отколкото трябва, и няма да Му даваш повече, отколкото трябва. Той не иска повече. Ще гадеш толкова, колкото трябва, че Господ да е доволен, че си Му дал толкоз. Ти казваш: „Какво може да дам на Господа?“ Ето какво ще гадеш. Като идеш при Господа, ще осветиш Името Му. Да имаш само едно мнение, както за никое друго същество в света. Като идеш при Него, трябва да знаеш, че ти си при едно Съвършено Същество. Да ти е приятно, че си при Бога. Да не те е страх, но да ти е приятно, да имаш една готовност да направиш каквото ти каже. Ако ти каже в морето да се хвърлиш, да се хвърлиш с любов.

Ще кажеш: „Ако съм тъй готов, и ако ми каже да направя нещо, което не е за мое добро?“ Ти нямаш понятие за Бога. Ти ще държиш тази вътрешна мисъл, че туй Същество каквото направи, ще бъде за твое добро. Каквото Бог направи за тебе, ще бъде за твое добро. Няма изключение. Бог всичко в света каквото прави – и добро, и зло – все е за добро. И като те накара да страдаш, пак е за твое добро. И като те накара да се радваш, пак е за твое добро. Той ще те накара да се радваш, и в тази радост ще приготви една скръб заради тебе, една преходна фаза. Защото скръбта е, която взема, радостта е, която дава. Скръбта като вземе нещо, ще чакаш. Тя ще обработи този материал, ще ти даде нова радост, която ще бъде по-голяма от първата, която си изгубил. Следователно във всяка скръб ще се приготви път за една по-голяма радост и всяка една радост приготвя път за една по-голяма скръб. То са две фази, които разбира. Който не разбира, казва: „Не искам да страдам.“ Да не искаш да страдаш, то е статическо положение. Скръбта и радостта, това е едно движение на човешката душа. Когато човек разбира смисъла на радостта и скръбта, той ще стане учен човек.

Когато ти гоїде светлината на гости, не я приемай през ушите, тя ще се докачи. Когато гоїде говорът – речта на гости, не я приемай през очите, и тя ще се докачи. Приеми речта през ушите си. То е входната врата и оттам като влезе, тя е доволна. Като гоїде красотата в света, не я приемай през ушите си, ами я приеми през очите си. Когато гоїде уханието, нито през ушите, нито през очите, приеми го през носа си. Когато гоїде храната, приеми я през устата. Тя е входната врата. Туй са неща положителни, неща, с които човек постоянно трябва да се занимава, да знае във всеки гаден случай как да постъпи.

Туй е границата на една плоскост. Така поставена, какво показва тази плоскост? Ние ще кажем, че това е перпендикуляр. Така е, но тук вече има мисъл. Ако кажете, че е перпендикуляр, имате две измерения, а тук са показани три измерения. На една плоскост имате ли три измерения? По някой път някои от вас искате да знаете какво нещо е четвъртото измерение. Какво представя третото измерение в една плоскост, как ще го видите? Вие имате едно тяло, представено на плоскост. Като погледнете тялото, виждате вече третото измерение. Страните на тялото се отделят от плоскостта, не са в плоскостта. Вие така го виждате. Част от това тяло е на плоскостта, част се отделя от това пространство. Значи в четвъртото измерение има едно пространство по-голямо, отделя се от третото измерение, както телата се отделят от плоскостта. Начертаното тяло вие го виждате да се отделя от плоскостта.

Когато ние говорим за четвъртото измерение, трябва да разбирате. Една мисъл, която расте и се развива, тя е в четвъртото измерение. Когато една мисъл става устойчива, тя е в третото измерение. Когато една идея придобива широчина, тя е във второто измерение. Когато става клон, тя е в първото измерение. Само една мисъл когато ви докосва, тя е в първото измерение.

Вие се усещате някой път в една ваша мисъл ограничени. В кое пространство е? Идеи, които ви ограничават, в кое пространство се намират? Ако ви турят на върха на една игла отгоре, да си турите крака и да седите на нея, какво ще бъде положението ви? Турите една игла така, че вие сте отгоре, какво ще бъде вашето положение? Какво усилие на ума трябва да имате, да запазите онова равновесие? При най-малкото помръдване може да изгубите равновесие. Намирате се на една точка. Туй положение ще се подобри – тази точка на иглата ще стане плоскост. Вашето положение ще се подобри, ще усетите разширение, ще бъдете по-стабилен. Ако придобием третото измерение, вие ще усетите, че сте запазени. Всички ние живеем в третото измерение. Зимно време ние се скрием вътре в това тяло, усещаме се защитени от противоречията, които съществуват в природата. В четвъртото измерение човек става господар. В третото измерение – то е позиционна война, крие се в своята крепост. В четвъртото измерение вече той е свободен по действие, той е извън тялото.

Тия работи сега колко са трудни заради вас. Учените хора си служат с разни знаци. Той туря положителен знак, туря отрицателен знак, казва: „Сменят се.“ Означи едно движение със стрелка, означи друго движение пак със стрелка. Аз не виждам никакво движение. Той показва с тия стрели известни движения, казва: „Тия стрели се движат.“ Аз не виждам никакво движение, те не се движат, но умът ти трябва да работи.

Първото нещо е: освобождавайте се от ония неес-

тествени мисли. Запример срещате един ваш приятел. Той като пристигне, виждате, че малко ви погледнал особено и вие се тревожите. Като се върнете, казвате си: „Защо си сви веждите, защо ме погледна със свити вежди?“ Не ви погледнал добре, целия ден седите и мислите за свитите вежди, за намръщаното лице. Казвате: „Не зная какво съм направил.“ Какво има да ви смуцава, че той малко си свил веждите? Какво има, че си свил веждите или че си съкратил малко мускулите, или че си свил малко очите? Ето какво има. Като си свил веждите, той се смалва. Разбирате, че това, което искате, няма да ви го даде. Вас ви безпокои това, че няма да даде това, което искате. Отивате при един гостилничар, идете и виждате, че менджерите са празни. Не ви безпокоят менджерите, но че са празни ви безпокои. Като погледнете, виждате, че нищо няма да ви даде. Вашият приятел като свие веждите, разбирате, че нищо няма да ви даде, вие разбирате, че нищо няма в менджерите. Каква ли е причината? Защо си е свил веждите? Вашият приятел, той като ви види, той е ясновидец, вие още като вървите, той усеща, че вашите джобове са празни, нямате нищо. Той е намислил да ви иска пари назаем. Понеже като ясновидец вижда, че джобовете ви са празни, нямате нищо, той си свие веждите.

Казвам, като идеш при приятеля си, да не свие веждите. За да се усмихне, като приближаваш, да си потупаш джобовете. И той тогава ще има едно хубаво разположение. Като се засмее, весели сте, свободно давате и свободно вземате. Свободно да даваш и свободно да вземаш, то е разумното в света. Никого в свободата да не злоупотребявате. Дойде един просяк, извадиш кесията си, отвориш я и му дадеш той сам да си вземе свободно. Само веднъж може да направиш това. Ще го видиш гали е просяк. Ако вземе най-малките монети, той е хас просяк. Той взема по един лев. Ако има златни монети в кесията и той задигне златните монети, втори път няма да отвориш кесията си.

Та казвам, пазете се от лакомията. Природата е

крайно възискателна, никак не обича лакомията на хората. Онзи, който взема най-малкото, тя е щедра към него, втори път му дава. Онзи, който наведнъж иска да вземе много, тя към него е много възискателна. Нищо няма да ти каже, но ще образува едно понятие за тебе, че ти не си на пътя. Пък тя не обича дисхармония.

Запример вие всички може да станете каквото искате. Вие имате възможности. Всичко е въпрос на време. Вие може да станете гениални, талантливи, силни, то е въпрос само на време. Изисква се десет, петнайсет, двайсет, петдесет, сто, хиляда, две хиляди, десет-петнайсет хиляди, сто-двеста хиляди, няколко милиона години. Нас не ни интересуват тия числа. Някой пита нещо кога ще стане. Като му кажа, че ще стане утре, той е весел. Като му кажа, че след една седмица ще стане, малко се посвие. Като му кажа, че след един месец ще стане, посвие се повече. Като кажа след една година, десет години, наведе глава – отслабва импулсът за живота. Като кажа, че утре ще го постигне, той е обнадежден. А пък всичко е в интензивността в работата. Аз може пак да ви приведа онзи пример за светлината. Туй, което светлината извършва за една секунда, за колко време може човек да го извърши? Светлината в една секунда изминава треста хиляди километра. Да допуснем, че един човек извървява на ден сто километра. Колко години ще му вземе да извърви треста хиляди километра? Колко години се изискват, за да извърви треста хиляди километра, като изминава по сто километра на ден? Значи туй, което светлината извървява за една секунда, на човека може би ще му вземе десетина и повече години. По-неже ние не работим интензивно, затова имаме такива резултати. Аз разбирам една интензивност, която е разумна. Няма защо да бърза човек.

Толстой представя един пример – един руски княз, който имал много земя. Иде при него един беден човек и иска да му помогне. Казва: „Ти си богат, но аз съм сиромас, какво ще правя?“ Той му казва: „Ето сега, давам ти толко-

ва земя, колкото може да обиколиш за един ден. Но трябва да се върнеш, преди да е залязло слънцето. Ако не гойдеш навреме, ще изгубиш.“ Тръгнал той сутринта и взел толкова много място да обикаля, дето не може да се обиколи за един ден, и като се върнал вечерта, паднал и умрял. Това е лакомия. Ние със своята лакомия искаме да вземем голям периметър. Той постига, но като постига – пада и умира.

Защо ти е едно богатство, за което ти ще умреш? Не може да го използваш. Искай едно благо, което може да го използваш. Благо, което имаме за деня, да го постигнем. Всеки един ден носи едно благо – и умствено благо, и сърдечно благо, и волево благо. Всички тия блага трябва да се постигнат. Но целокупността на това благо на живота ето в какво сега: да добием доверието на природата. Като живеем в природата, тия същества, които направляват всичко, да добием тяхното доверие. Да ни мислят, че сме разумни, да се доверят. Най-после, да добием доверие на онзи, който се интересува от нас. Природата, тя е като господарка. Тази господарка да ни гледа, че сме умни. После, онези в природата, които се интересуват от нас, да добием тяхното доверие. Туй е благо на живота. Щом добием доверието на природата, щом добием доверието на онези, които се интересуват от нашия живот, всичко е постижимо. Щом изгубиш тяхното доверие, веднага се заражда един процес на недоволство, падение на духа, една криза се явява, какво ли не.

Давайте, колкото трябва, и вземайте, колкото трябва. Мислете, колкото трябва, и чувствайте, колкото трябва. В сърцето си не правете голям огън. В ума си не дръжте големи светлини на първо време. Започнете с най-малката, икономично е. И в движението почнете с най-малките крачки, с най-медленото движение. Като тръгнете за някъде, тръгнете медлено. Всякога онзи човек в света, който иска да сполучи, да вземе най-малките крачки. Един човек, като излезе из къщи, ако вземе големи крачки, той нищо няма да сполучи. Излезеш ли из къщи така, се спри и подекичка

пръгни. Това е метод на природата. Тя започва с малкото, едва се помръдва, едва се вижда движението, а към края тя се движи така бързо, че никой не може да я стигне. Всеки, който започва усилено да работи, той ще се умори. На всинца ви трябва почивка. Човек, като върви, да си почива.

Давайте и вземайте. Всички правите една погрешка, че не вземате въздух толкоз, колкото ви трябва. Вследствие на това и не учите толкоз, колкото ви трябва. Не вземаш въздуха, то е една отрицателна страна. Не учиш толкоз, колкото трябва, то е положителна страна. Следователно, ако вземеш въздуха толкоз, колкото ти трябва, ще учиш толкоз, колкото ти трябва. Ако не вземеш въздух толкоз, колкото ти трябва, няма да учиш толкоз, колкото ти трябва. То са две противоречия, които всякога имат лош резултат.

После, спазвайте друго правило: ръцете ви да бъдат топли. Знаете ли колко време трябва ръцете ви да бъдат студени? Ако целия ден ръката ви е студена, какво може да постигнете? Ако челото ви е горещо? То не трябва да е горещо, челото много малко горещо трябва да е. Ръцете всякога трябва да бъдат топли. Има една топлина, която човек трябва да я придобие. Ако ти туриш ръката си на някои хора, чувстваш, че имат топлина, без да имат топлина. Някои хора имат горещи ръце, но ръцете са пак студени. Има една естествена топлина. Тази топлина се дължи на правилната обмяна между положителните сили на живота и отрицателните сили: положителните, които дават, и отрицателните, които вземат. Обмяната е правилна. Тази топлина е приятна.

Вижте сега какъв малък опит може да направите. Когато човек е нормален, като тури ръката си, ако ръката е чувствителна, като тури ръката си върху една глава, ще забележите, че от дясната страна излиза едно студено течение, а от лявата едно топло течение. Когато човек се разболе, цялата глава е топла. Щом туриш ръката си и цялата глава е топла навсякъде, този човек не е в нормално

състояние. Когато туриш ръката си, да отбелязваш студения и топлото течение на главата. То е най-хубавото състояние. Ако туриш ръката си на главата на един човек и отвсякъде излиза топлина, то е аномално състояние. Това между ума, между мозъка на човека и симпатичната система има връзка. От челото ти, от главата ти да лъха хладина, а от лъжичката ти да излиза топлина. Горещина на главата е месечината, челото е отражението на студенията светлина, на лъжичката е отражението на слънчевата светлина. Ти като туриш ръката си на слънчевия възел, трябва да излиза топлина. Сърцето, за което вие говорите, то не е физическото сърце, то е слънчевият възел. Другото сърце, то е само физическото сърце. Човек има три сърца. Едното сърце е лъжичката, другото е между гробовите и третото е отзад на главата. Когато тия три сърца функционират правилно, когато слънчевият възел функционира правилно, когато сърцето прекарва движението на кръвта правилно, то е нормално състояние.

Та всякога се стремете да имате едно разположение. Разположението на човека се дължи на слънчевия възел. Щом той нормално действа, мисълта вече е правилна. Щом слънчевият възел не действа правилно, мисълта е прекъсната: мислиш за едно, второ, трето, четвърто. Най-после си недоволен от себе си, има нещо в слънчевия възел. Ако в една къща огънят е много силен, това не е нормално. Да кажем, вкъщи имате тридесет градуси топлина, усещате се неразположен. Каква е нормалната топлина? Мисля, нормалната топлина е деветнайсет градуси. В една къща деветнайсет градуси са нормална топлина: едно хубаво число и достатъчна топлина. Двадесет и един, двадесет и пет не са вредни, но най-нормалната топлина вкъщи е деветнайсет градуси топлина при един здрав организъм. Щом се повиши топлината на двадесет и един градус, нормата не е правилна.

Та ние съвременните хора – топлината не е правилна, не е естествена, защото нашият слънчев възел не е в

нормално състояние – ние всякога повишаваме топлината. Знаете, че в природата всякога, когато се повишава топлината, има нещо неестествено. Когато триенето на пластове става много силно, тогава се повишава тази топлина. Щом става нормално триене между частиците на тялото, тогава се харчи повече енергия. Има едно здравословно триене, но щом туй триене се усили, човек харчи повече енергия. Тогава човек обеднява.

За това ние казваме, правата мисъл е потребна. Мозъкът да възприема толкова светлина, колкото му е потребна, сърцето да образува толкова топлина, колкото е потребна, и волята да изхарчва толкова енергия, колкото е потребна. То е здравословното състояние на човека.

Сега малко музика. Сега ще пеете една песен с „хм“.
(Учителят свири.)

Някой път атмосферата има повече електричество и музикантите не могат да свирят. Ако те вътре са положителни, става едно отделяне, тоновете не са приятни. Ако въздухът е положителен, ти ще станеш отрицателен, мек ще станеш. Ако въздухът е отрицателен, ти ще станеш положителен. Всякога трябва да се нагаждаме. Някой път тялото е положително, трябва да станем отрицателни. Когато тялото е отрицателно, ние трябва да станем положителни. Някой път природата дава, някой път взема. Когато тя взема, ние трябва да даваме. Когато тя дава, ние трябва да вземаме. Каквото ни даде, да бъдем благодарни и на малкото. Защото то е ценно. Всяко нещо, което природата даде, колкото и да е малко, то е ценно; то се увеличава. Всяко нещо, което ти дадеш на природата, тя го използва много добре – ще го повърне пак назад. (Учителят пее: „Живот.“)

В ж-то имате едно движение. Животът понеже слиза отгоре, първият слог е по-висок, вторият – по-нисък при пеенето. Ако първият слог е по-нисък, вторият е по-висок, то е неестествено. Животът слиза, дава своята форма. След туй ще се подигне. (Учителят пее: „Живот, за

тебе моята душа жадува.“) Живот. Ако имате гумата живеене, как ще я изпеете?

Изпяхме „Тъги, скърби“.

Сега всички имате хубави разбирания. Не мислете, че туй, което ви говоря сега, трябва да го учите. Всички вие имате правилни разбирания, но вие не вървите по вашите правилни разбирания. Ще се оставите свободни според онава, което е вложено в душата ви, и няма да се спирате от посторонни влияния. Всякога ще вярвате, че разбирате. Слушаи музика, не казвай, че не разбираш. Ще кажеш: „Разбирам, но има нещо, което ме спъва.“ Ще оставиш душата си свободна. Когато някой пее, никога не туряйте критика, да критикувате. Ако пее лошо, то причините са външни. Защо така пее, има си причини. Ти го коригирай в себе си. Ти може всякога да помогнеш. Някой пее, ти го коригирай в себе си. Ти като го коригираш, втория път ще пее похубаво. Като го критикуваш, нищо няма да донесе. Коригирай го в себе си. Не оставяй погрешки на една песен. Коригирай в себе си, за да знаеш причините, които са го накарали да сгреша. Може би гърлото му е простудено, може би той е неразположен или някой път го е страх какво ще каже публиката, или пък личните му чувства са силни, че иска да даде повече, отколкото може, иска да вземе по-високи тонове. Не, не, той трябва да даде това, което музиката носи.

Искам да пее „Тъги, скърби“. Ти си тъжен – ще туря онзи ритъм, ще изпея песента. Всяка песен трябва да ни облекчи. Тя или ще вземе, или ще даде нещо. Има песни, които ни придават. Има песни, които вземат нещо от нас. Скърбен си, като дойде и вземе скръбта, то е правилно. Нямаш нищо, като дойде една песен да ти го даде, то е тогава правилно. Музиката е хубава в туй отношение, че правилно се дава. Винаги човек, който иска правилно да дава, той трябва да бъде музикален. Ако не може да даде и не

може да вземе правилно, не е музикален. Музиката е да координира нещата, правилно да гадеш и правилно да вземеш. Като станеш сутрин, попей си, да можеш правилно да гадеш и правилно да вземеш. Като възпитателно средство е музиката.

Чувствата са изкуство – да чувстваш първо за тебе, после за другите. Мисълта е изкуство – да мислиш заради тебе и после за другите. Волята, и то е изкуство – да знаеш как да постъпваш първо заради тебе и после заради другите. Най-после, ще идем до онова Божествено начало – да постъпваш тъй, както Бог постъпва. Значи, след като си богат, да знаеш навсякъде, във всяко отношение какво да гадеш.

Та във вас трябва да събудите спящите таланти. Едно време съжалявахте, че онзи, който имал един талант, го заробил. Пък аз виждам мнозина, които сте заробили петте таланта. Казвам сега: който има един талант, да го не заравя, но на работа. Не казвайте, че нямате нищо. Имате повече. Някои имате по пет таланта, някои по три, а някои и по десет таланта. Повече от десет таланта не може да ви се дадат. Някои от вас, гледам, десет таланта имате, пък не работите. Някои имате един отличен ум, едно отлично сърце и една отлична воля, и не работите. Сега работа се изисква.

Та казвам сега, умът трябва да разработва способностите, които има, сърцето, и то трябва да се разработва и волята трябва да се разработва. Започнете с най-малките величини.

„Отче наш“

Трета лекция на младежкия клас
1 ноември* 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

* На 11, 18 и 25 октомври 1940 г. нямаше лекции. – Бел. стеногр.

ПРОВОДНИЦИ

„Отче наш“

„Фир-фюр-фен“

Прочете се темата „Какво разбирам аз за светлината“.

Пишете темата „Разликата между животните и растенията“.

Трябва да четете малко. Някой път седите и мъгруквате. Всички хора са все философи от своето гледище. Светът страда от философия. Аз какво разбирам: туй, което разбирате, е вярно заради вас, не е вярно заради другите. Сега под думата вярност какво разбирате? Или какво разбирате под думата надежда, под думата топлина? Или какво разбирате под думата любов?

Някои от вас се срамувате да кажете, че обичате, защото, щом кажете, че обичате, ще ви се яви такава идея – някой път някои хора, като говорят за любовта, се срамуват да кажат, че обичат [...], както някой се срамува да каже, че обича да краде. Не смее да каже: „Аз обичам да крада“, понеже хората ще си съставят особено мнение. Като говорите за любовта, имате такова чувство на страх, като че е кражба. Или някой път, като говорите за любовта, усещате, че сте се унижили. Обичате някого, и се усещате унижен. Това не е никаква любов, това е кражба. Вълкът се ядосва, когато не може да хване една овца. Котката, когато не може да хване някоя птичка, мечи. Ти я съжаля-

Ваш – измъчва се. Някой път, като хване, тя е доволна. Кое е по-хубаво в дадения случай? В първия случай, когато котката мечи, е хубаво за птичката. Във втория случай, когато котката не мечи, е хубаво за котката.

Аз правя една аналогия сега: когато вие страдате в света, разбирам, че някое желание не е постигнато. Вие сте котката, която мечи. Някой път, когато се радвате, вие сте пак котката, която е хванала птичката. Кое е по-хубаво – да страдате или да се радвате? Някой път, когато тебе ти е приятно, че си бръкнал в джоба на някого, онзи, на когото си бръкнал, хич не му е приятно. Ти, като си попиш джоба, казваш: „Хубаво стана.“ Вие казвате, че има престъпление. Тогава целият свят е изтъкван от престъпления само. Паякът като хване някоя муха, тя бръмчи, пък той си прави научни изследвания. Вие гледате и се смеете на това. Пред вашите очи се върши едно престъпление. Вие какво правите тогава? Когато един паяк хване една муха, вие гледате. Що не вземете участие? Ще носите една пръчка, ще кажете на паяка да остави мухата свободна. Искате някой път да видите колко е силна вашата воля, ще кажете: „Пусни мухата. В мое присъствие не искам да се върши престъпление. Ако не, ще приложя закона.“ Количина от вас са го направили това? Във вашата стая се вършат престъпления и вие си седите. Вечерно време някоя муха се моли, вие не ѝ помагате. После вие говорите за вашите страдания. Станете, намерете този паяк, кажете му: „Навън!“

Някой паяк влязъл в стаята на вашия ум или в стаята на вашите благородни чувства. Всяка благородна мисъл има своя стая, особен апартамент си има. Влезе някой паяк, хване някоя мушица там. Вас ви е жал да го изпъдите. Жал ви е някой път да изпъдите някоя лоша мисъл по двете съображения. Ако речете да я изпъдите, плащате госта глоба. За всяка лоша мисъл човек плаща глоба, понеже тази мисъл се храни и поглъща част от вашата енергия. Запример вземете ония хора, които искат да си отмъстят. Аз бих желал да наблюдавате, да видите къде се образуват

известни линии. По лицето има няколко линии. Аз бих желал да наблюдавате. Може ли да намерите тия линии? Човек, който обича да си отмъщава, като го срещате, казва: „Не ме бутай, аз съм отмъстителен.“ Този човек помни, може да се минат десет години, той не забравя.

Казвам, трябва да приложите едно самовъзпитание в себе си: едно възпитание на тялото, едно възпитание на вашите чувства, едно възпитание на ума си. В даден случай трябва да сортирате вашите мисли. Всяка една мисъл трябва да е поставена на мястото. Не може мислите да се поставят на място, ако чувствата не са поставени на място. Не може и чувствата да бъдат поставени на място, ако силите в човешкия организъм не са поставени на място. Запример, ако краката на човека са по-дълги или по-къси, ако ръцете на човека са по-дълги или по-къси, туй ще се отрази върху вашия ум и върху вашето сърце.

На някои хора пръстите в основата са много дебели. Те имат такава форма. Някои пръсти са като клечки. Ако вашите пръсти са дебели в основата, вие мислите, че това е нищо. Тези пръсти, дебели в основата, всякога имат влияние върху вас. Вие, каквото и да направите, не може да избегнете влиянието им. Вие все ме питате: „Какво е вашето мнение за тези дебели пръсти?“ За всички материални работи, които стават в света, те са авторитет. Ако речете да направите нещо на физическия свят, него ще го питате какво мисли той. Някой път ви дава добър съвет, някой път и той прекалява. Тия клетки, които образуват този дебелия пръст, тия клетки са свързани с други клетки в мозъка. То е цяло живо общество и в дадения случай те си дават мнението.

Сега може вас това да ви е смешно. Казвате: „Как е възможно този пръст да ни влияе?“ Че ако вие си отпрежете

двата палеца, знаете ли какво ще стане? Ще изгубите волята си. В старите времена, когато са искали да накажат някой престъпник, отрязвали са им палците. Като им отрежат палците, те изгубват волята си. Ако вашите палци функционират правилно, и волята ви функционира правилно. Някой пръст не функционира правилно, и волята не може да функционира, вие не можете да изразите волята си. Ако вашият [първи] пръст не функционира правилно, както трябва, благородното чувство на достойнството, на самоуважението не функционира правилно. Съзнанието ви за справедливост, и то не функционира правилно, ако средният ви пръст не функционира правилно. Ако третият ви пръст не функционира правилно, вие не можете да се ползвате от хубавото и красивото вътре в природата. Или ако малкият ви пръст не функционира правилно на двете ръце, тогава в практическия живот вие безразборно ще постъпвате. Та казвам, хубаво е човек да има една идеална ръка. Аз не искам да ви казвам каква ще бъде идеалната ръка.

Трябва да изучавате астрологията. Има типове, но и след като изучавате тия типове, има един идеален тип, който съвременните астролози не засягат. Сега искам само да ви наведа да мислите за ръката си. Вие не сте изучавали каква услуга ви правят вашите ръце. Както са свързани с физическия свят, ръцете са свързани с духовните сили. Краката са свързани с физическите сили на човека. Ръцете са свързани с духовните сили на човека, с чувствата му са свързани. Затова, когато краката почнат да боледуват, тялото е в разстройство. Ако започнат ръцете да боледуват, тогава чувствата са в разстройство и човешкият ум, и той е в разстройство. Тогава вече започвате да изучавате.

Всичките разстройства, които стават, ще ги намерите в ноктите. Тези нокти са една написана книга, всичките разстройства са написани. Няма да ви кажа кои разстройства са написани, но всички разстройства са написани на ноктите. Ти по ноктите ще познаеш един човек смел

ли е, или страхлив, пестелив или щедър, страхлив ли е, гневлив ли е, ще има ли заболявания на сърцето, ще има ли заболявания на гробовете, ще има ли заболявания на очите. Всичко туй е написано. Туй щото болезнените състояния се отбелязват, отпечатъци остават. И здравословното състояние се отбелязва. Ноктите са една книга, по която човек може да чете. Ако знае, като погледне ноктите, може да чете. Някой пръст нали се образуват щастливи петна по ноктите. Казват: „Голям късмет.“ Тези петна са признак на една голяма напрегнатост, едно напрежение на нервната система, едно малко разстройство. Трябва да турите спокойствие, да се премахнат тия петна. Като работите сто и шейсет гена, тия петна ще се премахнат, защото ноктите растат. Сто и шейсет гена взема на ноктия да изхвърли едно петно.

Вие искате да възпитаваме света. Най-първо, възпитайте ръката си. Възпитайте дясната си ръка. По някой пръст вие не искате да дадете работа на вашите ръце. Дайте работа на ръцете си. Дайте работа на вашия пръв пръст, дайте работа на втория пръст, дайте работа на третия пръст, дайте работа на четвъртия пръст, дайте работа на палеца. Сега как можеш да дадеш работа на палеца си? Ти минаваш вкъщи. Има някой предмет паднал или столът е обърнат на земята. Ти минаваш, не вдигааш този стол. (Учителят обърна един стол на дъските.) Ти не вдигааш стола, да не загубиш достойнството си. Като е паднал столът, какво трябва да направиш? Да го вдигнеш. (Учителят вдигна стола, постави го на мястото.) Туй малкото, което ще направиш, то ще се отрази върху тебе. Ти не искаш някой пръст да вдигнеш стола. Как ще се подигнеш? Някой човек вътре в себе си е паднал като стола, че няма никакво уважение. Усеца се унижен, смачкан. Причината е, че отвсякъде е минавал. Ще туриш стола на мястото. Един ден гледах аз, тук хванали да се бият със столове. Казвам, човек трябва да бъде внимателен.

Сега вие слушате и ще се напълните с една филосо-

фия, която няма никакво приложение. Изучавате окултните науки, звездите, планетите. Юпитер, Сатурн гледате как са били. Снощи една млада сестра ми разправя. Казва: „Аз като гледам двете звезди Сатурн и Юпитер, които са наблизо, става ми нещо лошо.“ Аз веднага зная защо ѝ става лошо. Казвам: „Ти си прегрешила, че твоите лични чувства не са на място.“ Сатурн ѝ казва: „Ти не мислиш.“ Юпитер ѝ казва: „Ти не почитаеш достойнството си, както трябва.“ Като ги види, те ѝ говорят, свива я нещо на сърцето и на ума, не иска да ги гледа.

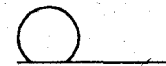
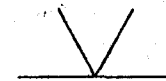
Някои, като започнат много да гледат в света, не искат да дигнат очите си, не искат да гледат небето. Всичко им е объркано. Като погледнат всичките звезди, те им говорят, казват: „Тъй както живеете, животът ви не е добър.“ Той навел глава надолу, обезсърчил се, отчаял се, нагоре не гледа, надолу гледа. Какво казва тогава земята? „Що живееш? Пукни тази глава, легни в земята, скрий се. Пукни главата си, влез в земята да се скриеш.“ Как ще се освободиш в земята? Като влезеш в земята, ще влезеш в Обществена безопасност. Тогава всяка вечер ще има бои. Всяка вечер ще влиза по един да те бие.

Сега това са общи работи, течения. Не мислете, че когато един човек се поставя на един изпит, е нещо индивидуално. Ти си се поставил на едно голямо течение, вземаш течението на себе си. Туй течение може да те отвлече. Виждаш, една мушица се дави във водата. Ти я гледаш, казваш: „Да си върви.“ Виждаш някоя муха се дави, извади я навън. Навсякъде окажете една услуга. Правиш полза на себе си. Минаваш в гората, виждаш цвете стъпкано. Повдигни го, тури му подпорка. Нека седи нагоре. Ти помагаш на себе си, на своите чувства. Или минаваш покрай някой извор замътен, поизчисти този извор. Законът е: ти ще се ползваш. Всички извори няма да изчистиш, но този извор изчисти, който си видял. Ти ще си помогнеш. Минаваш някой път, някой приятел се обезсърчил, казваш: „Не е моя работа.“ Кажу му една добра дума, кажи му: „Много си

способен, твоите работи ще се уредят.“ Казваш: „Да си носи товара.“ Карма е това вече.

Какво означава карма? Всеки си образува кармата, когато загуби своята топлина. Едни хора, които са попаднали в полюсите на живота, винаги носят дебели кожуси. Едни хора са попаднали в полюсите на живота, други са попаднали в екватора. Които са на полюсите на живота, са облечени като ескимоси, не може да видиш дори лицето им. Наричат ги материалисти. Те са в полюсите. Какво лошо има, че биди облечени така? Другояче ще умрат. Ако не са облечени така на полюсите, ще изгубят живота си. Вие казвате: „Голям материалист е той.“ Ще го убеждаваш сега да не е материалист. Ако той не измени своето място, може ли да го убедите да не бъде материалист? Може ли да го заставите да не носи дебели дрехи? И обувката ще бъдат дебели, и дрехите, и лицето ще бъде покрито. Той трябва да измени неговото място. Той трябва да слезе в екватора на живота. Но изведнъж не може да го преместите. Ако изведнъж го преместите от полюс на екватора, ще му създадете друга бела. Постепенно трябва да го преместите от полюсите, малко по малко, докато го преместите на екватора. Не може и моя, който е на екватора, веднага да иде на полюса, този, който е духовен, отведнъж да стане материалист. Като иде от екватора, никак няма да може да издържа този стуг, който е на полюса.

Всичкото ви нещастие е, че във вас се заражда една крайност. Заражда се във вас желание да живеете на полюса. Като четете книгите, мислите, че е нещо много приятно да се живее на полюса. Но трябва да се преместите само за един месец да живеете и после хич няма да ви се иска. Един месец като живеете на полюса, втори път няма да се

зароди желание във вас да идете. Да кажем, при петдесет, шейсет, седемдесет градуса студ във вас всичкото безпокойство, което сте имали в организма си, ще се измени, понеже там има други сили, които действат, трептенията вече са други и съвсем други мисли се зараждат в ума ви. Вие ще станете много лош. В студа човек се концентрира, има една хубава страна. Ти като се разгневеш, гневът е потребен, понеже се образува много голяма топлина. Трябва да стане постепенно едно охлаждане. Ако тази топлина мине в целия организъм, става едно разширение, организмът не може да функционира. Забелязвате, че след всяко охлаждане усещате се много неразположен. Даже може да мине ден, два, три.

Та казвам, гневът е една енергия, която трябва да се използва. Човек трябва да знае. Ако не се гневи, има една опасност. Ако се гневи, има друга опасност. Ако се гневи, ще стане много активен. Ако не се гневи, ще стане много пасивен. Ако никога не се гневи, ще стане отстъпчив. Ако не се гневи, може да бъде съгласен с всичко. Гневът си има добрата страна. Гневът е при ушите. Същинската причина на гнева е над ухото. Помощницата е там, съветницата на гнева е над ухото. Той има съветници. Ако не се гневи, не е активен, той е отстъпчив навсякъде. Ако се гневи, станал е много настойчив навсякъде. Човек като отстъпва, има нещо опасно. Ти отстъпваш назад, има някой трап, не го виждаш, може да паднеш вътре. Ако си смел, ще седнеш на мястото или ще настъпваш. Ще станеш от позицията, ще се подигнеш, неприятелят ще те посрещне с картечница. Ти може да изгубиш живота си. И като настъпваш, и като отстъпваш е опасно. Като настъпваш, трябва да гледаш, и като отстъпваш, пак трябва да гледаш.

Сега по някой път вие не можете да правите настъпление. Запример няма някой от вас, който поне по един път, два пъти на ден да не е влизал в сражение. Някой казал нещо по твоя адрес и току изведнъж става един спор, критикуваш. Че знаете ли колко скъпо струва една война?

Човек не трябва да прекъсва дипломатическите си връзки с другите. Защото всеки човек, с когото можеш да влезеш в отношение, той е една държава. Скъсаш дипломатическите си отношения, тогава започва война. В една война милиони се харчат. Някой път в едно сражение ти ще изгубиш четири-пет милиона клетки, четири-пет милиона клетки ще измрат в организма. Някой път човек отслабне. Хората често боледуват от безразборно безпокойство. Чрез много болести се плаща глоба на гнева. Писанието казва: „Гневете се, но не съгрешавайте.“ В гнева грехът сега. Не да се не гневи човек, но като се гневи, да не съгрешава. То е разумно сега.

Сега вие, като се разгневите, ще му потърсите всичките неща. Ако не обичате някого, като се разгневите, ще му турите всичките престъпления. Всичките идеи, които казвате, верни ли са? Ако всичко, което казвате, е вярно, добре. Ако не е вярно, ще се върне на вас. В природата казват, че всяко нещо си има своите причини. Каква е причината на болестта? Причината на болестта е винаги храната, дишането не е правилно или чувстването не е правилно. Човек, когато се охлажда и се топли безразборно, всякога може да се разболе. Ако идете на банята, стопляте тялото си, разшири се тялото и след това пуснете един студен душ да се разхлади тялото ви, какво ще стане? Някъде си има добрата страна охлаждането, но нали виждате какво прави онзи железар. Когато иска едно желязо да стане кораво, яко, той го сгорещява и веднага го мушка във водата. Мислите ли, че на топлото тяло като пуснете студения душ, същото нещо става? Тялото става по-яко, но с туй втвърдяване се изгубва онази пластичност и вие си създавате едно болезнено състояние.

Та казвам, изисква се от вас самооблагане. Самооблагане е да знаете как да разполагате с топлината, каква топлина е необходима заради вас. Има едно чувство вътре в човека, и без да ви го кажа къде е, когато постъпвате добре, вие сте разположени. Щом имате хубаво разположе-

ние, показва, че топлината е нормална. Щом имате неразположение, изменила се топлината. Тогава какво трябва да правите? Ако сте много топли, ще намалите горенето. Ако сте много студени, ще турите малко въглища. Как ще турите въглища сега? Да допуснем, че вие в дадения случай имате едно неразположение. Неразположението произтича от огъня, той е повече, защото при изстудяването човек забравя, не може да се гневи. Затуй тия хора, които обичат да се гневят, ще ги турите в студена стая, изкуствено ще намалите температурата. Има лаборатории с по петдесет градуса под нулата. Един неразположен ще го турите в стая с десет, петнайсет, двадесет, двадесет и пет, тридесет и пет градуса под нулата. Като излезе отвътре, веднага е разположен.

Безбройните промени в природата са един възпитателен процес. Запример вие никога не трябва да оставяте ръцете си студени. На вас често главата ви е топла, и ръцете ви са студени, пък и краката ви са студени. При това положение ще усетите едно неразположение. Изменете вашето състояние – ръцете ви да станат топли и краката ви да са топли. То е едно здравословно състояние. Някой път ще усетите, че ръцете ви са топли и влажни. Но ако ръцете постоянно са влажни, то е едно кишаво време. Тази влага е хубава. Ако ръцете ви са сухи, показва едно нездравословно състояние. Но ако ръцете са много влажни, пак е едно нездравословно състояние. Вижте колко неща има да регулирате. За да се прояви вашата мисъл, вашите чувства и вашата воля, ръцете ви, краката ви и главата ви трябва да бъдат в нормално състояние. Вие, като станете сутрин, колко време посвещавате на вашето самовъзпитание? Колко минути посвещавате за възпитанието на вашия мозък, колко минути посвещавате за възпитанието на вашето сърце и за възпитанието на тялото? Много малко употребявате. Има начини на самовъзпитание.

Тогава минавате отвън, гледате и казвате: „Този забогатял. Каква хубава къща има.“ Като харесате къща-

та, намерете да видите съответства ли къщата на човека. Ако къщата му е хубаво направена, харесвате я – намерете човека, възползвайте се от това да видите, че и главата му е хубаво построена, и тялото му е построено. Намерете човека, да видите, че и той е спретнат като къщата си. Вие четете един списател, харесва ви. Хубаво. Намерете този списател или поне портрета му намерете и вижте, че и той мисли хубаво. Ще видите, че каквато е мисълта му, такъв е и списателят. Сега четете някой списател – някъде ви харесва, някъде не ви харесва. Там дето ви харесва, в него има нещо спретнато. Туй спретнато е или в него, или във вас. Пък или той е сбутан, или вие сте сбутан. Когато не харесвате някого, едно от двете неща е вярно – когато не обичам някой човек, причината може да е в него или причината може да е в мене. Едно несъответствие има. Аз не считам, че като не обичам някого, това е лошо. Като виждам един човек, не го обичам – не предизвиква в мене чувства и мисли, за да се интересувам. Минавам, и не се интересувам. Минавате покрай едно сухо дърво. Може ли да ви занимава, да ви интересува туй сухо дърво? Като минавате покрай живите дървета, плодовете са узрели – ще се спрете, интересувате се.

Казвам, нашите мисли, нашите чувства и нашите постъпки са, които обръщат внимание на окръжаващите хора. Или един архитект, или инженер, или лекар, или учител, или професор, или астроном, всеки ще обърне внимание със своите мисли, които го занимават. Вие по някой път искате да бъдете обичани. Ако свирите, ще ви обичат заради свиренето. Ако рисувате, ще ви обичат заради рисуването. Ако сте шивач, ще ви обичат заради шивенето. Ако сте обушар, ще ви обичат заради хубавите обуца. Трябва да имате допирни точки. Знаете да правите хубави обуца, знаете добре да готвите, каквото и изкуство да имате, допринеся, за да обърнете внимание на окръжаващата среда, в която вие живеете.

Да допуснем вие искате да влезете в света, да си

проправите път. Как ще си проправите път? Искате да знаете, че вие сте талантлив. В какво ще проявите вашия талант? Навсякъде може да обърнете внимание, ако бихте знаели. Като срещнете някои хора – ако знаете как да се обърнат или вляво, или вдясно, ще [им] обърнат внимание. Ако дойде един умен човек, който разбира, като влезе в София, като мине по улиците, той най-малко десет души приятели ще намери в пътя си от отбиването си вляво или вдясно. Онзи, който не разбира, цяла година може да ходи, никой не го познава. Вие трябва да познавате, като минете. Не е лесно да се запознаеш, да обърнеш внимание. Запример, като тръгнете в София, вървите по пътя, не обръщайте внимание никому. Половин час като ходите, трябва да срещнете един човек да ви обърне внимание. Направете наблюдение.

Казвам, ние се спираме върху общи изводи. Като умре човек, какъв ще бъде в оня свят? То е безсмислено в оня свят какъв ще бъде. Турците имат една поговорка: „Теле дошъл, вол си отива.“ На земята тъй казват. Вие сте чудни хора, като говорите за онзи свят. В оня свят разбират същества добре възпитани, много внимателни. Щом като влезете в оня свят, ще видите има ли нещо да учат от вас. Щом имат нещо да учат, всички угат. Щом няма да учат, по един много деликатен начин ще се скрият всички от вас. В оня свят, когато искат да изпъдят някого, скрият се всички. Вие ходите навсякъде, и всичко е празно, всичко е замряло. Ден, два, три ходите, нищо няма. Какво ще правите? Вземете пътя, излезете навън. Те затварят вратата. Много лесно се освобождават. Няма какво да ви казват: „Моля, господине, да си излезете.“ Те се скрият и ви оставят сам. Тук на земята по някой път се крият.

Та вие говорите за новото човечество, за новото възпитание. Вие сте недоволни от себе си. Няма нито един от вас, който да е доволен от себе си. Тъй както аз разбирам, има неща, на които трябва да обърнете внимание.

Като станеш сутрин, ти трябва да обърнеш внимание на една черта, която харесваш, трябва да намериш нещо в себе си, което харесваш. Трябва да знаеш причините. По някой път запример се оглеждате в огледалото и ви е приятно. Не знаете откъде е. Погледнете лицето си, приятно ви е. Някой път погледнете, цветът ви се вижда потъмнял, очите потъмнели. Не знаете къде е причината. Мислите, че в огледалото е причината. Почистете го, погледнете се, пак не се харесвате.

А пък това е цялото лице на човека, което излъчва светлина. От разните области на лицето излиза разна светлина. Някой път, когато човек е в нормално състояние, излиза една приятна бяла светлина. Като се погледнеш, приятна ти е самата светлина на лицето. Някой път някъде виждаш тъмно, някъде светло, обръкана е светлината на лицето. Тогава вие не се харесвате. Но това зависи от хармонията на мислите, както са съчетани, от хармонията на чувствата, както са съчетани, от хармонията и на постъпките, както са съчетани. И когато някой път се оглеждате, кое ви кара да се оглеждате? На кое обръщате внимание? Кое харесвате в себе си? Когато лицето е пластично, то е здравословното състояние на лицето. Някой път има едно положение статично на лицето, мускулите не се мърдат, очите не се мърдат – като една статуя. И то е хубаво, но то е едностранчива красота. Аз го наричам едностранчиво здраве. Когато човек е здрав, се вижда, че цялото лице е в движение.

Казвам, при сегашното положение вие имате повече знание, отколкото ви трябва. Съвременните учени хора, астрономите, са проникнали в дълбините на небето. Ако тия астрономи, след като проникват в тия светове, могат да станат проводници на тази енергия, която иде от невидимия свят, те могат да бъдат полезни на хората. Всеки човек е дотолкова важен в света, доколкото той е проводник на силите на природата. Моето определение е следното: ако вие сте един добър проводник на умствения свят,

вие ще прогресирате. Ако вие сте добър проводник на духовния свят, значи на чувствата, трябва да проявите чувствата в духовния свят. И ако вие сте проводник на силите на природата, тогава на физическия свят вие ще бъдете на място.

Казвам, тялото ви трябва да бъде проводник на физическите сили, сърцето ви трябва да бъде проводник на духовните сили и умът трябва да бъде проводник на Божествената сила, тогава вие сте на място. Проводник трябва да бъде човек, след туй ще започне да се развива. Някой иска да се развива, без да е добър проводник. По този начин възпитанието ще бъде естествено. Възпитанието не е нещо, което човек трябва да си го наложи, но да бъде спонтанно. Искате да направите едно добро – не да го направите с усилие, но туй спонтанно да става, отвътре. Тогава ти усещаш една радост. В дадения случай, туй спонтанното добро, ти си вече добър проводник. Казвате: „Защо трябва да правя добро в света?“ Не разбирате. Да бъдете добри подразбира да бъдете добри проводници. Казва: „Човек не трябва да бъде добър.“ Значи не трябва да бъде добър проводник. След като е проводник на светлината, която е съдържанието, ще му платят нещо.

Сега искате да живеете само за себе си. То е невъзможно. Аз турям думата съзнателен проводник. Вие ще бъдете силни. На мнозина от вас се е обезсмислил животът. Вие се усещате унижени, понеже никой не ви обръща внимание. Не сте проводници на доброто. Станете проводници на Божественото. Всичките тия хора, които са били проводници, са имали големи неприятности, но са били проводници на Божественото. Всичките пророци, всичките добри хора са били проводници на този великия свят. Вследствие на тяхната проводност имената им са написани, белязани. Вие искате да станете велики. Станете проводници, то е нужно. И според това доколко сте проводници, доколко ще се напишат имената ви. Ако искате да ви кажа път, за да се прославите в света: трябва да бъдете

проводници. Ако си проводник на изкуството, на хубавото, на красивото, ти ще бъдеш велик художник в света. Ако си проводник на доброто, ти ще минаваш като един голям благодетел в света. Ако си проводник, ти ще бъдеш като спасител в света. Проводник трябва да бъде човек в света.

И за здравето е същият закон. Желайте здравето на всичките хора в света – здравето ще дойде във вас. Дръжте в ума си здравите хора, не болните. Считайте болестта за едно малко изключение, което съществува в света. Сега всички мислим и казваме: „Всички хора са лоши.“ То не е вярно. Всички хора постъпват зле от незнание, но всички хора не са грешници. Допуснете сега, че всичките хора са скъпоценни камъни. Ето аз как разбирам: може би тия камъни са паднали на земята и са се окаляли. Считайте, че калта е прегрешението. Трябва ли вие да обезценявате всичките камъни? Измийте ги и ще видите, че те не са изгубили своето качество. Те са скъпоценни камъни. Всеки човек, измийте го от калта и ще видите, че той е скъпоценен камък. Но кажете, че той е окалян и знайте, че пог тази кал се криве скъпоценен камък. Ако вие сте добър проводник, във вас ще потече тази вода, с която се чистят хората. Има една вода, с която хората се чистят. Сега аз не искам да ви затруднявам, но казвам къде се криве една от погрешките на съвременното възпитание. Най-първо, турете най-простото правило: да бъдете проводници на Божественото. Като станете сутрин, кажете: „Желая да бъда проводник на Божественото в света.“ Вие искате да станете нещо в света, да пишете стихове. Хубаво е то. Ето едно изкуство, едно художество. Какво ще научите вие? Знание трябва. Това, което съм нарисувал, вие не го знаете дали е за сядане. Едната част тук е за сядане. Вие по някой път, във вашето незнание, правите човеш-

кия нос за сягане. Човешкият нос не е място за сягане. Имате едни устни тук. Какво означава тази уста? За устата тази брада е голяма, защото човек с такава брада ще си създаде мъчнотии. Знаеш колко мъчно е да ту-

риш правилното съчетание на лицето. Колко трябва съвременните хора да се възпитават, докато изправят миналото. Тази уста показва лобезност, готов е този човек да отстъпи. Устата е малко отворена. Откъде трябва да минеш покрай този човек, отляво или отдясно? Това женска уста ли е, или мъжка? Тя е мъжка черта. Този отвореният ъгъл означава даване. Той ще даде повече, и след това даване той ще иска да вземе.

Казвам, има цяла школа, в която, като стане човек сутрин, трябва да се възпитава. Ще види какво му трябва. Програмата е на лицето. Капитал е даден в лицето. Щом погледнеш брадата си, да знаеш какво трябва да вършиш през деня. Като погледнеш ръката си, да видиш практически какво може да направиш. Лицето показва капитала, вложен в оборот. Цялото тяло, цялата глава, то е основният капитал. Лицето показва капитала, който е турен в обръщение. Ръката показва какво ще донесе. Като погледнете ръката, ще знаете колко приход ще имате. Като погледнете лицето си, ще знаете колко от този капитал е вложен в обръщение. Ще живеете, и вие схващате за бъдеще в много ограничен смисъл: вие искате да станете видни само в този живот. Всичките условия имате да станете видни не само в този живот, но и в цялата вечност. Всичките хора имат условия да станат видни. То е както колелата, с които вадят вода да поливат. Един съд се пълни, друг се празни. Колелото се върти, но всичките тия съдове едновременно не могат да бъдат пълни. Едни, които поливат, се празнят.

Другите нагребват, всеки каквото нагребне. Животът е колело и ти, каквото си нагребал, каквото си придобил, ще го дадеш в общото, да растат в градината растенията. Като се изпразниш, пак ще загребеш. Ти мислиш, че е заради тебе. Като излезеш горе, пак каквото си придобил, ще го изсипеш. После ще се ползваш от благата на тази градина, ония блага, които се развиват там. Сега туй е новото схващане. В света човек не живее за себе си. Идеиното е да живееш за Божественото. Тогава целта се получава.

Сега какво остава в ума ви? Главната идея коя е? Не трябва да изгубвате красотата на лицето си. Ще се стараете винаги да имате един хубав израз. Козметика трябва. Да се чете на лицето ви една интелигентност на ума, топлина на чувствата, благородни чувства, и сила във вашите постъпки. Като ви гледа, човек да разбере, че вие сте човек – каквото кажете, можете да го направите. Никога не обещавайте нещо, което не може да го направите. Или, ако речеш: „Ще опитам.“ Кажу: „Не може да кажа. Ако може да го направя, ще се ангажирам.“

Никога не обещавайте нещо, което не можете да го направите. Никога не се отказвайте от нещо, което можете да го направите. Никога не се въздържайте да направите това, което можете да направите. Никога не се отказвайте да направите това, което можете. Всякога онова, което можеш да направиш, направи го, не се отказвай. Две правила.

„Добрата молитва“

Четвърта лекция на младежкия клас
8 ноември 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ОБРАБОТВАНЕ

„Отче наш“

Имате ли тема? („Имаме.“) Четете.

Прочете се темата „Разлика между животни и растения.“

„Фир-фюр-фен“

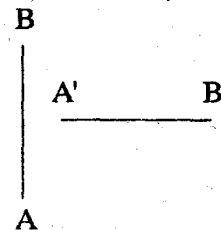
За втори път пишете върху една свободна тема, която има практическо приложение, една тема, която ще приложите.

Мисъл, която не обработва човешкия мозък, не ползва човека. Единствената малка собственост, която човек има, то е човешкият мозък, в който човек посява по нещо, от което ще излезе нещо. Запример, ако разглеждате човешкото лице, човешкото чело, то е една малка градина, в която се посяват доста гървчета. Някои от тях плод не дават, още не са започнали да раждат. Вземете музикалното чувство в човека. То е едно плодно гърво – по едно гърво има посядено от двете страни на човешкото чело. Колцина от вас може да продадете една музикална ябълка? Аз бих желал да купя. Какво бихте продали от музиката? Че човешкият говор се гължи на музикалното чувство.

Всичките спорове в света стават от един недомък. Всичките хора се оплакват, че не се обхождат добре с тях. Вие мислите за говора като изтичане, да изтече нещо. То е смешно положение. Така е безпредметно. Силата на човека сега в обработването на ума. Вземете някой човек,

който е милостив, има милосърдие. Милосърдието е гърво, то ражда нещо.

Това са гървета. Кой застава растенията да влязат в земята? Защо са забвили главите си в земята? Кой ги застава да си забият главите? Като гонят понякога камилската птица, тя си забива главата в пясъка, и като си скрие главата, мисли, че е в безопасност.

Вие някой път искате да станете щастливи в света. Нямаме една ясна представа. Казвате: „Искам да бъда добър човек.“ Какво разбирате под думите добър човек? Срещаш един богат човек, ти му попросиш, той извади едно малко медно или сребърно търкалце, златно много рядко дават, и ти даде. Има медни и сребърни пари. Като ти даде пари, вие считате това [за] благородно деяние. Ти ме срещнеш, искаш нещо от мене, аз се наведа и ти дам едно камъче. Каква разлика има между парите и камъчето? Казваш: „Камъче ли ми даваш?“ Ако ти дам един скъпоценен камък, който струва много повече от една медна монета, кое е по-хубаво?

За да бъде човек добродетелен, той трябва да бъде художник. Той моделира своето лице. Добрият човек работи над себе си. Има степенна добродетелта. Вие казвате: „Както Господ е направил света.“ Тази идея – както Господ е направил света – то е едно статическо положение. Казвам: както художникът е направил една картина. Аз няма какво да се меса в една картина. Може да кажа, че е добра или не, но какво мога да направя на картината? Работата с човешкия живот сега малко по-грубогаче. Ти си художник, който имаш достатъчно платна, бои, четки. Имате цялата природа да рисувате. Вие сте ученик, трябва да рисувате. Казвате: „Както Господ даде.“ Какво може да ти даде

Госпог, когато носиш платната, четките, боите, и не работиш.

Фотографията кога е дошла на земята? Кога хората са започнали да фотографират? Може някой от вас да проучи малко историята на фотографията. Човек най-първо е започнал да фотографира. Очите, това са апарати. Каквото вижда, той го фотографира. Трупаха се, трупаха се тогаз впечатления, че иска най-първо да се освободи от тях, от картините си. Отпосле той започнал да работи, изкуството се е явило много по-късно. Фотографията е един закон. Природата го изучава. Много бързо прави това светлината в човешкия мозък. Докато човек се е учил да рисува, колко време му е взело? Той може да изучава тия картини, напластени в неговия мозък.

Отвън като разглеждаме хората – щастие то им зависи от онова, което те са изработили. Харесваш един човек заради туй, което той представя. Харесваш или главата му, или рамената му, или кръста му, или краката му, или ръцете му, или пък пръстите му – нещо някъде харесваш. В човека все трябва да има нещо, което да обичаш: или очите му, или веждите му. Някои харесват устата, както е направена, някои харесват гънките на устата.

Сега, ако гойдете до животинския живот, животните, и те има нещо, което харесват, и те имат обич. Едно животно, като види друго, харесва му нещо. Вие харесвате някой човек, и не знаете какво харесвате. Вие казвате: „Много добър човек, много справедлив, много спретнат.“ Сега каква разлика има между добър, справедлив и спретнат – Д., С., С.? Вече законът на доброто има към какво да се стреми. Разликата между доброта и справедливостта какво е? Добър ако си, все трябва да дадеш нещо от себе си. Справедливият не е вече за даването. Виждате кому какво се пада. Да разпределиш. Може да си справедлив, и някой път може да вземеш голям дял за себе си. Майката често раздава на децата си вкъщи. Има майки, които имат десетина деца, че на всяко дете майката даде по една

ябълка и казва всяко да ѝ даде половината ябълка. Те са десет половини, пет ябълки. На децата пет ябълки и на майката пет ябълки. Как мислите, тази справедливост е отлична.

Майката ги учи на какво? Майката ги учи на щедрост. III-то какво означава? III-то, това е човешката ръка. Трите пръста вземат. Трите пръста за децата, пък двата за нея. Материални работи. Там, дето ръката работи, много малко дава, повече взема. Направете едно малко наблюдение: колко пъти ще дадете нещо от джоба и колко пъти ще турите нещо в джоба си. Даже като изчистиш носа, това, което вземаш от носа, сопала, пак го туряш в джоба. Хората са много щедри, всичко турят в джоба. Някой плод в джоба го туряте. Хляб – пак в джоба го туряте. Имаме толкоз много джобове: вътрешни, външни, джобове на палтото, на жилетката.

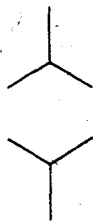
Животът ни е станал скучен, понеже ние искаме нещата да стават произволно. Някой път се среща някой, който казва, че няма какво да работи. Трябва да идеш на нивата да работиш. Малко пространство има в мозъка, което трябва да се обработи. Само в този музикален център на човека природата е турила едно пиано от двайсет и пет хиляди клавиши за свирене. Един голям орган е турен. Доброто, както си го представяте, то е цял един свят. Доброто е най-красивият свят в човека. Доброто и злото са два противоположни свята. Дървото на познанието доброто и злото, половината от това дърво раждаше добри плодове, половината – лоши плодове. Ева яде от лошите плодове. Дървото беше разпределено: половината лоши плодове, половината добри плодове. Казвате: „Как така да бъде?“ Много естествено, много проста работа. Не ви ли стига умът? Ашлагисано дърво било. Едната страна била гренки, другата сливи. Това е за разяснение. Казвам, че туй дърво било ашлагисано.

Сега и човек е таква посадено дърво. Туй дърво е, с което се поддържа вашият мозък. Засега мисълта се под-

държа със светлината на месечината. Друго едно дърво има – слънчевият възел се поддържа със светлината на слънцето. Сега вие може да зададете въпроса: „Че как тъй главата се поддържа с месечината?“ Човек е едно растение, двете системи се преплитат. Функциите на ума са различни от функциите на слънчевото сплитане. Защо е така, онези, които създали света, знаят.

Философията другояче седи. Под думите *Бог създа* двете светила, двете големи тела – едното е слънцето, другото е месечината. Те са два извора, от които човек възприема енергия. Месечината въздейства изобито на умствения живот. Умът ни не се нуждае от толкоз енергия, както човешкото сърце. Човешкото сърце, човешкото тяло се нуждаят от повече енергия от слънцето. Тази енергия трябва да се трансформира. Как ще обясните? Слънцето, което е повече от един и половина милиона пъти по-голямо от земята, не причинява приливите, но месечината, която е по-малка, тя вдига шейсет стъпки водата. А слънцето не може да я вдига, не може да прави приливите на земята. Много хора има, лунатици, които при пълнолуние стават и често ходят по покривите. Гледаш, този човек по тенекиите върви. Ако не го събудиш, върви по покрива, по края. Ако го събудиш, ще падне веднага, може да се убие. Лунатиците не са толкова тежки, олекват, изгубват своята тежест. Ако слънцето би привличало, тогава вие щяхте да станете по-тежки. Когато мислите дойдат под слънчевото влияние, те стават по-тежки. Когато са под влиянието на месечината, са леки. Понеже месечината е лека в сравнение със земята, затова тя не упражнява толкова голямо влияние.

Та казвам, месечината играе една важна роля във вашия умствен живот. Ако вие сте под нейно влияние, показва, че постоянно трябва да стават промени във вас. Ако ние живеем под светлината на месечината, какви комари

ще ни хапят? За комарите няма условия. Но благодарение на добрината на слънцето всички тия комари са дошли. Желанията се раждат от слънцето, а пък мислите се раждат от месечината. Бихте ли проверили туй?

Да допуснем, че вие живеете между два съседа, единият богат, пък другият беден. Кой от двамата може да ви причини по-голямо добро, богатият или сиромашът? Кой от двамата може да ви причини по-голямо добро и кой може да ви причини по-голямо зло? Сега във вас седи мисълта: „Богатият.“ Вярно е до известна степен. Богатият може да ви направи голямо добро, но може да ви направи и голямо зло. Ако само го обидите, той ще се справи с вас, както разбира. Какво би ви направил сиромашът? Сиромашът може да ви вземе малко от имането, което имате. Но богатият с вас може да се справи много лесно. Казвам, в дадения случай вие живеете между два съседа: единият е слънцето, другият е месечината. Кой ви прави по-големи добрини? Слънцето. Кой прави по-големи пакости? Пак слънцето. Всичките пакости на земята все идат от слънцето и всичките добрини идат пак от слънцето. Ако стане някъде пожар, виновно е слънцето. Ако се родят плодове, похвалата е на слънцето.

Питам, щом Господ е направил месечината, какво трябва да направите с нея? Знаете ли как да завържете приятелство с месечината? Вие като срещнете месечината, тя ви казва: „Не ви трябва толкова дървета, да ги посаждаш, да се мъчиш.“ Месечината казва: „Не ти трябва толкова да ядеш.“ „Малко, не трябва много“, казва месечината. Щом дойдеш до слънцето, всичко трябва вече, щом дойдеш до слънцето, трябва ти един гъждобран. Слънцето е толкоз добро, че хората се бранят от него с гъждобран или още как го казвате? Омбрела, чадър. Да не ви се вижда чудно това. Част от слънчевата енергия трябва да мине през месечината, да дойде до нас. Тя е непоносима иначе. Месечината е един трансформатор на слънчевата енергия. Ние трябва да възприемем тази енергия, за да ста-

не достъпна за обработване на нашия ум. Ако сте приятели с месечината, много малко ще боледувате. Когато развалите вашите отношения с месечината, болестите идат много често. Щом човек се сприятели с месечината, болестите идат малко. Всичко, което в природата съществува, не е един произвол. Мислите ли, че животът е произволен?

Казвате: „Човек да бъде щастлив.“ Но за да бъде човек щастлив, знаете ли колко знание трябва? Най-първо, щастие, като ти го дават, трябва да знаеш да го пазиш. Да допуснем, че ти е дадено едно хубаво ухо, даден ти е един хубав глас. Ако не знаеш да пазиш ухото си, ако не знаеш да пазиш гласа си, ще изгубиш способността за пеенето и за говоренето. Вземете процеса на дишането. Ако вие не дишате добре, гробовете се развалят. Или по някой път в човека се заражда едно желание да събира. В слепочната част на главата се намира един център – когато е развит в човека, той събира материални работи. Ако наблюдавате ония хора, у които туй чувство е развито, от френологично гледище, ще видите, че главата е развита в слепочната част. Запример така силно е развита главата у катерицата. Катерицата, като намери жълъди или кестени, или орехи за ядене – един орех изяде, другите орехи ги събира и ги скрива някъде, за втори път да има. Туй чувство в нея е развито. Вземете една кокошка. Цяла крина жито ѝ дайте. Тя е много щедра. Разпръсва и като се наяде, казва: „И за другите да има.“ Че утре може да гладува, не мисли. Казва: „Ще даде Господ.“

Та по някой път и вие имате тия чувства. Намерите някъде едно парче хляб, хвърлите го. Във всеобщата война срещам един аристократ българин със своята дажба хляб. Не му дали цял самун, но три четвърти: едното парче за него, другото за жена му, третото за детето му. При едно богато състояние той би носил три хляба, сега носи три четвърти от самуна – по една четвърт на човек. Направи ми впечатление как той носеше хляба. Върви и го презърнал. Казва: „Има да живеем, аз, жена ми и детето ми.

Дано не ни лишават и от тази малка дажба.“

Но казвам, когато туй чувство се развие в човека, образува се един навик и той става скържав, че всичко пести. Той пести даже и въздуха, че не диша. Природата има един процес, който не търпи пестеливост. Ти ще дишаш дълбоко, големи дажди ти е гала тя. Щом вие вземате повече от двайсет обеда на минута, вие не сте здрав човек, алчността е минала своя предел и то е вече едно болезнено състояние. Тези хора, които много бързо дишат, не са здрави. То е скържавост, бързото дишане. Вземат въздух и този въздух не го обработват, не го загържат в себе си. Той влиза и излиза. Изтича тази енергия. Най-първо, човек за да бъде здрав, въздухът, който влиза, трябва да направи една обмяна. Този процес на дишането трябва да е правилен. Вие не сте дошли до правилния процес.

Колко елемента има във въздуха? Във въздуха има свободен кислород, азот. Водород има само в горните пластове. Има и въглероден двуокис. Кислородът е потребен. Той ще даде активност, ще образува горенето. То е начин за преустройване, пречистване на човешката кръв. Азотът дава устой на човешкия организъм. Ако твоята мисъл нямаше азот, тя няма да бъде устойчива. Ако нямаше достатъчно въглерод, тогава растенето няма да става правилно. Ако изгубиш елемента на водорода, тогава пластичност няма да имаш в тялото си. Под гумата кислород ние разбираме онзи свещен огън, който е необходим за живота. Кислородът е носител, проводник на свещения огън. Но докато дойдете до свещения огън, ще се минат ред години. Да знаете как да използвате този свещен огън.

Даже с вашия език разваляте свещения огън. Ако кажете някому някоя горчива дума – може да направим опит – ако кажете една обидна дума, веднага се повишава температурата на човека. Всеки ден глумите, които изказвате, те или повишават, или понижават температурата във вас. А пък там, дето става повишение или понижение на

температурата, има една опасност, втвърдяване става на капилярните съдове, на кръвоносните съдове. При минаването от едно топло в студено състояние организмът става по-твърд. Тази смяна до известна степен е приятна, но после става втвърдяване.

Казвам, необходима е правата мисъл. Не трябва да се изменя състоянието на свещения огън. Ни най-малко не трябва да се повишава температурата. Ако се повиши, много малко трябва да се повиши. Много голяма температура на човека не е потребна. Каква е нормалната температура? Тридесет и шест и половина, тридесет и седем – десет. Туй число, тридесет и седем, е много активно, динамично, единица има. Туй течение е измерено. Всеки един от вас може да направи измерване на онази истинската температура, която има. Човек трябва да изучава температурата си. Интересно е да знае каква е точната му температура. Да имате един много точен термометър и когато имате най-хубавото разположение, да измерите температурата си. Турете термометъра под мишницата си и вижте каква е температурата ви. Когато имате най-лошото състояние, пак турете термометъра и отбележете. Ще направите една таблица. Ще измерите температурата си и когато имате едно средно състояние. Имате едно весело състояние – пак измерете. Ще видите, че температурата се различава. Ако някой [от вас] се нуждае от начини, дадени за вашата температура, можете доброволно да измерите. Триста шейсет и пет дена в годината ако измервате по три пъти на ден, ако правите наблюдения сутрин, обед и вечер, вас ще ви тръгне. Ако бяхте правили няколко години научни изследвания, да измервате температурата си, доста големи капацитети щяхте да бъдете. Щяхте да се домогнете до едно знание, което щеше да ви бъде полезно.

Сега запример вие не знаете, когато човек е музикално настроен, каква е температурата му. Или, когато човек е гладен, не знаете каква е температурата му. Или,

когато е сит, не знаете каква е температурата му. Или, когато някой път е песимист, обезсмислил се животът му, и тогава температурата се различава. Ще се изисква една школа за регулиране, за да знаете как да се справите с тялото си. Запример да знаете как да употребите ушите си. Минавате някъде, слушате един водопад или изворче тече. Ако сте музикант, турете ухото си и послушайте. Слушате този шум и ви е приятен. Вие може да слушате шума на потока, но ни най-малко не спирате да видите какъв е теренът, по който тече този извор. Или някъде минавате, усещате ухаенето на цветята или на някои растения. Ни най-малко не се спирате да видите каква е обстановката, да видите при какви условия тия растения растат. Приятно ви е наглед.

Вие мислите, че човешкото око е много красиво. Много страшно е човешкото око. Казвате, че човешкото око се смее. Никак не се смее. Смехът произтича от клепачите, както се свиват тия мускули. Ако се отвори окото, никакъв смях няма да забележите. То е страшно. Казвам, при смеха или при веселостта веднага клепачите се свиват. Тия мускули са, които дават тази украса. Може би окото се смее тогава. Да кажем, вие се учудвате. Как се учудвате? Дайте ми един израз на учудване. Някой плаче. Как плачете? Както е построено, да бъде отворено окото. От окото зависи какво е състоянието на човека. Добрите хора имат един строеж на очите, другояче са построени клепачите на алчните хора, другояче са на умните хора. На един умен човек очите се различават, разтворът е друг. На някои хора очите са отворени. Вземете очите в кукумявката – очите са отворени. От много ум ли е отворено окото? Понеже трябва да си дебне храната, очите трябва да бъдат отворени вечерно време, за да може да вижда. Тази малката птичка някъде кацнала или някое малко живоотно, да може да го види в тъмнината.

Някои от вас носите много притиснати вашите бърни. Не че то е ваш характер, но ред поколения са живели

с притиснати устни. Някои носите сплеснати носове. То е защото ред поколения са живели така. Тепърва трябва като художници да моделирате устата си, да моделирате носа си, да моделирате очите си. Да кажем, видиш яденето, веднага се измени изразът ти. Веднъж забелязах, една софийска дама влезе в една колбасница. Тя беше много красива, хубаво облечена. Спрях се да видя какво ще прави. Като стигна до колбасите, като си отвори очите като котарак. Аз имам един начин да рисувам основните черти. Нарисувах ги. След като ѝ отрязаха половин кило и тя го тури в чантата си, придоби пак онова благородство. По-напред като котарак гледаше. Като ѝ дадоха колбасите, измени се изразът – като котката, като хване мишката. Рекох си, тази дама не е още благородна, както се поставя отвън.

Запример вие сега седите и минавате, че имате морален устой. Представете си, че вие сте беден, минавате някъде и една каса отворена, със злато, лъщи. Спирате се, погледнете. Преживявате нещо като тази дама. Значи, като минеш покрай касата, да ги считаеш като цветове, да ги погледаш, да ги погледаш малко и после да си тръгнеш по пътя. Тези пари са като цветове, нацъфтели в касата. Ако си позволиш да откъснеш някое цвете, ще те хванат за прстъпник. Нямаш право да късаш. То е цвят, цъфнал в касата. Можеш само тъй да го помришеш малко отблизо. Даже и тогава ще те попитат защо си турил носа близо до цветето.

Та ние на земята живеем не в един свободен свят. Тепърва трябва да се освободи светът. Казват някои хора, че живеят свободно. В този ред свобода няма, ние сме в ред ограничения. [...] Ние мислим още, че сме свободни. Свободен е човек – всичките каси да са отворени, да минават хората и никой да се не съмнява, че е взел нещо. Няма защо да носиш пари. Когато една птица хвърка из въздуха, колко пари взема със себе си? Или когато една риба тръгне в морето да плава, какво взема със себе си? Сега във вас седи мисълта, че без пари не може. Ако ми кажете, че без въздух не

може, разбирам, една необходимост е. После, и без вода не може. Но де е необходимостта по-голяма? При въздуха необходимостта е по-голяма. Човек без въздух не може да издържи дълго време. Ако за една минута те спрат да дишаш, веднага ще загубиш своето съзнание. За вода можеш да траеш няколко часа – пет, шест и десет часа можеш без вода.

Та казвам, ние се нуждаем от пари, но от много малко пари се нуждаем. Ти се нуждаеш от злато. Колко злато трябва да имаш в кръвта си? Външното богатство на човека се обуславя от богатството, което е в кръвта. Ти ще бъдеш толкова богат, колкото злато имаш в своята кръв. Ти ще бъдеш толкова умен, колкото азот имаш в мисълта си, в мозъка си. Искате някой път да бъдете учени хора, мъдри хора. Азот трябва да имате, но не външния елемент. Вие се нуждаете от кислород, но един органически кислород има, който е в човешката кръв. Има един органически водород, който е в кръвта, в тялото. Има и един органически въглерод в действие. Другите са в едно статическо положение.

Та казвам, има динамика на човешкия ум. Когато говорим, че човек трябва да мисли, разбираме – всички ония елементи, които са в динамично състояние, тях може да ги използва. Онези, които са в статично положение, много мъчно може да ги използваме. С кой човек по-лесно можеш да се споразумееш, с живия или с мъртвия? В статично положение нещата са в спящо състояние. Един предмет, който се намира в статично положение, той се занимава само със себе си, той не мисли за никого друго. Колко време ще ти вземе да убедиш умрелия да се върне назад? Колко време ще ти вземе да срещнеш един богаташ, който излязъл на разходка, колко време ще ти вземе да го убедиш да се върне въщи, да ти услужи? Той ще ти каже: „Ще почакаш, ще се върна след няколко дена.“ Няколко дена трябва да почакаш.

Сега вие се намирате в един неуреген свят и мисли-

те, че можете да бъдете щастливи, може да бъдете богати. Верни са тия работи. Но за да бъдем щастливи, за да бъдем богати, не сме само ние факторите. Има хиляди хора, които трябва едновременно да вървим и да съгласуваме нашия характер с техните, да съгласуваме нашите постъпки с техните. Защото животът зависи от хармоничното съгласуване на мислите, на техните чувства и на техните постъпки.

Да кажем, вие сега се безпокоите какъв ще бъде бъдещият живот. Ние се безпокоим за нищо и никакво. Нас, които ни е страх от смъртта... Кой може да се избави от смъртта? Отлагаш година, две, три, четири, пет, шест, седем, осем, девет, десет, двайсет, трийсет, четирийсет, петдесет, шейсет години, но тя пак ще гоїде. Доїде, кажеш: „Отложї.“ Тя отложи. Ще ви приведа един анекдот за една осемдесет и пет годишна негърка. Дотегнало ѝ да живее и започнала да се моли да я вземат, да прати някой дух, някой ангел, да я вземат, да се освободи от земята. До тази негърка имало една духовна академия със студенти. Няколко души студенти чули как тя се моли. Американците обичат шегите и те решили да се пошегуват. Трима души студенти се преобличат и тримата отиват и хлопат. Тя пита: „Кой хлопа?“ Казват: „Архангел Михаил. Бог чу твоята молитва и ме прати да ти взема душата.“ Тя затворила вратата и казала: „Кажете ми, че я няма вкъщи.“

Човек е много смешен. В обичта си към живота, когато гоїде да умира, казва: „Господ да ми даде поне десет години.“ Лекарят пипа пулса и констатира, че не може. Казва: „Поне пет години.“ И пет години не може. „Поне да ми даде една година.“ Лекарят констатира, че и една година не може. „Поне единайсет месеца.“ Че десет месеца, че девет месеца, че осем, че седем. Доїде го един месец, гоїде го седмица и най-после – го един ден. Най-после, гоїде го един час, казва: „Да имам още един час да живея, да си уредя работите.“ От десет години гоїде го един час. И него не му дават. Много мъчно е да речеш да продължиш живота.

Не можеш да го продължиш. Като се съкрати животът, не може [да го продължиш] нито минута. Точно на минутата ще се облечеш и хайде.

Казвам, живота, който имате, трябва да го използвате, трябва добре да обработвате мозъка си. Сега по някой път вие се безпокоите. Какво ви дава повод да се безпокоите? Виждате, защо да не бъдете толкова умни – вземете съвременното модерно радио. Туї радио може да го нагласяваш да ти говори тихо и много силно. Има две колелета, ще ги завъртиш. Като завъртиш едното, започва да кряска. Не че радиото иска да кряска, но тъй е направено. Ако го отвориш, кряска. Ако го затвориш, тихо говори. Човек някой път кряска. Казва: „Лош човек съм.“ Ни най-малко не си лош, но ти си отвъртял радиото повече. Позатвори го малко. После, радиото има и контакт. Някой път не искаш да слушаш. Извади контакта, спри радиото. Какво ще стане? Нищо няма да стане. После, искаш да слушаш, пак турї контакта, нагласявай го. В себе си не се безпокоите.

Да допуснем, че някой те обича. Аз как гледам? Той отвъртял силно радиото, изкряскало. Като слушам някой път по радиото, говорят англичани, но не мязат на англичани – един груб глас. И германецът, като пусне радиото, не мяза на германец. И българинът, като пусне радиото, не мяза на българин. Като пуснат силно радиото, всички кряскаат, мязат си на общо основание. Като завъртиш радиото хубаво, и англичанинът говори много хубаво, и французинът говори много мекичко, и българинът.

Първото нещо е: икономисвайте енергията. Никога не иждивявайте повече енергия, не отвъртайте колелото, не го затваряйте.

Мисълта, която искам да остане е: обработвайте мозъка си. Цялата повърхност на мозъка трябва да се обработва. Всяка година известна част трябва да се обработва. Ако сега ви дават пет години на разположение и ви накарат да заострите пръстите си, как ще го направите?

Да кажем, че пръстите ви са квадратни – да ги направите елипсовидни, да развиете повече въображение. Острината на първия пръст е на място. Но ако тази острина е на втория пръст, не е на място, ако острият влезе на [втория] пръст, този човек и в своята справедливост не е справедлив, изплъзва се. За да бъдем справедливи, пръстът трябва да бъде широк, не заострен. Ако дойдем до третия пръст, до безименния пръст, той трябва да бъде широк. Ако е заострен, той лесно излиза из всичките мъчности. Тези хора, със заострените пръсти, като дойдат натясно, казват: „Не го казах“, лесно излизат из мъчнотията, изплъзват се. А пък този, на когото третият пръст не е заострен, казва: „Казах го.“ „Защо го каза?“ „Казах го.“ Този със заострения трети пръст казва: „Не го казах.“ Има такива деца. Майката го пита: „Ти ли яде?“ То си бърше устата и казва: „Не съм ял.“ Майката го заварва на гърнето, бърше си устата и пак казва, че не е ял, някой друг ял. Като вземе майката и го нашари, тогава казва: „Ядох.“

Не е лошото в яденето. Ние туряме престъпление в яденето. Природата обича икономии. Природата не обича никаква разточителност. И в чувствата, и в мислите, и в постъпките си ние не трябва да бъдем разточителни. Една мисъл на ден, но нещо изработено, хубаво. Не трябва човек да бъде разточителен. Една мисъл не трябва да бъде натруфена, турени цветове отгоре. Ще ти туриш онези цветове, които са необходими. Ако ти тази мисъл искаш да я направим благородна, ще ти туриш син цвят. Ако искаш мисълта да я направим интелигентна, ще ти туриш жълт цвят. Ако искаш да има любов, ще ти туриш червен цвят. Ако искаш да покажеш, че е силна, ще ти туриш виолетов цвят. Ако отмахнеш синия цвят, жълтия, червения и остане само бялата мисъл, каква ще бъде тя? Тя ще ти каже: „Аз всичко раздадох.“ Тя е като един гостилничар, облечен с бяла греха. Казва: „Дайте хляб.“ Казва той: „Всичко раздадох.“ Човек, след като раздаде всичко, остава с бялата греха. Казват: „Невинен.“ Невинният ни дава, ни взема.

Ако искаме ние услуга от хората – не от тия с белите грехи, но те трябва да имат или червена грешка, или жълта, или синя. Ако отивате при гостилничаря, докато е с цветна грешка, все ще намерите нещо, но ако е с бяла грешка, вече нищо няма.

Слънцето крие своите блага. Светлината крие цветовете в себе си, понеже в цветовете носи своите блага. Като прекарате слънчевата светлина през призма, вие я разлагате и тя казва: „Вземете си. Няма да се измамим.“ Трябва ви от червения цвят – ще си вземете. Трябва ви от жълтия цвят – ще си вземете. От всеки цвят ще си вземете по малко. Ако така постъпвахте, щяхме да имаме хора малко по-другояче построени.

Сега, каквото и да ви се говори, казват: „Как ще се живее?“ Започват да мислят по старому. Конят, както и да го възпитаваш, като го пуснеш, той по конски ще върви, не може да не хвърля опашката нагоре-надолу. Може да му казваш да не мърда опашката си. Конят да не мърда опашката си значи той да престане да мисли. Докато си мърда опашката, конят мисли. Докато едно животно си мърда опашката, то мисли. Като престане да си мърда опашката или я подвие, то е едно болезнено състояние. Или пък от страх си подвива опашката. Сега не е въпрос да спрем да си мърдаме опашките. Според мене хубаво е да се върти опашката. Животното си мърда опашката, когато го поставят да мисли. Тебе те безпокоят хората. Да мислиш, преди да те безпокоят хората.

Казвам сега основната мисъл: обработвайте мозъка си. Когато говорят за някой характер, аз разбирам обработване на човешкия мозък. Според мене три неща човек трябва да възпитава: човешкия мозък, човешките гробове и стомашната система на човека. Ако човек може да възпита стомаха си – не да го възпита, но да го възпитава поне, ако може да възпитава гробовете си и ако може да възпитава мозъка си, той ще има един доста установен характер и всичко в света ще му върви добре. Сега, щом се

намерим в трудно положение, ще знаем как гишае, ще знаем как мислим.

Да допуснем, запалила ти се цялата къща. Какво трябва да правиш? Щом се запали къщата ти от четирите страни, какво трябва да правиш? Ти трябва да бъдеш толкоз предвидлив, да вземеш необходимото, което имаш и което ще ти бъде необходимо. Ако имаш хляб, вземи хляба и излез навън. Ако нямаш условия нищо да вземеш, какво трябва да правиш? Излез из къщи, нека изгорят нещата. Не оставяй ти да изгориш в нея. Често вие имате госта пожари. Дойдеш някой път, стане смущение, казваш: „Не ми се живее.“ Къщата ти гори.

Да кажем, вие следвате по музика, учителят ви даде мъчно упражнение. Мислите ли, че вашият учител ще ви мъчи? Той иска да ви изпита доколко сте учен по музика. Някой път може да се компрометирате, че не може да вземете вярно тоновете. Какво лошо има, че не можете да вземете вярно тоновете? Няма нищо лошо. Ако хората нямаха това болезнено състояние, което имат, те психологически винаги щяха да вземат вярно тоновете. Болезненото състояние, което хората имат, то е, което пречатства на хората да постъпват добре, да чувстват добре, да мислят добре. Тогава има нещо, което отвън пречатства. Ти пишеш. Някое дете седе до тебе и ти удря ръката. Като види някой писаното, вижда, че писмото не е хубаво написано. Туй дете, което седе зад ръката, то те блъска постоянно и не можеш да пишеш хубаво. Какво трябва да правиш? Трябва да станеш, това дете да го затвориш някъде, да останеш самичък. Или пък ти трябва да напуснеш къщата.

И тъй, сега се говори за самообладанието. Ние говорим за самообладанието, да дойде отвън. Самообладанието отвътре трябва да дойде и мислите трябва отвътре да дойдат. Да мисли човек, то е единственото право в света.

Казвате: „Аз съм свободен.“ Ние сме свободни, само

когато мислим. Ние сме свободни, само когато чувстваме. Ние сме свободни, само когато постъпваме. Ако мислиш, както трябва, ти си свободен. Ако съгрешиш в едно от правилата на мисълта, ти се ограничаваш. И в чувствата е същият закон: ако чувстваш по законите на чувствата, ти си свободен. Ако нарушиш едно от правилата на чувствата, ти се ограничаваш.

Казвам, единствената свобода, която човек има, то е в неговата мисъл, в неговите чувства, в неговите постъпки. Използвайте тази свобода. Вие сега се ограничавате. Казвате: „Човек не е свободен да мисли.“ Свободен е да мисли. Аз ако съм на вашето място, ето какво ще направя. Някой иска да бъде богат. Ще гледам богатите хора в света. Щом другите са богати, и аз съм богат. Щом другите са добри хора, и аз съм добър. Гледам другите хора – ако са силни, и аз съм силен. Всичко онова, което съществува в природата, то е и заради мене. Туй, което не съществува в природата, то не е заради мене. Следователно погледнете на слънцето. Ще кажете: туй, което слънцето има, и вие го имате, туй, което месечината има, и вие го имате, туй, което звездите го имат, и вие го имате. Така трябва да се гледа широко на живота.

Вие ще кажете: „Аз, като помисля, ще стана ли такъв?“ Необходимо ли е всичкото богатство, което искате, да го носите със себе си на гърба си? Необходимо ли е всичкото знание на света да го носите в своя мозък? Ти трябва да знаеш как да намериш една човешка мисъл. Да събереш цяла една такава книга като Библията в едно пясъчно зърно в мозъка си и да я носиш като пясъчно зърно. Като дойде, ще увеличиш това пясъчно зърно, после пак ще го смалиш. Умният човек носи знанията в пясъчни зърна, глупавият ги носи в чували. Препоръчвам ви да носите знанията в пясъчни зърна, не в чували. Тогава ще бъдете по-близо до самата истина, отколкото сега.

Да допуснем, че виждате едно детенце, което свързало един [бръмбар]. Казвате му да го пусне. То казва колко

време се е мъчило, докато го хване. Не иска да го пусне. Исква да си поиграе. Вие имате една запалена свещ. Какво ви кoства да кажете: „Чакай да видя колко е як.конецът.“ И приближете пламъка до конца. Тогава бръмбарът ще се освободи.

Казвам, често туряйте свещта до конца и освобождавайте вътрешните бръмбари.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Пета лекция на младежкия клас
22 ноември* 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

* На 15 ноември 1940 г. нямаше лекция. – Бел. стеногр.

РЕАЛНО И ПРИВИДНО

„Отче наш“

Имате ли тема? („Имаме.“) Четете.

Прочете се темата „Свободна тема с практическо приложение“.

Ако се зададе една тема, как бихте я разрешили? Кое е реалното или действителното в живота и кое е привидното? Ако внесете в едно здание десет картини, които представят горещ огън, бихте ли отоплили това здание? По някой път четете някои теми – не са реални теми. Запример някой път четете една тема и питате: „Добра ли е темата?“ Щом питаш другите каква е темата, вие не разбирате темата. Представете си, че вие имате една пита хляб и питате другите хора дали е хубава питата. Най-първо, дали е хубава питата, ти си авторитет. Като си опекъл питата, опитай я. Ако ти я намериш за вкусна, всичките ще я намерят вкусна.

Всички искат да им кажа истината в света къде е. Истината може да я кажеш, но ти трябва да си я опитал. Ти сам трябва да разбереш дали това е истина, или не. Или говорите за любовта. Че любовта с дума не се казва. Туй, което вие разправяте за любовта, то не е никаква любов. Че сърцето горяло. Че сърцето гори, не показва любовта. Всякога проявлението в света, каквато и да е външната страна, показва, че има някаква [вътрешна] причина. Три причини турят, за да се проявят нещата... Ти говориш, и

коя е причината, за да говориш? Аз казвам, че когато някой се запознае с любовта, той става мъгчаллив, той няма време да говори, той не може да говори. Питам, ако вас ви турят вътре във водата, ще говорите ли? Ако те турят дълбоко във водата, ще изкажеш ли любовта си? Или ако ви турят в огъня да горите, ще изкажеш ли пак любовта си?

Да допуснем, че вие имате едно неразположение. Сега вие сте пълни с неразположения и говорите за любовта. Говорите за любовта, и неразположението не се маха. Тогава каква е тази любов? Вие сте сиромаш, нямате пари, нямате гърба, възлища нямате, и говорите за любовта. Питам, може ли да се говори за една любов и възлища да нямате? Казвате: „Реална любов.“ Има ли нещо реално в страданията?

Двама ученици в класа, и двамата са способни, но на единия учителят му турил шест, на другия пет. Разликата е една единица. Този, който има пет, е недоволен. Какво е станало, че му турил пет? Той е недоволен. Причината за страданието къде е? Кое е страданието? Защо онзи, който има пет, е недоволен, а другият е доволен? Онзи, който има шест, е доволен. Който има пет, реже го нещо по сърцето. Шесторката като върти колелото, му е приятно.

Но имате и други двама, обикновени ученици. На единия учителят му турил единица, на другия двойка. Ако на този, на когото му турил единица, му тури пет, какво ще стане? Вие ще кажете, че е неспособен. Като му тури пет, той ще оцени петте. В какво седи способността на един ученик, който заучил едно стихотворение наизуст и го декламира? Къде му е способността? Друг написал стихотворението, той само го декламира. Ученикът, след като декламира стихотворението, мисли си, че той може да го декламира. Ученикът, след като декламира стихотворението, придобил ли е нещо, придал ли е нещо на стихотворението? По-добре го декламира или друг не го е декламира. Казват: „Много зле декламира стихотворението.“ Като го декламира зле, стихотворението изгубило ли е

нещо от своята същина?

Вие всички подгържате и казвате: „Кажу ми истината.“ Истината не може да се каже, най-първо. Всеки, който казва, че ти казва истината, то е лъжа. Що е лъжата? То мяза на онзи анекдот за оня свещеник, който и мал един слуга Стоян. Свещеникът изпраща своя Стоян при архимандрита. Изпратил един куркой* на архимандрита и той му праца по Стоян пет риби и едно писмо от признателност. Стоян върви по пътя и опитал едната риба, да види вкусна ли е. Изял и втората и така опитал всичките. Стоян носи писмото и си мълчи за рибите. Казва свещеникът: „Архимандритът пише, че изпратил пет скабрици**.“ Тъй ли? Аз много се радвам, че си ги намерил. Безпокоя се да не са загубени.“ Питам, този Стоян от кои ученици е, от способните или от неспособните? Колко може да му турите?

Този, който има единица, може да разсъждава добре, но паметта му е слаба. Паметта не произтича от разсъждението. Може да разсъждаваш много добре, и паметта да е слаба. Центърът, от който произтича разсъждението, е горе на челото, а центърът на паметта е на друго място. Някой не може да помни – мисли, че не може да мисли. Не че не може да мисли, но центърът на паметта е неразвит. Някои хора са разсеяни. Кой човек е разсеян? Какво разбърцате под думата разсеян? Разсеян какво значи? Някои разбърцат разхвърлян. Ако вземете една шепка зърна и ги разхвърлите, знаете ли колко са? Вие може да разхвърлите една шепка зърна, без да знаете колко са. Знание ли е туй, като хвърлиш семето тъй? Не знаеш колко зърна са.

Представете си, че някой гоиде вкъщи и носи такива семена една шепка, но те са такива малки експлозивни бомбички. Като ги хвърли и си излезе, какво ще стане вкъщи? Казва: „Разсеях.“ Ако разсее тези бомбички и те

* Пуяк (диал.).

** Чирози (диал.).

започнат да се пукат една след друга, какво ще стане? Колко бомби може човек да тури в ръката си и да ги хвърли? Ако е от опасните бомби – само една, ако е от безопасните – повече.

Ще ви приведа един пример. Един момък и една мома от две американски колегии, влюбили се. Бащите и на двамата са богати, но не им позволяват да се оженият. Един ден решават, без да питат бащите си, да извършат този обряд. Отиват в един друг щат – качват се на своите велосипеди и отиват в другия щат. Обаче и двамата бащи, като се научават, че дъщерята и синът отиват да се венчаят, и те се качват на колелата си, и те отиват в щата да развалят работата. Но онези се ухитрили. Взели габърчета и по пътя, по който минавали, хвърляли габърчета. Те нападнали по земята и като минават бащите им, забиват се в гумите на колелетата, напукват се гумите, и не може да стигнат навреме. Когато отишли, вече свещеникът ги венчал. Не могли да развалят работата. Като се върнали, какво става? И младите не могли да се върнат с колелата, както бащите им. Отишли с велосипеди, а се върнали пеш. И двамата ученици, ученикът и ученичката, носили велосипедите на рамената си на връщане. Като минали бащите, не могли да стигнат навреме с колелетата. Ученикът и ученичката не могли да се върнат със своите велосипеди, защото пътят бил осеян с тези габърчета.

Сега вие казвате: „Колко смешна работа.“ Че ти някой път вървиш и нахвърляш габърчета против някой свой противник – дето минаваш, говориш лошо за него. Говориш: „Той е такъв, той е такъв.“ Това са габърчета. Той не може да мине по този път. Ти, като си минал по пътя, говорил си против него, нахвърлял си габъри и онзи не може да мине по пътя. Питам, ти като се върнеш по същия път, какво ще бъде твоето положение? И той ще нахвърли габъри по обратния път, и ти ще се спънеш.

Та казвам, всичко, каквото човек мисли в света, първо той спъва себе си. В умствения свят, щом говори

лошо за другите, той спъва себе си. Ти не си турен за съдия, пък съдиш някого. Авторитет нямаш. Докарват едно дете, че е крало ябълки отнякъде. Как бихте го осъдили? Едно дете на седем години откъснало ябълки. Ако го доведат при вас, какво наказание ще му дадете? Ако то вземе вашата ябълка, какво наказание ще му наложите? Ти или то – все едно, ябълката трябва да изяде някой. Сега считате, че ако то изяде ябълката, то е престъпление на закона. Добре, аз считам, че тази ябълка трябва да се изяде. Ако вие имате един декар място, което трябва да го прекопаете, и ако иде някой, че го прекопае заради вас, ще го осъдите ли? Ще го похвалите. Свършил работата. Онзи, който изял ябълката, и той ни направил една услуга. Вие именно в това не можете да повярвате, че някой може да яде ябълката заради вас. Вие се намирате в едно противоречие.

В Америка има едни хора, които лекуват. Те не приемат, че в света съществуват болести. Кръщават ги, американците, [В] новото учение, християнското учение. Като се разболе някой, и дойде някой лекар... който ще го лекува. Ти имаш ревматизъм. Казва му: „Ти нямаш ревматизъм, повярвай.“ Счупил си крака, казва: „Кракът ти не е счупен, повярвай.“ Изкълчил си ръката, казва: „Ръката ти не е изкълчена, повярвай.“ Като повярва, оздравява човекът. Един американски бедняк си счупил крака. Иде един от тия лекари, започва да го лекува и му казва: „Кракът ти не е счупен, повярвай.“ Повярвал и оздравял човекът. Тогава лекарят казва: „Ще ми платиш десет хиляди долара за това.“ Бедният, който още не е вярващ, се обръща и му казва: „Въобрази си, че ти ги давам.“

По какво се познава, че нещата са въображаеми или не са въображаеми? По някой път човек трябва да следва четири-пет години в художествената академия, да се научи да рисува. Вземете съвременната фотография. Покажеш един предмет, веднага го фотографираш с цветовете му. Без да следва в академия, веднага го фотографира. Доста точно фотографията ги прави. Сега, ако искате да избере-

ме, какво искате да бъдете: фотографи или да се учите пет години в академията?

Вие забравяте работите. Защо? Как ще си обясните, че ги забравяте? Който има да дава, често забравя. Който има да взема, мисли повече. Който има да дава, често забравя. Ако вие минете покрай морето и напишете на пясъка едно стихотворение, морето се вълнува, ще прочете[те] ли нещо? Заличава се. Ако вие забравяте, вие сте близо до морето. Ако не забравяте, вие сте далеч от морето. Туй, което забравяте, заличено е.

Вие често се намирате в положението на онзи свещеник, който не знаел какво трябва да чете и трябвало през седмицата да отива и да си отбелязва къде щял да чете. Там, дето трябвало да чете, си турял по едно празово перо. Един ден влязла попадията в олтаря и като видяла, че има праз в книгата, помислила, че по път обича праз, натуряла на много места да си хапне. Отива свещеникът, гледа – на много места праз, не знае къде да чете. Праз за ядене има доста, но не знае къде да чете. Често пъти вие във вашите книги имате празени пера. Дошъл някой и турил повече листа, не знаете къде да спрете. Какъв извод може да извадите?

Ако в едно Евангелие може да ти турят празени листа, питам, от набожните ли сте? Тази свещена книга ли е пред тебе? Ако всеки може да те заблуждава, ти от умните ли си? Ако всеки може да те заблуждава, вие не сте от умните. Казваш: „Заблуди ме той.“ Аз не вярвам в заблуждението. Заблуждението е фикция. В реалността никой не може да те заблуди. Че как ще те заблуди един човек? Ако някой ти даде пилули*, направени от хинин, как ще те заблуди, че те са направени от захар? Ти, като близнеш, знаеш, че това [не] е захар. Ако някой ти даде бучки и ти не си ги опитал... тогава ще знаеш ли?

Всичките неща, които ние не сме опитали, не ги

* Хапчета (рус.).

знаем. Дойде някой, казва: „Обичам те от всичките повече.“ Опитай вярно ли е, че от всичките те обича повече. Какво разбирате, че го обичаш повече от всичките? Нищо не значи. Мислите ли, че ако един учител тури шест на един неспособен ученик, че ще го направи ученик? Или пък, ако тури на способния единица, ще понижи неговите способности? Най-първо, ако учителят тури на способния ученик единица, ще му причини една малка болка. След време ще почувства, че не е справедлив, и ученикът ще види, че не е постъпил справедливо. Недоволен е и силната мисъл в него ще се върне към учителя. Да допуснем, че учителят турил шест на един неспособен ученик. Ученикът се радва. Учителят обучава ученика по грехарство, тури му шест. Отива ученикът да шие и разваля грехите на хората. Казват: „Кой го е учил, кой му е турил бележка да стане майстор?“ Мислите на хората започват да отиват към учителя и той казва: „Не направих добре, че му турих висока бележка.“

Колко примери има в живота, които се отразяват много зле. Две деца на един касалин, едното казва на по-малкото си братче: „Ела да ти покажа как тамко коли агнетата.“ Взема ножа и отива да му покаже, отрязва му гърлото. Вие ще кажете, че това дете е много своенравно, невъзпитано дете. Вие, които сте възпитани, някой път не осакатите ли някоя ваша хубава мисъл? На една ваша мисъл като ѝ теглите ножа, показвате на малкото братче как бащата коли агнетата. Осакатите себе си.

Да допуснем, че някой говорил по ваш адрес нещо лошо. Разсърдите се, дойдете вкъщи, разкряскате се. Що са виновати вашите домашни, че някой говорил нещо лошо по ваш адрес? Сърдите се на домашните си. Или по някой път вие се сърдите, че не ви одарил Господ. Казвате: „Как Господ надарил другия, направил го способен човек, пък мене с нищо не ме одарил.“ Има един анекдот. Най-първо отишли богатите хора при Бога и Той казал: „Богатството заради вас да бъде.“ След богатите дошли българите при Бога, и те искали богатство. Господ казал: „Богатството го взе-

ха.“ Казват: „Ама че работа.“ Господ казва: „Работата за вас.“ Най-после дошли циганите. Искали богатство – няма, взели го. Искали работа, и работата била взета. Казват: „Ама че маскарлък.“ Казва Господ: „Маскарлъкът за вас.“

Та казвам, избирайте си. Ако сте богати, какво ще направите? Да допуснем, че сте богати, имате милиони. То е една външна фикция. Ние сме дали една цена, която парите нямат сами по себе си. Допуснете, че всички в света са все богати. Ти в един свят, дето хората са бедни, може да подкупиш някого с пари, но представете си, че и другите са като вас милионери. Казваш: „Ще ти дам сто лева, да гойдеш да ми копаеш.“ Ако всичките хора бяха богати, кого ще подкупиш? Ако всички хора бяха все еднакво богати, каква трябва да бъде разменната монета за работата? Ако всичките хора са еднакво богати, на тях им липсва най-същественото в живота. Знаете кое им липсва? Любовта. Всички ще бъдат първокласни бедняци. Следователно всеки един богат човек само за една сладка дума ще иде целия ден да работи на нивата. Ще работи, само за да му кажат една сладка дума. Сладките думи ще бъдат разменна монета. Това е един фиктивен съвет. Може ли да бъде? Нали някой път хората са бедни, отиват да работят за пари. Една гъщеря работи за пари, учителят работи за пари, съдията работи за пари. Няма някой, който да не работи за пари. Някому плащат, той се обижда. Ако му плащат повече, той е по-доволен. Това са сега човешки порядки.

Първото нещо – трябва да си създадете едно ново понятие. Вие очаквате нещата да дойдат отвън. Един ден хората ще живеят по любов. Досега живеят с пари. Зависи вие какво понятие ще имате за света. Да допуснем, ако вие пратите в света един кон, един вол, една овца, някой комар, пратите и човек. Всички са пратени в света. И мухите са пратени. Всичките мухи казват, че Господ направил света не такъв, какъвто трябва да го направи. Волът гоиде, и според неговото гледище светът не е добре направен. Доиде човекът, и той ще намери някаква погрешка, че светът

не е направен, както трябва.

Светът е направен, както трябва. Не мислете, че му липсва нещо. В него има известно богатство, което човек трябва да го намери. Туй, което волът не може да го намери, човекът го намира. Та по някой път не трябва да вземате положението на мухата.

Често идат някои при мене и ми казват: „Аз имам вяра.“ Имат вяра, пък болка имат. Казвам, щом имаш болка, вярата ти е слаба. Щом имаш болка, имаш вяра в болката, затова имаш болка. Ти вярваш в сиромашията, затова имаш сиромашия. Вярваш в богатството – богат си. Вярваш в учението – учен човек ставаш. Вярваш в невежеството – невежа ставаш. В каквото вярва човек, това и става. Вярата има две качества: положително и отрицателно. Вярваш, че учен човек не може да станеш – и така става. Вярваш, че ще станеш учен човек – и учен ще станеш.

Да кажем, ако вие не се заемете да четете, да си концентрирате ума, туриш една мисъл, че слаба ти е паметта. Понеже вярваш, че слаба ти е паметта, паметта ти е слаба. Ако повярваш, че имаш хубава памет, ще я имаш. Но този процес не е еднократен. Вие искате да уредите въпроса с еднократните процеси в света: да помислиш и да стане. Вярата трябва да е един непреривен процес. Не само да мислиш, че веднъж като си научиш урока, си способен, като не си научиш урока, да си мислиш, че си неспособен. Постоянно да учиш и постоянно да мислиш, че си способен, нищо повече. Целият живот е процес на любовта. Туй, което постоянно опитваме, това е любов. Любовта ние я опитваме като живот.

Та казвам, за любовта ние ще имаме право да се произнесем, когато завършим своето развитие. Когато един човек завърши гимназия, когато завърши университет, той има право да си даде мнението какво е научил.

Допуснете сега, че човек е здрав, всичко има. Допуснете, че сте при един богат човек, всичко има. Как ще покажете любовта си? Всичко има този човек. Как ще

покажете любовта си? Представете си, че сте при един човек, който има по-голяма любов от вашата. Тогава как ще покажете любовта си?

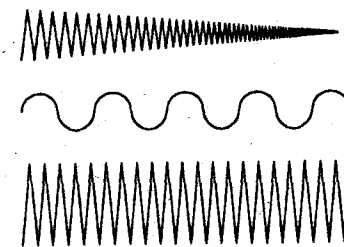
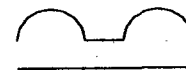
Любовта не може да бъде ни по-голяма, ни по-малка. Щом говорим за големи работи в света, то е физическият свят. За любовта не може да говорим, че е голяма. Може да се говори, идеята не е права. Щом говориш за нещо, че е голямо, то значи, че има форма отивън. Любовта с големи форми не се проявява. Децата мерят любовта си. „Колко обичаш братчето си?“ То си отваря ръцете и показва. Колко обича по-голямото си братче? Показва. Колко обича майка си, баща си? Показва. Това са детски разбираня. Любовта не може да бъде голяма. Големите работи, те са физически работи. Голямо е слънцето. Слоният е голям, но не показва, че е един философ. Големината на човека нищо не показва. Как ще покажете, че вашата любов е голяма? Аз може да гойда във вашата къща с една малка кибритена клечка и да запаля цялата ви къща. От малката клечка може да стане цял един голям пожар. Питам сега: какво лошо има, че се запалила цялата ви къща? Къде седи злото, че се запалила къщата ви? Всяка една спънка, която ние изкуствено си туряме в живота, тя вече води към едно вътрешно противоречие.

Първото нещо, вложете любовта. Направете един опит. Ако някой път влезе един паяк в къщата ви, че направи паяжина, като хване мухата, вие го наблюдавайте. Спрете се и му кажете да не изяде мухата. Внушете му. Ще видите ще може ли паякът да ви разбере, че да пусне мухата. Ако говориш на паяка да пусне мухата и той ви послуша, ти си силен човек, имаш силна мисъл. Ако ти не може да накараш един паяк да пусне една муха, каква ти е силата? Най-после, ако не те послуша с мисълта, пак може да те послуша – отиваш с пръчката и освобождаваш мухата. Ако с мисълта не можеш, с ръката го направи. Говори му веднъж, два, десет пъти. Ако не слуша, вземи пръчката и си кажи: „Пак го накарах да послуша.“

Да допуснем, четете урока си веднъж и не може да го запомните. Казвате: „Не може да запомня урока си, понеже съм гладен.“ Наядеш се хубаво и пак не може да го запомниш. Казваш: „Преядох, затова не помня“ и заспиваш. Знаете ли, след като човек е ял, след колко време след яденето трябва да учи? Каква е съвременната хигиена? След като ядете, след колко време имате право да работите?

Петорката, която написах на дъската, не е написана хубаво. Петте е написано хубаво. (Учителят написа хубаво 5.) Какво показва петорката? То е един сърп, с който може да жънеш. Но в тази петорка е опасно. Аз виждам защо. Тази петорка може да стане на хомот. Ученикът не обича тази петорка, понеже може да стане на хомот. Доста учен е. Защо запример не обичате двете? Защо не обичате едницата? Защото е дърво, бой има. Защо от четворката са доволни? Защо учениците някой път са по-доволни от четворката, отколкото от петорката? Защото е стол, може да седнат. Защо от шесторката са най-доволни? То е вече топуг, може да се бие на бойното поле – той има оръжие. Но защо на някои хора известни числа им са неприятни?

Ще имате ли еднково отношение към тези? Без да ви ги препоръчвам – може да ви причинят приятно или неприятно впечатление или вреда. Често в говора си човек прави известни движения, с лицето си прави известни движения или с ръцете си прави известни движения. Някой път човек спъва живота си с едно движение. Ако някой ученик иде при директора на училището да иска нещо и се

изпъчи пред директора, той ще го изпъчи. Ако, като иде при директора, той се напери, изпъчи се, директорът ще му покаже пътя. Някой път ученикът застане добре, директорът е внимателен. Ако знае как да постъпи, веднага разполага директора. Директорът, като погледне, влияе се.

Та казвам, често вие сами си създавате вашето нещастие. Много ваши нещастия са създадени от незнание. Как да си движите ръката, очите? Някое дете често, като направи погрешка пред майка си, мига. Майката казва: „Направил си нещо.“ Щом мигааш, значи смущава те нещо. Щом се много изпъчваш, какво показва? Защо директорът е неразположен към този ученик, който се изпъчва, и му показва вратата?

Та казвам, първо ще се освобождавате от ред мисли и чувства, и постъпки, които нас вече ни са непотребни. Някой човек гвайсет-трийсет години е ходил сгънат, защото бил сиромаш. Стане богат, и пак ходи сгънат – не може да се освободи от мисълта си. Най-първо, човек трябва да се освободи от своята мисъл. Има едно неестествено нещо, от което човек трябва да се освободи. По някой път вие искате да знаете какво хората мислят заради вас. Не е потребно. Ако вие бихте знаели какво хората мислят заради вас, вие не ще можете да спите. По-добре, че не знаете. При сегашните условия по-добре да не знаеш какво хората мислят заради тебе. Ще бъдеш по-спокоен.

Та казвам, много мъчно е да се възпитат хората. И религиозни са, и пак са невъзпитани. И учени са, и пак са невъзпитани. И силни са, и пак са невъзпитани. Не е човек господар на своята мисъл. Запример, ако аз бях сиромаш, аз за три гена отгоре ще се справя със сиромашията си по много лесен начин. Аз ще купя две стомни и ще ида да намеря най-хубавия извор. Ще измия стомните, ще ги напълня. Ще видя де се разхождат богатите хора лятно време. Ще ида някой летен ден, когато е много горещо, ще ги посрещна по пътя. Този ще посрещна, онзи ще посрещна и в три дни ще си образувам приятели. Като почерпя богатия

човек да пие хубава вода три пъти и като го срещам да го черпя, той ще ми стане приятел. Сега ще кажете: „Кой ще ходи да носи вода на тези богаташи?“

Вие сте пратени на работа. Някои от вас сте без служба. Чакаме да ви назначат на служба. Вие направете като онзи турски кадия. Четирийсет години бил кадия. Съдът и всички го уважавали. Един ден го уволнили. Той, като мислил, мислил, искал пак да заповядва и затова купува четирийсет ибрици*. Напълва ги с вода и отива при една джамия. Туря ибриците и той седи при тях. Иде някой богомолец да се моли, рече да вземе някой ибрик, той му казва: „Не този – онзи.“ Целият ден заповядва кой ибрик да вземат богомолците. Кое е по-хубаво, целия ден да заповядваш на ибриците или целия ден да седиш да се окайваш? По-добре е да заповядваш на ибриците: „Този ибрик вземи, онзи ибрик вземи.“

Аз на вас ви бих дал следното. Вземете едно огледало и като станеш сутрин, преди да излезеш, огледай се дали ще се харесааш. Има някои черти, някои пози – като седиш някой път, не се харесваш. Има нещо, което не е хармонично. Като се погледнеш, направи един такъв фасон, че да се харесааш и излез с онова, с което се харесваш. Погледай се пред огледалото пет-шест минути и направи онзи израз, който харесваш. Направи една поза, пък и с очите си погледни мило, малко весело. После тръгни полекичка и си представи, че си един лорд или богаташ, или с царска мантия. Тури си един скиптер. Имайте си един царски скиптер: като няма никой, тръгни със скиптера. Имайте една мантия от книга направена. Тури я. Вие ще кажете: „Защо ще си играя с такива работи?“ Ами че често вие си туряте халати. Какви не умствени халати си туряте. Като се погледнеш в огледалото, отпусни се. Гледай се в огледалото и си мисли, че всичко ти е наред, че всичко е уредено. Въздух имате изобилно. Какво ви липсва? Казвате: „Голяма

* Съд, с който се полива за миене на ръце и лице (тур.).

сиромашия.“ Въздух имаш да живееш. Въздух имаш, светлина имаш, изобилно храна имаш. Че си нямал други работи, те са второстепенни. Съществените работи имаш изобилно. Въздух имаш да дишаш, колкото искаш. Светлина имаш колкото искаш. После, можеш да имаш хубави мисли, хубави чувства. Целият свят наоколо е музика, само да имаш едно ухо хубаво и едно хубаво око.

Вие сега казвате: „В какво да вярваме?“ Туй е новото. Ако ти не можеш да вярваш в онази любов, която възкресява хората, твоята вяра не е права. Ако не можеш да вярваш в онзи добрия живот, твоята вяра е слаба. От лошия живот ще повярваш в добрия живот. От безлюбие то ще [по]вярваш в любовта. Безлюбието е мантия на любовта. Тя е красива греха, но понеже за работа не влиза, не може да я вкусиш. Безлюбието не можеш да го вкусиш, то е външен халат. Като дойде любовта, тя носи всичко. Любовта е единствената сила, която може да задоволи човека. Тя, като дойде, задоволява човека. И морално, и сърдечно, и всецяло задоволява, по това се отличава. Като дойде любовта, във всяко отношение те задоволява. Любовта е това, което задоволява човека в ума – умът може да работи добре. Любовта задоволява сърцето, има добри чувства, и сърцето работи добре. И когато тялото работи добре, това аз наричам любов. Не аз да бъда доволен от любовта, но в дадения случай любовта дава истински простор на ума ми да работи, дава простор и на сърцето ми да работи, както трябва. Любовта дава простор и на тялото ми да работи, както трябва. Това аз наричам любов в дадения случай.

Любовта се отнася към мене. В даден случай вашата любов има отношение към вас. Моята любов има отношение към мене първо. Аз съм, който се ползвам в любовта. Любовта, като дойде, дава подтик на моя ум и на моето сърце. Аз може да ви дам един подтик и вие може да ми дадете един подтик. По някой път казвате: „Защо трябва да обичам?“ Ще обичаш, понеже любовта е първият подтик

на ума да мисли право, обичта е първият подтик на сърцето да чувства добре. Следователно любовта е сила, която има отношение спрямо нас. Казваме: без любов живот не може да има, без любов мисъл не може да има, без любов чувство не може да има. Чувствата не са любов. То е проявление на любовта. Мисълта не е любов, тя е проявление на любовта. Постъпките, и те са едно външно проявление на любовта.

Та под думата любов аз разбирам това, което дава подтик на ума да мисли правилно при всичките условия. То е любов в мене. Туи, което дава подтик на сърцето ми да чувства добре, че при всичките условия да превъзмогвам, то е любов. Туи, което дава здраве на тялото ми, то е любов. Тогава, щом имаш любов, няма какво да се прави. Има примери, дето човек веднага може да се излекува. В Америка има една книга написана – хора, които са страдали от неизлечими болести, с вяра са се излекували. Една жена, която дванайсет години страдала, и лекарите ѝ казали, че болестта ѝ е неизлечима, един ден тя чете тази книга – какво може да направи вярата. Повярвала и става изведнъж, и започва да си шета, да носи вода, да готви. Казват ѝ: „Как стана това?“ „Като повярвах, и стана.“ Казва: „Как ще повярваш?“

Да ви приведа друг пример за вярата. В Южна Америка имало двама парализици, които лекарите ги считали за неизлечими. Оставили ги в една болница, не може да се мръднат, казват си: „Тук ще се мре.“ Но един ден, мястото било планинско, иде една голяма змия, една боа, в града. Погват да я убият. Змията влиза в болницата, дето лежали двамата парализици. Като видели змията, забравили, че са парализирани и изведнъж хукват да бягат, и се намират навън в двора. Казват: „Слава Богу, че дойде тази змия да ни освободи. Туи, което лекарите не можаха да го направят, змията го направи.“

Ако една змия влезе във вашия парализичен дом, че ви оздрави, има ли нещо лошо? Ще благодарите. Аз считам:

страданията в света носят благословение на такива паралитици. Сиромашията ще те научи сладко да ядеш, сладко да спиш. Богатството, ако ти не си готов за него, ще те научи на мързел, на недоволство. Ще кряскаш, че туй не е направено, онова не е направено.

Имайте си една книга с графи и в нея отбелязвайте как сте изпълнили закона на любовта. Мислиш добре и пиши: „Днес любовта посети ума ми. На сърцето няма...“ Втория ден сърцето го посетила любовта. Ще пишеш: „Днес любовта посети сърцето ми, бях много добре през целия ден.“ През третия ден ще пишеш: „Днес любовта посети тялото ми, работих много добре. Никаква болест нямам.“ Ако любовта през три дни ви посещава, ако първия ден на седмицата посети ума ви, после, втория ден, посети сърцето ви, после посети тялото ви, прави ви визита отгоре надолу – и вие да си отбелязвате през седмицата колко пъти любовта е посетила сърцето ви, ума ви и волята ви. Някой път никак не ви е посетила.

Сега аз виждам в ума ви една идея: „Много добре, но кой да го направи?“ Щом няма кой да го направи, старият ред ще си върви. Щом може да се направи, новият ред на нещата може да гоиде.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Шеста лекция на младежкия клас
29 ноември 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ТРИТЕ ВРЪЗКИ

„Отче наш“

Имате ли тема? („*Нямаме.*“)

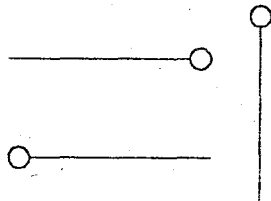
Ако ви се даде една тема: кой е най лесният път за постижението на човешките мисли и желания?.. Искате да постигнете нещо. Да допуснем, че вие имате едно лесно постижение. Имате една съвременна гемия, която се кара с платна. Движуща причина е вятърът отвън. Има няколко платна и въжа, които гържат платната. Но кое е неудобството на гемията? Съвременните хора лесно разрешават големи работи, като че отиват на бакалина да си купят хляб или нещо друго и мислят, че разбират нещата. Ядеш хляба и мислиш, че разбираш хляба. Ядеш сирене и мислиш, че разбираш.

Казвам, кое е неудобството на гемията? Има малко неудобства – няма възглед. Ако има вятър, гемията върви. Само че с тази гемия не можеш да вървиш, накъдето искаш. С нея ще вървиш, накъдето вятърът те духа. Щом има противоположен вятър, какво правят гемиджиите? Криви насам-натам, но е дълга работа и губене на време. Когато вие започвате да кривите, какво показва? С параход ли пътувате, или с платнена гемия. Този гемиджия е заставен от външните условия да заобикаля с дни. Когато има попътен вятър, тогава много лесно става. Нали вие искате най-лесния път. Гемиджийството е най-лесното. Най-лесният път на земята кой е? Най-лесното по море е гемиджийството. Да караш с лопати, то е доста трудна работа. С гемията, като туриш платното, хванеш с едната ръка

платното и – каквото даде Бог. Ако караш лодката с лопати, гребеш четири-пет часа, откъснат ти се ръцете.

Казвам, когато вашите работи не вървят, знайте с платна ли пътувате, или с параход пътувате. После, защо в корабите перката е отзад, а в аеропланите перката не е отзад? Кои са техническите съображения? Кое е гало повод перката да поставят отзад на параходите, а на аеропланите отпред? Сега, ако перката ви е отзад – в морето сте; ако перката ви е отпред – в морето не сте. Добре, това, което кара вятлото да е или отзад, или отпред, във въздуха е отпред, във водата е отзад. Вятърът откъде е? Насреща.

Има хора, които пътуват по много начини. Хората на чувствата, перката им е отзад. Хората, които са на ума, къде е перката? Във въздуха. А тези с платната? Те са хора на въображението. Ще работят с въображение, с твърде малко разности. Фантазират си. Те мязат на един доста учен млад циганин. Тръгнал той да учи по света. Ходил той да избира какво да учи. Дали му две кила мляко в едно гърне. Гърнето турил на главата си и започнал да мисли. Казва си: „Туй мляко ще го подквася и ще го продам. Ще си купя кокошка. Тя ще се кокоши, кокоши – ще си купя патица. Тя ще ми се пати, ще ми се пати – пак ще я продам, ще си купя една овца.“ Ще продаде овцата – ще си купи вол и туй нататък. Ще забогатее, и като забогатее, ще помисли да се жени. Не иска да се жени за коя да е, но ще се ожени за царската гъщеря. Намира най-красивата царска гъщеря, оженва се за нея и родило му се едно дете. Подскочил от радост и гърнето с млякото паднало на земята и се разляло. Туй са хората на въображението. Падне гърнето и виждат, че каквото мислят, не е реално. Как не е реално? Гърнето на главата не е ли реално? Само че за въображаемото ти загубваш и реалното. Туй е външният мате-

риален живот.

Ние мислим, че щастието на човека зависи от външните постижения. Вие мислите да бъдете един богат човек, да имате пари. Парите са едно удобство. Кой човек с богатството си е станал учен? Кой богат човек е станал добър? Богатството не може да направи човека добър. Богатството в един добър човек е една положителна сила, която може да се употреби, но самото богатство човека не може да го направи добър. Богатството е нещо статическо, едно статическо положение. Да допуснем, че вие имате сто кила вълна. Но един учен човек може да изработи вълната и да спечели пари. Ако не я изработи, няма да спечели. Ако я продаде и спечели по два лева на килограм, ще спечели двеста лева. А при сегашните условия какво може да направиш с двеста лева? Ние разчитаме на богатството. Богатството, което не е резултат на знание, на него не може да се разчита. На кое може да разчитате? Ако ви дадат да избирате, кое ще изберете, да разчитате? Ако ви дадат пари, ако ви дадат сабя, какво бихте избрали, на което да разчитате? Де е сабята, на която човек може да разчита? Колко саби имате? Има една сабя отвън, има сабя в устата – езика. Онзи, който говори, е военен. Като говори, извади ножа човекът – и наляво-надясно.

Сега на какво може да разчита някой, който пише с перото си? Добре, представете си, че двама художници се състезават. Единият рисува една хубава картина. В какво седи хубостта на една картина на един художник? Казваш: „Аз просто не искам да гледам.“ Все учени искаш да гледаш. Художникът някой път се прославя с това, че нарисувал някой беден човек при известна обстановка и с тази картина стане велик. Друг нарисува някой знатен човек на картината и нищо не излиза. В какво седи хубостта на картината, която представя бедния? Аз не може да ви обясня в какво седи. На богатия знатността седи в неговите грехи, в ръкавиците, в часовника, в ланците, но главата му е глупава. Бедният е скромно облечен, но главата му е пълна.

Художникът нарисувал бедния, но вложил в него едно лице – като го погледнеш, не обръщаш внимание на грехите, но обръщаш внимание на лицето, което е добре построено. Не само да нарисувате един беден човек в грехи. Беден в грехи, но богат по ум трябва да бъде. Питам, кое бихте нарисували, богатия или бедния, за да станеш знамен? Но в живота кого трябва да рисуваш? Ако рисуваш един беден човек, какво ще ти даде? Много хубава картината, но не може да я купи. Ако рисуваш само бедните, гладен ще умреш. Рисуваш един беден, картината е много хубава, но като нарисуваш някой богат, ще вземеш пет, десет, петнайсет, двайсет хиляди лева. Десет души богати като нарисуваш, по десет хиляди – сто хиляди за една година най-малко. Ще се осигуриш.

Аз правя сега една аналогия. Двама художници рисуват. Единият успява, другият не успява. От какво зависи техният успех? Онзи художник, който успява, той знае да нарисува лицето хубаво, очите рисува, ушите. Другият, посредственият художник, рисува очите, носа, веждите такива, каквито не са. Някои съвременни модерни художници, като рисуват една картина, поставят една тенекия празна от риба, после някакъв парцал, някакво камъче или някое умряло куче. После, като нацапали, турили такива краски, които в природата ги няма. Измислили ги. Често, като гледам някои краски в картините на художниците, не виждам такива в природата. Искат да ме убедят, че има такива краски в природата. Ако един човек се облече с жълта греха или с червена греха, нашари се и питат: „Съществува ли такъв роден човек в природата?“ Човек може да се нашари, но с какви краски се ражда човек? С каква краска се ражда волът? С каква краска се ражда черната овца? С каква краска се ражда биволът? Защо воловете се раждат с бяла краска, а биволиите се раждат с черна? Какво е научното обяснение за раждането на черните биволи?

За да прогресирате, вие имате препятствия. Най-първо, трябва да намерите причината за препятствията,

от какво произтичат. Да допуснем, че вие сте неразположен духом. Ученик сте, но не ви се учи, не сте разположен. Кои са причините за вашето неразположение? Трябва да намерите причините. Или пък някой е цигулар, но не ви се свири. Вземаш цигулката, но не върви никак си. Казваш: „Времето не е хубаво.“ Отлагаш ден, два, три, четири, пет, но все таки трябва да вземеш да свириш. Ако през годината свириш само десет пъти и другото време прекарваш само в размисления, какъв цигулар ще станеш?

Казвам, в сегашния живот има голяма опасност. Казвате: „Как ще се реализира животът?“ Вие изисквате да се ползвате от богатата на всички. Туй, което искаш, ще дойде за бъдеще. За бъдеще ще бъде по-лесно. Сегашните хора не могат да се кооперират, всеки живее за себе си. Сега се учат хората да се кооперират. Много от вашите страдания произтичат от това, че вашите умове, сърца и воли не са кооперирани. Някой път тялото ви не е кооперирано. Много хора наблюдавам – ръцете им, пръстите им треперят. Няма коопериране.

Веднъж влизам при един книжар във Варна. Той седи и приказва с мене, а в това време двата пръста, показалеца и средния, ги движи така, като че брои пари. Сега и го наблюдавам. Той имаше едно лице широко, консервативно лице, като на китаец спокойно. Приказва с мене и неволно движи пръстите си, като че брои пари. Искан да ми каже: „Имаш ли пари?“ Разговаряме се, засегнахме един социален въпрос. Казва: „Аз гарантин не ставам. Като дойде някой да му стана гарант, аз уда, отворя касата и искам да видя дали имам толкоз пари, за колкото иска да му стана гарант. Ако имам тия пари в касата, ставам гарантин. Ако нямам, не му ставам гарант. Ако се обещае и нямам, ще изляза лъжец. Казвам: „Не мога да стана гарантин, понеже нямам пари.“ Щом имам пари, ставам гарантин.“ Като правеше това движение с пръстите си, аз не му направих забележка. Някой ще каже: „Защо си мърда пръстите?“ Аз се досетих, че той брои. Знаеш колко мъчно е да се отучи

човек от някои навици.

Вие, като не можете да разрешите някой въпрос, се почесвате по врата. Какво заключение ще направим? Ще свършите ли вашата работа, или не. Някои не се почесват по врата, но турят пръста на челото си. Запиташ го нещо и той туря пръста на челото си. Този ще свърши по-лесно работата, отколкото който се почесва. Този, който се почесва отзад, той не разбира закона. На тази страна, на която се почесва, там се намира чувството на смелост. Понеже тази работа, която искаш от него, иска смелост, казва: „Ти какво казваш, тази работа ще мога ли да я свърша?“ За мене е ясно, той не е сигурен в себе си. Той се пита дали има достатъчно смелост да свърши тази работа. Затуй всякога при мъчните работи човек само бута този орган. Това става неволно. Туй чувство по-напред е било образувано, преди хиляди години хората са го образували. Вземете, най-първо, един пианист, който се учи. Докато се учи, той свири и гледа клавишите, но като минат три, четири, пет и повече години на работа, той свири, без да гледа. Като туря пръстите на пианото, те се движат по-нататък. [У] някои гениални хора по музиката, които свирят, този навик е станал тъй естествен, че някои деца, като се раждат, на пет-шест години също и те си припомнят какво са правили с ръцете и започват да ги движат.

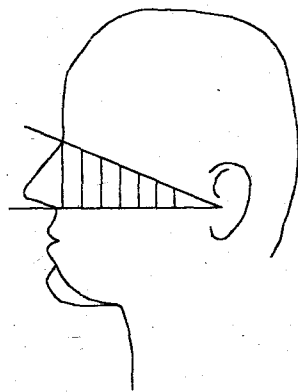
Сега, ако искате да свършите една работа на чувствата, перката ви трябва да бъде отзад. Кои пътуват по-бързо? От какво зависи бързината? Аеропланите пътуват много по-бързо, отколкото параходите, понеже средата, в която се движат, е по-рядка. Средата, в която се движат параходите, е по-гъста. Каква е бързината на параходите? Най-голямата бързина е седемдесет-осемдесет километра в час, когато аеропланът може да се движи с шестстотин-седемстотин километра.

Ако се даде да нарисувате една картина, да нарисувате себе си, като се гледате в огледалото, колцина бихте нарисували? Вижте тази линия на устата. (*Учителят по-*

казва главата, на която са отбелязани центрите.) Линията на горната устна какво впечатление ви прави? Какъв човек е този? Този тип какво означава? („*Чувства.*“) Чувства, но има специални чувства. Той обича да има доброто мнение на хората. Всичко, каквото го прави, го прави с оглед да се хареса на хората. Както е направена брадата, въздържан е. Чувствата са средно развити. Той прави всичко с оглед на себе си, иска да бъде любезен с всичките хора, много любезен, но тази любезност е повърхностна, тя е само заради него. Разстоянието от средата на ухото до основата на носа показва интензивността на мисълта. Онова, което мисли човек, може да го направи. У този човек двигателната сила на мисълта е по-голяма. У някои двигателната сила е по-малка. Същата линия показва каква е двигателната сила на мисълта: Горната част на главата показва моралната сила в човека. Тази линия показва и направлението на ума. Тук има известни отношения завършени. Сега тия отношения в човека има ли ги вътре? На главата имате разните центрове. Имате чувствения свят на човека. (*Учителят показва.*) Тук имате милосърдието, тук имате съвестта, тук е постоянството. Тук имате борческия дух на човека. Казва: „Обиждаш ме.“ Готов е да се бори. Дето се почесвате, показва, че тази работа е доста трудна. Готов е да се състезава.

Забележете, че в животните тежестта на мозъка е отзад. Човек се изправил по причина на това, че тежестта на мозъка е минала отпред, за да не падне. Човек започнал да се издига, за да не изгуби равновесие. Благодарение, че тежестта на мозъка минала отпред, човек се е издигнал. В животните тежестта е отзад. Тази линия на главата наоколо (*Учителят показва на картината*) е доста размерно развита. Камперовият ъгъл, който се образува от линията между центъра на ухото и долната част на носа и от перпендикуляра, издигнат от ухото до горната част на темето, у човека е почти деветдесет градуса. Ако теглите една линия от отверстието на ухото към основата на

носа и друга линия към края на носа, този ъгъл определя интелигентността на съществата. Перпендикулярите между тия две линии определят интелигентността на всички същества. У човека тази линия е най-дълга, най-добре развита. У животните носът е наклонен и перпендикулярът там е по-къс. Този перпендикуляр показва разумността, която се е развивала. В човека този перпендикуляр е най-далече от ухото. Колкото перпендикулярът е по-далече от ухото, толкова интелигентността е по-голяма. Значи в тази посока се движи умът. Тези перпендикуляри показват степенята на интелигентността.

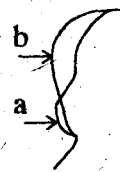
Когато в човека преобладаващо влияние имат животните, тогава устата се издава напред, ък брадата поляга назад. Когато брадата поляга назад, човек няма воля, не се проявява никаква разумност. Брадата се издава напред, когато човек почне да мисли за последствията на една мисъл и чувство. Долната част на брадата показва, че човек е мислил за последствията от мислите и чувствата. Вследствие на това брадата е започнала да се издига. Животните не мислят за причините и последствията. Когато човек започне да се изражда – има хора, които се израждат – брадата поляга назад, приближава се до едно животинско състояние. За да се изправи брадата, човек трябва да мисли правилно, да чувства правилно и да постъпва правилно.

Така се оформява лицето. Лицето се строи съобразно ума, съобразно сърцето и волята. По човешкото лице може да съдите хиляди поколения как са живели. При сегашните положения трябва да се проучва човешкото лице. Ако живеете между войници, какви ще станете? Смели. Ако

живеете между музиканти, ще се образува едно музикално състояние да пеете. Ако сте между художници, ще се събуди желание да рисувате. Ако живеете между оратори, ще се зароди желание да говорите. Ако сте в едно съвременно общество, дето обичат да се обличат и се съобразяват с модата, всеки ден ще мислите как да се облечете, по три пъти на ден ще сменяте костюмите си: сутрин, обед и вечер. Вие само за обувка ще мислите, за шапки ще мислите, за грехи ще мислите. Ще мислите каква е модата в Париж, в Берлин, в Лондон. Като разсъждавате по този начин, ще мязате на един турчин, който, като се оплеа, казва: „Изходният път какъв е? Какво трябва да се прави?“ Трябва да мислиш повече. Твоята мисъл трябва да има един вътрешен подтик. Този подтик трябва да се реализира. Може да имаш един подтик, но този подтик трябва да има постижения.

Може ли някой да нарисува една гемия, един параход, един аероплан? (Един брат ги нарисува.) Преди колко години с това нещо са пътували? Най-лесно е с платната да се нарисува, лодка с две лопати. Това е модерен параход. Само наподобява, трябва да се помъчим да си представим, че е параход. Някой път трябва да имаме аероплан фотографирани.

Един човек в своите разсъждения е както един аероплан, който със своята тръба вижда много [по-]далеч, отколкото другите хора. Органите, с които има да си служи, не са във всичките хора еднакво развити. Има един човек с тесни възгледи, челото му е тясно. Имате човек с широки възгледи, челото му е широко. Имате човек, който има дълбочина, но тази дълбочина се определя от височината на челото. Обективният ум на човека се определя от долната част на челото. В някои хора тази част е развита, челото е издадено напред (а). У други хора челото е издадено в горната част (b). Тогава е раз-

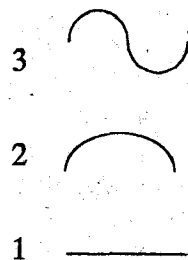

вит субективният ум. Щом влезе в причинния свят, линиите на разсъздението се развиват.

Когато един човек наблюдава, образуват се особени линии. Когато човек наблюдава, изучава, в наблюдението се образуват повече правите линии (1). Щом изучава литература, образуват се повече кривите линии (2). Щом дойдете до философията, тогава се образуват груги линии (3). Щом човек обича да наблюдава, има повече прави линии. Този човек е в конкретния свят, близки работи го интересуват. Той върви по права линия, иска бързи постижения. Този, който обича литературата, в него кривите линии преобладават. Понеже среща съпротивление, той върви по пътя на най-малкото съпротивление. Кривата линия е линия на най-малкото съпротивление. Защо става крива линията, коя е причината? Налягането отвън е по-малко, а съпротивлението отвътре, напрежението отвътре, е по-голямо. Вследствие на това линията е крива. Когато външното налягане и вътрешното напрежение се уравнисяват, тогава имаме правата линия. Щом напрежението отвътре е по-силно, тогава имаме тази огъната линия (2). В линията (3) в единия случай напрежението е било по-голямо, а налягането по-слабо, затова от едната страна е изпъкнала. В другия край напрежението е било по-малко, а налягането по-голямо, затова линията се огънала, се вгълбнала. Вгълбнатата линия показва външните условия какви са.

По същия закон може да констатираме кога на един човек стомахът не е в добро състояние. Има една линия, която показва, че външните условия са били по-лоши от вътрешните. Вследствие на това се разстройва стомахът. Значи такъв човек не взема добре храната си. Онези хора, на които стомахът е добре развит – тази линия отсъства. На някои от вас стомашната система е слаба и не отсега, на

ред поколения се дължи. Дължи се на една умствена деятелност. Те много малко са яли, да печелят повече, че после, като спечелят, тогава да ядат. Щом се поправи стомахът, веднага тия гънки ще се изменят, ще се образува една крива линия.

Някой път, когато човек се безпокои, хлътвават очите. То е лош признак. Ако много изпъкнат, и то не е хубаво. То са две крайности. В природата има един нормален път. Очите имат един правилен фокус. Има очи, които са на фокуса, груги са във или вътре във фокуса. Когато очите са във фокуса, то е здравословното състояние. Когато срещнем някои хора, ни са приятни очите им. Очите на такъв човек са във фокуса. Някой път срещнеш човек, не са на фокуса. Някой път гледаш устата на един човек, не са на фокуса, не ти харесват. Под гумата *фокусирана мисъл* разбирам хармонично съчетание, разумно съчетание на външните условия с вътрешните възможности на човешкия дух. Запуи, ако ти се тревожиш, [каква] е причината, вътрешна или външна? Ако ти си се скарал с един твой приятел, причината е външна или вътрешна. Ако той се скара, причината откъде е? Тя е външна. Казаха сте нещо по негов адрес и той, без да провери, дойде, нахвърли се отгоре ви и вие страдате. Причината е външна. Кои неща се поправят лесно, външните или вътрешните?

Добре, вървите по пътя и се страхувате да не паднете. Хубаво, ако се страхувате да паднете, каква е целта? Или, ако паднете, каква е целта? В единия случай имате един процес, може да паднете въпреки условията. Всеки може да падне. Щом стане раздвояване на човешкото съзнание, стане раздвояване на мислите и на чувствата, всеки може да падне. Когато паднете, вашата мисъл е раздвоена. Щом изгубите равновесие, ще паднете или нагясно, или наляво. Туи показва какво е състоянието на това раздвояване. Ако раздвояването е рязко, вие ще паднете напред. Тръгнете някой път и ако мисълта ви е концентрирана, не се раздвоявате, може да минете през най-опасните места и

няма да паднете никъде. На равно място, ако се развоят мисълта ви, може да паднете. Казвате: „Аз често се спъвам.“

В миналото изложение някой си художник, госта знаменит, излага картините си, но се обезсърчил, че картините му не били продадени. Мислил, че няма да ги купят и толкоз се обезсърчил, че един ден разрязал с нож една от най-хубавите си картини и излязъл навън. Всички американски вестници започнали да пишат и после тази картина се продала десет пъти по-скъпо, отколкото струвала. Той в разочарованието си разцепил картината си, но после тя се продала по-скъпо. Питам, защо са я купили американците? Те са умни хора. Като погледне тази разрязана картина, той си казва: „Никога не се обезсърчавай.“ Хубавите картини струват, но този художник защо се е обезсърчил? Така и вие често си теглите ножа, теглите си една критика. Като се погледнете, казвате си: „От мене нищо няма да стане, нищо няма да излезе.“ Теглите си един нож, на някои ваши мисли, на някои ваши чувства теглите един нож.

Човек себе си не може да унищожи, но работата се спира в дадения случай, процесът престава. Някои от вас има, които обичат да се обезсърчават. То произтича от факта, че в тях надеждата е слабо развита. Тогава те да дружат с хора, у които надеждата е силно развита. Някой път се обезверявате. Безверието показва, че този човек в областта на вярата е слаб, както човек, на когото краката са слаби – като ходи, отмаляват. Дружете тогава с хора, у които това чувство е силно развито. Вярата е чувство. Ако искате да разсъждавате хубаво, дружете с хора, на които центърът на разсъждението е хубаво развит. У други хора е слабо развит. Когато човек иска да придобие някакво качество, трябва да дружи с хора, у които това качество е силно развито. И едва при сегашната философия се групират хората. Групират се музикалните, за да си помагат. Групират се художниците, за да си помагат. Всич-

ки се групират и взаимно си помагат.

Сега онези, които проповядват религия: каква наука е религията? Защо трябва да вярвате в Бога? Много естествено, практическо приложение има. Бог е Същество, Кое-то никога не се обезсърчава. Следователно ти като вярваш в Него, Той ще ти предаде това, което Той има. Ти, като вярваш в Бога, няма да се обезсърчиш. Ти, като вярваш в Бога, ти ще приемеш от Него. Някои вярват, че като се молим много, ще образуваме връзка. Като вярваш, се образува връзка между тебе и Него. Тогава силният винаги помага на слабия. Щом ти вярваш в Бога, Той ти помага. Щом Го обичаш, пак ти помага. Ти трябва да обичаш Бога, за да ти помага. Помощта е един резултат. Щом не Го обичаш, резултат не може да имаш. Щом не вярваш, резултат не може да имаш. Ние искаме, и без да вярваме, да имаме резултат. То е все така един художник, без да рисува, да иска да стане велик. То е невъзможно. Трябва да бъде свързан с художниците, да рисува постоянно, за да се развият неговите дарби.

Всякога човек трябва да се учи да вярва. Има ли защо да се съмнявате в слънцето? Има ли защо да се съмнявате в земята? Ако всяка вечер ти се обезверяваш, ти ще изгубиш равновесието. Ама може земята да се разруши. Или може да мислиш, че слънцето ще изгасне. Ти след като заминеш от земята, слънцето още милиони години ще свети. Няма какво да се обезсърчаваш. Никога не се обезсърчавайте в себе си. Безверието в човека произтича от факта, че някой път ти се ангажираш да направиш някоя работа, която не е по силите ти. Може би след десет-двайсет години да е възможно, сега не е възможно. Сега е невъзможно да я направиш, ти искаш да я направиш – ще се обезвериш. Може да я направиш по-късно. Ти ще я направиш точно на времето. Винаги започвайте от нещо, което може да го направите. Онези, които не може да ги направите, за по-късно ги оставете.

Запример какъв е законът за онези, които изучават

науката за паметта?, Как се подобрява паметта? Има ли някакви методи за подобряване на паметта? Запример какъв е вашият метод да си спомняте? Какъв метод имате? Да кажем, изучавате география: градове, реки, планини. Как си ги спомняте?

Запример, ако почнете да мислите за огъня, колко неща може да гойдат в ума ви? Колко неща може да се явят последователно? Има контраст. Всякога след студено топло. В дадения случай в природата няма равномерна топлина. Нали казвате, че светлината и топлината идат от слънцето. Защо пространството, през което иде топлината, не е стоплено? На земята има повече топлина, отколкото в пространството. На земята има топлина, а в пространството има студ. Значи тия лъчи фокус нямат. Енергията на слънцето минава през пространството, не е фокусирана. Като гоиде на земята, става пречупване и при туй пречупване се явява топлината. Тя на земята среща някакво съпротивление, в пространството не е фокусирана. Често във вас вашата мисъл може да върви надалече, но постижения няма. Топлината е едно постижение. Щеше ли да бъде по-добре, ако цялото пространство от земята до слънцето беше отоплено. Понеже, както направила природата само земята да е топла, е по-изгодно, по-икономично. Природата обича икономията. Другояче щеше да бъде разточителност. Туй пространство няма нужда от нашето отопление. Сега запример, ако изнесем нашата соба* отвън, кой ще се ползва? Растенията нямат нужда от отопление, те си почиват. Нашия салон трябва да го ограничим, да отоплим и ние да се стоплим.

Вечерно време, като си лягате, освобождавайте се от ненужните мисли. Не лягай да спиш с бремене. Писал си нещо, не е излязло на свят – остави го за утре. Имаш някаква неприятност – всичко остави за другия ден. Тази работа не е за един ден. Остави я за другия ден. Колко ху-

* Печка (диал.).

гожници рисуват, но колко от тях ще станат знаменити художници? Художникът, като се обезсърчи, тегли ножа на картината си. Тебе като те сполети някаква неприятност, тогава ще добиеш една ценна опитност. После вярата, и тя си има възможности.

Да допуснем, че аз бих развил гласа си да вземам четири октави. При сегашния живот хората не могат да понасят четири октави, при четири-пет октави хората бягат. Хората се движат в една октава. Горните октави някой път нямат смисъл. Вземеш някой тон, но няма смисъл този тон. Когато един певец вземе „сол“, ме засяга, когато вземе „фа“, ме засяга, когато вземе „ми“, ме засяга. Пък вземе някой тон и не ме засяга. В самия тон, който взема, няма никакво движение, „ре“-то горе е в едно статическо положение.

Казвам, може да говориш за движението, без да се движиш. Може да говориш за доброто, без да си добър. Може да говориш за разумността, без да си разумен. Ето аз какво разбирам. Да допуснем, че вие говорите за едно хубаво ядене, една баница как е направена, но яденето го няма и никаква баница няма. Представете си реалния говор. Аз говоря за баница и тази баница се точи. Каквото казвам, става. Говоря за брашното на баницата и брашното гоиде. Говоря, че тази баница се замесва и замесва се брашното. Говоря за точенето – точи се. Говоря за печенето – пече се. Реално в света е това, което постепенно става. Онова, за което мислиш и постепенно става, то е реално. За което говориш, и не става, то е една сянка. Наричаме го един свят на илюзии. Какво представят сенките? Сянката всякога показва туй, което няма да бъде. Реалността показва туй, което е. Сянката показва туй, което не е. Сянката много лесно става, реалното мъчно става. На реалното може да разчиташ, на сянката не можеш. Има една добра страна сянката. Лятно време, когато температурата е трийсет, трийсет и пет, четирийсет градуса, да си под сянката на едно гърво е отлично. Но да си при двайсет градуса студ на

сянка?

Сега всички трябва да се освободите. Вие искате да постигнете всичко в света по механически начин. То е една трета от истината. Всичко по умствен начин не може да се постигне. Всичко по духовен начин не може да се постигне. С ума ще постигнеш туй, което е възможно за ума. Със сърцето ще постигнеш това, което е възможно – ще имаш второ постижение. И с волята – ще имаш трето постижение. Една реалност е постигната, когато и умът, и сърцето, и волята вземат участие. Тази реалност е опитана. И мислите си трябва да опиташи, и чувствата си, и волята си трябва да опиташи. Или грубо казано – с волята си ще опиташи силата на своето постижение, интензивността на своите чувства, които са взели участие, и красотата на своята мисъл. Такава една мисъл през целия ти живот остава запечатана и тя е като една побудителна причина. Тя насърчава.

Хубавите мисли, хубавите чувства и хубавите постъпки, те всякога насърчават човека. Като мислиш заради тях, ти веднага се насърчаваш. Ако мислиш за неща, които не си постигнал, винаги се обезсърчаваш. Сполепти те някаква несполука, ти се обезсърчаваш. Помисли за неща, които си направил. Ти си слушал някой концерт, той седи като побудителна причина. Значи имаш една възможност, че може да свириш. Ако някой път не можеш да свириш, то се дължи на някои външни условия. Допуснете, че един цигулар дава концерт и му се скъса струната. Вземе втора, и тя се скъса. Вземе трета, и тя се скъса. И най-после, всичко се разваля. Представете си, че може да ви излъжат. Тази мазилка, с която се маже лъкът, може да е калпава и не върви лъкът. Та цигуларят трябва да е опитал всичко по-рано. Всяка една работа, която човек върши, трябва да я обмисли хубаво. Казвам, обмисли. „Как ще я обмисля?“

Дръжте едно правило. В природата всеки човек, когато срещате, може да се ползвате от него. В природата

всякога, ако се изкачиш на планината, ще се ползваш. Ако разбирате, ще се допрете до едно гърво, ще се ползвате. Минавате покрай някоя река, ще се ползвате. В природата всичко, което е направено, е на място. Само че от камъните ще вземете много малко, но все таки една микроскопическа полза ще имате. Някой път може да сте неразположен, може да сте паднали духом. Идете при някое гърво, допрете си гърба на гървото. Няма да се минат десет-петнайсет минути, ще усетите, че всичко е минало. Имате разположението на гървото, няма защо да се обезсърчавате. Дървото ви казва: „Толкоз години седя на едно място и не съм се обезсърчило, пък ти, човекът, какво има да се обезсърчаваш?“ Като седнеш на камъка, той казва: „Не се мърдай. Като мене стои.“ Като минеш покрай реката, какво казва? „Движи се, тук върви.“ Ние сега не тълкуваме така. Минаваш и казваш: „Виждате тази река как тече.“ Като минаваш при гървото, казва: „Дръж със земята, гърж и със слънцето.“ То гържи с добро[то], гържи и с лошите условия. Корените са лошите условия. Казва: „Аз съм при лоши условия. Главата ми е заровена, но доброто е горе.“

Природата е разрешила всичките противоречия. Ние трябва да вземем поука от нея. Щом се обезсърчим, ще идем при гървото, ще идем при реката. Не да мислиш да се удавиш. Щом се обезсърчиш, седни на камъка отгоре. Аз бих ви препоръчал на вас, като се обезсърчите, да седнете на камъните – не които са на северната страна, но които са на южната страна, камъни, изложени на юг, малко наклонени. Седни на тях, и не сутрин, но към единайсет-дванайсет часа. Тогава може да се лекуваш. Може да полегнеш на тия сгорещени камъни.

Какво разбирате под думите: впрегни ума си на работа? Ама може ли умът да се впрегне на работа? Досега кой от вас е впрегнал човешкия ум? Умът не трябва да се впряга на работа. Тури го за дирек. Ти си го направил вол да го впрягаши, много долна служба. Тури го дирек, иги и се

допитай го него. Кажу: „Тази работа как да стане?“ Като говорим да впрегнем ума на работа, като че ли ти си нещо повече от ума. В моя ум гругояче сеги въпросът: когато аз мисля за ума, то са същества, които са завършили своето развитие, разумни гениални същества, които са строили цялата вселена. Та като дойдем до тях, те ще ни покажат пътя, по който трябва да излезем от мъчноштите. Няма какво да ги впрягаме. Аз ще се впрегна на работа.

Сега мислим, че умът е сила. Умът е връзка между разумни същества. Това е човешкият ум. Когато говоря за сърцето, разбирам: това са същества, които са развили велики добродетели. Чувствата са връзка между тях. Следователно между моя ум и тия разумни същества трябва да има връзка и между тия добри същества и мене пак трябва да има връзка. После, под воля разбирам ония същества, които са добили онази мощната сила, които са строили света. Волята е една връзка, която ни свързва с тия силните същества. По тази сила постоянно върви този вътрешен ток. Ти трябва тъй да мислиш – че всичко може да направиш. Само така може да имаи големи постижения в света. Човек, който иска да стане музикант, той трябва да се свърже с велики гениални музиканти, които преди него са завършили своето развитие на музиката. Щом се свърже с тях, той гениален става. Ако иска поет да стане, пак е същият закон. Каквото искате в света, съществува. Туй, което съществува, което е станало, и у тебе може да стане.

Туй, което не съществува и което не е станало, и у тебе не може да стане. Всички неща, които не стават, от две неща зависят: или че не са реални, или че връзка няма с тях. Следователно, ако не са реални, няма защо да стават. Ако са реални и няма връзка, връзката трябва да се образува.

Според мене надеждата, вярата и любовта, това са три велики връзки с реалността на битието, на разумното битие. И както човек, е свързан с вярата, надеждата и

любовта, такъв ще стане. Вие, ако минете покрай един овчар и видите овците, казвате: „Какво ме ползват тия овце?“ Тия овце пасат трева, но тия овце образуват на гърба си тия влакна, от които вие един ден ще си направите най-хубавата греха.

Тъй щото онова, което сега виждате в природата, от него ще си направите най-хубавата греха – неща, които за бъдеще чакате.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Седма лекция на младежкия клас
6 декември 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев.

МАТЕМАТИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ

„Отче наш“

Какво разбирате под думата *праволинейно разсъждение*? Праволинейно разсъждение, то е едноизмерно разсъждение. Какъв ще бъде светът, ако разсъждавате само едноизмерно, по едноизмерното пространство? В една окръжност колко пъти влиза диаметърът? Имате, да кажем, един квадрат. Колко голям е един квадрат? В един квадрат може да се съберат само четири точки. Колко е дълга една права линия? В една права линия може да се съберат само две точки. То е една права линия. Там, дето може да се съберат само две точки, то е права линия. Там, дето може да се съберат само четири точки, то е квадрат. Колко точки има в един куб? Осем. Там, дето може да се съберат осем точки, имате един куб.

Сега това в съвременната наука не се проучва така. То е висша математика. Казват: „То е права линия.“ Правата линия следователно е отношението на две точки. Четириъгълникът е отношението на четири точки. Щом се съберат четирима на едно място, те образуват плоскост. Щом двама души се съберат, образуват права линия. Щом се съберат осем души, образуват тяло. Ако живеете в един триизмерен свят, вие ще имате отношение само с осем души. Ако живеете в един праволинейен свят, ще имате отношение само с двама души, за другите не мислете. Двама души образуват права линия. Щом живеете в един свят на плоскостта, ще имате отношение само с четири души. То е ограничен свят. Щом влезете в четириизмерния свят, там вече имате расте-

не в света. То е резултатът. Започваш да се разширяваш и да растеш. Има растения и от правата до плоскостта, от плоскостта до тялото. Но от плоскостта до третото измерение с колко ще се увеличи? Двойно. Двойно се увеличава от правата линия до плоскостта. Щом влезем в четвъртото измерение, вече имаме едно число, което спада към друг един свят. Всички числа, които са несъизмерни, те са извън третото измерение.

Сега вие не искайте нещата да ви бъдат ясни. Запример вие имате една линия и не знаете колко е дълга, но тя е една права линия от десет сантиметра. Имате една дълга права линия, която е хиляда километра. Вие казвате, че тази права линия е несъвместима, не може да се вмести. Следователно линията *AB* може да бъде мярка за онази, дългата, линия.

Правата линия, която съдържа само две точки, и тя има свои отношения. Тя е несъизмерна. Тя става мярка за квадрата или за други дълги линии. Имате линията *AB*, тя е един резултат. Да кажем, един човек изходил едно пространство само по права линия. Да кажем, извървял той един път от хиляда километра. Вие го начертавате километрически. Показва какъв е пътят. Но какво е придобил той, като е изходил този път? В духовния свят как ходят хората? Вие тук ходите с два крака на земята. Но това не е духовен ход. То е чисто физическо ходене. Вие си представяте, че духовните хора ходят, както и вие. Духовните как ходят? Казваш: „Ходя не физически, но духовно да ходиш.“ Как трябва да ходиш?

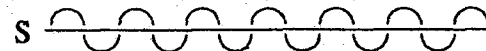
Да допуснем, че две точки се допират. Но то е физическо допиране. Духовните хора как ще се допират? Понеже всинца смесвате физическото с духовното, физическите резултати с духовните, вие сте в едно противоречие. Казвате: „Той се допря до мене.“ Ако някой се допря до тебе, духовен ли е? Но да дойдем до въпроса. Кое е духовното ходене според вас? Как ще си представите запример, че се движите духовно?

Запример някой си представя един ангел, че се движи от небето към земята. И пак е физическо движение в нашето триизмерно пространство. То е физическото движение. Какво го подбужда сега в това движение? Ако аз се движа към една ябълка, ябълката не ме вика, но има нещо в ябълката, което ме застава да отида към нея. Или каква е причината, за да се подвижиш към някого? Искаш да се запознаеш с някого, каква е причината? Вие казвате: „Лицето на едн-кой си ме привлича.“ Туй лице тебе привлича, но друго ни най-малко не привлича. Запример вие може да се привлечете от известна книга, но някой друг ни най-малко не се привлича от книгата. Той казва: „Аз не виждам никакво съдържание в книгата.“

Ти не може да се привлечеш от нещо, което не разбираш. Имаш известно съотношение между ябълката и тебе. Тогава ябълката ли ще се движи, или ти ще се движиш към ябълката? Кой трябва да дава, който има или който няма? Вие по някой път считате, че някой като дава, че е едно добро. Така ли е всъщност? Общо така е. Не всякога даването е добро. Ако даваш на един човек една въшка, пък той не знае, и тази въшка я постави в дома си, туй добро ли е? Или дава се една болест. Така се дават заразителните болести. Не всякога даването е едно благо, има изключения при даването. Същият закон е при знанието. Казват, че знанието просвещава. Но някой път ни най-малко не просвещава. Мислите ли, че онзи, който разбира физическите закони и прави пушки, просвещава хората? Мислите ли, че в една война хората се просвещават? Убиват се. Ако кажеш, че не трябва да се воюва, хората го считат, че не е право. Казвате: „Трябва да се воюва.“ Че трябва да се воюва – трябва да се воюва, но не туй, както хората разбират воюването. То не е разбрано.

Сега ние да дойдем на въпроса. Значи две точки образуват права линия и имат едно отношение. Какво ще бъде отношението между две точки *A* и *B*? Представете си, че тия точки имат желание да се проявят. Как ще се прояви точката *A*? Сега ние няма да разрешаваме тайните. *AB*, това е една малка отсечка, не една безконечна права. Права-

та линия, това е една малка отсечка от една безконечна гъла линия. Но гължината, то е един процес. Значи правата линия е малка отсечка на един безконечно гъла процес. Ще се образува ли една гъла линия? Правата линия обяснява отношението на хората. Щом вървиш по права линия, разрешаваш. Но някой път има три вида разрешение. Сега да допуснем, че това е една безконечна гъла линия. Ще я кръстим с *S*. Листата, които израстват от едната и другата страна на стъблото, какво показват? От едната страна едно листо, после от другата, пак от едната страна, пак вървят.

Правата линия е на обикновените хора, кривата линия е на таланталивите, а пък третата линия е на гениалните. Следователно един прав човек влиза три пъти и нещо в един крив човек. Един прав човек ще свърши една работа за един ден. Като ангажираш един крив човек, той ще я свърши за три дена и нещо. Тогава той ще докаже, че тази работа не може да се свърши по-рано. Казва: „За един ден я свършивам.“ Казва: „Ти си диаметър в мене, аз съм кръг, следователно ти за един ден може да я свършиш, но аз, като кръг, не мога да я свърша. За три дена и нещо я свършивам.“ Значи този, който свършва работата за един ден, е прав, понеже има повече възможности.

Сега казвам: кой ще свърши работата по-хубаво – за един ден ли който я свършва, или който за три дена и нещо? Ако свършите работата по права линия, какво ще спечелите? Вие ще имате отношение само между двама души. Като свършите работата [та], само с двама души ще се запознаете. Ако свършите работата по крива линия, ще се запознаете с

четирима. Или в геометрията казват: „За да се образува една плоскост, трябва три точки.“ За да се образува една плоскост, изискват се четири точки. Четири точки, които са съпоставени, имат отношение. Но има още измерения, те са безконечни. Има четири, пет, шест, седем измерения. То са отношения на разумни същества. В правата линия разбираме, че това са елементи. Кривата линия, тя се усложнява – имате вече три измерения. Кривата линия показва, че сме в плоскост.

Щом кажеш: „Аз съм праволинеен“, ти си в едноизмерния свят. Как ще кажеш, че си в двуизмерния свят? Казват: „Ние сме на едно ниво, на една плоскост. Живеем в една сфера.“ В сфера щом живеем, значи сме в третото измерение. Или казват: „Той има широчина на своята мисъл.“ Или: „Просторна, дъга е мисълта му. Той като приказва, няма край.“ Някой много знае, много са дълги приказките му – широчина има, дълбочина или височина. Казва: „Дълбочина на живота.“ Триизмерен свят е то. Как ще кръстим четириизмерния свят? Казва: „Голям човек, като планина расте.“ Четириизмерен свят. Как ще кръстим петоизмерния свят? Ще приложим тази философия, ще имаме едно понятие за нещата в света. Ти може да [мислиш] само в петоизмерния свят. Ти може да чувстваш само в четириизмерния свят. Ти може да се движаш само в триизмерния свят. Ако се движаш в един свят, без да мислиш и без да чувстваш, то е физическият свят. Щом чувстваш, ти си в двуизмерния свят. Щом мислиш, от нашето гледище ти си в триизмерния свят.

Да кажем, две същества, които се сближават, образуват една права линия. То е елементарно понятие за движение. Мислят само за движението, което ги привлича. Някой път се питат: „Какво ни съедини двамата, да свържем приятелство?“ Вие сте в един двуизмерен свят. Кой ви накара да се приближавате? Ако вие двамата се запознаете с още други двамата, вие сте в един свят на плоскостта. Какво показва кое ви привлича? После се запознавате с други четирима, ставате осем точки, значи триизмерно пространство сте. Сега

кое ни привлича да се запознаем, тези осем души. Да се запознаете двамата ви привлича едноизмерния свят. Да се запознаете четиримата души – двуизмерния свят. За да се запознаете осем души, причината е триизмерния свят.

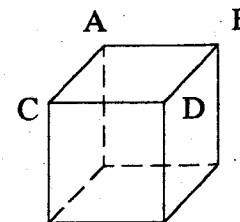
Представете си, че имате една права линия и искате да се запознаете с още една. Имате правата AB . Искате да се запознаете с CD . Имате един триизмерен свят. Колко страни имате в един куб?

Имате в правата линия положителната точка A и B , отрицателната точка A , чрез която се предава движението, B , чрез която движението се възприема. В една плоскост имате два души. Единият е положителен, другият е отрицателен. Тогава всичките дисонанси в природата се произвеждат. Ако вие имате две прави линии, едната е положителна, и другата [положителна]. Ако A е положително, ако приближите към A , те ще се отблъснат. Ако A приближите към B , те ще се привлекат. B ако приближите към B , те ще се отблъснат. Ако B приближите към A , ще се привлекат. Следователно това са пътища, по които съществуват хармонични отношения, пътища, по които съществата трябва да се привличат. В един правоъгълен свят имате два метода.

Ако искате в един праволинеен свят да влезете, най-първо трябва да се освободите от онава, което носите. Следователно вие само при B може да се освободите. Ще се запознаете с него.

Тогава A се отнася към B , както C към D . То е закон на освобождаването. Но в дадения случай, C и D , имате една възможност да се образува една плоскост, светът ви да се разшири, имате едно отношение. В дадения случай, щом A и B имат отноше-

A	B
+	-
A_1	B_1

ние към *C* и *D*, *A* и *B* стават положителни, и *C* и *D* отрицателни, и се привличат.

Казвам, по някой път – [за] онези, които не разбират психическите закони – може някой човек да се отблъсне. Казва: „Този човек ме отблъсна.“ Нищо не ви направил, не ви обидил, отнесъл се с вас добре, любезно ви говори, любезно се отнася, а ти си крайно неразположен, не можеш да го търпиш. Този, когото не можеш да го търпиш, той ти дава това, което ти имаш.

Представете си един музикант, който не може да свири. Друг музикант, който има гениално ухо, не може да го търпи – той трябва да си наложи голямо търпение, за да го изслуша. Може да го изслуша за един момент горе-долу, но ако рече да му свири пет-десет минути, той си запуши ушите и излезе из стаята навън. Ако искаш един гениален музикант да го изпъдиш, накарай да свири един, който не знае. Ще питаш: „Какво го застави да бяга?“ Искаш сега някой да гоиде при тебе. Ако при този гениален музикант гоиде по-гениален, който свири, първият, ако е вън, ще влезе вътре да го слуша. Следователно, ако искаш да привлечеш някого, трябва да бъдеш по-гениален от него, да му дадеш нещо. Всякога, когато гениалният ти дава, той привлича хората. Когато обикновеният човек дава, той изпъжда хората. Щом ги изпъждаш, ти си обикновен човек. Щом ги привличаш, ти си гениален. Кой привлича нещата? Всеки би дошъл при мене, ако аз му дам най-хубавите скъпоценни камъни или ако се занимавам с хубави плодове, дам му най-хубавите плодове. Ако даваш ценното от тебе, привличаш при тебе. Не че ги привличаш, но хората се привличат, понеже имат нужда, самият предмет ги привлича.

Туй, което привлича хората един към друг, то е онова Божественото у тях. Когато Божественото се обменя у тях, те се привличат. Когато човешкото се обменя, тогава те се отблъскват. При човешкото хората се отблъскват. При Божественото хората се привличат. Щом се привличат, то е Божественото. Щом се отблъскват, то е човешкото. И едно-

то, и другото са потребни. Ти не може да се привличаш, ако не си отблъснат, и не може да се отблъснеш, докато не си привлечен. Ако никога не си привлечен, как ще се отблъснеш? Ако постоянно се отблъсваш, ти не можеш два пъти да се отблъснеш. Може ли един човек два пъти да ви отблъсне? Този тебешир колко пъти мога да го отблъсна? Един път ще го хвърля, за да го отблъсна. Втори път, трябва да го привлечка, да го взема и тогава пак да го отблъсна. Този предмет се движи, но и аз се движа. Съзнание имам и ако аз не искам да изменя своето положение, този предмет може само веднъж да го отблъсна. Той колко пъти може да гоиде при мене? Втори път може ли да гоиде? Откъде ще гоиде? То е праволинейно движение. За да гоиде втори път, трябва да се измени.

Сега вие искате в един едноизмерен свят [някой] да ви обича много. Той не може да ви обича много. Ако аз гойда до вас и ви допра с пръста, колко пъти мога да ви докосна? В едноизмерния свят обратно движение не мога да направя. То е в друго измерение. Само веднъж можеш да допреш този човек с пръста. За да го бутнеш втори път, ти трябва да имаш плоскост. Та има философия на познанието.

Някой път намирате погрешка, че някой човек не знае как да се обхожда с вас. Но вие знаете ли как да се обхождате с него? Каква трябва да бъде обходата на *A* към *B*? *A* трябва да даде на *B*. *B*, веднъж взел, изменя се. В дадения случай *A* е отрицателно число, сменят се полюсите. Ти не може да бъдеш постоянно положителен. *A* има вече плюс, *B* има вече минус. В третия случай пак ще се измени: *A* ще стане плюс, *B* – минус. В четвъртия имаме *A* минус, *B* плюс.

Сега ние говорим за отношения математически, които съществуват в природата. Бог както е създал света, ние, хората, искаме постоянно да се налагаме. Ти вече си в противоречие с Божествения ред на нещата. Да допуснем, че вие не искате да изпълните волята Божия. Вие сте положителен, вие сте плюс. Щом се противите на Бога, какво ще Му дадете? Имаш право да се противопоставиш, но какво ще дадеш на Бога? Казва някой: „Аз не искам да изпълнявам волята Бо-

жия, а ще изпълнявам своята воля.“ Добре, ако в света съществуваше един свят, така е. Но съществуват много светове. Защото в правата линия, в едноизмерния свят, имате положителното и отрицателното. В плоскостта имате пак положително и отрицателно. И в триизмерния свят пак имате положително и отрицателно. В правата линия имате едно положително и едно отрицателно. В плоскостта имате две положителни и две отрицателни. В триизмерния свят имате четири положителни и четири отрицателни. Във всеки свят положителните се увеличават и отрицателните се увеличават. Значи, ако искаш постоянно да бъдеш положителен, трябва да разбираш законите на тия светове. Правата линия, то са две разумни същества. Трябва да се запознаеш или с *A*, или с *B* трябва да се запознаеш. За да се запознаеш с *A* в праволинейния свят, ти трябва да бъдеш отрицателен. Ако искаш да се запознаеш с *B*, трябва да бъдеш положителен, да даваш. Запознанството става по два начина: като дадеш и като вземеш. Ако разумно даваш и ако разумно вземаш, ти се запознаваш правилно. Ако неразумно даваш и неразумно възприемаш, резултатите са обратни.

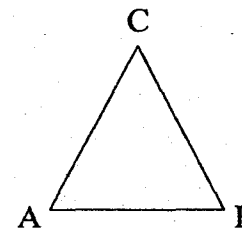
Тогава да кажем, че развитието на хората не е правилно. Един музикант, който иска да свири, иска да свири много добре. Ако лявата ръка много добре дава на гясната и гясната дава на лявата, когато ръцете правилно дават и правилно възприемат, тогава е хубавото свирене. Щом не предава правилно и не може да възприема правилно, тонът не е правилен. Тогава казват за някой музикант, че няма ръка. Ако лявата ръка не приема правилно, не харесват ръката.

Същия закон имате, ако вашият ум не предава добре движението. Ако сърцето не приема топлината, движението не може да се прояви. Същият закон е, ако сърцето неправилно предава своите чувства и умът не ги приема правилно. И обратното, ако умът предава правилно мислите и ако сърцето предава правилно чувствата, ние казваме: този човек е добър. Ако умът предава своите мисли на сърцето и сърцето приема добре тия мисли, казваме: този човек е умен. Когато

умът предава своите мисли на сърцето и сърцето правилно ги приема, този човек е умен. Когато сърцето предава своите чувства правилно на ума и умът ги възприема правилно, казваме, че този човек е добър.

Тогава, ако сърцето е умно, пък умът глупав, какво ще излезе тогава? Всички деца, като се родят – всичко, което правят, умно ли е? Често учени хора има, като вървят по пътя, си махат ръцете. Това умно ли е? Кое е умното движение? Когато човек върви и си маха силно ръцете напред-назад като войник, това е много обикновено праволинейно движение. Някой върви и си маха ръцете, но образува кръгове. То е движение на жените. Правата линия е икономична линия, правата линия в разсъдението най-малко енергия харчи. Следователно правият човек е диаметър на кривия. Колко пъти влиза? Три пъти и нещо. Следователно, като влезеш вътре в кривия човек, да образуваш един кръг, една окръжност. Този кръг като се завърти около своята ос, образува се една сфера. Образува се един свят, дето и прави, и криви се развиват. В съвременната наука, като разбирам кръговете, диаметрите, виждам движението на хората как е, понеже то е резултат на един вътрешен живот. [...] Геометрията има за задача да даде правилните форми. Математиката дава правилните отношения, геометрията дава правилните форми, които човек трябва да прояви.

Имате трима хора – баща майка и син. *A* е бащата, *B* е майката и *C* е синът. Детето е стимул за бащата и майката. Или какво друго сравнение може да ви дам? Двама приятели има, които се обичат. *C* е хубавият обед и двамата се стремят към *C*. Ако и двамата се стремят към *C*, линиите са еднакви, имате един правилен триъгълник. Ако яденето е хубаво, те се запознават в *C*. Като ядат, се запознават, тогава схващанията са се разширили. Ще стане обмяна на мислите. По някой

път казваме, че трябва да се постъпва умно. Много мъчно е човек да постъпи умно.

Вземете тия високите позиции в цигулката. Деве-тата позиция да я вземеш е мъчно. Тоновете, които излизат, много неверни са. Малко цигуларци има, които могат да ги вземат вярно. Някой път сам цигуларят чувства, че не е вярно. Някой път има желание, но много мъчно е да се вземат вярно. Някой път и пръстите не са разположени, скучно стане, понеже времето много вреди на цигулката: някой път скъсява пръстите, някой път разширява, угължава и вследствие на това той не може да намери правилно позицията. Цигуларят трябва да знае точно времето, което хармонира, и тогава може да свири. Или казвам, цигуларят, когато свири, всякога трябва да бъде разположен. Щом не е разположен, не свири. Трябва да имаш едно упражнение, за да се разговаряш.

Та казвам, по този начин може да обясня онези големите спънки, които стават. Седят в ума ти хиляди мисли, влизат разни чувства, страхуваш се, мислиш само за бъдещето – как ще живееш и като умреш какво ще бъде с тебе, с какви хора ще се запознаеш. Какво има да се смущаваш, ако живееш в един разумен свят, ако всичките хора, с които се запознаваш, са гениални, светии? Какво има да се безпокоиш? Ако влезеш в един свят, дето хората не са така разумни, разбирам тогава да се безпокоиш. Ти отиваш в небето, какво има да се плашиш? Казваш: „Как ще уда в небето?“ Ако влезеш в ада, тогава разбирам да се страхуваш, хората са лоши. Но [и] като влизаеш в ада, от какво има да се плашиш? Даже вие, които вярвате, страх ви е от дявола. Казвате, че Бог управлява света, и пак ви е страх, че ще ви се случи нещо. Как е възможно, Умният, Който управлява света, и да ви се случи нещо?

Представете си, че един цигулар не е забелязал, че цигулката му е пукната на няколко места. Питам, като се пукне цигулката, може ли да гаде същия тон? Добре, да допуснем, че той намазал лъка си с колофон, намазал го повече, отколкото трябва. Той трябва да знае как да намаже лъка си.

Трябва да знае и какво движение да направи с ръката, за да подвиги лъка. По разни начини си движат ръцете разните цигуларци. Добрият цигулар как си движи ръцете? Има движение на обикновени цигуларци, има движение на талантливи цигуларци, има движение на гениални цигуларци. Има праволинейно движение на ръката, има кръгообразно и какво е другото? Ако праволинейното движение е на волята, ако кръгообразното е на сърцето, другото движение е на ума. Съчетани, те вече дават хубавото движение на човешкото тяло и на човешкото лице. Значи волята действа праволинейно, кривата линия е на сърцето, а на ума е онази, разумната, линия с най-малкото съпротивление. Тогава вече се образува красивото лице, красивите лица. Не може да се образува красивото тяло, ако няма съчетанието на тия трите движения. Красиво става тялото на човека, когато имате онова съчетание на ума, сърцето и волята – силите да действат в хармония.

Казвам, ние виждаме резултатите не само на нашия живот, но резултатите на хиляди поколения, които са работили. Някой път правим някои работи от нямай къде. Не че го искаме, но стане така. Затуй много погрешки има, които трябва да се поправят. Погрешките не са никакъв излишък. Има в нас някой път излишна енергия, някой път има недостиг. Някой път има чрезмерна енергия, иска да се прояви. Някой път няма енергия да се прояви. Къде седи причината? Причината седи – в единия случай човек има хубаво здраво тяло, пък условия няма отвън; в другия случай външни условия има, пък вътрешни възможности няма.

Та когато говорим за физическия свят, за Божествения свят, аз ги поставям така: физическият свят, това е волята, духовният свят е сърцето, а Божественият свят е умът. Да съчетаеш физическия, духовния и Божествения свят, за да се прояви човек. Човек е хармонично проявление на физическия, духовния и Божествения свят. Това е човекът. Човекът е единственото проявление на реалността в света. Онези, които имаме съзнание, знаем, че съществуваме. Но онези, които нямат съзнание, какво знаят за тяхното съществува-

ние? Какво знае един камък за себе си? Следователно само умният човек остава винаги неизменяем. Той винаги всичко изменя, но сам не се изменя.

Кой е умен човек? Който всичко около себе си изменя, и той не се изменя. Кой е глупав човек? Който живее в един свят, дето всичко остава неизменяемо, а той постоянно се изменя. Той се чуди защо стават тия работи. Той мисли, че той се мени, пък светът се изменя. Умният човек е, който всичко изменя, пък той остава неизменяем. Той всичко нарежда. Един художник рисува една картина и оставя всички да я гледат. Хармонично нарисувал картината. Обикновеният човек как ще я нарисува?

Именно за Бога ще мислите: Същество, Коего всичко изменя и като изменя всичко и туря в хармония, То остава неизменно. Туй в нас ние го чувстваме, че има едно същество в нас, което не се мени. Туй в нас, което никога не се мени, то е Божественото. Ако искаш да знаеш кое е туй, реалното, то е онова, което всичко изменя, пък то остава неизменяемо. Преходните неща са тия, които постоянно се изменят. И то е потребно. Мени се физическото, мени се духовното. Божественото остава неизменяемо, един свят, който всичко хармонизира около себе си. Под думата [Божествено] разбираме туй, което хармонизира. Когато един музикант напише една музикална творба, всичките тия ноти, които ги е написал, той ги хармонизира, поставя ги на техните места. Онези, които ги свирят, ги свирят, както той ги писал, тогава има добро изпълнение.

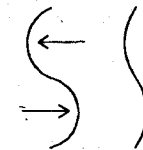
Сега Бог е начертал нещо и ние сме като онези изпълнители. Ще свириш едно парче тъй, както е написано. Ако го свириш както е написано, хубаво ще го свириш. Щом страдаме, какви сме? Страдаме, значи от слабите хора сте. Щом сте здрави, какви сте? Значи от силните хора сте, от гениалните. Тогава на физическото поле здравият, ако не разбира законите, може да се измени, да стане болен. Болният, като научи законите, може да стане здрав. Здравият, който наруши законите, може да стане болен. Онзи, който не разбира

законите, ще стане и здрав, и болен. Онзи, който ги разбира, живее. В А и В ние имаме здравия и болния. В С имаме онзи, който разбира живота, той живее. В С живеем. Този, който е здрав и който болегува, имат стремеж към С. Трябва да се живее. То е смисълът. Да живеем, значи да бъдем разумни.

Сега, ако ви кажа да вземете праволинейно един тон, може ли да го вземете? Праволинейни тонове са от „до“ до „ре“. Нали имате три тона: „до“, „ми“, „сол“. „До“ е семето, което е посято. „Ми“ е семето, което е израсло. „Сол“ е, което е цъфнало и завързало. Един процес имате: „до“, „ми“, „сол“. „До“ е представител на волята, разрушава. „До“ и „ми“ са А и В. „Ре“ помежду е изходният път. „Ре“ е правата линия, А и В са точките. После имате „ми“, „сол“ – пак е терца. Отношението вече образува съдържанието, трите: „до“, „ми“, „сол“.

Да ви изясня. Представете си, че вие сте един беден човек. Вие сте един певец и не сте разположен да пеете. Доиде един богат човек, дава ви един лев да пеете. Казвате: „Аз не пея, не съм разположен.“ Показва ви два лева. „Не съм разположен.“ Изважда една английска лира, казвате: „Ще пея сега.“ То е праволинейно движение. Обаче този човек ви поканва в дома си и ви нагощава хубаво. Вие искате да пеете. Ще пеете и ще вложите съдържание – криволинейно движение, удължавате. За хиляда лева праволинейно пеете. Щом ви угощава, удължавате. Ако завърже с вас приятелство, да го обикнете, ще вървите по безконечната линия.

Сега поставям въпроса: „Как да се изправят кривите гърбици?“ Всяка гърбица, която не е на място, трябва да се изправи. Има гърбици, които не трябва да се изправят. Ако, да кажем, имате гръбначния стълб, какво има да се изправи? Но ако гръбначният стълб има една кривина, която не е нормална? Има една естествена гърбица. Ако е прав, ще стане голямо сътресение, понеже тия сътресения идат отвън. Тия хора, които имат големи кривини на гръбначния

стълб, трябва да го изправят. Ако при кръста е хълмна, условията са били много лоши. Ако гърбавина има, тогава вътрешните възможности са лоши. Следователно вътрешните възможности ще подобрим и външните условия ще подобрим и тогава ще се измени гърбначният стълб.

Затуй казвам, че трябва да си изменим мислите, чувствата и постъпките, за да се образува една права линия, която е необходима за физическия свят. Не трябва да мислим, че физическият живот е без смисъл, защото и в духовния, и в Божествения свят има физически свят. В нас кое е физическото, кое е Божественото? Най-високото в нашия свят е в Божествения свят физическото. Казвам, ще давате цена и на физическото. Физическият свят е резултат на Божествения свят. Ако ти мислиш правилно, ще оценяваш и ще възприемаш Божественото, и тогава всичко на физическото поле ще ти бъде приятно. Ако ти не възприемаш правилно физическия живот, вие казвате: „Да се освободим от това тяло.“ Като се освободиш от това тяло, знаеш какво ще бъде? Някои казват: „Да се освободим от зрението, да не виждаме.“ Като се освободиш от зрението, какво ще стане от тебе? Като ослепееш, като оглушееш, нищо не възприемаш, какво ще имаш? Какво ще те радва? Кажете ми, ако сте в един свят, дето слухът не ви радва, зрението не ви радва, обонянието не ви радва, вкусът не ви радва, какво ще ви радва?

Привеждам сега един малък пример, в един вестник го прочетох, един малък вестникарски разказ. Направи ми впечатление. Едно конче поставят да пасе в една сочна ливада. То пасе, пасе и един ген не му се иска да яде трева. Дотегнало му и кончето казва на майка си: „Дотегна ми тази ливада и тази трева. Нищо не ми допринася и водата. Да идем в друг свят, друга ливада да потърсим.“ Майката разбрала работата, побела кончето и започнала да го води по скалисти и безводни места, дето няма трева и вода. Така те обикаляли ген, два, три, то огладняло, ожадняло, отслабнало и започнала да му се харесва ливадата и водата. След десетина гена, като почнали да му се четат ребрата, майката започнала да

го връща към старото място, но нощно време го прекарала, че то не видяло, и като го довела пак на първата ливада, казало: „Майко, тук да седим.“ Супринта, като изгряло слънцето, видяло, че е в същата ливада, от която не било доволно.

Този свят, от който ние сме недоволни, като опитаме страданията и неволите, ще се върнем и ще го намерим много добър. Светът, в който живеете, има всичките възможности и условия, само трябва да имате правилно разбиране и да изучавате едноизмерния свят, изучавайте света на плоскостта на четирите точки и изучавайте света и на телата между осем точки, на разумните хора, които живеят.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Осма лекция на младежкия клас
13 декември 1940 г., петък, 5 ч. супринта
София – Изгрев

ОБИКНОВЕН, ТАЛАНТЛИВ, ГЕНИАЛЕН

„Отче наш“
„Аз мога да кажа“

Имате ли някаква загадена тема? („Нямаме.“)

За следния път изберете си едно число до пет цифри, да видим всеки какво число ще изберете. Едно число от една до пет цифри.

Сега в живота, ако един човек обича само да яде, какво ще стане с него, какво ще излезе от човека? Да кажем, дава голямо значение на яденето, казва: „Всичко е в яденето.“ Друг обръща внимание на дишането, казва: „От дишането няма по-добро.“ Друг обръща внимание на пиенето, казва: „Похубаво от пиенето няма.“ Друг обръща внимание на труда, казва: „Труд трябва.“ Друг обръща внимание на работата, казва: „Да работим.“

Да кажем, че вие обърнете внимание върху музиката. Какво ще стане от вас? Или вие обърнете внимание върху художеството. Какво ще стане от вас? Или изберете естествените науки? Запример някой път имате известно състояние. Някой път приятно ви е. Не знаете от какво произтича разположението. Има хора, които са много способни, но в края на живота си стават обикновени. Има хора, които в началото на живота си са обикновени, в края на живота си стават талантиливи. Има хора, които в началото на живота си са обикновени, но в края си стават по-году от обикновените, които седят даже по-году от животните.

Имате гумата *обикновен*. Колко елемента има? Тя има десет елемента. *О* е един елемент, *Б* е един елемент...

Има десет* елемента – едно сложно съединение. Обикновеният човек е едно сложно съединение от десет елемента. Вие казвате: „Аз искам да бъда обикновен.“ Едно сложно съединение е. Имате *талантилив*. Имате пак десет* елемента. Конкурират се. Имате гумата *гениален* от девет* елемента. Резултатът зависи от елементите. Обикновеният човек е едно положително число. Той ще стане или генерал, или хурур, или със свредло ще работи като зъболекар. Талантиливият, и той ще даде нещо. А пък гениалният, той създава. Обикновеният и талантиливият, и двамата са положителни, имате двама бащи, майката я няма. Имате и един син – гениалният. Гениалният човек в края на краищата само сол ще образува, нищо повече. Ако го питате защо е тази сол, казва: „Без сол гниене се образува.“ Като дойде той, създава соли, създава сол навсякъде. Сега вие нямате обикновената сол, която спира растенето на земята. Понеже в растенето се образува един голям процес – някъде има недоимък, някъде има харчене повече, солта спира този процес на харчене, с много малко да се свърши. Човек, който много малко сила има, той [я] икономисва. Той времето не икономисва, разточителен е в своите мисли. Гениалният човек всяко нещо туря на мястото. Едно много умно дете е гениалният. Гениалният човек не е нито мъж, нито жена. Той е едно гениално дете. Ако минава за мъж, няма да бъде гениален. Ако минава за жена, пак няма да бъде гениален. Децата са гениални. Като отворят стомната, ако има вода, ще я излеят. После пак ще я напълнят. Ще я излеят, пак ще я напълнят. Той изсипва и налива, създава. Сега вас може да ви се види смешен процесът, че вземе стомната, наведе я, излее навън водата, да види каква е. Като наведе стомната, заповядва на водата да излиза.

Та гениалният човек е, който създава нещата. Ти имаш известен материал, от който да създадеш нещо. Гениалността седи в мозъка на човека. На гениалния човек мозъкът е проводник на цялата природа. Всичките неща през мо-

* Според правописа, прилаган между 1899 и 1945 година.

зъка трябва да минат. Трябва ти една глава. Трябва ти и едно сърце. В мозъка ще гоїде светлината, в сърцето ще гоїде топлината, а в тялото ви ще бъде силата на човека. За да създадете една мисъл, за да се прояви в мозъка ви, трябва да има светлина. За да се прояви мисълта, трябва да имате и топлина. Тогава ще се прояви и чувството. Една пълна мисъл, тя трябва да бъде светла, топла и устойчива, силна. Значи под думата силно разбираме нещо, което е устойчиво. Силни неща са, които устояват на външните условия.

Сега някои от вас не сте много паметливи. Някои от вас не разсъждавате върху нещата. Имате само повърхностни наблюдения. Запалил се огън, някой извор тече, казвате: „Тече изворът.“ Не разсъждавате защо тече. Изгрява слънцето – само констатираш факта. Залезва – пак констатираш само. Или времето се е променило. Ти констатираш факта, но защо се е променило, тебе не те интересува.

Сега, ако ви се даде една тема, как ще я развиете? Ако ви се даде темата „Защо заекът е станал заек“? Защо малкото същество, което е страхливо, жабите са по-страхливи от него? Някой ще каже, че причината за гълзите уши у заека е страхът. Той, като се изправи, ослушва се и ушите му се проточили. Ами жабата, която е по-страхлива, защо няма гълзи уши? Обясняват едно явление. В науката някои явления донякъде са обяснени. Този метод, този начин на обяснение не може да обясни всички явления. Казват, че има закони, които обясняват известни явления. Доїдете до едно положение, дето законът не обяснява известно явление: жабата е страхлива, но няма гълзи уши. Нали знаете онзи анекдот, че заекът, като се отчаял, че е най-страхлив от всички, и си казал: „Не ми остава нищо друго, но да уда да се удавя.“ Като отишъл при езерото, като видял, че всички жаби се изпоплашили и се нахвърляли във водата, той се изправил и казал: „И от мене има по-страхливи.“ Следователно жабите спасили заека. Като излязъл заекът, като го попитали: „Защо ти се проточиха ушите?“, той не казал, че от страх, но казва: „От геройство.“ Казва: „На такива герои като мен все гълзи им са уши-

те.“ Чуло го магарето. То тогава нямало гълзи уши. Казва: „Така ли?“ И тогава на магарето му се проточили ушите. Хванали магарето за [гълзите] уши и то станало посмешиче на всичките работи. Кой каквото направи, казват: „Магарешка работа.“ Напил се някой, казват: „Напил се като магаре.“ Магарето никога не пие. Ако се е напил като магаре, той трябва да бъде трезвеник. Магарето никога вино не пие.

Има един анекдот. Някой си отишъл на гости на своя кръстник. Качил се на магарето си и отива при кръстника. Кръстникът го гощава. Напил се хубаво. Отива да се качи на магарето си и наместо да се качи с лице към главата на магарето, качил се с лице към опашката. Казва: „Къде отиде главата на това магаре? Бамбашка стана. По-напред вървеше напред, сега върви назад.“ Понеже той се обърнал, магарето върви назад. Казва: „Всичко назад ми върви.“ Сега казват: „Напил се като магаре.“ Магарето обича да пие госта вода. То, като тръгне, от всяка чешма вода не пие. Десет чешми ще опита и търси да пие вода от най-хубавата чешма, не пие каква да е вода. Този, който станал пиян, пил от най-хубавото вино, понеже, ако виното не беше хубаво, нямаше да се напие. Магарето, като се напие, дига глава. Пияният, като се напие, и той дига глава и тръгне по пътя. Върви от едната страна към другата на пътя и пее някаква песен.

Казвам сега, кое обичате да бъдете, обикновени хора или талантливи? Обикновеният човек създава условия за талантливия. Още първата буква на талантливия показва, че е човек с борчески дух. Той иска лошите условия, при които се намира, да ги превъзмогне. Първият елемент показва, че в талантливия човек голямо разширение има, разширение нагоре. Аз свързвам обикновения, талантливия и гениалния. За мене *O* – това са условията, *T* – това е волята на човека, която трябва да работи, и *I* – това е онзи елемент, който трябва да възприема нещата. Гениалният човек се отличава по това, че той възприема много правилно. Всичко, което е в природата, много добре го възприема. Талантливият, понеже е зает с борба повече, не разбира тия работи. Обикновеният

човек казва: „Мене това не ми трябва“, задоволява се с малкото. Различават се по желанията. Обикновеният човек няма много големи желания, малки желания има. Обикновеният иска да има един любим човек, един обичан човек, обича яденето, да седне да пийне, да яде. След като се наяде, потупа си корема. Затуй всички онези, които си тупат коремчетата, много обикновени хора са. Талантливият, той не се задоволява с ядене. Той е облечен много хубаво, спретнат, с хубави обувци, шапка. Той е борческа натура. Всичките пехливани са все талантливии хора. Той е гол, намазан е, готов е да се бори. Казва: „Нека да излезе някой насреща ми.“ Една хубава черта. Значи той не се оставя, но той ще се намаже с масло. Знае всичките условия на борбата.

И в природата е така. Че талантливият е, да кажем, едно житено зърно. Житеното зърно го намирам талантливо, то не е гениално. То вземе, намаже сухата пръст, смекчи я и тогава прокарва спръка си нагоре. Талантливият човек знае как да се справя с мъчнотии. Всеки човек, който може да се справи със своите мъчнотии, е талантлив. Всеки човек, който знае добре да яде, е обикновен човек. На място е. Сега вие не знаете смисъла на талантливите хора. Всеки човек, който се справя със своите мъчнотии, е талантлив в тесен смисъл. И в обикновен смисъл е отлично, качествата са верни. Аз мога да говоря за талантливия. Щом се справяш с мъчнотии, знаеш как да ги превъзмогнеш, ти си талантлив човек, имаш онзи борчески елемент в себе си.

Малко гениални хора има, понеже е трудно. Там е възприятието. Геният се отличава от обикновените хора, че геният, дето да го турим, той е като този мъх по камъните. Мъхът в моя ум е гениален. Там, дето обикновеният човек не може да живее и талантливият не може да живее, гениалният живее. Гениалният мъх от камъните изважда храна. Като се залепи за този камък, там дето никой нищо не може да извади, той с хиляди години седи и изтегля. И след години превъзможва, победи тази канара и от тази канара ще създаде нещо. Не само ще победи мъчнотии, но всички тия мъчнотии,

като ги победи, той ги организира и ги направи слуги. По туй се отличава гениалният човек. Той прави всичко да слугува, да работи.

Ако ти знаеш как да впрегнеш своите мъчнотии, през които си минал, и като мъха можеш да превърнеш този камък в пръст, ти си вече гениален. Някой казва: „Аз не може да бъда гениален.“ Гениален е този, който се отличава с много голямо търпение. Гениалните хора са много търпеливи. По някой път са толкова търпеливи, че стават мързеливи. Те отлагат, отлагат, те имат всичко предвид и отлагат нещата, понеже нямат благоприятни условия. Обикновените хора ги считат много нехайни, много се потриват. Един гениален човек никога няма да свири, ако няма хубави условия. Той свири, ако има хубави условия. В един салон, който не е добре отоплен, никога няма да свири един гениален музикант. Един гениален човек никога няма да чете една книга, която не е хубаво написана. Той никога няма да яде едно ядене, което не е хубаво сготвено. Той, още като го види, знае хубаво ли е сготвено яденето.

Гениалните хора имат развита интуиция, наричам [я] гениална интуиция. Аз наричам гениалните хора деца на природите. Те предвиждат нещата. Те са най-добрите деца в природата, които се учат добре. В туй отношение човек може да изяви най-хубавото, което природата му е дала. Той вече има чертите на едно гениално дете. Аз сега говоря да имате гениалност. Аз вземам временно. Някой път вие сте гениални във вашите постъпки, но не всякога. Затова не сте гениални.

Запример физиолозите правят някои опити. Сега, ако вземете една жаба, ако забележите с кой крак поупва, вземат тия хирурзи, че анестезират единия крак – да не може да работи с левия крак. Тя, като не може с левия, започне с десния. То е вече една гениалност. Вижда, че има нещо. Тя не може да разреши въпроса. Коя е причината, че жабата не може да си помогне в дадения случай? Много пъти си е помагала с левия крак. Щом той се спъне в своите функции, прави опит, обърне десния крак. Ако турите някаква киселина, веднага тя

я махне.

Казвам, по някой път природата вързва човека. Едно време хората са били леваци, с лявата ръка са работили. Ако природата би оставила човека да работи с лявата ръка, тя би останала по-силно развита, лявата ръка щеше да бъде по-голяма. Тя турила едно препятствие на човека. Сегашните хора работят повече с дясната ръка [...]. Но за бъдеще пак ще се сменят. Ако дясната работи хиляди години, ще мине пак в лявата.

Сега имаме активно лявото полушарие на мозъка. В човека е активна дясната страна на тялото. Дясното полушарие на мозъка е пасивно. То е за една смяна на енергията. Лявата страна е, която работи. Ако вие бихте направили един човек, как щяхте да го направите според вас? Ако обикновеният човек би направил един човек, аз да ви кажа как щеше да го направи. Той щеше да го направи като колело да се търкаля. А пък талантливият, ако направи един човек, щеше да го направи да се плъзга с шейна като децата, щѐ се качи на шейната да се плъзга. Сега гениалният как щеше да го направи? [...] („Да лети.“) Значи хората са гениални, понеже хвъркат. Всичките аероплани са ги направили гениалните хора, параходите по водата са ги направили талантливите, а обикновените хора какво направиха? Обикновените направиха колелетата да се търкалят. Талантливите създадоха параходите. Гениалните създадоха аеропланите.

Питам, де е голямата беля в света? Обикновените, като направиха колелетата, впрегнаха всичките животни в тях. Казва: „Впрегна се той като животно.“ А пък талантливите създадоха параходите. Железниците обикновените хора ги създадоха. В математиката как се определя солта? Какъв белег има? Защото солта нито е положителна, нито е отрицателна. Белегът за неутрално какъв е? („Няма.“) Аз турям този белег: —.

Сега ние разглеждаме елементите на обикновения човек. Той създаде условията. Всичките хора са започнали с яденето. Цялата природа с условията е започнала, после с

яденето, пиенето, дишането. Талантливите хора са проявили силата в този борчески елемент, да се борят. Всичките войни на хората в света се дължат на талантливите хора. Те се борят. Като талантлив не трябва да бъдеш миролюбив. В тебе трябва да има дух да побеждаваш мъчнотиите, в които се намиращ, защото мъчнотиите ще те направят талантлив. Щом побеждаваш мъчнотиите, талантлив ще станеш. Щом не ги побеждаваш, ти все ще се сърдиш.

Да попуснем, че двамата борци се борят. Онзи, който надвива, той е талантливият. Онзи, победеният, той роптае. Другият е самодоволен. Самодоволството е качество на талантливите хора, то не е качество на гения. Геният не се самозадоволява. Геният, като създаде нещо, ще се зарадва. В гения няма самодоволство. Гениите са много щедри. Той остава туй, на което се радва, всички да се радват. То е детинско качество — онзи стих на Евангелието, който казва: „Ако не станете като малките деца, вие не можете да влезете в Царството Божие.“ Аз бих казал така: „Ако не станете гении, не може да влезете в Царството Божие.“ Децата в туй отношение са гении. Гениите носят духа на децата. Децата са, които създават нещата в света. Когато едно дете се роди в един дом, застава бащата да работи и майката да работи заради детето. Творчески принцип е детето. Премахни детето, и бащата става обикновен, и майката става обикновена. Та затова не трябва да бъдете бездетни. Гениалността трябва да бъде идеал за вас. То са децата. Един човек трябва да има едно гениално дете. Най-първо си обикновен човек, талантлив си, трябва да имаш едно гениално дете, един гений, да те поощрява.

Сега може ли да повторите какви бяха качества на обикновения човек? Той е специалист на храната. Каква е специалността на талантливия човек? Вторият елемент в обикновения е Б. Вторият елемент в талантливия е А. Талантливият винаги ще намери едно животно да го натовари. Обикновеният винаги ще намери нещо да сее. Обикновеният очаква от земята. Талантливият очаква всичко от животни-

те. Това са разбирания. И следователно качества на обикновения човек и в природата по същия начин вървят. Най-първо дойдоха растенията, след туй дойдоха млекопитаещите. Те имаха с какво да се хранят. Ако не бяха дошли първо растенията, нямаше с какво да се хранят. Някой казва: „Аз не искам да бъда обикновен човек.“ Той не разбира законите на природата. Аз разглеждам вътрешната връзка. За мене това са елементи, това са знаци – елементи, които са скрити в обикновения. Казвам, обикновеният е създал вече условията, за да се прояви талантливият. Талантливият е създал условията, за да се прояви гениалният. Това са процеси, които стават и в човека.

Сега на обикновения човек туряме плюс и на талантливия – пак плюс. А на гениалния? Обикновеният е основа, [гениалният] е сол. Следователно в природата всичко се организира. Солите са представители на гениалните хора, чрез тях се осоявяват. След като придобиеш нещо, да се стабилизираш. Всеки един характер трябва да се стабилизира в своето развитие, да придобие онова качество на стабилност. То е силата в човека. Да кажем, имаш едно убеждение, то да не е еднократно, но да стане път, по който ти да вървиш. Туй твое убеждение има сила. Когато гениалният работи, всички неудобства в човека изчезват. Гениалният се радва.

Ако наблюдавате живота, ще видите, че това са процеси на хората – на обикновените, талантливите и гениалните. Имате такива течения в природата: обикновените са едно течение в природата, талантливите са едно течение и гениалните са трето течение. Гениалните, това са деца на човечеството. Те са, които подбуждат човешкия прозрес. Тогава ние ги спираме. В обикновения значи имаш едно условие, в талантливия трябва да имаш сила, борчески елемент, да преодоляваш. Не трябва да се обезсърчаваш. Талантливият човек преодолява лошите условия с този борчески дух. Гениалният вече има разбиране. Гениалният човек, той се ползва от всичките условия на природата, знае как да ги избере и да създаде нещо от тях. Той е майстор. Затуй аз нарекох мъха

гениален. Този мъх, като се закачи за канарата, никои не може да го изкара. Седи на камъка и изкарва нещо. Той, хиляди години като седи, разтопява камъка. Талантливия никога не може да го туриш на камък. Геният е динамит. Той е като взривно вещество. Взривовите на сегашните бомби са все талантливи процеси. Едно яйце, което се излюпва, е талантливо. Но кокошката, която рови – процесът на това ровене е обикновен. Тя мисли, че има нещо там. След като ѝ дадеш една крина жито, тя, като рови, мисли, че го изровила. Клъв-не, пак порови, клъв-не, пак порови. Мисли, че изважда нещо от земята. Като ѝ дадеш крина с жито, разрови крината и мисли, че от земята го изровила. Но от кокошето разбиране какво ще излезе? В голямото изобилие тя е много щедра. Рови навън. Ако дойдете до една катерица – след като яде, тя вземе, че го скрие за бъдеще някъде, каквото остане.

Казвам, обикновените хора носят условията на живота. Най-първо, за да бъдеш обикновен човек, да ти се създадат всичките благоприятни условия и след като ти се създадат благоприятните условия, ти станеш талантлив в своето развитие. В талантливите хора всичките мощни сили, които са потребни за живота, ще се явяват и талантливите ще започнат работа. Геният, той вече носи светлина в света. Като проникне една гениална мисъл, човек се насърчава. Като наблюдавате един човек как върви, в походката може да познаете обикновен ли е, талантлив ли е, или гениален. Кое от теченията в гадения случай го стимулира? Като погледнеш очите на един гений, виждаш нещо обширно, като погледнеш – богатство навсякъде. Като погледнеш талантливия – той е борческа натура. Талантливият само поправя пушката, патрондаша, вади кесията пари дали има. Като дойде до къщата, гледа къщата. Всичко туй се дължи на талантливите хора, те създадоха къщите. Как определихме обикновения? Гениалният създава, талантливият прилага, обикновеният работи. Обикновените хора създават работата.

Едновременно трябва да знаете: гениален е вашият ум, талантливо е вашето сърце, обикновено е вашето тяло.

Някой разсъждава: „Аз не съм гениален.“ Гениален е умът. Талантливо е сърцето. Някой казва: „Аз не съм талантлив. Аз съм обикновен човек.“ Тялото е обикновено във всичките хора. Сърцето е талантливо. Умът е гениален. В гениалността има сигурност. Не съжалявайте. Само че когато тялото ви заповядва, вие сте обикновен. Когато сърцето ви заповядва, вие сте талантлив. Когато умът ви заповядва, вие сте гениален. Тази аналогия може да я приложим и към един народ. Един народ може да бъде обикновен, може да бъде талантлив – може да бъде с борчески дух – и най-после може да бъде един народ гениален в своето колективно проявление.

Според съвременната наука вземете човека. Има пет килограма кръв и двайсет и пет билиона червени кръвни телца има в тази кръв. Всяка секунда умират десет милиона. Всяка секунда умират, какъв процес има? В старо време са казвали: „Страшно и чудно е създаден човек.“ Човек след толкова хиляди години открива каква борба има в човека. Десет милиона телца се жертват. Толкоз бързо стават процесите, несметно богатство и блага има, които човек трябва да чака. Когато е гениален, да чака, както гениалният. Да се бори, както талантливият. И да работи, както обикновеният. Обикновеният човек, той е причината за работата. За борческия дух вземам талантливия. И гениалния за какво го вземам? Той стимулира. Той веднага ще се покаже. Един гениален човек веднага ще покаже пътя, ще покаже какво трябва да се прави. Като ти покаже пътя, веднага ще намериш туй, което търсиш. Гениалният към талантливия [като] към какво се отнася? Имате втора пропорция:

$$O : T = T : G .$$

Вие по някой път се обезсърчавате. За обезсърчението пари дават. От обезсърчението жабите се хвърлили във водата, на заека се проточили ушите. Като излязъл заекът, казва: „На всеки герой ушите така се проточват.“ Ако разглеждам съвременната еволюция, съвременната култура е произлязла от страх. Страхът е, който работи там. Навсякъде работи. Орем земята, за да не умрем гладни. Правим къщи, за да не

умрем от студ. Всичкият този страх е дошъл като един подтик, защото страхът е една мощна сила в света. В природата едно слабо същество никога не се бори със силно, отдалече се разговарят.

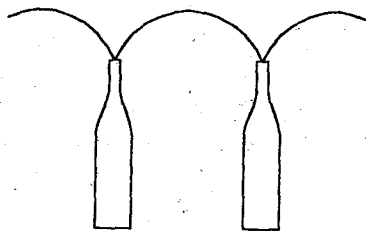
Сега вас често ви е страх от мъчнотиите. Как ще ми представите една мъчнотия? Как вие си представяте мъчнотиите? Чудно е, че хората може да ги е страх от малко малки работи. Аз имам един пример за изяснение. То беше една акушерка във Варна, Хранова – голяма плавачка*. Един жизнен темперамент по мъжка линия беше, бори се. Носи своя револвер, може да се бори. Хич не ѝ трепва окомото. Обаче, ако покажат на тази Хранова една пиявица в шише, веднага бяга. Тя се чуди на себе си. Като види пиявицата, отваря вратата и бяга. С една пиявица може да я изпъдиш, ще напусне бойното поле. Как ще си обясните вие? Някой път хората на земята бягат от пиявици. Като видят пиявица, казват: „Пиявица!“ и бягат. Пиявицата какво показва? Пиявицата обича да смуче. Бяга онзи лошият живот. Хората искат по някой път да живеят на гърба на другите. Аз ви давам тълкование. Когато природата иска да те спаси, ти бягаш от пиявицата. Имаш много лоши черти, но имаш и много добри черти. Тя не си поплъваше, можеше да претрепе човека, но като ѝ покажеш пиявица, забравя всичко и бяга. Ако някой покаже пиявица в стъкло, забравя кобура и бяга.

Сега в природата всички недъзи имат своята добра страна. Вземете тигъра например. Той е толкоз смел и жесток, но като види кобрата само да си покаже главата, започва да трепери. Само като погледне с очи, започва да трепери. Гледа само да може да отстъпи. Знае, че – едно клъвване, и за две минути ще се свърши. Той казва: „С кобрата борба не става.“ Когато в живота имаме известни мъчнотии, има някои неща, с които ние не може да се борим. Как ще се борим, има дванайсет хиляди градуси топлина, с каква тояга ще идеш да се борим? Един човек има три хиляди градуси топлина, с

* Плувкия (диал.).

каква тояга ще идеш да го ударии? При него не може да се приближиш, веднага ще се разтопиш. Желязото се топи над хиляда градуса. Че доброто носи в себе си една грамадна сила на топлината. Човек, който носи доброто, всичко побеждава. Топлината в света е, която побеждава. Доброто има сила, която преодолява всичко. Затуй е казано: „Побеждавайте злото с доброто.“ Имаш една задача. Не можеш да я решиш. Нали казвате: „Отрицателно число.“ Когато човек очаква да придобие нещо, то е отрицателно състояние. Когато очакваш нещо да вземеш, този промеждутък на очакване е отбелязан като минус.

Най-първо, имате едно шише, то е празно. Като го напълните, то става положително, но енергията може да премине в друго шише. Тогава то ще стане отрицателно. Като извадите тази енергия в друго шише, то ще се напълни, а първото ще се изпразни. И ти може да се изпразваш и може да се пълниш. Най-първо, ще забележите може ли да се изпразваш и да се пълниш. Значи имате всичките условия да се изпразваш и да се пълниш. Гениалният човек е, в който минават всичките енергии. Ако ти може да се празниш и да се пълниш, всичко може да постигнеш. Обезсърчението в тебе е празнота. Някой път се обезсърчиш. Обезсърчението винаги произтича от много простия факт: ти носиш едно шише с вода, на което разчиташ. По някакво съчетание на условията, оставил си го някъде. Някой излял водата и оставил шишето празно. Ти, като го вземеш, носиш го, гледаш шишето празно, няма вода. Като ти изпият водата, ти се обезсърчиш. Какво има да се обезсърчаваш? Имаш условия – идеш до извора, напълниш шишето, стига шишето да бъде здраво. Че са го изпразнили, следния момент ще имаш по-прясна вода. Ако ти изпили водата от шишето, не съжалявай. Само пази да се не счупи шише-

то. Щом се напълни, ще се радваш.

Казвам, когато вие работите върху себе си, това шише се пълни. Всеки трябва да работи. Някой път казвате: „Защо човек да има чувства?“ В чувствата сърцето трябва да се пълни. Като чувстваш, се пълниш. Като мислиш, се пълниш. Като работиш, пак се пълниш. Работата, чувстването, мисленето – това са процеси на придобивки. Казват: „Без мисъл не може.“ Всякога, когато няма тия елементи на работа, тогава иде обезсърчението. Всеки човек, който има условия, трябва да работи. Непременно трябва да имате [като] стимул гения. Външно трябва да бъде като стимул в ума. Тогава другите блага само по себе си ще дойдат.

Някой казва: „Като мисля за гениалността, гений ще стана ли?“ Ако мисли човек, какво ще стане? Ти, за музиката ако не мислиш, музикант не може да станеш. За изкуството ако не мислиш, художник не може да станеш. За всички неща човек трябва да мисли. Трябва постоянно да мисли, да стане мисълта положителна. Тогава са постижими нещата. Защото гениалността изисква много работа, много големи борби трябва да е минал човек. Той е минал през условия на големи мъчности: на обикновения човек, на талантливия, най-първо – на гениалния.

В природата е така. Детето живее при много хубави условия. Къде туряте радостта? Радостта произтича от гениалността. Един гениален човек може да се радва. Щом си смел, радвай се на таланта си. Щом си работил, радвай се на обикновения човек. Слънцето изпълнява една обикновена работа – слънцето постоянно работи, слънцето постоянно изпраща светлина, с която събужда в нас и човешкия мозък, и човешкото сърце, и човешкото тяло за работа. Какво е създадо слънцето досега? Съществува в природата един доста сложен процес. Казват: „Огънят всичко прави.“ Един ковач с огъня работи. Туи желязо, като се нагорещява, работи се лесно. Да допуснем, че вие имате една мъчна работа. Как ще я свършите? Представете си, че отвън имате трийсет и пет – четирийсет градуса студ и трябва да идете от един град в

гроз. Какво трябва да правите? Умният човек ще се облече хубаво, да имате достатъчно количество топлина. Онзи, който не е така приготвен, ще остане насред пътя.

Затуй в живота ни трябва да се съобразим с външните условия и тогава да викаме на помощ обикновените и талантливите, и гениалните да ни дадат съвет. Три съвета ще ни дадат. Ако искаме да работим земята, ще повикаме обикновения човек. Ако искаме някаква индустрия, ще повикаме талантливите хора. Съвременната индустрия е произведена от талантливите хора по света. Туй, което дава съзнание, същността на културата, то са гениалните хора. Религия, изкуство – всичко туй гениалните хора са го създали. Те са децата, които са създали туй, хубавото. Съветвам ви да не бъдете бездетни. Всеки от вас да има по едно гениално дете. Тогава всичко е постижимо. Ако не може да имате едно дете, вземете чуждо, да осиновите едно гениално дете, все е също. Или поне един път в седмицата да ходите да гледате едно гениално дете, да мислите.

Туй, за което ви говоря, ако е дошъл един обикновен виртуоз, един талантлив или един гениален, ще видите каква грамадна е [разликата]. Като излезете откън, ще бъдете със светлина. Мъчнотията вие ще погледнете и няма да се обезсърчите. Талантливия като послушате, ще се обезсърчите. Толкоз мъчни работи са, че като излезете вън, ще кажете: „Тази работа е непостижима за мене.“ Ще се обезсърчите. Един руски цигулар, като слушал веднъж един виртуоз, като отишъл вкъщи, си теглил куршума. Казва: „Аз като него не мога да свиря, не си струва да живея.“ Теглил си куршума, но не си закачил сърцето. Съжалява, че и той не може да бъде така талантлив като него. Каквото свири талантливият, гениалният си играе. Като дойде гениалният свирец, ти ще видиш такава лекота в ръката, те са играчки заради него. При това гениалното свирене има всичките качества на музиката. Гениалният като свири, болният става от леглото и оздравява. Талантливият като свири, ще се размърдаш. Обикновеният като свири, ще си отвориш и пак ще си затвориш

очите. Гениалният като засвири, ще забравиш, че си болен. Сега гледайте някой път да идете на някой концерт, но не да се обезсърчите. Гледайте да идете на концерт на някой гениален, на четири-пет години като го слушате, то е достатъчно.

Туй, което внася в света надеждата, туй, което внася в света вярата, туй, което внася в света любовта, то са гениалните хора. Гениалните хора внасят вярата, надеждата и любовта в света. И затова те превъзможват всичко. Затова трябва да мислим за гениалните хора, понеже те са път за великите постижения – приканват всичките хора на работа.

Да изпеем „Всичко в живота е постижимо“. Сега вече може да пеем. (*Изпяхме песента.*)

Да направим един опит. Изберете си едно число до петстотин – за обикновените хора. Изберете си едно число, за което всички да сте съгласни. („Сто седемдесет и две.“) Съгласни ли сте? (*Прочете се сто седемдесет и втора страница от книгата „Божествен и човешки свят“.*) Сега за талантливия изберете едно число. („Двеста и седемнайсет.“ *Прочете се тази страница.*) Сега за гениалния. („Четиристотин петдесет и пет.“ *Прочете се.*) Съответстват ли работите? (*Прочете се и сто двайсет и седма страница.*)

„Отче наш“

Девета лекция на младежкия клас
20 декември 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ЕДНО, ДВЕ, ТРИ

„Отче наш“

Имате ли тема? („Имаме да напишем едно петцифрено число.“)

Пишете втория път върху превъзможване. Дайте пример какво разбирате под превъзможване. Реален пример дайте. Знаете какво значи реален пример? Да ви обясня. Когато човек е гладен, да му дадеш хляб, че като яде, той да е доволен, то е реален пример. Ако го занимаваш със сухари, с мухлясал хляб, то не е реално нещо. Реалното е, което съответства на нуждите. *Пре* какво значи на български? *Пре* значи подир. Ако няма пагане, няма и превъзможване. Работа трябва, много разумна работа. Допуснете, че вие сте ученик или сте някое дете. Някой път знаете ли защо плачат децата?

Пишете за втория път „Защо плачат децата.“

Аз ще ви помогна малко. Доста голямо мнение имат за себе си. Че не са обърнали внимание, цял въпрос вдигат. Те искат всички само за тях да мислят и затова плачат. Много честолобовиви са. У децата е тъй. То е най-малкото честолобие вече. Най-добрият плод на честолобието, който има цена, е плачът. Не обърнали внимание на него, унижили го, то ще си поплаче малко. Отплаща се с благородство. Кое иде след плача? Кряскането. Сега знаете ли, че не знаете да плачете на свят, нито да кряскате? Човек в себе си кряска, прави пакост на себе си, кряска си. Интересен е светът. Аз съм наблюдавал често модерните печки. Вратата се отворила, нажежена е, пък той, наместо да вземе дилафа, току из-

веднъж я отвори с ръка и се опари. Опасно е – той с два пръста отвори. Човек трябва да си има инструмент, да проверява нещата може ли да ги поправи, или не.

Каква е темата?

Числото *едно* какво означава? Или числото *две* в първа степен какво означава? Или *три* в първа степен? Едното в първа степен, то е един творчески принцип, то е киселина, която руши, раздробява нещата. В този принцип от неорганизирания свят създава организиран. Двете вече съгласува. То е още по майстор. Едното ще издои нещата, ще ги тури в буталката. Двете ще вземе да ги чука, ще ги блъска, блъска, докато извади маслото, колкото има. Другото ще го изхвърли навън. Едното ще те тури в буталката, двете ще те избие и трите е айранът – каквото остане. Ще го изнесе да го продава в избрана форма.

Сега научно може да се обясни. *Едно* е киселина, *две* е основа, *три* е сол. Запример имате във водата два елемента. Самата вода какво е? Числото три. Сега според теорията водата сол ли е? Едно съединение на два елемента, кислород и водород. Каква е формулата? В съвременната химия са запознати със солта, която спира процеса на растенето. Но под гумата три разбираме онзи процес, дето започва растенето. В три започва растенето. Христос казва: „Ако солта обезсолее – значи, ако в една сол няма растене – тази сол не струва за нищо.“ Вече се изхвърля да се тълче. Трябва да мине през процеса, то е двете, и тогава да се пречисти. Тогава вече имате *едно* – дето започва процесът, пробуждане на съзнанието. Развиване на съзнанието е *две*, а *три* – вече съзнанието се е оформило.

Имате като резултат човешкия ум – *едно*, *две* е човешкото сърце, а *три* е човешкото тяло. Сега някои казват: „Защо тялото е голямо?“ Всички предмети, които седят галече, са малки. Всички предмети, които седят наблизко, са големи. Слънцето има такава малка форма, то се намира на деветдесет и два милиона мили. Вие това слънце ще го гледате малко. Вярно ли е туй? На деветдесет и два милиона мили,

такава е големината, но относителната му големина е такава, то така се вижда. Но ако започнете постепенно да се приближавате, туй слънце ще се увеличава. Не че слънцето става по-голямо, но става промяна. Вие се движите към слънцето, предметите стават по-големи. Някой път вие мислите, че имате знание. Понеже вие се приближавате при светлината, нещата ви стават ясни, мислите, че тогава знаете повече. Вечерно време нищо не знаете, в тъмното ходите. Като дойде светлината, веднага знаете. Някой път сте поставени на големи мъчности, на големи изпитания. Някой път мислите, че нищо не знаете. Вярно е, не знаете, защото нищо не виждате. Първокласен невежа си – тук се блъснеш, там се блъснеш. Щом изгрее слънцето, специалист си, учен си.

Сега при разбирането на предметите има три начина. Допуснете сега, че вие имате една семка. Разглеждате тази семка. Както и да я разглеждате, какво ще научите от семката? Имате една семка от круша или от ябълка. Ще разледате тази семка и ще се запознаете с ония скрити сили. Туй е първото положение. Ще я посееете в земята – второто положение, ще расте семката. Като вземе да расте, този процес на растенето, той е *две*. Както се развива семката, имате познание. Най-после, какъв плод ще даде семката? То е *три*. Числото четири какво означава? Този плод вие ще го опитате. Тогава ще разберете, че семката е едно условие, за да се прояви дървото, а дървото е едно условие, за да се прояви плодът. Плодът е едно условие, за да го опитате вие. Процес е.

Сега, ако държите една семка пред вашите очи, всяка идея, всяко чувство, всяка постъпка трябва да мине през трите процеса. Да кажем, имате хрема, боледувате. Какво нещо е хремата? Проста работа. Хремата аз наричам почистване за Коледа. Щом дойде Коледа, ще се почисти. Дойде хремата, ще се почисти умът. Хремата е ден за почистване на ума. Ще работиш. Треската е почистване за Великден. То е за сърцето. Аз така гледам, че треската е за сърцето. Като

дойде треската, температура има, пък сърцето здраво. Почистване за Великден е треската. След като дойде туй почистване, едно просветление се образува.

Научно сега как сеги въпросът? Какво разбирате пог потенциална сила на земята или кинетична сила на земята? Потенциална сила значи – парите са в касата. Кинетична сила значи – парите са в обръщение, вълн от касата. Потенциална сила значи – земята милиони години е събирала. Кинетична сила значи – сега са в движение. Потенциалната сила се превръща в кинетична.

Често хората правят една погрешка. Мнозина питат не може ли без болест. Как? Като живееш редовно, трябва да разбираш законите на ума, на сърцето, на тялото. Болестите са изключение. Питат без сиромашия не може ли. Може. Като си учен човек, добър човек и силен човек, сиромашия няма да има. Но щом не си умен, щом не си добър, щом не си силен, сиромашията ще дойде. Казва: „Не може ли да не дойдат?“ Може. Пак същият закон. Щом си умен, мъчнотиите няма да дойдат. Щом не си умен, мъчнотиите ще дойдат. Щом си умен, трудът няма да дойде. Щом не си умен, трудът ще дойде. Щом си умен, работата ще дойде. Щом не си умен, работата няма да дойде. Сега работите се изменят, щом си умен и щом не си умен.

Имате единица, какво означава? Или имате плюс, или минус. Ако не си умен, мъчението ще дойде. Ако си умен, мъчението не идва, не те посещава. Мъчението е учен човек, то не търси умни хора. Щом му кажат *умен*, той е умен, не му трябва умни. Казва: „Този глупак, чакай да го видим.“ То търси глупавите хора, които са особен чешит. Като дойде, започне като умен човек да те изследва отпук-оттам. Туй научно изследване на мъчението го наричат [учение]: учен човек е, ще ти реже тялото. Лекарите вземат някое тяло, режат го с такива малки пинсети, отрежат го с ножчето, търсят някой нерв, раздробяват, държат бележка. Те си приказват отгоре над трупа, някой път пушат. Някой взел някой бут, някой – плешка, човешкото месо го режат. Някой път в

Университета, в медицинския факултет, имат човешки тела и ги режат.

Та не е лесна работа да станеш лекар. Ако не можеш да режеш човешко месо, лекар не може да станеш. Трябва да бъдеш смел. Всичките лекари са смели на умрелите хора. Щом е умрял, смел е лекарят. Ако простите хора знаят какво правят лекарите, но не знаят. Като е лекар, знае вече, че той е рязал. Те мислят, че този човек, за да стане лекар, трябва да реже човешкото тяло. То е един метод сега, то е елементарен метод. За бъдеще лекарите не трябва да режат тялото. Всичките лекари ще бъдат ясновидци. Като дойде болният, ще разгледа какво има в тялото му. Ще гледа, без да отваря, как е направено. Няма защо да го реже. Материята ще бъде прозрачна. Човешкото тяло е оцветено. Природата, за да скрие нещо, го оцветява. Тялото, като умре някой, ще го обезцветяват, ще стане прозрачно. Тогава ще можем да видим всичко. Тогава – лесна работа. Но може би ще минат векове, докато стане това.

Как бихте обичали: човек да бъде оцветен или прозрачен? По-добре е да е оцветен. Имате една единица от червения цвят. Какво ще направите с нея? Или имате единица от портокаления цвят, или единица от зеления цвят, или от жълтия цвят. Защо цветовете в тази форма, както ги имаме, те са минуси? Когато желаеш червения цвят, показва, че имаш един недоимък. Щом имаш изобилие от червения цвят, тогава ти започваш да избягваш червения цвят. Докато си в негативната форма, ти го обичаш. Щом добиеш повече от цвета, отколкото трябва, ти вече не се интересуваш. Тогава повръщаш цвета назад. Сега, ако бяхте в училище, какво бихте поускали най-първо от природата? Децата, които отиват в отделенията, учениците, които отиват в прогимназията, които отиват в гимназията, студентите, мязат си. Най-първо, детето трябва да го запишат. Гимназистът, и той иска да го запишат. Онзи в университета, и той трябва да се запише.

Казвам, най-първо трябва да имаш достъп, достъп до

нещата. Ако някой гледа единицата, тази единица е само една черта. Имате *две*, отличава се. Това е вече резултат. Тройката, и тя е резултат. В този смисъл единицата е сила, която дава условия ти да работиш и да се развиваш. Единицата е първият подтик на човека да работи или пробуждане на човешкото съзнание. Когато се говори за Бога – [за] онези, които не разбират идеята – [Бог е] онази Единица, онази Първа Причина, която дава подтик на човешкото съзнание да живее и в процеса на живота да се учим, да получим първия подтик. Казвате: „Как да вярваме в Бога?“ Подтикът в нас в каквото и да е направление, то е единицата, то е Божественото. Божественото е, което подига човека. Първата единица е киселина, то е подтикът, силата, дейтелност. Две аз уподобявам на онази мътилка в буталото. Трябва да влезе в мътилката.

Сега вземете, че имате посято семе. Ако вие ги съжалявате да не страдат, бихте ли имали цвят? Казвате: „Няма да ги хвърлим в земята, ще ги гържим.“ Те няма да страдат, но и цветовете няма да имат. Ако искате да видите техните цветовете, в земята трябва да ги посеем. Сега от ваше гледище какво разбирате под думата страдание? Или болка имате. Да допуснем, че вие имате известна форма, известна дебелина на пръста – нормално състояние, нямате никаква болка в пръстите. Ако обаче в пръстите по един механичен начин се рогди желание да има повече кръв, отколкото трябва, ще се създаде едно болезнено състояние. Всякога, ако ударите пръстите си, да спре ходът на капилярните съдове, започва да се набира и се образува едно болезнено състояние. Навсякъде законът е един и същ: когато задържиш нещо в себе си, без да го туриш на работа, ще причини болка. Природата не търпи покой. Малко трябва да го употребиш. Щом не го употребиш, чакаш, след време ще се образува едно болезнено състояние.

Да допуснем, че по два начина се образуват болките. Можеш да туриш пръста в огъня, да го изгориш, ще имаш болезнено състояние. Но може да ходиш на екскурзия при

двайсет и пет – трийсет градуса студ, да ти измръзнат пръстите, пак ще имаш болка. Сега по какво се отличава изгарянето, по какво се отличава измръзването? Имаме два начина, не може да се освободим от страданието. Има едно страдание, което произтича от топлината отвън, от явната топлина. Има друго страдание, което произтича от скритата топлина. Студът е скрита топлина.

Сега правилото е: ти може да страдаш по два начина. Направиш една погрешка, която е явна – страдаш. Направиш една погрешка, която не е явна – пак страдаш. В първия случай страдаш, понеже хората знаят. Във втория случай никой не знае, пак страдаш. Дали погрешката е явна, или тайна, страдание ще имаш. Страданието е вече един език на природата, че ти не трябва да правиш погрешки.

Сега да обясня. Представете си, че имате ключа „сол“. Имате „до“, което има шестнайсет трептения, а според други – трийсет и две трептения. Повишаваме „до“ с половин тон. Колко трептения ще има? Или понижаваме „до“. Колко трептения ще има? С колко трептения го понижаваш? Колко трептения има половин тон?

Най-често музикантите се разстройват, понеже не разбират философията на музиката. Тук преди две седмици слушам някой свиря в салона, свиря едно парче, не зная от кого, не ми дойде на ума. Най-после намирам музиканта – Шопен. Питам тази сестра защо свиря Шопен. Тя след две седмици се разболя. На един здрав човек, който не знае какво да прави, Шопен е на място, отлично хубаво лекарство. Сега това не ви влиза в работа. Това са по-тънки работи, които имат връзка.

Много може да се говори, за да се разбере. Но като понижиш „до“, с какво се е намалило? Запример аз щом чуя тона „до“, показва, че от едно пасивно състояние трябва да излезете. Ако вземеш вярно тона „до“, каквато и мъчнотия да имате, може да направите един малък опит, може да имаш една мъчнотия, може да имаш главоболие, може да имаш температура, каквото и да е, ако вие вземете вярно тона,

веднага ще стане една промяна във вас. Значи от туй пасивно състояние сте излезли и сте влезли в активно състояние. Това е „до“. За мене „ре“ е – щом вземеш „ре“, ти ще тръгнеш в правата посока на движение. Ако посоката ти е вярна, вярно ще вземеш „ре“. Ако посоката на твоето движение не е вярна, не може да вземеш вярно „ре“. Законът е същият. Ако посоката на твоята мисъл е вярна, ще вземеш вярно „ре“. Ако посоката на твоите чувства е вярна, ще вземеш вярно „ре“. Посоката на движението ако е вярна, ще вземеш вярно „ре“. Казвам, музиката има практически приложение. Провери дали мисълта ти е вярна.

После искам да зная дали туй, което искам да постигна, ще го постигна. Тогава нея вече. Ако вземеш вярно „ми“, ще постигнеш. Ако не вземеш вярно, ти не можеш да постигнеш. Искаш да знаеш дали ще спечелиш. Ако вземеш вярно „фа“, ще спечелиш. Ако не вземеш вярно, ти ще се опростиш.

Максими са това. Аз така зная. За мене цяла наука е да изпее гамата, тази стълбица от седем тона. Имаме всичките елементи за постижение. Ако аз бих направил една музикална школа, най-малко тази стълбица три години трябва да я уча, само за да [се] вземат вярно тоновете. Опити, опити... Другата работа след три години ще бъде добре дошла. Семената само се сажат, те сами ще израстат. Всичко от само себе си ще става. То е за насърчение, то не е закон.

За бъдеще, когато хората разберат закона на Божията любов, тогава ще бъде лесно. Човек, който има разбиране, работите лесно стават. Сега в какво сега повишението, в какво сега понижението на „до“? Или вземеш половин тон погоре. Ако кажем че „до“ има трийсет и две трептения, колко ще бъде повишението? Понижението ще бъде шестнайсет, повишението колко ще бъде? („Четирйсет и осем.“) Добре, това в пианото е направено. Всякога, когато повишавате, е в по-рядка среда. Когато го понижавате е в по-гъста среда. Да допуснем, че вие една ябълка я разделяте на шестнайсет парчета, друга на трийсет и две. В какво сега разликата?

Колко взема на кокошката да разреши въпроса на „до“, едно яйце докато измъти? Взема ѝ двайсет и един ден. Те са двайсет и едно трептения, докато се измътят яйцата. Тази кокошка, за която вие мислите, че е глупава, тя знае. По закона на трептенията тя постоянно бърка яйцата, тя измъща яйцата. Понеже, като ги обръща, тя разбира, че за да се измътят яйцата, трябва да ги обръща, [иначе] няма да се измътят. Тя по няколко пъти ги размества, туй го прави по инстинкт. Тя постоянно вика на пиленцата. На двайсет и първия ден започва силно да вика. Пиленцата чуват. Казва: „Малко усилие с клона, почукайте навън.“ Образува се едно течение между мисълта на кокошката и мисълта на пиленцата. Те започват да си издават гажичката навън, главата. Сега не зная тия, които изкуствено ги измътват, какво правят. Онези, които се измътват от хората, се различават от онези, които кокошката ги мъти. Разбира се, голямата работа е свършена.

Та казвам, един тон за да вземеш в първоначално отношение, трябва да имаш условия, за да вземеш вярно тона. Всякога, когато вземеш тона, да си доволен. Като вземеш тона, да станеш доволен. Та казвам, сега идваме към големината на тия предмети. Колкото се приближаваш към някой предмет, колкото повече знания имаме, разбира се, толкоз предметът става по-ясен – силата, която съдържа в себе си, става достъпна за нас.

Защо в какво сега благо на един лекар? Значи лекарят става господар на болестите. Той като се яви при болестите, всичките болести му стават на крак, козируват му. Тъй трябва да бъде, като дойде лекарят. Ако всичките болести стават, когато дойде лекарят, той е лекар. Що е здравето? Като дойде лекарят, болестите ще станат на крак. На болестта ще ѝ дадеш уволнителен билет, достатъчно се е занимавала с болния. Здравето, това са новобранци. Тогава ще издадеш една заповед, че новобранците трябва да работят. В природата има негативна сила. Всичките ония сили, които отнемат естествената топлина на човека, произвеждат бо-

лестите. Всичките ония сили, които внасят топлина в човека, носят здраве. Тъй щото някой път попаднеш в негативната сила, отнеме ти се топлината – тогава дойде болезненото състояние. Тогава дойдеш в онази област на положителните сили, които са в хармония с тебе – ти внасяш здравето. В туй отношение това е наука за здравето. Човек трябва да е в хармония с природата и в умствено, и в духовно отношение. Духовното отношение го вземам по отношение на сърцето. Във физическо отношение – по отношение на тялото. Когато човек има връзка с трите свята: с положителните сили на умствения свят, с положителните сили на духовния и с [положителните сили на] физическия свят, то е здравето на човека, здравословното състояние.

Тогава в природата имате черния цвят, той е негативен. Белият цвят, той е положителен. Щом започва да ви е черно вътре, имате негативни сили. Трябва да вземете други мерки. Те на друг език говорят. Ти една негативна сила може да я употребиш, като разбираш езика. Нещата за какво трябва да се употребят? Човек, като легне да спи, понеже отива в духовния свят, черният цвят е потребен за почивка. Когато се пресилш, трябва ти почивка. За почивка е този цвят. Ако ти не го употребиш за почивка, тогава ще се удвои работата. Щом се удвои тази работа, вече се изтощава този човек. Сега някои искат повече почивка, отколкото им трябва. Някои искат повече работа, отколкото им трябва. Трябва равновесие – да знаеш колко да почиваш и колко да работиш. Колко сън трябва на човека? Седем или осем часа. Колкото време ти трябва да почиваш, толкова време ти трябва и да работиш – да допуснем осем часа. Две по осем – шестнайсет часа, до двайсет и четири – още осем часа. Тия осем часа за какво ще ги употребиш? Определено е времето. Ако по седем часа почивате и работите, три по седем – двайсет и едно, остават още три часа свободни.

Ние при сегашния живот се намираме в едно голямо еднообразие. Един човек иска да бъде учен човек, иска да бъде богат човек, силен иска да бъде. Ред желания не знае къде да ги

употреби.

Сега всички болести усилват вярата на хората. Когато хората се разболяват, то е за усилване на вярата. Непременно трябва да пратиш болест, за да се усили вярата. Онези, най-невярващите хора, които не вярват в нищо, щом дойде лекарят, казват: „Този е учен човек, свършил.“ Лекарят казва: „Десет капки ще вземеш сутрин, обед и вечер.“ И той брои: една, две, три. После гледа на часовник точно. Щом е здрав, казва: „Мене не ми трябва.“ Не се подчинява. Щом е болен вече, каквото му кажат, слуша. Тъй както вярва човек като болен, ако вярваше като здрав, не щеше да се разболява. По същия начин трябва да знаеш колко вода да пиеш. Защото и при препиването на вода може да се разболееш. Българите често страдат от стомашно разстройство. Той става вечерно време, българите имат такива кепчета*, вземе, напие се със студена вода. Сутринта стане, не е добре. Казва: „Урочасах. Не зная какво ми стана.“ Той изпил през нощта едно-две кепчета. Казвам, не пиете студена вода. Казва: „Приятен огън имам.“ Ял кисело.

Казвам, пиете топла вода. Става ли? Казвам, по малко ще пиеш вода, хубава вода, да се асимилира. Другояче остава в стомаха дълго време, поглъща топлината. След туй се образуват тия лошите състояния. Защото и в чувствата може да имате такива състояния. Когато някой път човек се засрами, почервенеет лицето. По някой път, като се уплаши, пожълтеет, побледнеет. Ако прекарате човек в две състояния, едното положително, в което се образува топлина, имате плюс, другото отрицателно, имате минус, какъв резултат ще даде? Ако дойде пак минус, те се уравновесяват. После пак дойде минус. По някой път иде минус, минус, минус. Туй вече е едно болезнено състояние. Някой път имате плюс, плюс, плюс – имате едно здравословно състояние. Имате енергия, не знаете къде да турите енергията си. Та в сегашния живот енергията не е определена.

* Голяма медна лъжица, черпак за загребване на вода (диал.).

Тук наскоро дойде един господин заедно с жена си. Оставили се близо четири години, напуснал я. Сега пак се сприятелили наново. Той сега при мене и ми казва: „Имам един дявол в мене. Много отмъстителен човек съм, искам да си отмъстя. Един дявол имам. Много голяма пакост ми направил.“ Но главата при ушите е изпъкнала от двете страни, там се заражда излишна енергия. Зависи от тази енергия, която се събужда. Тази енергия иска да си отмъсти. Тя е свързана с неговия малък мозък. Събужда се. Сега казвате: „Дойде просветление в ума ми.“ Казвам: „Дръж ума нагоре. Не сменяй ума надолу. Мисли за хубавите работи.“ По същия начин и неговата другарка – тази енергия и тя трябва да я тури в правата посока. И в него има едно съзнание. После гледам му главата горе от ушите до темето. Тази мярка е много малка – няма морален устой. Ето какво наричам морален устой: отвориш касата, гледаш, имаш пет хиляди лева. Трябват ти десет хиляди лева, значи няма да платиш. Ти имаш да плащаш петнайсет хиляди лева. Когато говорим за морален устой, разбираме един капитал, че всякога, при каквато и мъчнотия да е, да отвориш касата и да плащаш. Трябва да имаш сила. Някой път имаме желание да извършим нещо. Нямаме морална сила. Трябва да имаме сила. Моралната сила е един капитал в човека, той не трябва да се разпилява. Хиляди мъчнотии може да дойдат. Като имаш този капитал, веднага се спреш, всичките хора трябва да простят.

Сега мнозина от вас се безпокоят. От какво? Безпокоите се от студа. Има защо да се безпокоите. Безпокоите се от вятъра, безпокоите се от отношението на хората. Среща ви някой човек. Като ви погледне, като че ви полее със студен душ. Срещне ви някой, така ви погледне, вие се смущавате. Срещне ви някой, изведнъж не ви погледне, но си обърне гърба. Като си обърне гърба, като че с някой душ си е полял.

Та при сегашния живот трябва да се учите да хармонизирате силите си. Като излезеш от къщи, да знаеш коя улица да вземеш. Трябва да бъдеш предвидлив. Като тръгнеш, да тръгнеш по онази улица, дето ще срещнеш много малко

пакост, дето ще срещнеш повече блага. Значи в тази улица ще срещнеш повече добри хора, отколкото лоши. Добри хора – разбираш тези, с които си в хармония. Те ти предават нещо, обмяна ще стане между тебе и тях.

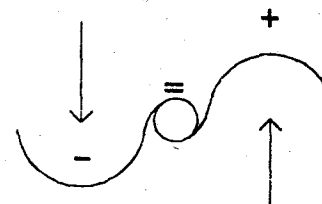
Някой път може да срещнеш някой човек, не те оздравил. Но между хората по един таен начин става една обмяна. Умните хора, като излязат, знаят откъде да минат, да стане обмяната правилно. Ако минеш по улица, дето обмяната не е правилна, връщаш се недоволен. И в учението, навсякъде обмяната да става правилно. Ще дойдеш в хармония с добрите хора, ще имаш висок дух, може да работиш. Някой път дойдеш, изгубиш настроението си.

Та първото нещо, човек като излиза сутрин, трябва да има нещо, от което да се тонира, да дойде в хармония и целия ден да се хармонира с окръжаващата среда. То е вече наука. Ако искате, един ден да направим един опит. Един ден може да ви пратим през София, ще ви кажа през къде да минете, през кои улици, и всеки ще донесе резултата. Някой път като останем свършено без работа и няма какво да правим, ще направим този опит. Има доста материал, събран в цялата научна област.

За бъдеще лесно ще стане. Ще имате цветенце в една саксийка – учен сте, каквото и да сте – ще имате по едно цветенце в саксийка, с което да хармонирате. Ще го полеете, ще го погледнете, то ще бъде като един талисман. Пък има цветя, които имат съвсем противоположни прептения. Не всички цветя са така хармонични. Имате някое камъче хубаво, което хармонира с вас. После, вечерно време като излезете, да намерите по небето някоя звезда, че като я погледнеш, да ти стане приятно. Не всички звезди произвеждат едно действие. Туй е вярно, понеже разни звезди имат различна светлина. На някои звезди цветът е в хармония с вас, произвеждат приятни впечатления. Обикновено някои хора, като говорите, произвеждат освежаващо впечатление, разположени са. Като срещнете човек, с когото си хармонирате, работата върви. Всеки един човек е благо за някого. Защо

трябва да излезеш? Трябва да излезеш, понеже си едно благо. Като се срещнете, на тия хора ти ще им предадеш нещо и те ще ти предадат нещо. Трябва да излезеш, за да стане една обмяна между теб и тях. По същия начин, ако мислите, трябва да дойдат мисли, които са хармонични, известни чувства да дойдат в сърцето, с които си в хармония. Всичко туй допринася. По този начин животът вече разумно ще се гради. Тогава ще се осмисли. При сегашните условия е много механизирани. Ние очакваме нещо по кой начин ще дойде. Трябва да се трудиш. Но разумният труд носи самообразование.

Сега, я вземете „до“. С трийсет и две или с шестнайсет прептения е? Вземете едно „до“ повишено и едно „до“ понижено. Как ще го вземете? Имате камертон. „До“ – повишено, понижено, естествено. Понижените тонове имат връзка със земята, повишените тонове имат връзка със слънцето.

Повишените тонове сега имат връзка с месечината. Повишените тонове направиха връзка някога със слънцето. Мозъкът не може да възприема направо слънчевата енергия, трансформатор е месечината. Повишените тонове чрез месечината възприема, понижените – чрез земята. Затуй понижените тонове носят топлина, повишените тонове носят хладина. Понижените тонове според мене са носили скръб. Понижен е, понеже е скръбен. Той е в гъстата материя. Той пее, за да се урегулира. Той като поее – не че е понижен – той взема тия тонове, да се нагоди според условията. Взема понижения тон, за да се оглади в средата, в която живее.

Вземете „ре“ повишено и понижено. Как ще изпеете например: „Студен вятър духаше“? Как ще го започнем, мажорно или минорно? Или: „Топъл вятър духаше“? В даден случай студът ни прави по-активни, топлината ни прави по-

разположени. Сега как бихте определили студа и топлината? Как ще го изнеете? В топлинното ти трябва да гадеш един подтик от долу нагоре, за да преодолееш.

Студено не може да го вземеш, както топло. Няма да го вземеш от долу нагоре, но странично.

В топлината ти трябва да излезеш от едно положение в друго. Топло ти е, трябва да излезеш из стаята навън или трябва да отвориш прозореца. Казваш, трябва да си смениш състоянието. Или пък някой път искаш да знаеш дали си разбрал някоя дума. Ако може да я изпееш хубаво, ти си разбрал думата. В българите частицата *лю* е за учудване, но с него започва любовта. Българинът винаги, като гоиде любовта, той се учудва какво нещо е.

Сега вие какво си представяте, какво нещо е любовта? Как си представяте любовта? Каква форма ще гадете на любовта? Не само вашето разбиране, но всички други как ще я разберат? Представете си, че един човек е беден. Един го обича, даде му пари. То е вече едно понятие за любовта. Представете си една млада мома. Младото момче гоиде, даде ѝ една шапка – той я обича. Един студент, скъсал го професорът. След това професорът му е турил добра бележка, снизходителен е. Как ще си представи студентът любовта? Младото момиче как ще си представи любовта? Бедният взе парите, как ще си представи любовта? Техните понятия не са едни и същи.

Любовта е с много лица, многолична е тя. Любовта при цветята е цвете, при животните е животно, при хората любовта е хора, при птиците любовта е птица, при водата вода е. Всички форми взема, веднага взема техните форми, за да я разберат. Любовта е единствената сила, която слиза до нашето положение и си заминава. Тя не очаква. Никой не знае образът ѝ какъв е. Не очаквайте да се запознаете с нея. Тя ти послужи, взема твоего положение и си замина. Най-разбраното нещо в света е любовта и най-неразбраното нещо е тя. Две

качества: неразбраното е любовта и най-разбраното е любовта. Неразбрана е в туй отношение е, че никой не я е разбрал. Тя гоиде, остави богатството, казва: „Направи на този човек добро.“ Ти веднага казваш, че не го обичаш. Някой път ти остави нещо и ти направиш доброто. Понеже ти го разбираш, ти си съгласен с нея. В едно отношение влизаш в сътъкновение с нея, в друго – в единение. Тя всякога дава. Ти в едно отношение си готов да гадеш, а в другото не си готов. Когато обичаш, готов си да гадеш. Когато не обичаш, не си готов да гадеш. Тя всякога дава. Щом ти дава, и ти не даваш, тогава носиш лоши последици, страдаш. Даде ти нещо, казва: „Дай на другите.“ Ти не даваш. Тогава страдаш. Тази любов наричам любов на страдания. Любовта всеки ден ще те посети поне по веднъж. Всеки ден тя ти оставя по трийсет килограма. За десет дена това са триста килограма. Ти няма кому да ги гадеш, на твоя гръб ще ги тури, тя служи не търси. Ти имаш торба. Отвориш торбата, туриш ги. Тя казва: „Ще гадеш.“ Втори път като гоиде, пак дава. Тя никога не взема. Пак ще ти тури. Вследствие на това идат страданията на човека.

Когато имате работа с любовта, каквото ви каже, изпълнете го. Давайте, за да ви се даде. Тя ще ви дава и последното даване ще ви причини страдание. В любовта са най-големите страдания. Не са много големи, но всички хора страдат от преизобилие. Знаеш колко са смешни сега. Аз по някой път сравнявам хората на любовта. Те си имат един цвят и час по час го поливат. Ти имаш едно цвете, поливаш го. После, други хиляди цветя има, които трябва да поливаш. И своето, и всички трябва да поливаш без разлика. Който върви по закона на любовта, трябва да действа съобразно с нея, защото утре тя ще гоиде, носи голям товар трийсет и два килограма. Сто дена по трийсет и две – три хиляди и двеста килограма на гърба ти. Ти какво ще правиш? Затуй всички се заемете в закона на любовта да работите, понеже, ако не работите, тя ще ви създаде най-големите трудности. Ако работите, ще имате капитал, няма какво да се безпокуете. (Учи-

телят пее: „Топъл си ти“.)

Вие как бихте го изпели? Т-то показва, че имаш усилия да преодоляваш. О-то показва: имаш усилия. В П-то имате обратния процес.

Онези от вас, които сте запознати с тоновете, може да знаете трептенията на „го“.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Десета лекция на младежкия клас
27 декември 1940 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ПРЕВЪЗМОГВАНЕ

„Добрата молитва“

„Махар Бену Аба“

„Духът Божи“

Имате ли загадена тема? (Имаме „Превъзмогване“.)

Превъзмогването, доста големи препятствия има то. Да видим как сте го разбрали. Какво може да превъзмогнете? (Прочете се темата.)

Сега превъзмогване има по три начина. Започвате с превъзмогването във от себе си. Превъзмогване отвън не съществува, то е един вътрешен процес. Имаш едно неразположение, малко неразположение. Ученик си, не си разположен да идеш в клас. Превъзможни, нищо повече. Оттам започни. Вие ще кажете: „Да превъзмогнем чрез любовта.“ Оставете тия работи, оставете любовта настрана. Намери разположение да идеш. Мислиш какво да нагласиш, да покажеш основателни причини, че не може да идеш в клас. Ти иди, нищо повече. Викат те на някоя хубава трапеза, има да ядеш, отваря се апетитът ти. Ял си много сладко, още повече искаш да ядеш. Нещо ти казва: „Стига толкоз.“ Послушай, ти превъзможни, спри там, не яж повече. Нека да останеш малко гладен. Не задоволявай своето желание, понеже ще се приситиш, ще разхлабиш себе си.

Наблюдавайте, че когато кокошките снасят яйца, остава малко празно място в яйцето, едно малко празно пространство. Този въздух е за простор на пилето, ако не е случайно толкоз умно и не може да пречупи черупката, за да се не задуши. Затова остава въздух в черупката. Този въздух е [ну-

жен] докато пиленето пробие мъчнотията. Ако имаш малко мъчнотия – малко въздух ти трябва, докато пробиеш, докато превъзмogneш мъчнотията.

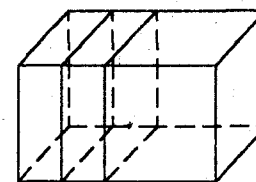
Как превъзможвате с любовта? Нито един човек от вас не съм намерил, който да може да превъзможва с любов. Според мене да превъзможнеш с любов значи светлина трябва да имаш, в сърцето си [топлина] трябва да имаш и сила трябва да имаш.

Аз исках да зная всеки ден доколко мога да предвиждам. Игата някои, че ми дават писмо – цял един помен иска. Доста похвални речи има в тях. След това ми определят колко пари да дам. Те си определят колко пари искат за толкова добри думи, аз трябва да ги платя. Питам се, струват ли толкова да платя, или не? Някой път, колкото искат, давам, за да не загубя реномето. Един ден ми носят едно писмо и си казвам: да видя, без да отворя писмото, колко ще дам. Отивам, турям в един плик парите, не да отпечатвам писмото. След няколко дена бръквам в джоба си, писмото не е отворено. Отварям го и виждам, че едва една трета съм дал от това, което човекът иска. Значи дал съм само за това, което тялото му иска, разбрал съм нуждите на тялото, но нуждите на ума и на сърцето не съм разбрал.

Сега пак се ражда една философия. Този човек имал няколко деца. Тази сума е едно число, за да прекара петнайсет дни, да прекара празниците. Значи, за да прекара един месец, двойно трябва да му дам. Аз изчислявам, че съм му дал за петнайсет дена, за един месец двойно трябва да му дам, за да стигне. Аз едва съм му дал една трета от това, което ще стигне за петнайсет дни. Сега пресметнете колко съм му дал. Той казва: „Туй, което ще ми дадеш, за петнайсет дни ще ми стигне.“ Не казвам колко иска от мене, само казвам, че за петнайсет дни ще му стигне. Аз изчислявам колко ще му трябва за месец. Едва съм нагостил една трета, от [това] което иска. Сега вие може ли да кажете какво число е поускал от мене? Доста трудна задача е. Може ли да ми кажете?

Едновременно това представлява третото и четвърто-

то измерение. Туй е пътят, по който тесерактът* се развива. Нали виждате третото измерение. Значи прозрачно е, имате една плоскост, с която виждате прозрачно. Тази част с пунктира е затворена вътре, другата е прозрачна. Значи в четвъртото измерение материята е прозрачна, вижда се през нея.

[Всички,] най-първо, трябва да разчитате на себе си. Ето какво значи: да разчитате на своята глава, да разчитате на своето сърце, на разумното сърце. Слънчевият възел, стомашният мозък, има реди ганглии. Цялата симпатична система представя човешкото сърце. Човешката воля пък е свързана с костната система и с мускулите. Умът оперира с мозъчната система. Сърцето оперира със симпатичната нервна система. Волята оперира с двете системи, оперира едновременно и с тялото. Сега някои говорят: „Човек да мисли.“ Ти не може да мислиш, докато не владееш своята нервна система. Един музикант трябва да знае да оперира. Музикалният център се намира отстрани на челото. Цигуларят трябва да знае как да манипулира, да свири. Певецът трябва да знае как да пее. Но същевременно има много деликатни нишки в музикалната ципица на ларинкса. Трябва да е майстор, да знае как да свири малката ципица, да знае как да свири с тази ципица, за да произведе един тон. Много трудна работа е.

Сега умът не може да се прояви в своята първа фаза, ако ти не владееш своята нервна система. Запример ти се сърдиш, ти си под чуждо влияние. Сръдната не пада в областта на ума. Гневът е в областта на сърцето. Следователно сърцето е под влиянието на ума. Ако ти се оставиш на тия външни внушения, умът ти съвсем ще се изопачи. Или у тебе може страхът да влезе, да се повлияе. Чувството на страх не

* Обемна фигура, куб в четиримерното пространство (лат.).

пада в областта на сърцето. И тогава психологически разискват въпроса кои [способности] спадат на сърцето и ги различават от тия способности, които спадат на ума. Какво ще знае умът за страха? Страхът произтича от неща, които си опитал. Страх те е от огъня – ти си опитал, опарил си се няколко пъти, тебе те е страх. Имаш вече не едно изгаряне на пръстите. Тия впечатления не спадат в областта на ума. Ако човек се занимава само с ума си, няма да страда, но ще се заражда в него желание да разреши всичко. Запример един човек отблизо можеше по-рано да те убие. Сега може от два километра да ти тегли куршума. Може като прицелна точка да те удари, ще те гледа с тръба. Мисълта му може точно на място да те удари. Сега развивам въпроса. Вие казвате: „Аз мисля.“ Щом ти се страхуваш, ти не мислиш. Щом един предмет е много близо до тебе, ти не може да мислиш заради него. Само за далечните предмети може да мислиш.

Единственото Същество, за което мислим, то е само Бог. То е вече предмет на ума. Когато ние не може да разберем Бога и отдалече, тогава де сме ние? Искаме да Го разберем отблизо. Близостта е процес на сърцето. Той иска близо, да пипне, да почувства нещо. Когато някой човек е близо, вие мислите, че това е процес на ума. То е процес на сърцето. Сърцето от много близко иска. Методите на сърцето са вътрешни. Сърцето, и то мисли, други са неговите методи. Методите на ума са други, на сърцето са други и методите на човешката воля са други, различават се. Казвам, трябва да се стремите да владеете нервната си система. Когато мислите, не трябва нищо да ви безпокои. Запример ти си гладен, мислиш ли? Ти не мислиш, ти се страхуваш, че може да умреш гладен. То не спада към твоя ум. Ти може да мислиш за смъртта. Смъртта не спада към човешката мисъл. Човешката мисъл може ли да умре? Когато огънят изгасне, смърт ли е това? Казват някой път, че човек е изгаснал. Но то е вече понятие на ума. Изгасването е понятие на ума. Умирането какво е? Някой от вас умирал ли е? Умирал ли е някой? Ходил ли е в областта на смъртта? Няма нито един

от вас, който да е ходил. Вие казвате: „Ще умре човек.“ Казвате: „Еди-кой човек е умрял.“ На какво основание? Той престанал да диша, престанал да яде. Какво от това? Аз може да си задържам въздуха за една минута, за две, за три, за половин час, умрял ли съм? За половин час да не мръдне нито един мускул, всичко да е студено. Казват: „Умря този човек.“ Аз се въздържам, вече то е процес на ума. Аз въздържам своята нервна система.

Запример всички имате кашлица. Тази кашлица не е процес на ума. Тя излязла от любовта. Обичате някого, затова кашляте. От любов произтича. Когато обичаш някого, ти само искаш да му кажеш нещо. Тези, които кашлят, искат да се проявят, че обичат някого. Вие, които не кашляте, казвате: „Де се намериха?“ Вие искате и вие да кашляте. Кашлицата може да я направим музикална. Виждам, че процесът не произтича от областта на ума. Умът трябва да гоиде във вас, да ви каже как да се изкашляте, понеже вие не се кашляте музикално, кашлицата ви не е музикална. Искаш да се изкашляш. Мислиш ли на кашлицата да ти дадеш най-добрия тон? Или да кажем имаш старание, искаш да се изкашляш най-музикално. Ще се изкашляш музикално, че който и да те чуе, да му е приятно. То е предметно учение. От невидимия свят поискаха учени да гоидат, искат да видят как ще разрешиш кашлицата. Кашлицата засяга един от възвишените центрове на гърлото. Вие кашляте по единствената причина, понеже много процеси има, които бързат да се проявят. Тази кашлица е архаическа. Знаеш какво значи архаическа. Архати* са началниците на кашлянето. Малко са сприхави. Онези, които не знаят да се съобразяват с този такт на архатите, ще страдат. Мислиш ли, че страданието е нещо външно? Лекарите убедят някой човек, че ако не му отрежат крака, ще умре. Човек от страх даде да му отрежат крака. Този човек, след като му отрежат крака, мисли, че има крак. Чувства някой път пръстите си. Рече да стъпи, няма крак, кракът е

* Архат – достоен, който няма повече да се преражда (санскр.).

отрязан.

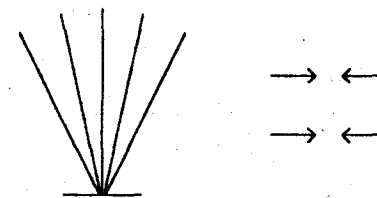
Много пъти вие от страх отрязвате някои ваши мисли. Не режете никакви мисли, нищо повече. Онзи стих криво тълкувате. Христос казва: „Ако те съблазнява кракът, отрежи го.“ Не буквално е това. Онази мисъл, която влезе да те изкушава, изхвърли я навън. Не крака, но онази мисъл изхвърли навън. Тя няма нищо общо с тебе. Ти страдаш, изхвърли страданието навън. Ти нямаш нищо общо с него. То иска да те убеди, че е твое. Никакво страдание няма. Има страдание вън от тебе.

Може би сте виждали някой път тия акробати, които играят на въжето. Той ходи с вършината по въжето, пък онези, които гледат, се стягат, стряскат се да не би да падне. Някой път се завърти и се закачи с ръката на въжето. Които гледат, всички изтръпват. Той си играе човекът, фокуси прави. Онзи, който гледа, [казва]: „Отде дойдох да гледам този дявол.“ Сърцето му се пука. Страданието е майстор. Акробатът, качил се е на вашата нервна система, играе и вие заради него треперите. Бъдете спокойни, нека падне. Ако падне, нека се понатърти. Защо вие в даден случай му съчувствате? Влюбени сте всички в него. Когато обичаш някого, не искаш той да падне от въжето. Той, ако не е майстор, да се не качва на въжето. Ако е майстор, нека се качи. Има умствени акробати, има и сърдечни акробати. Те веднага изменят тежестта на предмета. Един предмет от сто килограма, те го направят да тежи двайсет и пет грама. Следователно прави обема голям, теглото малко. Този предмет, ако падне в пространството, ще падне бавно. Един предмет има петдесет килограма, но петдесет килограма го снемат на двайсет и пет грама. Може ли да изчислите след колко време ще падне?

Вие искате сега да се самовладеете. Някой казва: „Самообладание ни трябва.“ Не се самозаблуждавайте, че имате самообладание. Самообладание е – както и да туриш един предмет, да си запази равновесието, да не падне.

Дотогава, докато силите действат от двете страни еднакво, не може да паднете, вие не може да изгубите равно-

весието. При туй условие вие не може да паднете. Но ако от едната или от другата страна се удвояват или утрояват тия сили, изменя се правият ъгъл, вие изгубвате своето равновесие и падате на земята.

Значи от третото измерение може да паднеш във второто измерение. Ако изгубиш равновесие от четвъртото измерение, къде ще паднеш? Тогава ще имаш две падания: ще паднеш в третото измерение, от третото измерение ще паднеш във второто. Дето някой път вие страдате – умствено може да паднеш и чувствено може да паднеш. Когато чувствено вие падате, имате болка. То е падане. В сърцето има падане. Когато падате умствено, какво чувствате в себе си? Недоволство. Ти си недоволен. То е умствено падане.

Като паднеш, какво трябва да правиш? Трябва да очакваш някой да ти помогне. Изгубиш своята вяра в себе си, тогава трябва да очакваш някой да дойде, да не паднеш. Паднал си, не може да станеш. То е първият опит. Паднеш духом, опитай се може ли да станеш. Що си паднал? Казва някой, обезсърчил се. Във Варненската гимназия имаше един професор, много способен човек, много сериозен, но чувството на шега развито, шегобиец. Тъй го прави, че никои не го забелязва. Излезе, изкарал някой ученик на дъската, даде му много мъчна задача, че той не може да я реши. Казва на ученика: „Колко голям простак си, нищо не знаеш. Тази задача така не се решава.“ Ученикът седи горкият, гледа го. Мисли, че му е писал две, пък той му писал шест. Казва: „Какво трябва да ти туря?“ Онзи трепери. Той пише. Той започне да решава задачата. Има характер в него, естествено му е. Казва: „Не знаеш нищо“, ама туря шест. Втори като него не съм срещал. В гимназията имаше друг, с друг характер. Чех беше – едно късо човече с широки рамена. Много добър геометрик, възискателен, справедлив. Учениците научили слаба-

та му страна. Един ден не искат да влязат в клас, донесли и скрили в катедрата петнайсет жаби. Влиза той, отвъря катедрата да извади книгата и веднага изскача и отива в дирекцията. Иде директорът. Кого ще накаже? Всичкият клас солидарен. Кой турил жабите, никой не знае. Пита: „Някой от вас ги е турил.“ Но целият клас е солидарен. Учителят не предава, те това търсят. Едно наказание за всички. Понеже той е много възискателен, туря единица. Първият вдига шум, но туря шест. Вторият – много мекичък, но веднага туря единица. Първият вика, кара се, но всичките ученици доволни. Онзи много добре постъпва, но туря единица.

Сега какво има, че в катедрата турили жаби? Вие казвате: „Аз не съм здрав.“ То е едно влияние отвън. „Не съм даровит.“ Това е влияние отвън. Не си даровит? Глава имаш, сърце имаш. Всичките животни биха дали всичкото си богатство за едно човешко тяло на най-простия човек. Всичкото животинско царство биха дали всичките придобивки, копитата, козината, само да имат това, от което човек е недоволен. Ти седнеш и казваш: „Аз не съм даровит човек.“ Ти си се поддал на едно чуждо влияние. Никога не допускай чуждо влияние. Не допускай тази мисъл, понеже, тъй както си създаден, имаш едно изопачено понятие за Бога, че те е направил такъв, какъвто ти не искаш.

Сега едното от двете е: или, че Бог те е направил такъв, какъвто не трябва, или ти не разбираш туй, което Бог е направил. Човек не разбира себе си, толкова сложен е мозъкът. Даже най-учените хора толкова повърхностни понятия имат. Учените хора не знаят къде е музикалната способност. Ученият човек не знае къде е съвестта на човека, на кое място. Говори за себе си, не знае на кое място е. Говори за Бога, не знае къде е мястото [на] Бога. Говори за вярата, не знае мястото на вярата. Той не знае елементарни работи, които децата трябва да знаят. В касата има прегради за петолевки, десетолевки, за всичките пари има прегради. Казвам, всеки един от вас трябва да има понятие, да изучава себе си. Сега не трябва да се предавате на внушение.

Казвате: „Превъзможване.“ Някой път задават тема. Ако ви се даде тема „Как трябва да се обича човек“? Вечерно време как трябва да обичаш човека? Когато човек е гладен, как трябва да го обичаш? Когато човек е жаден, как трябва да го обичаш? Когато е болен, как трябва да го обичаш? За да обичам един музикант, трябва да му дам вниманието да участва в музиката. Да ми е приятно. Каквото той свири, да го не критикувам. Има погрешки тук-там. Да кажем, един музикант свири по-бързо. Тебе може да ти е неприятно. Къде е погрешката, че бързо свири? Кой музикант сега знае каква част от времето да вземе? Какво трябва да бъде времето, умерато или анданте? Анданте е неразбрана италианска дума. Какво значи на български? Бавно. Когато става анданте, трябва да стане полекичка. Анданте – първо ще се приготвиш и полекичка. После ще ходиш алегрето. Трансформираш музикалната енергия, но постепенно, като си готов, тогава ще дойде алегрето, в движение. Музиката трябва да я проявяваш в движение.

Казва: „Човек бързо мисли.“ Не мисли бързо, най-първо. Казва: „Много трудна задача е.“ Много лесна задача е, в умствения свят децата си играят с тия работи. Но на физическото поле тук трябва да туриш един професор.

Казвам, какво виждаш, как виждаш тази страна? Той вижда пунктира на чертежа. *(Учителят замичава пунктира.)* Какво виждаш сега? Вижда ли нещо вътре? Той вътре не вижда. Този човек е затворен. Замичавам пунктира. Тези са затворен свят, тези са отворен свят. Който вижда само външно, той [не] е учен човек. Който вижда вътре, той е учен, един, който разрешава задачата. Написвам задачата:

$$(2 + 3)^2 : 2 = 25 : 2 = 12 \frac{1}{2}.$$

Между тия две числа има мъчнотия. Този знак, с който може да се образува едно равенство – трябва да се победи една мъчнотия. Иска да се обработи земята. Трябва да продадат житото, трябва да израсте. Като го съберат, и двамата

работят. Събраният техен труд колко ще бъде? („Две.“) Това са външните условия, които използват. Двайсет и пет е равно на колко? $25 : 2 = 12 \frac{1}{2}$. Вие трябва да турите друг един метод. Човек трябва да се упражнява в своите умствени способности.

Допуснете нещо, което няма нищо общо с Вашия ум. Че не ви обичат, това не трябва да занимава вашия ум. Че ви мразят хората, това не трябва да занимава вашия ум. Това са илюзии. Че кой вас може да ви мрази, когато Бог ви обича? Допущате нещо, което не съществува в света. Бог, Който ви е създал, ви обича. По-голям от Него няма. Вас ви е страх, че имало някаква мушица, някой бръмбар, който не ви обича. Не ви обичат някъде и вие се обезсърчавате, че те не ви обичат. Този бръмбар вас ви прави едно голямо добро. Вас ви е гадено едно голямо богатство. За туй богатство нямате изход. Този бръмбар отвори дупка и то започна да тече. Какво лошо има, че той отворил дупка? Започва да тече и вие ставате виден човек. Този, който не ви обича, той ви рекламира. Това е един умствен процес. Че бръмбарът не ме обича, това е предположение. Но че бръмбарът направил една дупка, откъдето тече водата, това е една реалност. Аз опитвам. Друг бръмбар иска да ми направи пакост. Той пуца водата отгоре. Той иска да те похвали. Единият бръмбар излива водата, другият налива. Казваш: „Тия бръмбари не ме обичат.“ Бръмбарите са на място.

Този, който не ви обича, той става причина друг да ви обикне. Всякога в живота, за да ви обикне някой, друг трябва да ви разлюби. Защото двама души, като ви обичат, ще ви разкъсат. Единият като хване едната ръка, другият – другата, и двамата са силни, ще ви разкъсат. Те са силни хора. За да си силен, ти с ума си трябва да ги хванеш, трябва и двамата да ги презърнеш, да кажеш: „Аз съм, който ви обичам.“ Дотогава, докато тебе разпъват, то е вашата любов. Като ги събера на едно място, казвам: „Сега от мене зависи да ги

пусна или не. За да ги пусна, трябва да ме залюбят.“ Аз, като ги пусна, усещам се свободен. Казват: „Благодарим за любовта.“ Като ги пусна, да си вървят. Това е за тяхната любов. Заради мене като ги хвана, да им покажа, че съм по-силен, то е моята любов.

Когато обичам някого, показвам, че аз съм по-силен от него – може да дам. Когато той възприема любовта ми, той ще покаже, че е по-силен от мене. Два вида силни хора има: едните, които дават, другите, които вземат. И двамата са силни. Ако ти не може да дадеш, ти си слаб човек. Ако ти не може да вземеш, ти си слаб човек. Значи едно страдание ще го приемеш, ще го разгледаш като учен човек. Един бръмбар ще го хванеш, ще го видиш. Този бръмбар ще те направи виден човек.

Казвате: „В ума ми дойде мисълта, че мене не ме обичат.“ Какво значи това? Престанало е времето вече да те обичат. Сега е настанало време ти да обичаш. Щом не те обичат, ти кажи сега на света как трябва да обичаш. Щом ти дотегне да обичаш, тогава вземи другото положение, започни да мислиш как другите хора обичат. Не се смущавай, колкото и малка да е любовта. Не се смущавай от празните зрънца. Сто празни зрънца се събират. Всичките семенца на любовта са мощни. Христос казва: „Ако имате вяра колкото синапово зърно“, после казва: „Ако имаш вяра и кажеш на тази планина да се помести, ще се премести.“ Ако имаш едно малко зрънце от любовта, с туй зрънце цяла планина може да преместиш. Някой път зрънцето го няма там. Седиш, туряш в джоба, страх те е пет лева да дадеш. Ти не може да говориш за любов, когато мислиш колко да дадеш. Любовта не мисли. Тя, като хване, даде. Колкото хване, даде – пет, петнайсет, дваайсет, петдесет. Щом мислиш, че много си дал, то не е никаква любов, те са илюзии в живота. Мислите ли, че ако ви дам сто по хиляда лева книжки, много съм ви дал. Онзи, който е взел стоте по хиляда, той ще мисли, че много е взел.

Сега мярката на онова, което съм дал, е чувството, което съм вложил, онази енергия, която съм вложил. Тя е

цената на нещата. Може ли да ви дам пет лева, ако в тия пет лева съм вложил чувството на любов? Който мине вече, започва да говори, и дават. Другите минават, и веднага джобовете са пълни. Ако нищо не съм вложил в петте лева, кой как мине, освен че няма да даде, но той иска да вземе.

Та първото нещо, не вярвайте в безлюбието. Безлюбието, това са бръмбари. Какво значи безлюбие? На турски без значи плат, значи търговец, който има голяма фирма, голям дюкян, стока няма. Как ще го обичат хората? Без любов, туй значи без плат. Щом е без любов, човек с пари продава. Вие влизате в моя празен дюкян, дам обяснение: „Като напълнят дюкяна със стока, ще ви дам.“ Една година, две години сеги дюкянът празен и аз ви казвам, че ще ви дам. Какво ви струват тия обещания? Казвам: „Тук ще платите нещо, без пари не давам.“ Ще платите нещо.

Вие не разбирате. Любовта плаща с любов. Как плащате вие с любов? Много проста работа. Един човек ме обича. Срецам го с една кошница грозде и ми я дава. Аз, за да покажа, че го обичам, изям гроздето. Много хубаво грозде. То е обич. Той ми дава гроздето. Господ направи лозето и ме обича. Аз му благодаря, че той, от тази лоза, която ме обича, гонесъл грозде. Аз, като изям, трябва да върна. Аз изям гроздето, то е обич. Обич е онова, което ви даде този, който ви обича, да го оцените. Под думата изядане разбирам: щом изядеш, обичаш човека, който ти го дава. Даже това счита всеки един човек. Като гоиде вкъщи, ако не яде, българинът го счита за лош човек. Щом ядеш от храната, която той яде, смята те за добър. Сега вие философствате, че ме погледна умилно. Не да ме погледне умилно, да ми даде грозде да го изям, че после да ме гледа умилно. Не да ми продаде гроздето, не да ме чака дали ще го гледам умилно. Като изям гроздето, на място е умилното гледане.

Сега вие имате понятие за любовта. То са стари понятия, които трябва да ги оставите във вашата архива. Щом не ви обича някой човек, вие го обикнете. Да ви кажа как да го обикнете. Вие сте едно малко овчарче. По пътя минава

този господин, носи кошницата, нищо не ви дава. Вие насадите лозе. Напълнете една кошница. Един ден вие минавате, той ви чака. Вие извадите, че му дадете грозде. Той ви казва: „Много сте добър.“ Вие му казвате: „Едно време бях овчарче, мина един човек, носеше грозде. Мене ми се ядеше, той не ми даде. Тогава ми гоиде идеята да насадя лозе. Оттам насетне се научих да давам на хората по един грозд.“

Сега навсякъде има неразбиране. Идеите, които се проповядват, са толкова прости. Ако се приложат, светът може да се оправи в един ден, но понеже сме много учени философи, изискват се много години. По това се показва, че сте много учени, хиляди години взема, докато се приложи едно учение. Туй, което за един ден може да приложиш, е Божествено, то е положително. Туй, което за една седмица може да приложиш, то е обикновено. Ако вземете това за мярка, по тази мярка туй, което моментално става, то е Божествено. Туй, което в една секунда става, то е Божествено. Туй, което в една минута става, е талантливо. Туй, което за един час става, е обикновено. Обикновените работи всякога изискват дълъг период, не се смущавайте.

Говорим за онази любов, която може да събуди моята мисъл. Говорим за онази любов, която може да събуди сърцето да чувства топлината. Говорим за онази любов, която трябва да събуди волята. Мисълта да бъде разумна, тогава умът свършва работата много бързо, сърцето по-бавно, а волята изисква, да свърши работата, дълъг процес. Някои работи не стават бързо – трябва да знаете, че сте в обикновения порядък. Не бързайте тогава. Запример имате процес на насаждането на житото. Колко ще ви вземе? Цяла една година. Ако сеете житото в септември, кога ще го пожънете. В юли. Колко месеца? Десет. Да посееш житото и докато имаш един резултат, се изискват месеци. В тия десет месеца не мислиш за онзи вътрешен процес. Житото си расте само по себе си.

Не се месете в процеса на Божествената любов. Има една любов, която трябва да я посадите, после да я пожънете, да извадите житото. В ония процеси не трябва да се месим.

Запример вие искате да знаете дали този човек ще ви обича. Вие нямате понятие. Един човек, който веднъж ви е обикнал, всякога ще ви обича. Един човек, който не ви е обикнал, никога няма да ви обича. Ако вие ми кажете, че той не ви обича, казвам: той не може да ви обикне. Ако чакате той да ви обикне, вие се лъжете. Ако чакате онзи, който ви е залюбил, да ви разлюби, пак се лъжете. Всъщност такъв процес в природата не съществува. Те са изкуствени неща. Бог не може да се измени в любовта Си, да се измени да не обича.

Ако един човек не ни обича, той не е свършен. Който ви обича, е свършен. Под гумите, че не ни обича, разбирам друго. Не че не ви обича, но вие сте болен човек. Обичате много да ядете, тази болест е аристократ, казва: „Малко ще ядеш, едва по една лъжичка.“ Постили сте четирийсет гена. Ако онзи ви нахрани солидно, вие ще умрете. Като сте постили четирийсет дни, ще вземете едно гроздово зърно, ще го разделите на четири парчета и ще вземете с една вилушка една четвърт. В един час по едно зърно ще изядете, постепенно да се размърда стомахът, червата да се раздвижат. Не е лесна работа.

И любовта сега проучвате. Тя е една област, която сега изучавате. Вие сте постили с години. Като гоиде любовта, наядете се с любовта и тогава какво става? Една четвърт от зърното на гроздето ще вземете. Сега по старата любов – големи самуни. По новата любов разбиране трябва, светлина трябва. В новата любов никога не се позволява да мислиш отрицателно, че той не те обича. Обича ме, но той не се е проявил, спи още. Нека си почине човекът. Още като се събуди, той ще ви търси. Не ходете да го мушкате, да кажете: „Стани да видим каква е любовта ти.“ Не го събуждайте. Имате право да отворите вратата, да надникнете. Ако спи – пак тихичко да затворите и да излезете. Не да блъснеш, да го стреснеш. Петнайсет-двайсет пъти може да отворите вратата тихичко, то е любов.

Сега вземам любовта, онзи вътрешен процес. Ако вие нямате този процес, не можете да разберете любовта. Най-

първо, умствено трябва да разберете какво нещо е любовта. Тя трябва да произведе светлина. После, сърдечно трябва да разберете любовта, да разберете вашата симпатична нервна система. Аз правя наблюдения. Като ям хубаво и храносмилането е добро, казвам: любовта е на място. Когато има запичане, любовта не е на място. Щом ме заболи коремът, процесът на любовта не е правилен.

Всичките болки на стомаха се дължат не една неестествена промяна на любовта, на симпатичната нервна система, защото болките в света не са нищо друго, освен ония енергии, с които е напълнено тялото. Когато се набере повече кръв в някои капилярни съдове, ще прави голям напор, образува болки, гето са капилярните съдове. Тази кръв не може да минава свободно. Тя трябва да минава, да тече. Щом не може да тече кръвта свободно, веднага се образува болка в капилярните съдове. Някой път се събира повече енергия на едно място, по-малко на друго, става разместване на енергиите. Тогава в единия случай се образува изстиване на краката, изстиване на ръцете, в другия случай се образува пък набирание, повишаване на температурата. Тогава има два процеса. При повишението на температурата трябва да отнемем тази температура, защото капилярните съдове не може да издържат голяма температура. Ако температурата е малка, тогава трябва да повишим температурата.

Казвам сега, щом спрете процеса на вашата мисъл, усилва се процесът на вашето храносмилане. Ако човек спре да мисли, усилва се процесът на яденето. Той яде повече и задебелява. Но при този процес той дава повече работа, отколкото те може да свършат. Ти казваш: „Не може да работя.“ Ако една работа свършиш, безсмислено е това, което свършиш, да го повтаряш с години.

Представете си, че във вас се задържа чувството: искате вие да се удоволствате, да ядете, да пиете, да се обличате. Взимате пари от този, от онзи назаем. Наберат се петдесет, сто хиляди – имате да плащате. Зор ще видите, докато изплатите дълга. Никога не взимайте пари назаем. В

любовта – *argent compté**. Не искайте голямата любов, да мислят хората само за вас. Няма по-ужасно нещо да мислят хората само за вас. Ти като спиш, ще искат да знаят как спиш. Толкоз ви обичат, че ще видят юрганът дали е тънък, или дебел. Като ви обича някой, ще иска да тури повече масло, че ще види хляба ти. Ти не може да бъдеш свободен. После ще видят дали си загорещен. Навсякъде ще те следят. Затуй царете се обличат инкогнито да се движат, да го не знаят хората, че е цар. Другояче като детективи всички се настъберат около него – главата му ще побелее. Онзи иска за децата си нещо, онзи за слугата.

Казвате: „Да съм цар.“ Какво като си цар? Та вие всички сте царе, знатни хора сте. Щом страдате, много знатни хора сте. Казвам, престанете да бъдете знатни, облечете се с обикновени грехи и инкогнито да походите в света. Казва: „Аз съм голям грешник.“ То е тщеславие. Друг казва: „Много добър човек съм.“ То е тщеславие. Нито съм грешник, нито съм праведник. Онези са знатни хора, сега аз започвам. Не зная какво нещо е доброто, не зная какво нещо е злото – сега го търся. Не съм учен човек, сега съм започнал да уча, разбирам нещо от геометрия. Казва: „Знаете ли какво нещо е куб?“ В куба може да те затворят. Ако е малък, безопасен е. Ако е голям, може да те затворят вътре. Ако ти отворят, ще излезеш. Някой казва: „Аз ви обичам.“ Знаете ли какво се крие в тия думи? „Аз ви връзвам.“ Вие сте вързан. Вие седите и казвате: „Обичам ви. Моето сърце се е запалило.“ Ако се запалиш, и не знаеш как да гориш, образува се кадеж. Съмнението според мене е непълно горение. Щом започнеш да се съмняваш, чувстваш своята ревност, това е кадеж, непълно горение. Тук преди няколко дена една сестра си е взела нова соба. Запалила собата, тя се задръстила, кади онази соба. Цял час се чуди. Аз минавам, виждам тази соба – кади, не гори. Каква е причината? Пълни са клонците със сажди. „Не може да бъде.“ Виждам канала – запушен. Иде един

* Държа точна сметка на парите си (*фр.*).

брат, бръква, изважда един камък. Най-първо бяха клонците пълни със сажди, после изваждаме този камък и печката започна да гори, но два дена минаха, докато мина кадежът на стаята.

Сега за вас изваждам примера. Вие задръствате каналите на любовта. Най-първо, научете се да гържите една мисъл: никога не вярвайте, че вас не ви обичат. Туй го извадете из ума. „Мене, казва, никога не ме обича.“ Има два бръмбара, които не те обичат. Казва: „Малко дава, сърцето е съвсем затворено.“ Сега вие ще кажете туи го вас ли се отнася. Не се отнася до вас. Вие запример говорите за любовта. Но има ли някой от вас, когото любовта да го е пипнала с нокът или с малкия си пръст да го е пипнала, да ми кажете какво е допирането на любовта? Любовта ако те допре с малкия си пръст, ти цял един месец ще бъдеш повече от цар. Всичко в света ще се отвори. Щом престанеш да мислиш, животът ти ще стане обикновен. Какво може да тури любовта? Любовта носи светлина, топлина, всичко носи любовта. Като те допре с малкия пръст, гениален ставаши, хубаво свириши, хубаво говориши, хубаво ядеш, възстановява се веднага храносмилането.

Печката не гори, таваните започват да се пукат. Ще кажете на себе си: „Малко разбирам.“ Туи, което разбираме, да го приложим. Запример аз, ако бих бил един учител в отделията, щях да започна с единицата. Ще кажа на тия деца: „Една ябълка и две ябълки, колко стават?“ Детето ще вземе трите ябълки, да ги изяде. То е предметно учение. Сега учат децата: „Едно и две правят три.“ Не е предметно учение, то е теоретическо. Сега, като идете, ще идете да посетите едно място, дето има един боб, и други два боба – три боба. Игната година ще ги посетите тия бобове. От единия и от другия колко зрънца ще имате? То е предметно учение. Сега предметното учение го няма. Един боб и два боба – три боба. То е за учени хора, то е учена работа. Вие туряте философия на децата. Имате плюс (+), минус (-), умножение (*x*), деление (:). То е философия, то не е за деца. На децата как ще

обясните делението защо е две точки. Защото делението става между двама души. Като има двама, се дели. Ще кажете: „Деца, тук са две приятелки, трябва да се разделят. Делят една ябълка по половина, едната ще вземе половината и другата ще вземе другата половина.“

Понеже вие вървите с този въпрос в живота си, този метод е външен. Реалният въпрос е вътрешен. Ако ти в себе си правилно не може да разделиш любовта си: ако ти нямаш любов към ума си, ако ти нямаш любов към сърцето си, ако ти нямаш любов към тялото си, ти не може да предадеш никаква любов към хората. Най-първо, ти ще имаш любов към ума си, ще имаш любов към сърцето си и ще имаш любов към тялото си. Добрите хора работят за тебе. Казвате: „Не ми трябва любовта на хората, то е тяло.“ Така не се говори. Тялото е свещено жилище, в което живееш. От тази любов на ума си ти може да раздгдеш на хората, от тази любов на сърцето си ти ще гдгдеш на хората и от [любовта на] тялото си ти може да гдгдеш.

Та вие сега се научете да обичате ума си. Да не казвате: „Празна е тази глава.“ Ще кажете: „Не съм те оценил още, ще ме извиниш. Богатство има тук.“ Ще пипаш сърцето си. И то е богато. Ще се извините, че не разбирате тялото. Прег тялото ще се извиниш. Ти измгчваш краката си, измгчваш ръцете си. Седнеш, не може да спиш спокойно, не може да ядеш, не си спокоен. Когато казвам *ще внесете любовта в себе си* – да имате всичкото здраве, да обичате тялото си, да бъдете благодарни и от онзи ум, който ви е гдген. Не да впрегнете сърцето си, но да бъдете доволни от процесите. Тъй както сърцето работи, да сте доволни. Като туриш ръката на сърцето си, ритъмът на сърцето да ти е приятен. Като туриш ръката на сърцето си, то бие, виждам едно творческо движение: как вървят растенията, как растат, плодовете как зреят. Човек някой път го е страх да не би да спре сърцето. Като се обезсърчите, турете ръката на сърцето си.

Казва: „Аз съм, Който съм.“ *I am that I am.* Като

кажете така, всичко върви.

Вие може да четете много книги, много учени хора сте. Запример казвате: *есенция, субстанция, субстанционално.* Субстанция е това, което изпълня всичко. То е идеята. Есенция е туй, най-финото от субстанцията. А туй, което изпълня всичко, е субстанцията. Вън от субстанцията нищо няма. Единственото Същество, Коего съществува в света, не Му знаем името, не може да Го наречем субстанция. То е в субстанцията... То е и в есенцията, без да е есенция. То е в силата, без да е сила, То е в ума, без да е ум. То е в сърцето, без да е сърце. Аз се радвам само на проявите. Ти Бога като Го зърнеш само с един лъч, всичко се стопява. Ти разбираш света. Един лъч само да зърнеш е достатъчно. Не всичките лъчи, които идат в света, са от Него. Има някои лъчи вън от Бога.

Ти, за да видиш Бога, трябва да премахнеш всичките предмети между Него и себе си, че тази светлина да дойде прямо, не косвено. Слънчевата енергия, която иде на земята, тя минава през етера, после във въздуха дойде в стълкновение с всичко, образува светлина. Но тази светлина не е, която иде от слънцето – тя се образува тук, на земята. Онази светлина, която дава подтик на мисълта, аз говоря за тази светлина, която подтиква. Най-слабия подтик, който дава на мисълта – тя е истинската мисъл. Най-слабия подтик в топлината – тя е истинската топлина. И най-слабия подтик в движението, то е мощното. То може да се усили. Усилването от твоята свобода вече зависи. Доколкото ти си свободен, може да се усили светлината. Ако искаш повече, ще увеличиш. Ако искаш по-малко, ще намаляваш. Според развитието на твоята нервна система ще бъде светлината. Колкото е развита нервната система, толкоз ще бъде и светлината. Според развитието на нервната система, толкоз ще бъде и топлината. Нервната система не може да издържи повече от четирийсет и един градус. Нормалната топлина е трийсет и седем.

Вие не знаете, не сте правили измерение на топлината в разните състояния. Раздразнен си, да измериш топлината. Или страх имате, пак да измерите топлината си. В колко

часа какво е времето въвн, има ли облаци – всичко туй научно ще изследвате. После, гледавал си четири дни, измери топлината си. Ще видиш какво е времето, ще имаш всички научни данни. Срещате този-онзи. Някой път, като срещнете един човек, се повишава температурата ви. Друг път, като срещнете друг, се понижава. Има хора, които, като ги срещнете, намаляват хода на вашето сърце. Има хора, които, като [ви] срещнете, увеличават пулса. Има хора, които, като ги срещнете, уравновесяват пулса. Най-първо, срещате хора, които го понижават, други го повишават, трети го уравняват – при вида хора има в света. Като срещнете тия, които намаляват, трябва да срещнете тези, които го увеличават и най-после трябва да срещнете тези, които го уравновесяват.

То тогава как ще ограничите? Който увеличава пулса, той какъв е? Той е нито добър, нито лош. И който го намалява, той е нито добър, нито лош. Който го [уравновесява], той е нито лош, нито добър. Доиде един вълк, увеличи се. Доиде едно агне, може да се увеличи пулсът. Каква е разликата? Трябва ли да се страхувате? Трябва да се страхувате. Защо? Някой път човек трябва да сподели истината. Един брат, когато двайсет години не сте видели, той ви е писал. Ако заспите, вие ще съжалявате през целия си живот. Двайсет години сте чакали срещата с този приятел. От срещата с този ваш приятел зависят много работи. Значи вие трябва да бъдете буден. От срещата с този ваш приятел сърцето ще почне активно да действа, умът ви ще започне да действа. Хубаво, вие имате един ваш неприятел. Той ви казва, че: „Еди-кой си ден аз ще те убия, туй ще направя, онуй ще направя.“ Сега вие очаквате деня. И за единия сърцето бие, и за другия сърцето бие. Различава се пулсът.

Това са клепачите. Някои хора, като мигат, най-първо движат горния клепач, някои долния. Гледам как мигат с горния или с долния, или равномерно с двата, или плавно ритмично се събират. Това са неволни движения, набрана енергия в нервната система. Тия

работи са за успокоение, те са общи за цялото човечество. Това е енергия в природата.

Не мислете за Бога туй, което не е. Мислете за Бога туй, което е. Понеже туй, което е, ще бъде и за вас туй, което е. Щом мислите за Бога туй, което не е, и за вас ще бъде туй, което не е. Конкретно да ви приведа пример. Вие имате един приятел. Хубаво е да имате една ясна представа, да оцените най-хубавите черти на приятеля си. Според вас коя е най-хубавата страна на вашия приятел? Това, което вие обичате, коя черта е? За приятелство говорим. Коя е най-добрата черта на приятеля? Ако вие сте музикант, вашият приятел най-първо ще се зарадва, като засвири. Ако сте поет, той ще се зарадва, като му прочетете стиховете си. Ако сте земеделец, той пръв ще опита ябълките, плодовете на хубавата градина, която си направил. Вашият приятел е този, който пръв опитва плодовете и се произнася. Вие чувствате туй, което той опитва, като че вие го опитвате.

Следователно за нас Бог е нашият приятел. Той опитва първите плодове. Бог в нашия живот опитва плодовете. Законът е верен. Има в света един, който ни обича и Той опитва пръв плодовете на онова, което ние сме направили. Той е първият, който дава мнението си. Той каквото каже, е вярно. Всички други ще кажат това, което Той ще каже. За мене тази е идеята за приятеля – Онзи Първият, който оценява във всяко отношение, Първият, който дава подтик. Пък ти си, който по-напред си дал, Той оценява. Когато Той свири, ако ти си приятел, ти трябва да оцениш.

Сега умът всякога трябва да оценява чувствата на сърцето. И сърцето всякога трябва да оценява мислите. А волята вече има една задача – да оценява и мислите, и чувствата. Вторият приятел е волята. Това е един психичен анализ. Най-първо, ще имате хармония в себе си, хармония между ума и сърцето, между нервната система и симпатичната нервна система. Тогава двете системи са нагодени в тялото така, че се преплитат. Корените на симпатичната нервна система са горе, клонищата – долу, а на мозъчната

система клонищата са горе, корените са долу. Обърнати са като две дървета преплетени. Процесите на сърцето са нагоре. Туй, което виждаме, че се въздигат, то е процес на сърцето. Процесите на волята са вече по-мъчни, по-сложни. Движенията на всичките мускули – как се движат едновременно. Мозъчната система – как се преплитат, как предава енергията на мускулите. Как се свиват костите, ставите – то е волево движение. Всяко движение е волево.

Някой път ти си хванеш пръста, не знаеш защо. На този малкия пръст имаш някаква спънка, хванеш този пръст. Ти, като хванеш пръста, не знаеш как ще се обхождаш: с този се скараш, с онзи се скараш, с всичките хора се скараш. Като бутнеш показалеца, да знаеш как да постъпваш. Като хванеш пръста си, то е Божественият свят. Кажу: „Господи, научи ме.“ Туй е волята ти. Палецът, то е Божественият свят. Божественият свят е равен на четирите пръста. Когато те се съберат, той казва: „Дръжте сега.“ Някой ще каже: „Наблюдавайте една змия. Когато е разположена, гържи главата си отвън, отгоре. Чака да хване нещо. Когато се уплаши, скрие си главата.“ Щом си криете палеца под гругите пръсти, не е хубаво. Дръжте палеца отвън. То е вече самозащита. Палеца вие няма да го защитавате, отвън той да седи. Хубаво е по някой път, като се обезсърчите, да дигнете юмрука си нагоре и напред и палецът отгоре.

Та всякога във всяко движение трябва да вземе участие умът и симпатичната нервна система, и волята. Тогава ние вече сме в контакт с онзи космичен ритъм, който съществува. Сега чета в някои от вас, казвате: „Хубаво е, но е мъчно да се приложи.“ Няма по-лесна работа от да мислим. Няма по-лесна работа от да чувстваме. Няма по-лесна работа – да се прояви волята, да работиш. Видиш някоя книжка на земята, нещо ще ти каже: „Вдигни я.“ Казваш: „Унижение е да се навеждаш.“ Ако на земята е златна монета, тогава се навеждаш, подкупваш се. Тя е една книжка, написана тъй: „Бог е любов.“ Тази книжка някой я хвърлил – ти ще я вземеш, тя е за тебе. Един чел Библията десет години. Като започнал да я

чете, всичко му тръгнало назад. Казва: „Откак започнах да чета тази книга, всичко ми тръгна назад.“ Турил книгата в огъня, да се освободи. От огъня изскочило едно парченце на което писало: „Бог е любов.“ Оттам насетне той се изменил. Всичката Библия е *Бог е любов*. Тази книжка струва повече. Ти вземеш едно зрънце, пише: *Бог е любов*, едно камъче – *Бог е любов*, едно малко семенце – *Бог е любов*.

Та казвам, туй трябва да имат новите хора. Реалното в природата е Божественото. Туй Божественото като идва в съприкосновение с нас, добиваме светлината. Силата е много малка, микроскопическа. Дадеш ли правото да расте, развива се динамическа сила. Вие допускате, че нищо нямате. Казваш: „Какво имам? Нищо не съм добил.“ Светлина имаш, топлина имаш, тази работа тръгна напред. Започнете от малките работи. Каквато мисъл и да дойде, не я отлагайте. Малките мисли – изпълнете ги. Сутрин събудил се, нещо ти казва: „Стани.“ Погледнеш, студено е. Казваш: „После.“ Стани, нищо повече. Стани, стани! Стани, обуй си чорапите, нищо повече. Казва: „Облечи се, измий се.“ „Не му е времето още.“ Кажу: „Казва ми се. Него ще слушам.“ То е един вътрешен процес, който създава характер на човека, дава материал на ума да мисли, за сърцето – да чувства и за волята – да носи здраве.

Някъде нещо казва: „Спри се!“ Спри се. Не бързай изведнъж да се качиш. Погледни местността и тогава тръгни. Казваш: „Аз бързам, нямам време. Как ще се спра?“ Ако не внимавате на Божественото, на туй, което говори във вас, вие ще се натъкнете като онзи българин, който мислел, че всичко зависи от него. Казва на жена си: „Ще ида на лозето.“ Тя казва: „Не казвай тъй. Кажу: *Ако е рекъл Господ, ще ида на лозето*.“ Той казва: „Рекъл, не рекъл, ще ида.“ Тя казва: „Кажу: *Ако е рекъл Господ*.“ „Ще мълчиш. Аз утре ще ида на лозето. То е моя работа.“ Станал сутринта, тръгнал за лозето, но го срещат турци, хващат го с колата и целият ден го разкарвали, да носи ангария. Вечерта се върнал посред нощ. Казва: „Жено, ако е рекъл Господ, отвори.“ Ти казваш: „Това не може

да правя, онова не може да правя.“ Те те турят на бойното поле като войник – ще се свиваш, ще стреляш. Като се върнеш, ще кажеш: „Ако е казал Господ.“

Казвам, туй, Божественото, благо, дръжте него. Тогава всичките други въпроси ще се уредят сами по себе си. Как ще ви обичат хората, то не е ваша работа. Колко дълго време ще живеете, то не е ваша работа. Днес например този ден, който Бог ми е дал, е важен. Щом днес ще живея, и утре ще живея – може да работя. Има ли невежи хора в света? Аз другояче мисля. Не може да извадим всичкото жито от хамбара и да го посеем. Та всичко онова, което ние желаем, поне разумно да се изпълни – една малка микроскопическа част е достатъчна. Всякога да благодарим на онова, което вършим. То е реалното. Другите неща – що са дни, занаят са. Във вековете всичко ще добием. Казвате: „Ние да си отживеем.“

Първото нещо е да се разтоварите. Вие сте на почивка. Раниците, които имате, турете долу. Не правете онази погрешка, която направил един турист. Някъде из Америка среща един каруцар турист с една тежка раница. Казва: „Качете се на колата.“ Той се качил на колата и държи раницата на гърба. Казва: „Снемете си раницата.“ „Не искам да ви отегчавам.“ Държи раницата на гърба си. Има място и за вас, и за раницата. Снемете я. Аз те поканих на гости и тебе, и раницата. Мене ми е мъчно, като виждам раницата на гърба ти. Когато Господ ви покани на Неговата каруца, снемете си раницата долу. Вие ще кажете: „Господи, да не Те главоболим.“ Снемете си раниците, поблагодарете, че за раниците има място. Като слизате от каруцата, турете раницата. Щом се качите на Божествената каруца – раницата долу, има място и за тебе, и за раницата.

Писанието казва: „Възложете товара на Господа.“ Често казват този стих. Като ви покани Господ, приемете. „Ама за бъдеще.“ Днес си услужил, не мисли за друг ден какво ще бъде. Остави утрешния ден, сними раницата и пиши, ако пишеш. Дали ще четат хората, не мисли. Съчинявай. Направи го и като го прочетеш, ти да го харесаш. Прочети го на себе си. Аз

пия тъй – онази хубава прясна вода, която утолява жаждата на хората. След като пия – имам хубаво шише. Аз, като напиша, веднага правя опит. Вие пишете нещо, и после не ги проверявате, вследствие на това има противоречие. Казвате: „Онези красивите плодове.“ Същевременно като пишете, изяжте. Имате един кош с ябълки, вземете една ябълка. Сега ще кажете: „Какво ще бъде, ако пиша десет поезии на ден?“ Десет поезии на ден не може да пишеш. Като пишеш един куплет на ден, достатъчно е. Триста шейсет и пет дни, триста шейсет и пет куплета на година – ти цял свят може да преобразиш. Казва: „Колко томове е написал.“ По един лист като пишеш на ден, е достатъчно. Триста шейсет и пет листа на година е достатъчно.

Сега един метод да се подмладим. Преди години постяха по десет дни. Като пости десет дни, пожелтее, но като започне да яде, се оправя. Най-първо лицето е жълто, после стане приятно, взема да придобива хубав цвят, напълни се. Този човек десет дена нищо не е вземал. Като пише вода, казва: „Колко е хубава водата. Колко са хубави картофките.“

Казвам, малкото, което приемате, то е онзи, който е постил десет дни. Винаги благодарете на ума, на сърцето за малките работи, които получавате.

Като говоря дълго, някои станеха, и си мисля, че са болни, кашлица имат. Сега разбирам, че те са чиновници, на работа трябва да идат. Намирам за всяко нещо подбудителната причина. Не са болни хората, искат да идат на работа.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Единадесета лекция на младежкия клас
3 януари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ЧИСТЕНЕ СЪЗНАНИЕТО

„Отче наш“

Направих ме упражнението на дишането. Ръцете нагоре над главата – вдъшване. Загържане ръцете с допреди пръсти – загържане на дъха. Спускане ръцете отстрани – издишване. Пет пъти.

Лявата ръка настрани. Дясната допира пръстите на лявата, постоянно се движи към рамото и после настрани. Сега пръстите на лявата ръка допират пръстите на дясната, лявата ръка се движи към рамото настрани. Това се прави три пъти.

Вземете един такъв обикновен процес, какъвто е животът. Най-първо ви се вижда, че е много лесен животът. Казвате: „Аз живея“, но нямате една ясна представа какво е животът. Някой път вие се безпокоите. Безпокойството, то не е животът. Някой път вие се обезсърчавате. И това не е живот. Или радвате се. И това не е живот, защото и радостта ви скоро се сменя. Защо се радвате, и вие не знаете. Радвате се, имате едно приятно настроение.

Хората се намират на разни степени на съзнание. Да съзнаваш нещо значи да преживяваш нещо, да имаш истинска оценка. Да го съзнаваш значи да го опитваш в три посоки: когато е в покой, когато е в движение и когато е в разширение, когато има светлина. Красивият живот, той е животът на светлината. Вие искате да видите един красив свят, това са ред тела, то са степени, то са хора, които носят съзнание. Трябва да приемете всичките блага на светлината, преплитат

се. Вие може научно да правите изследвания. Когато имате едно отлично настроение на чувствата, ако имахте един отличен термометър да измервате, щяхте да видите, че когато човек се радва, топлината се различава. Има една топлина, която причинява скръб. Има една топлина, която причинява радост. Степени има пак на самата радост. Радостта е някога кратковременна, след това се сменя. Има една топлина, която е във възходяща степен. Тия работи за вас са непонятни. Как топлината е възходяща, какъде е?

Когато едно гърво расте и казваме, че е във възходяща степен, какъде е възходящата степен на гървото? То едновременно расте наголу, нагоре, настрани, навсякъде. Не само в една посока, гървото не расте само нагоре, растенето е и наголу. Растенето е някъде нагоре към онзи център, за който ние се гържим, той е нагоре. Наголу има друг център. Наголу е онзи център, който съгъстява материята. Нагоре наричат онзи център, който разрежда материята. Нагоре е центърът, който отслабва движението. В единия център движението се усилва, в другия се отслабва. Единия го наричаме положителен, другия го наричаме отрицателен.

По някой път мислите: „Защо нашият живот тече?“ Къде тече животът? Какъде тече? Казвате: „Скърбен живот.“ Животът може ли скърбно да тече? Какво разбирате под думата скръб?

Нека вземем да разсъждаваме за най-обикновените процеси. Имаме процеса на храненето, имаме процеса на дишането, имаме по-висш процес на мисълта, на чувстванията. То са все процеси. Но нека вземем процеса на храненето. Имате хубава храна. Представете си, че храната е хубава. Но щом приемете храната, някой път ви стане неприятно. Някой път има нещо в храната, което не ви е приятно. Ако ви заставят тази храна да ядете, ще се яви разстройство на стомаха. Някой път, след като ядеш, всяка хапка, която гвчеш има, нещо, което те вдъхновява. Когато човек е доволен от яденето, вие не сте забелязали, има едно движение много музикално на устата, има едно триене на зъбите, също много

музикално. Като се допират зъбите, дават една особеност на звуковете. Кътните зъби дават басовите тонове, резците, като се допират, дават сопрана.

Човек трябва да бъде музикален, за да може да разбира. Тогава казвате: „Бъдещето какво ще бъде?“ Кое е бъдещето? Вие считате бъдещето – нещо занапред някъде, не го знаете къде е. За мене бъдещето е разумно. Всяко нещо, което е разумно, е бъдеще. Всяко нещо, което е глупаво, това е минало. Бъдещето е разумно. Бъдещето е вярата, минало[то] е безверието. Бъдещето е любовта. Вие си представяте любовта това, което не е. Любовта е разумното в света, то е навсякъде. В каквато посока да се подвижиш, то е там. Човек, щом не намери [разумното], мъчно е да се ориентира. В живота човек може да се заблуди. Като изгуби своето бъдеще, той се обезсърчава.

То са четири точки, с които се ориентираме: точката, от която слънцето изгрява и точката, в която залязва; има една точка вдясно и има една точка вляво. В един мъглив ден ти може да загубиш тия четири точки и да не знаеш накъде да се движиш. Всичките ония приятни работи, онова разумното, то е изтокът на човека. Къде е изтокът на човека? Вие накъде го търсите? Вашият изток в съзнанието накъде е? Вие по някой път се молите на Господа. Накъде си Го представяте? Как си Го представяте? Накъде подигате ума си? Имате ли ясна представа? Имате представа – туряте Го някъде в ума. Вие Го поставяте някъде. Вие мислите, но това пространство на вашата мисъл е съвсем друго пространство проектирано.

Имате две състояния: обичате един човек, веднага виждате в него нещо Божествено. Не знаете какво е Божественото. Щом не обичате човека, казвате: „Няма нищо Божествено“, виждате един човек тъмен. Божественото има светлина, виждате го в една светла красота. Не го обичате – виждате го тъмен. Питам, туй светлото къде го виждате? Този човек го гържите в съзнанието си. Държите го цял, какъвто е. Казвате: „В съзнанието ми е.“ На кое място го

гържите в съзнанието? Държите го някъде във въздуха, но в този въздух го проектирате в един умствен свят. Държите го и няма да ви тежи, никаква тежест няма. Тежи той само във въздуха. Щом не го обичате, той изчезва из вашия свят. А пък някой път, щом не го обичате, той седи там. Щом е разумен, изчезва. Щом е нера разумен, не изчезва – той седи на едно място. Той иска да ти каже: „Дали ме обичаш, или не, не ме интересува, аз тук ще седея.“ Доиде, ти го носиш и казваш: „Дано да се махне, да го не виждам.“

Да допуснем, че вие направите някоя голяма пакост. Този, когото сте наранили, направили сте му пакост, не се маха, преследва ви. Нанесли сте му рана, виждате раната на кое място е. Ако направите пакост на един добър човек, той се изтегля от съзнанието. Щом направите пакост на един нера разумен човек, той седи в съзнанието. По някой път вие искате да си направите предмета ясен. Може човек да е много учен, пък предметът да не е ясен заради него.

Запример вие не можете да определите степенята на една любов, която не се изменя. Има една любов, която се мени. Има груга любов, която не се мени. Как бихте познали, че един човек ви обича, тъй както обича себе си, туй да е вярно сто и един процента? Колко от вашите проекции на любовта са верни? Казвате: „Божественото.“ Божественото го виждате, но по едно време виждате, че никак не е Божествено. Кое е било Божественото? Ако е бил Божествен, Божествен е. Ако не е бил Божествен, не е Божествен. Божествените неща не могат да бъдат Божествени и после да бъдат небожествени. От де ще се яви Божественото в човека, ако го няма там? Или пък накъде ще изчезне Божественото? Сега то е въпрос на вашата мисъл.

Не само вие, но даже учените и най-напредналите, светиите, по някой път имат противоречия. Светията може да се обезсърчи. След като живял четирийсет-петдесет години, че е достигнал до една степен, дето е свободен от противоречия, след четирийсет и пет години изпъкнат неща в неговото съзнание, неща, които той не ги знае – дошло, без да

го види. Вижда го в съзнанието си. Представете си един човек, един светия, избегнал от грешния живот. Иска да се освободи от всички ония неща, които изпъкват в съзнанието му. Четирийсет години той живее и после пак дойдат тия неща и се намесят в съзнанието. Казва: „Колко съм бил глупав. Трябва да си пийна малко винце.“ В него се зароди желанието да види какво е винцето. Не много да пие, но само да вкуси, с края на езика си да го близне. После, яде му се малко месце, да си близне пак с езика – една печена риба – да си близне, не да яде. Като види, в него се зароди желание да близне рибата.

Вие всички търсите щастието. Като срещнете някого, мислите, че ще бъдете щастливи с него. Сега щастието откъде иде? То, щастието, е вложено в самия човек. Ти имаш пет сетива. Не е ли щастие, че имаш очи и можеш да виждаш? Не е ли щастие, че можеш да чуваш? Щом чуваш, ти е приятно. Храниш се, приятно ти е. Щом не се храниш, в тебе веднага настава едно състояние. Или пипаш някой предмет – някой път ти е приятно, някой път никак не ти е приятно.

Казвам, човек трябва първа да пречиства тялото. Кра[ищата] на пръстите да бъдат толкоз фини, да възприемат хубавите енергии и вие да усещате трептенията какви са. Щом пипнете един предмет, ръката да показва какъв е предметът – добър ли е, или не. Когато се пипате с вашите другари, ръкувате се, и тогава усещате. Някой път ръкуването е приятно, някой път не е приятно. То е един дълъг процес. Тези чувствания се отнасят към предната част на мозъка. В белите нишки, там се изявява съзнанието. Ако човек знае как са организирани тия нишки, той ще знае и развитието на човека. Тия влакна са повече в мозъка. Щом намалеят тия влакна в съзнанието, животът потъмнява.

Когато вие проектирате една мисъл в една гъста материя, тя се проектира напред и се натрупват известни облаци. Изгубвате естествената светлина, която имате. Вие изгубвате вяра в себе си. Казвате: „Аз не мога да мисля.“ Ако вашето око не може да вижда, кой е причината? В окото ли е причината, или във вас? Запример, когато вие се разгневите,

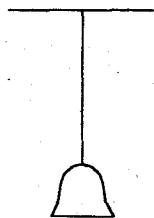
всякога вашите чувства ще изпратят повече топлина в очите, отколкото трябва. Ако скърбите, скръбта има известна топлина. Тази топлина, която изпращате в очите, поврежда очите. Всякога човек трябва да има едно хармонично състояние, защото туй състояние се предава на кръвта. Кръвта на един скърбен човек се отличава. Повредата може да е микроскопическа, но като се повтаря хиляди пъти, тази повреда упражнява влияние, натрупване става.

Запример има една скръб, която пречиства нервната система, пречиства и симпатичната нервна система. Има една скръб музикална. Ако един човек бихте го увеличили, колкото цялата земя да стане, тогава ще може да наблюдавате ония процеси, които стават в тялото. Ще наблюдавате как се пречиства нервната система и как се цапа. Някой път, като погледнете, вашата памет е зацапана, затова не може да помните. Или не може да разсъждавате – зацапана е вашата мисъл. Какво трябва да направим? Трябва да пречистиш. Ти не може да устоиш, нямаш устой вътре, ако нервната ти система не е чиста. При сегашните условия казвате, че човек трябва да мисли. За да мисли, вече трябва да има една нервна система, която е чиста. Сега говорим за физическото тяло, тъй както е направено.

Вие по някой път се оглеждате в огледалото и не се харесвате. Вие не харесвате, което вашият дядо направил. Дядо ви, да кажем, направил една къща, той както разбирал. Той си заминал и те оставил да живееш в нея. Прозорците не ти харесват, че са малки. Започваш да критикуваш. Какво ти коства да вземеш и да разшириш? Викни някой майстор, разшири ги, да има повече светлина. Или някоя гънка на стаята не ти харесва. Дядо ви толкоз разбирал. Ти вземи, че го поправи. Сега, какво са направили другите преди вас, внесете едно преобразование. Какво ви коства да бъдете спокойни? Разтревожете се. Но дядо ви направил един инструмент, толкоз чувствителен – когато направите нещо, той започва да дрънка.

Ако имате един звънец – представете си, че това

представя един звънец, окачен някъде, този звънец най първо сега спокойно. Като започне да го духа вятърът, той започва да удря. Ако вятърът е силен, ще удря повече. Той ще ви показва степента на движението. Вие сте неспокойни, вашият звънец грънка. Какво лошо има в това? Щом грънка, вие се безпокоите.

Вие трябва да знаете какви са вашите условия. Сега има известни скърби, които са фиктивни. Запример всякога, когато ще стане атмосферна промяна в природата, по някой път тия промени разширяват капилярните съдове, по някой път ги свиват. При свиването на капилярните съдове чувствате потискане, неразположение. По някой път лятно време има голяма мараня, топлина. После, времето е тихо, нищо не лъха, вие сте неразположен. Когато времето се оправя, вашите капилярни съдове се разширяват, тогава вие сте весел. Когато се свиват, вие чувствате, че нещо ви души. Това да не ви безпокои. Щом сте неразположен, времето ще се развали. Щом сте разположен, времето ще се оправя. Казва: „Весел съм.“ Времето ще се оправя.

Петлите, които са много чувствителни, когато ще се разваля времето, те кукуригат. Когато ще се оправя, пак кукуригат. Когато ще стане землетресение, петлите мълчат, хич не пеят. Казва: „Страшна работа.“ Щом престанат да пеят петлите, нещо лошо има – свиват се капилярните съдове, ти си неразположен. Сега казваме: „Защо петелът пее?“ Понеже от земята се отделя голямо количество електричество, от пластове, които се търкат, то като влезе в организма, свиват се капилярните съдове, изстудява се, чувства нещо страшно.

По някой път всички може да чувствате известни промени. Чувствате, че някой човек ще се разболее. Може да чувствате, че болестта ще го иде или може да чувствате, че работите някому ще се оправят. Барометърът може да пред-

сказва дали времето ще се развали, или ще се оправя, понеже има спадане и покачване в барометъра. При спадането и погането на барометъра каква е разликата в налягането? Когато възприемате голямо налягане, вие сте скръбни. Когато налягането е по-малко, естествено, вие имате едно разположение.

Та казвам, има три вида налягания. Има едно налягане на човешката воля, има едно налягане на човешките чувства, има едно налягане на човешките мисли. Най-първо, трябва да знаете какъв е характерът на волята. Тя е свързана с материалния свят – там е тази, гъстата, материя. Чувствата са свързани с жидката материя и после имате светлината на вашата мисъл, тя е на въздуха или на етера. Та вие сте дошли на една граница и се говори човек да има силна воля. Човек никога не може да засили своята воля. Ако имате един конец с една нишка, друг конец с две нишки, трети конец с три, с четири, с пет нишки, кой е най-силен? Вие искате някой път да бъдете силни. Трябва да имате повече нишки. От нишките зависи здравината.

Хора с къси пръсти не могат да бъдат силни. Хора с къси и дебели пръсти не могат да бъдат волеви хора. Хора, които имат афектирани чувства, или някой път са се разсърдили и викат: „Това ще направя, онова ще направя“ – това не е воля. Те дигат шум, крещат и след половин час казват: „Извинете.“ Това не е воля. Някой казва: „Трябва да се прояви волята“, пък той проявява чувствата, че може да креще. То е прежда, с която не може да те изкара един хубав конец. Освен че нищо не допринася, не усилва волята, но я отслабва. Подгумата воля какво се разбира? Ти не можеш да усилиш своята воля, ако не проявиш своята разумност. Волята показва разумно действие. Волята се изявява в един разумен живот.

Вземете музиката. Ако вие искате да хармонизирате една ваша мисъл, вие трябва да разбирате законите на музиката, не тъй, както сега се преподава, но тъй, както е вложена във вас. Ако славеят може да пее, кой го е учил на тия трели, които прави? Къде се е учил? Учил се някъде. Аз виж-

дам консерваторията, в която се учил, виждам и професорите му. Сега има, мисля, в Германия някъде, дето изкарват по една система канарчета – едни да са сопрано, други тенор, трети бас. Такива училища има, в които изкарват такива породи.

Сега вие имате един организъм и вие не сте господари на вашето тяло. Не сте господари и на вашето гърло. Някои говорят грубо. Например някой каже: „Моля, какво искаш да кажеш?“ (*Учителят го изговори по няколко начина: грубо, меко, полумеко.*) Каква е разликата? Тия хубавите тонове в музиката, те са разумни. Има тонове, които вредят, тръшат. В един деликатен организъм на ухото, което е чувствително, един музикален тон може да причини сътресение. Има тонове в музиката – като въздействат на съзнанието, може да подлудят човека. Вземете едно малко чукче и удряйте по ръката. Най-първо ви е приятно. Но ако чукате двеста, треста, четиристотин пъти на едно и също място, на туй място, на което чукате, ще усетите неприятност.

Та казвам, в музиката, ако искате да накажете един човек, може да го накажете лесно. Аз веднъж имах един случай. Един благороден господин слязъл в един хотел, бил на третия етаж. Но вечерта долу се разправят котки и той не може да спи. За да ги изпъди, той им хвърля една тенекия да дрънка, за да спре бъркотията. За да млъкнат трябва да хвърли една тенекия. Питам, защо е недоволен от котките? Що не тури памук да запуши ушите си? Не му иде наум да запуши ушите си, но хвърля тенекия по котките. Котките как ще си обяснят идването на тази тенекия, как ще си обяснят в тяхното съзнание? Срещнете един човек, той ви погледне, изследва ви. Някой път ви е приятно, някой път не ви е приятно. Какво има да ви безпокои? Казвате: „Много се взира.“ Какво има да се безпокоите, ако този човек се взира? Вие сте схванали лоша мисъл, не харесвате нещо в погледа му. Или някой върви отпоздире, наблюдава ви. Казва ви: „Не сте ли вие едн-кой си?“ Казвате: „Не съм.“

Та казвам, под думата воля разбирам туй, разумното,

с което може да се справите с всичките мъчнотии. Волевият човек не е онзи, който си свива ръцете. То са спомагателни средства. Той може да има воля, без да си свива ръцете. Вземете онези светии. Режат ги на парчета, и пак сеят и поддържат убеждението си. Мене ми разправяше един лекар за един случай. Иде един войник ранен. Лекарят иска да му тури упойка на ръката, преди да започне операцията. Войникът казва: „Господин докторе, никаква упойка.“ Лекарят започнал да оперира ръката му и войникът не мръднал ръката си, не свил лицето си. Накрая пита: „Господин докторе, свърши ли работата?“ Туй е воля.

Някой свива веждите си – и най-малкото страдание не може да понесе. Каква воля е тя? Ти ще неутрализираш тия страдания. Дошло някакво малко движение на въздуха до тебе, казваш: „Обиди ме.“ Че как може да те обиди през въздуха? Казваш, че си схванал нещо, което те обидило. Как се предава през въздуха обидата? Вземете на български простата дума говедо. Какво лошо има думата говедо? *Го* значи отива, *веди* значи да знаеш. Човек, който отива да знае, какво говедо е? Добре дошли, такива говеда. Учи се човекът в училище, в университет. Казва: „Обиди ме.“ То е неразбиране на въпроса, не разбира слоговете. Ние сме турили в тия слогове значение, което те не съдържат. Че благодарение на всичките говеда хората живеят. Ако говедата не орат, какво ще стане с нивите? С помощта на говедата житото става. Като ви кажат *говеда*, нямайте лоша мисъл. *Говедо* и думата магаре са голни. Казва: „Магаре.“ Нищо лошо няма в магарето, трябва да отделиш името от магарето. Може да му туриш друго име. Лошото не е в магарето, то е в името. Човек му е турил името *магаре*. В съзнанието ред думи има, които трябва да се пречистят. Някой път вие не можете да издържите един лош поглед или някой път не може да издържите една лоша дума. А пък съвременният свят е пълен. Това знаят хората – това правят.

За да можете да изчистите съзнанието си от онези смущения, постоянно трябва да се свързвате с разумния свят.

Може да четете ред научни книги. Четенето служи като метод за пречистване на човешката мисъл, на нервната система. Има книги, като ги четете, става пречистване на вашата симпатична нервна система. Има книги, като ги четете, се пречиства мозъчната нервна система. Та казвам, трябва да има някой да погразделя книгите, тъй щото да знаете какви книги да четете, за да може да си въздействате. Все трябва да четете някакви книги. В тази книга има вложена някаква енергия. Някакъв философ е писал, но той е вложил нещо. Вземете една книга от Библията да четете – има нещо вложено. Онова, което пророците са писали, те са го опитали.

Чували ли сте вие един човек да ви каже една любовна дума? Как любовта произнася думите? Сега мисълта спада към много по-ниски трептения. Да допуснем, някои от вас сте музиканти, искате да се занимавате. Вземете един основен тон. „До“ като основен тон може да го пеете. „До“ може да има по-малко трептения или повече трептения, приятно ти е. Но като пееш това „до“, турни разни „до“. Изпей *скръб* с „до“. Изпей: *Скърбен съм* само с „до“. Или изпей: *Радостен съм* само с „до“. Наблюдавайте по какво се отличава „до“-то в дадения случай. С „до“ пееш, че си скърбен, и пак с „до“ пееш, че си радостен. Ще има една разлика в „до“-то.

Разликата е, че когато обичате някого, вие сте излезли с една голяма свещ, когато не го обичате, сте излезли с малка свещ. Малката свещ е малка обич, голямата свещ е голяма обич. Щом обичате някого, вие ще му сготвите най-хубавото ядене. Щом не го обичате, яденето няма да бъде добре сготвено. Щом влезеш в една къща, ще видиш хората обичат ли ви, по хубавото ядене ще знаеш. Ако хлябът е добре опечен – обичат ви. Ако яденето е добре сготвено – обичат ви, любовта се изявява. Ако яденето не е добре сготвено, любовта е съответна. Вие, когато някой път пишете някому, когото обичате, как нареждате думите? Избирате по възможност най-хубавите думи. Някой седи и мисли *миличък* ли да пише или *мили*. Каква по-хубава дума може да кажете? Вие, ако бихте писали, как бихте писали? Кое бихте казали: *добри*

приятелю или *много добри приятелю*? Каква хипербола туряте? Казвате *скъпи*. *Скъпи* значи – не можете да го купите, полкоз е скъп, че не може да го купите. Наскоро четох един английски поет, така наредил думите, че всяка дума турил на място. Не зная дали бил окултист или не, но всяка дума е на място, че не може да я замениш. Музикално са наредени.

Ако денят е мрачен и пееш, ще се отлива пеенето. Ако денят е светъл, пеенето ще съответства.

Сега някои хора говорят негативно, но като говорят негативно, искат един положителен резултат да имат. Той казва: „Моите работи няма да се оправят.“ Като каже, че няма да се оправят, иска дано някой да го чуе и да му каже, че ще се оправят. Вие седите и казвате на един ваш приятел: „Ти не ме обичаш.“ Вие го изпитвате, за да ви каже, че ви обича. Ти казваш, че не те обича, но ти не вярваш в това, но правиш политически сондаж. Той казва: „Обичам те.“ Ти питаш, искаш да чуеш още веднъж. Той взема да ти доказва, че те обича. Някой път ние говорим негативно и очакваме положителни резултати. Случва се някой път, кажете: „Аз ви обичам.“ Другият каже: „Аз не ви обичам.“ Но той ви изпитва. Какво трябва да му кажете? Вие ще ме запитате: „Аз като го обичам, коя е причината, че той не може да ме обича?“ Трябва да се обоснове. Той казва, че ви обича.

Аз изяснявам работите другояче. Допуснете, че вие отивате да купите нещо. Човекът ви предлага хубави ябълки. Вие не ги искате. Защо не ги искаш? Другаде намерите и купувате, но от него не купувате. Коя е причината? Как ще обясните тия противоречия? То е изключение. Някой казва: „Не искам твоите ябълки.“ Други, по-кисели, недоброкачествени купува. Погледне тебе и си замине. Хубаво, че не взел твоите ябълки, радвай се. Защо трябва да се смущаваши, че не взел твоите ябълки? Не са за него. Неговият стомах не може да ги понася. Кисели му допадат. Твоите – сладки, хубави, но киселина няма. Причината е в ябълките. Онези не са толкова красиви, но имат ябълчна киселина. Тя му е потребна на стомаха. И той си има някакви съображения.

Искате ние да бъдем щастливи, всичко да ни върви наред в света. Ако ти започнеш да изучаваш музика и не спазваш всичките правила, които всички музиканти учени хора са турили, какво ще научиш? Представете си двама души хора – единият е надарен от природата, другият е придобил нещо, което е близо до гарбата. Няма гарба, но с усилие е добил. Спорят те двамата, че човек не трябва да очаква от природата, сами трябва да придобием. И двамата имат нужда от пари. Отива онзи, който не е свършил музикална академия, пее и му дават пари. Другият, свършил академия, не му дават пари. Кой от двамата пее по-добре? Аз давам един пример. Един български учител влязъл в църквата и пее. Като пее в църквата, тези, набожните, казват, че пее хубаво, но никоой не го поканва вкъщи. Отива в кръчмата. Като запял, събрали се наоколо, започнали да го слушат и веднага яденето дошло, хлябът дошъл. Пееш в църквата – никоой не те кани. Отиваш в кръчмата – канят те хората. Де е по-добре, в кръчмата или в църквата? Там, дето хората оценяват, е по-добре. Да оценим един човек е да му дадем най-хубавото, което имаме – хубавото ядене, което ние имаме, хубавата вода, която ние имаме.

Когато говорим за любовта, разбираме да не мислим, че ако дадеш от своята любов, ще осиромашееш. Как ще осиромашееш, ако откъснеш една ябълка от едно дърво и я дадеш някому? Ти ще изгубиш малко енергия, докато откъснеш, но каква част от енергията ще изгубиш? Представете си, че вие сте на едно място и имате условия да откъснете ябълки, но не сте откъснали. Някой гал на сто души по една ябълка, другият е отказал. Кой ще има по-добри резултати, който дава или който не дава? Кой ще има по-добри резултати, който се упражнява да пее или който не се упражнява? Който се упражнява.

Всякога човек има един вътрешен подтик в съзнанието. Всеки добър подтик, какъвто и да е, услужі. Дойде ти една добра мисъл, услужі. Казвам, този звънец, ако вятърът е посилен, по-силно удря. Ако вятърът духа в едно направление, ще

има равномерно движение. Някой път вятърът се върти. Вие ще се чудите, трябва да има едно движение на вятъра. Каквото е движението на вятъра, такава ще бъде движението на звънеца.

Сега искам да ви наведа на онези вътрешни процеси. Някой път вие чакате отвън да ви помогнат. Но има едно изречение: „Помогни си сам и Господ да ти помогне.“ Да си помогнеш, то е Божественото. Тогава ще дойдат и хората да ти помогнат. Щом ти си помагаш, то е Божественото. Че хората може да ти говорят, че ти си добър, то е човешко – то после ще дойде. Най-първо, дай ход на онова, Божественото. Ако ти си роден музикант, дай ход на Божественото. Ако си роден за скулптор, дай ход на Божественото. Ако ти си роден математик, дай ход на Божественото. За каквото си роден, дай ход на това. После трябва да имате един по-[горен] от вас. Ти, за да станеш певец, непременно ти в съзнанието си трябва да срещнеш друг певец. Или ти не може да станеш виден певец, докато не си срещнал един знаменит певец, той да стане побудителна причина. Ти не може да станеш учен човек, ако ти не си срещнал друг учен човек. Ти не може да станеш добър човек, ако не си срещнал добър човек.

Някои хора мислят, че могат да станат добри. Ако един човек не го е зърнало слънцето, какъв човек може да стане? Едно цвете, ако слънцето не го е гряло, цветето може ли да стане? Всичките хора са цветя, посетени от разумни същества. Степената на хората зависи [от това] какви същества са ги посещавали. Аз виждам някои цветя, посетени от някой ангел. Този ангел, като ги посетил, той оставил своите подаръци на цветето. Как ще обясните? Вземете една пеперуга – има такива хубави грехи, като царкиня. На едно малко пространство на крилата има четирийсет цвята наредени, такива хубави цветове. Кой е действал да ги нареди с толкова внимание? Самата пеперуга, и тя разбира, че грехата ѝ е хубава. Тя е толкова грижлива за грехата, че когато ще се развали времето, дойде, че намери някое листенце, че както и да духа вятърът, като застане под него, нито канка не пада да ѝ

развали нейната грешка. Казва: „Глупава е пеперугата.“ Пеперугата е умна, тя знае да цени. Да кажем, вие имате нещо хубаво в себе си. Защо да нямате разположението на пеперугата – като дойде изпитанието, да се скриете под някое листо? И като дойде буря, вие седите откън да видите какво ще стане. Какво ще стане? Ще ви нацапа, грехите ще се развалят. Тогава се заражда една мисъл, казвате: „Така направи Господ света.“ Един негърски свещеник проповядвал и казвал: „Какво правеше Господ, преди да беше създал света? [...] Сечеше пръти в света, да бие учените хора.“ Тия страдания не са пръти. Страдаш, търсиш причината. Тази причина е вътре в тебе.

Сега къде ще турите вашето обезсърчение? *Обезсърчение*. Какво значи *обезсърчение*? Щом спре сърцето, обезсърчиш се. Щом се движи, насърчиш се. Те са естествени положения на съзнанието. Да допуснем, че някои от вас обичате бял хляб, другите обичате чер. Каква е разликата между белия и черния хляб? Черният хляб се отличава по своята хранителност. Вас ви привлича белият цвят. Българите по някой път казват за някого: „Пил мляко с кафе.“ Един селянин казва за гражданина: „Пил мляко с кафе.“ Какво ще прави въпрос, че пил мляко с кафе? Да си купи кафе за няколко лева и да пие и той. Нему се струва, че само гражданинът може да разполага и да пие мляко с кафе. Та и вие сега като този българин туряте – че някой пил мляко с кафе, че той е роден за това. Че и ти имаш право да стоплиш мляко с кафе и да го пиеш. Казваш: „Аз нямам условия.“ Ти може да пиеш.

Казваш: „Няма кой да ме подтиква.“ Не е вярно. Най-първо, слънцето те подтиква да станеш сутринта. Петелът те подтиква. Като пее, казва: „Стани.“ Кучето те подтиква. Като лае, казва: „Стани.“ Говедата мучат, казват: „Стани.“ Рекама, като се движи, казва: „Стани.“ Вятърът, бурята дойде, казват: „Стани.“ Всичко наоколо те подтиква. Човек казва: „Няма кой да ме оцени.“ Ако вие сте една нота, турена в албума на един гениален музикант, не ви ли е оценил той? Турил ви в първата октава, във втората, в третата октава.

Щом ви турил в своя албум на няколко места, казвате: „Аз не съм оценен.“ Искате да завземете мястото на всичките ноти. Право ли е това? Достатъчно е на едно място да ви тури. Трябва да се промените. Като се промени „до“-то, ще го турят и на друго място. Казвате: „Аз не искам да се изменя.“ Щом не искаш да се измениш, ще бъдеш „до“. Може да се измениш в „ре“, може да се измениш в „ми“, може да се измениш във „фа“, в „сол“, в „ла“, в „си“. Като бъдеш готов на всички музикални промени, тогава ще бъдеш на много места. Казваш: „Аз не искам да се изменя.“ Че какво има, ако се промениш? Вие, като страдате, не искате ли да се промените? [...] Като сте радостен, не искате ли да се промените? Имате една радост. Имате едно нормално „до“. Турис повिशено или понижено „до“. Каква е разликата между „до“ повिशено и „до“ понижено? Вие щом пеете едно мажорно „до“, има мажорно пеене. Но вие пеете не за Първия център, не пеете за Онзи, Който ви е дал музиката. Щом пееш мажорно за хората, този център е надолу вече. Колко е красива мажорната гама, когато пееш за Онзи, Който ви е дал живота. Мажорната гама е да пееш за хората, да ви [видят]. Тя е гама, която слиза надолу в човешкото съзнание. Най-първо, създайте си един идеал, каквото правите, да го правите за онова, възвишеното, красивото. Към него всякога да оперирате, че всяко обезсърчение да изчезне. Нали съм давал онзи пример за извора. Изворот, който изпратил тия водни струи – най-първо са били чисти. Като са минали двайсет, трийсет или четирийсет километра, тази вода се е окаляла. Какво лошо има в окалянето на водата? Вижте хубавата страна – като мине калната вода, оставя тия утайки. След хиляди години от тия утайки ще се образува една хубава почва.

Казвам, трябва сами да филтрирате, да чистите съзнанието си. Не оставяйте прах в съзнанието си, нито в съзнанието на другите. Казва: „Аз не може да обичам. Аз не може да уча. Аз не може да работя. Аз не може да спя.“ Че какво можеш тогава? Не можеш да ядеш, не можеш да спиш, не можеш да работиш. Какво искаш тогава? Той, като не

може да прави всички тия работи, иска всичките хора да му служат. Никога не допушайте една отрицателна мисъл в ума си. Научно изследвайте. Ако искаш да чуеш една отрицателна мисъл, ти не я допушай в съзнанието си. Казва: „Аз не може да направя това.“ Ти не допушай за себе си, че не можеш да ядеш.

Аз ще ви наведа един пример. Една българка от Варна, госта благородна, имала четири гъщери. Едната гъщерица, госта своенравна, носила името на реката Йордан в Палестина. Веднъж майка ѝ казва: „Чети *Отче наш*.“ Казва: „Не искам да чета.“ Била я, карала ѝ се. Казва: „Не искам да чета.“ Майката толкоз се разгневила, че казва: „От тебе човек няма да стане.“ И като я хване, дига я нагоре и я блъсва в земята. Йорданка тогава казва: „Олеле, мамо, ще чета *Отче наш*.“ Вие сега казвате: „Няма да чета *Отче наш*. Аз не искам да правя добро.“ Защо да не можеш да правиш добро? А пък като не правите добро, злото само по себе си иде да помага. Злото винаги помага на доброто. Щом дойде доброто, и то помага. Някой път злото в своята помощ прави пакост. Вие не се безпокойте от злото, което някой път прониква в съзнанието ви. Учете се да почиствате съзнанието си. Щом дойдат отрицателните мисли, намерете един начин, един процес, да се отдалечавате от тях. Отрицателните мисли правят едно наслояване вътре в нервната система и след време няма да имаш хубаво разположение и няма да имаш разположение да мислиш, както трябва. От наслояването на отрицателните мисли казваш, че това не може да бъдеш и онова не можеш да бъдеш. Гледайте на светлата страна. Разсъждавайте, че Бог е създал света и искайте всички хора да бъдат щастливи. Тъй е в Божественото съзнание. Онези, които не вървят по Неговия закон, за тях идат известни страдания. Като ти каже Господ да четеш *Отче наш*, чети. Най-после, ако не четеш, като те вдигне, стърси те и ти тогава четеш.

Вземете сега, хората се бият. Един ден ще дойдат до едно място, ще престанат да се бият, ще се примирят. Питам, защо отрано да не могат да се примирят, защо след

време трябва да се примирят? Двама войника се бият. Единият удари и счупи ръката на другия. Другият удари, счупи му крака. Седят и двамата един до друг. Единият останал е една здрава ръка, другият с един здрав крак, гледат се. Казват: „Ние сами си създадохме своето нещастие.“ Де е героиството? И двамата герои, но единият със счупен крак, другият със счупена ръка. Какво героиство е това? Не може да ходиш, не може да работиш.

Някой път вие се гневите на Господа. Като се гневите, искате да ви даде нещо повече. Животът не изисква никаква сръдня. Животът е място на най-малките противоречия. Ние в това място на най-малките противоречия създаваме най-големите противоречия. Животът, това е най-малките противоречия. Противоречие, че ти не си ял – нямало супа да ядеш и правиш цял въпрос. Казваш: „Ядох, но супа нямаше.“ Или нямало баница. Имаш обуца, но не били от камилска кожа. Безпокоиш се. Имаш греха, но цветът не ти харесва. Може би грехата е топла. По-хубаво грехата да е топла.

Някой път седите и казвате: „Светски хора.“ Щом не мислиш добре, ти си светски. Щом мислиш добре, ти си духовен, Божествен. Щом мислиш добре, ти си Божествен. Щом мислиш средно, ти си духовен. Щом мислиш неправилно, ти си обикновен човек. Като мислиш Божествено, ти оценяваш: слънцето изгаря заради тебе, звездите изгарят заради тебе, земята се върти заради тебе. Защо да го не оценяваш така? Казваш, че не е заради тебе. Щом казваш, че не е заради тебе – не е заради тебе. Щом мислиш, че е заради тебе – заради тебе е. Щом ядеш храната – заради тебе е. Щом не ядеш храната – не е заради тебе. Туй, което възприемаш в дадения случай, то е заради тебе. Всичкият въздух не е заради тебе, няма да го вземеш. Едно малко количество вземаш. То е за тебе, то е достатъчно. Какво ви коства на вас да възприемате една хубава мисъл? Казвате: „Той е много лош човек.“ Какво ще спечелиш? Ако кажеш: „Той е много добър човек“, пак няма да спечелиш нищо, но в дадения случай кое е по-хубаво да правиш? За мене в моя ум ето как сега идеята.

Имате хубава ленена риза. Облякъл си я чиста, но след като я носиш две седмици, стане кирлива, мръсна е вече. Има нещо, което ви е неприятно. Кой направи ризата мръсна? Вземете малко вода, изперете ризата, да стане пак чиста.

Казвам, да станете господари на ума, значи да пречистите вашата мисъл. Всякога оставяйте отбор мисли, отбор желания и постъпки. Вие сте господари на това положение. Ако правите туй усилие, ще привлечете вниманието на оня разумния свят и ще ви дойдат на помощ. Едно дете, което е талантливо и работи, хората му идат на помощ. Защото гениалният човек всякога има голяма глава, гениалният човек използва най-малките условия. Талантливият, и той използва условията. А обикновеният иска големи условия. Гениалният ще се качи горе на Витоша без кон, а пък обикновеният иска кон или автомобил, или аероплан. Всичките хора, които търсят големи удобства, са обикновени хора. Които наполовина намаляват, са талантливи. Тия, които съвсем ги намаляват, са гениални. Казвам, за да станете гениални, никакви превозни средства, на Витоша на крака ще идете. „Да има някой да ме заведе.“ Сега се заражда идеята: „Какво ние може да направим?“ Ако един паяк може да изтъче най-тънката нишка, защо аз като него да не изтъка своята мисъл? Ако една пчела може да събере мед от цветята, защо и аз да не мога да направя същото в своята мисъл? Ако една риба може да живее в чистата вода, защо аз да не мога да правя същото?

Някои от вас се оплакват от слаба памет. Слабата памет винаги произтича от раздвояването на съзнанието. Щом децата си раздвояват съзнанието, влязат ябълките в ума им, то не си учи уроците. Раздвои се съзнанието. Ти искаш да учиш в училището, но имаш предвид да се прочуеш. Ти пестиш своята енергия. Ти, ако речеш да мислиш и искаш да станеш висок човек, няма да станеш. Забелязано е, че деца, които искат да растат, спират растенето. Ако ти туриш на ума си да бъдеш добър, ти ще спреш своя процес. Работи, пей, рисувай без много определена цел да бъдеш гениален. Дай

ход на онава, което имаш в себе си. Тогава ще растете. Всичко, което иде в живота, това, което иде и не сте го търсили, благодарете за това. Имате един ден като днешния. Отвън вали сняг. Може би вие очаквате един ясен ден. Ясният ден го има някъде, времето е само тук такава. То е такава, понеже сте много деликатни – да не би да ви опърли слънцето, че турило едно було. Туй сега е тълкувание. Вие не вярвате в туй. Това казвам само за изяснение.

Днешният ден показва, че на вас ви трябва една трезва мисъл. Не голяма топлина, но изобилна светлина с малко топлина. Сега вие способствайте да се изявят вашите дарби. Някои сте големи инженери, някой е голям техник, някой е химик изобретател. Тия хора, които сега изобретяват тия неща в света, гениални ли са? Нас не ни трябва една гениалност, която руши света. Нас ни трябва една гениалност, която създава света. Ти си гениален човек и рушиш. Дойде нещо в тебе обратно, задържаш го в ума си и след туй не си доволен от резултата. Работил си в противоположна посока, а искаш гениални резултати. Казва: „Не мога нищо да постигна.“

Сега, ако ви попитам какво бихте желали да постигнете, какво ще кажете? Ако аз бих бил на вашето място, ето какво ще поускам. Ще пожелаая един хубав обед, един хубав ясен ден с чист въздух, хубава прясна вода, една хубава гледка. После бих поускал един оркестър от най-видни музиканти да ми свирят, че аз да слушам. Това бих поускал на първо време. След туй, втория път, ще поускам една хубава книга, една хубава греха, една хубава шапка. Третия ден ще поускам един бастун. Ако съм млада мома, ще поускам хубаво чадърче, един хубав пръстен. Няма да искам всичко изведнъж. Най-първо ще поускам един хубав обяд и там ще спра. Човек всичко, каквото иска, ще го вземе, но да го използва. Яденето да използва, хубавия ден да използва, хубавата вода да използва. Тогава ще се чувства добре.

Във всинца ви има много киселини. Съберете ги, че направете оцет. Казва: „Вкиснал се е.“ За да се вкисне човек,

трябва първоначално да е бил сладък. Може ли човек да не е сладък и да се вкисне? Само сладките работи се вкисват. Вие не можете да бъдете лоши, докато не бъдете добри. Само добрите хора може да станат лоши, защото само сладкото може да се превърне в кисело, оттам ще вземем материал. Киселото само по себе си не седи.

По някой път вашите дарби са, които ви правят нещастни. Колкото човек става [по-]нещастен, той е [по-]даровит. Само даровитите хора страдат. Който не е даровит, не страда. Онзи музикант, който страда, той е даровит, талантлив. Талантливите души страдат, гениалните страдат. Вие страдате, че не сте учен човек. Значи имате възможности да бъдете учен. Вие имате толкова възможности в природата. Изберете онзи клон в света, който може да ви ползва. Всичко трябва да ви интересува. Ако човек не ангажира всички си мозък да участва, той ще има един едностранчив живот. Разбира се това са ред факти, които трябва да се съединят.

Казва: „Да бъде човек добър.“ Но трябва да имате една определена идея какво значи справедлив човек. Трябва да имате една определена идея какво значи справедливост. Турите си идеята, че не сте добри. Отде този бръмбар в ума ви, че не сте добри? Туре си в ума идеята, че не е красив. Той, най-първо, не знае какво нещо е красота. Красотата зависи от известни линии. Красотата е нещо разумно в човека. Бог ти е дал възможност да мислиш, да чувстваш, да постъпваш – то е красота. Красотата седи в твоята мисъл, красотата седи в твоето сърце, красотата седи в твоята воля. Съдържанието на красотата, това е човешкото сърце, а пък онзи простор на красотата, човешкият ум [го] донася. Всеки е красив. Мисли, че си красива. Не ти да създадеш красотата, но вярвай, че като погледнеш лицето, си красив. Има една красота, която е в линиите на тялото. Като видиш един красив човек, имаш хубаво разположение, успокоение. Като видиш красивия човек, ти се успокояваш. В един красив човек като видиш усмивка, ти си доволен. Той като те погледне, ти се зарадваш. Ако си бил недоволен, недоволството изчезва. Мислите ли, че ако се

намерите пред лицето на един ангел, че той е станал така изведнъж? То са векове на усилена дейтелност, докато той го е придобил. Ангелите са минали през методи. Вие сега сте турени да минете през изпитания. Тия изпитания са за да се подигне вашият ум, сърце и воля.

Да имате една непреодолима вяра и като умира човек, да каже: „Няма да умра.“ Като дойде най-голямото обезсърчение, не вярвай, че нямаш никакви способности. Мислите ли, че ако мене ми затворят устата и ми кажат, че не мога да говоря, че аз наистина не мога да говоря? В дадения случай, когато устата ми е затворена, не мога да говоря, но аз зная, че като се махне тази превръзка на устата, мога да говоря. Казвам, не се поддавайте на онези внушения на черната ложа. Казват ти: „Ти си неспособен човек.“ Не се поддавайте. Запуши ушите. Някои от вас казват, че не могат да мислят. Ти не може ли да направиш разлика между хубаво сготвеното ядене и лошо сготвеното ядене? Вие влизате в една гостилница. Найдете се, и сте недоволен. Като правило, като влезете в една гостилница, щом гостилничарят добре е сготвил яденето, благодарете на гостилничаря, че е сготвил хубаво. Благодарете на онези, които ви прислужват. Ти не си им плащал нищо. Даваш трийсет-четирийсет лева за яденето. Че какво плащаш на гостилничаря, на прислужата? Те са изхарчили много повече енергия, отколкото им плащаш. Ако си гостилничар, ще благодариш за онези, които идват. Този човек, който дошъл да се храни от твоето ядене, той внася нещо в гостилницата.

Някои, които са недоволни, казват: „Какво съм спечелил толкова години?“ Вие имате толкова богатство, и това богатство, което ви е дадено, трябва хиляди години, за да го обработите. Хиляди години ви трябва да обработите туй, което ви е дадено. Изисква се време, за да направите опити. Много работи има разпокъсани – да ги съедините в едно. В една неизградена къща всяка част е разхвърляна. Трябва всяка част да я намериш, да ги съчетаеш, че да направиш едно жилище и да можеш да живееш. Сега ние съчетаваме частите

на човешкия ум, на човешкото сърце и на човешката воля. Да се съгради, да се оправи човешкият организъм, да започне душата да живее в това жилище. Да си доволен от тебе значи да си доволен от Господа.

Сега може ли някой да изпее „Махар Бену Аба“? Снощи ни пях тази сестра, не се срамува. Сега соло вие не можете да изпеете „Махар Бену Аба“. Тя има самоувереност в себе си. Вие, понеже нямате самоувереност, не можете да пеете, казвате: „Ще ми се смеят.“ Пред лицето на Великия, Който създаде музиката, вие защо да не можете да пеете? Защо се страхувате? (*Учителят пее „Махар Бену Аба“.*) Аз така бих пял. Трябва да се концентрира мисълта. Пред лицето на Бога искам да пая, че Той да бъде доволен. Щом пая и мисля как ще ме разберат, не вярвай. Аз, като пая, искам аз да се разбирам. *Махар Бену Аба* значи: ти седнеш пред Великия, тих и спокоен. *Фир-фюр-фен* е Онзи, Който работи, Великият, Който е в движение, в работа. *Махар Бену Аба* – ти Го виждаш, Той си почива. *Фир-фюр-фен* – Той вече е станал и Той работи. Ти пееш, когато Онзи Великият артист седи. Ти пееш и Той те слуша. Ще излезе нещо. Ти като попееш и Той ще попее. Много хора, като са заедно, са герои, пеят.

„Махар Бену Аба“

Сега по какъв начин може да я изпеете? Как бихте изпели, в тенор соло или соло бас? По сърце когато се пеят песните, имат голямо съдържание. Когато умът взема участие, има широчина, красота. Когато волята взема участие, има сила. Три съчетания има. Често вземате една дума, която обичате. Изпейте я. Някоя дума, която ви прави впечателение: може да е собствено име, може да е глагол, прилагателно, някое местоимение, изпейте го. После, в музиката трябва да турите вашата надежда. Надеждата – ти трябва да я материализираш. Вярата е към по-висока степен, в духовния свят е тя. Като дойде любовта, може да пеете в музиката, то е вече Божественият свят. С вярата пеете, то е духовният свят.

Те са същества, които ще дойдат. С надеждата ще предизвикате най-малките гении на земята, по които се ръководят хората.

Ако пеете хубаво, всички разумни същества са отзивчиви. Божественото в света не пренебрегва всичко онова, което е съществено, него го има предвид. Божественото винаги има предвид съществените неща, които са необходими за вас. Има неща, които не са съществени, то не ги има предвид. Съществените неща, които всички желаят, то ги има предвид, тях ще ги постигнете. Има неща, които не са съществени, отделете се от тях. И те са потребни, но са обвивка. Съществените неща всякога ще ги реализираш, ще дойдат, то е само въпрос на време. Някои от вас сте повече музикални, някои от вас сте поети. Всичките работи без поезия, без музика, без философия не се постигат.

Да допуснем, че вие искате да пишете, но нямате перо, нямате мастило, нямате книга. Другото противоречие е, че може да имате перо, мастило, но не знаете какво да пишете. Тия двете възможности трябва да се съединят. Първият има перо – не знае да пише. Вторият може да пише – няма перо и книга. Двата като се съединят – този, който има перо и книга и не може да пише, с онзи, който може да пише, но няма перо и книга, като се съединят двамата, ще дадат нещо. Туй, което сърцето не може да направи, ще повика ума на помощ. Умът и сърцето, като се съединят, и волята дойде – ще свършат работа. Някой път вашето сърце не взема участие в живота, нямате чувства. Някой път умът не взема участие. Някой път умът има повече възможности, някой път сърцето има повече възможности. Съединете този, който може, с този, който има и не може, двамата на едно място ги съединете. Тогава работата ще бъде продуктивна.

От много мисъл и недоволство човек остарява. Като погледна света, виждам само недоволство. Недоволен е, че това няма, онова няма, баща му виновен, дядо му виновен, че светът. Пък то не е така. Той не разбира. Отиде в училището, много трудна е програмата. Ти си влязъл в много горен

клас. Влез в онзи клас, който ти гоняга.

Сега каква остана съществената мисъл? Когато ангелите пеят, вие спите. Когато ангелите работят, вие не дремате. Някой път кажат ви да направите нещо и вие казвате: „Не мога.“ В туй сте много силни. Кажете: „Мога.“ Кажу: „Мога да пея.“ Попей си. Каква мъчнотия има в пеенето? (Учителят пее: „Мирно, деца.“)

Първо, цветята трябва да цъфнат. Вие, най-първо, като цветята ще цъфнете, после ще дадете аромат. Ангелите минават около вас и ще се спрат. Сега още не сте цъфнали. Като цъфнете, ангелите минават около вас. Ако вие се спирате при едно цвете, какво ви привлича? Цветето ви привлича, уханието му. В човешката мисъл има нещо много красиво – красиво е, когато човек мисли. Много хубаво нещо има и в сърцето. Няма по-хубаво нещо да видиш човешкото сърце цъфнало, да видиш човешкия ум цъфнал и човешката воля цъфнала, облечена в царска греха.

Няма по-хубаво нещо да видиш ума, облечен в своята царска греха, сърцето, облечено в своята царска греха, и волята, облечена в своята царска греха. На земята няма по-красиво нещо.

Казвам, по някой път гледайте да видите, като се облечете, да видите ума си, облечен в царската си греха.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Дванадесета лекция на младежкия клас
10 януари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

МАЛКИ ПРАВИЛА

„Отче наш“

„Махар Бену Аба“

Имате ли тема? („Имаме.“ Прочете се темата „Защо плачат децата“.)

Има ли някой автор да е писал върху плача? Някое съчинение има ли? Вие от вашето детство не помните защо сте плакали като малки деца. Плачът е свързан с дихателната система. Той внася известна мекота. Плачът може да го сравним с гъжда, който пада на почвата. Когато човек стане много сух, трябва да поплаче малко, да се овлажни, понеже гъждът е свързан с въздуха, а въздухът е свързан с гробовете.

Сега плачът има степени. Категории на плача има. Има един креслив плач, има по-тих плач. Запример детето, когато се отдалечава майка му от него, плаче по един начин; когато не получава някое благо, плаче по друг начин; когато го накажат, плаче по трети начин. Плачът изобщо е смяна на енергия, по-лесно става смяната на енергията в човешкото тяло. Когато човек е тъжен, скърбен, че не плаче, мъчно се сменя енергията. Щом си поплаче, веднага се сменя енергията, утихне, просветне му.

Кое е противоположното на плача на човека? Смехът, нали? Ако човек е скърбен, ако се засмее, минава му скръбта. Чрез смях лекуват болните. Американците имат тази система. Един американски лекар лекувал чрез смях. Болният казва: „Боли ме коремът.“ Лекарят се смее: „Кис-кис.“ Казва: „Смееш се, но тази е сериозна работа.“ Той пак се смее. Като се смее десет-двайсет минути, и болният започне да се смее.

Лекарят и болният започват да се смеят заедно. Болният забравя болестта си. Болката не е нищо друго, освен събрана енергия някъде в някой орган. Има по-голямо налягане и вследствие на това не може да издържи, явява се болката. Туй налягане трябва да се отмахне.

За другия път пишете „Смехът“. Направете един контраст между смеха и плача. С какво може да замените смеха и плача? Смейте се. С какво можеш да замениш плача? От какво произтича плачът? Смехът произтича от много голям контраст. Представете си, че човек е облякъл палтото си наопаки и мисли, че е налице. Всички, които го видят, се смеят.

Минават двама господата, започват да се смеят. Причината за смеха е един петел. На тротоара турена царица, петелът рови и кълабе царицата. Няма какво да рови там. Той мисли, че е извадил. От почвата може да извади, но без причина рови. Мисли, че от камъните е извадил. Мисли, че е много учен. Като разрови с краката, мисли, че е извадил царицата. Другите се смеят, понеже мисли, че от камъните извадил царицата. Не знае, че те му я дали. Сега човек, като е на някой камък, и той рови по същия начин и мисли, че той е открил нещо. Той мяза на един петел. Или за пример имате едно преждевременно заключение. Времето се развалило, вие сте малко суеверен и мислите, че щом се развали времето, щом се заоблачи, мислите, че вашите работи няма да вървят. Разбира се, ако отиваш на хорото да играеш и се заоблачи – ще вали дъжд, ще развали хорото, неприятност има. С хубави грехи си, ще се окаляш. Отиваш на нивата, времето е сухо – ако вали дъжд, заоблачането е на място.

Сега всичките хора разсъждават статически. Ако челото на един човек е голямо, какво показва? Защо ни е високото чело? Или носът е дълъг. Много неприятности в живота произтичат, че челото не е устроено, не може да разсъждава човек философски от причини към следствия. Причината е в челото. Или пък носът е къс. Природният ум не е развит в тебе, нямаш усет за нещата. Защото нали в носа е уханието. Уханието предпазва. Хубавите ухания имат едно предназна-

чение, лошите имат друго. Някои противоречия произтичат от усета. Някои неприятности произтичат от ушите на човека. Представете си, че на някой човек слухът не е развит, не е нормален, заглъбване има на ушите. Върви някъде, върви кола отзад, приближава, блъсне го. Ако беше слухът развит, щеше да чуе веднага. Та казвам, трябва да се свърже слушането с човешката разсъдливост. Ако линията на челото се съкрати, какъв ще бъде човек?

Човек има три капитала вложени. Умът представя единия капитал, носът представя другия капитал и усетът представя третия капитал. Усетът е свързан с физическия свят. Носът е свързан с гробовете. Челото горе е свързано с мозъка. Ако мозъкът не функционира правилно, няма достатъчно енергия, която да изпрати в нервната система, дишането не функционира правилно. Щом дишането не функционира правилно, тогава и храносмилането е в зависимост от дишането на човека.

Та първото нещо се изисква сега – човек да разбира. Челото – предната част е свързана с човешката мисъл. Трябва да има нормална мисъл. Носът е свързан с чувствата. Усетът е свързан с устата. Като дойде до усета, какво прави устата? Казвате, че човек много сладко говори. Много сладко говори, но щом влезеш в нея, като те вземе между зъбите си, ще те сдъвче. Като влезеш в устата, не може да очакваш от нея снизходителност. Тя ще ти съблече горната греха, долните грехи ще ти съблече, ще те вкара в една стая, ще те запознае с народното събрание на човека.

Казвам, три неща трябва да държите в ума си. Трябва да обръщате внимание на умствения си капитал, да го не харчите напразно, и върху капитала на вашето сърце, което е израз на човешкия нос, и после върху вашия усет, на физическия капитал, който е в обръщение. Физическият капитал при ход дава, умът е вложеният капитал, носът е капиталът в обръщение. А усетът е капитал, който дава приход, ядеш, придобиваш. Вие имате усет и не знаете защо вие е усетът. Той е да придобиете нещо. Чрез устата лесно придобивате.

Щом искате да опитате чувствата си, чрез носа ще ги опитате, чрез уханието. Щом искате да опитате ума, чрез вашето чело ще го опитате. Възприятията, които се приемат чрез челото, са едни; които се приемат чрез носа, са други. Възприятия има, които се различават по степени. Именно трябва да се хармонизират тия възприятия. Чрез челото мислецията действа, чрез носа неговите чувства се проявяват, чрез устата – неговата активност.

Запример вие искате да учите. Искате да знаете дали ще може да учиш, или не. Най-първо ще попиташ ума си може ли да учиш, той ще ти каже. След туй да попиташ носа си и устата си, че седнеш на едно хубаво ядене. Ако може да ядеш с приятност, с търпение, ще свършиш училище. Ако нямаш търпение да ядеш правилно, и учението ще бъде същото. В своите похвати, в своите навици не трябва да бързаш. Не трябва да бързате в яденето. Няма какво да се бърза. Като бързаш при яденето, няма да сдъвчеш храната. Работата, която трябва да свършат зъбите, се дава на стомаха и няма да се мине дълго време, ще се разстрои стомахът. Щом се разстрои, твоят мозък ще се повлияе, ще започне паметта да се разколебава и ще получиш песимистично настроение. Като седиш, ще благодариш, че си ял хубаво. Най-първо, като донесат яденето, разгледай яденето с ума си. Помисли малко колко красиво е яденето. След туй с носа си ще помиришеш малко, да видиш какво е уханието. Най-после с устата си вече ще опиташ туй, което с очите си видял. Очите са външната страна на ума, която проверява нещата чрез носа, чрез уханието. Той ще прегаде, устата ще си даде мнението.

Та казвам, когато няма хармония между човешкия ум, между човешките чувства и между устата и храносмилането, човек не може да върши работата си добре. Значи умът е свързан с електричеството, с магнетизма, със светлината. Вие някой път казвате: „Топло е времето“ или „Студено е времето“. Вие си влияете. Казвате: „Светлината е много ярка.“ Трябва да се научите да мислите хубаво. Уханието на вашия нос ще ви свърже с онези впечатления, които природа-

та произвежда във вашите чувства.

Да кажем, [понижи] се температурата или повишава се температурата. Вие трябва да знаете защо се повишава, защо се понижава температурата. Ако се понижи температурата, какво лошо има? Понижението на температурата е на едно място, температурата се повишава на друго място – плюс и минус. Когато имаме плюс, имаме минус в противоположния полус. Да кажем, ако има минус на южния полус, ще имаме плюс на северния полус. Имаме плюс на южния – същият закон. Какво представя скръбта сама по себе си? Как бихте разрешили скръбта? Топлината на скръбта и топлината на радостта къде се намират? Вие не сте правили наблюдение, когато скръбите, каква е температурата. И когато сте радостни, не сте правили наблюдение. Вземете един термометър. Някой път, когато сте много радостни, турете термометъра под мишницата и вижте каква е температурата. Когато сте много скръбни, пак премерете температурата. Това са много интересни наблюдения. Ако човек е много скръбен, неговата скръб се отразява. Ако е радостен, се отразява добре върху растението. Ако си радостен, пипнеш някое растение, разхубавява се. Ако си скръбен, като пипнеш, повяхва. Понеже скръбта съдържа госта активна есенция, трябва да се размива, да се разрежда. Щом дойде скръбта, трябва да я разредите, тя е съгъстена. По-малка доза ще вземате. Едно кило захарин се равнява на седемстотин кила захар. Значи един грам захарин на колко ще бъде равен?

При новото възпитание човек всякога търси хора, които са в хармония. Има един вътрешен начин. Човек трябва да влиза в хармония с хора, противоположни на себе си. Някой път религиозните хора се плашат от себе си. То е едно заблуждение. Те, като се отделят от света, стават своеобразни, създават си мнение, че са свети и започват да съзнават. Светските хора, като станат светски, затлъстяват. Едните съзнават, другите затлъстяват. Светските хора страдат от застояла вода. Религиозните хора, които не разбират живота, страдат от голяма суша. Светските хора и религиозни-

те хора, да ги събереш на едно място. Религиозният човек да гаде от топлината, от сушата на светския човек. Той ще гаде на религиозния от своята влага. Хубаво е човек и в света да ходи. Има един свят, аз го наричам свят на жабите, дето има жабурняк. Светският живот има външна страна, има ред и порядък. Някои вземат светския живот в яденето и пиенето. То е само външната страна. Светските хора са, които вярват, че всичките блага са на земята. Другите вярват, че всичкото благо е в човешкия ум. То е цяла анархия. И трите свята съставят един свят. Да ви приведа онзи пример. В Америка има едно религиозно общество, което лекува с внушение. Те казват, че болестите не съществуват. Че си болен, ти се заблуждаваш. Счупиш си крака, той ще те убеди, че кракът ти е здрав. Ти си мислиш, че е счупен. Ще мислиш, че кракът ти е здрав и ще оздравее. Някой си ходил на разходка и като бягал, счупил си крака. Един от тези лекари го лекувал, наместил крака, оздравял му. Казва: „Кракът ти не е счупен.“ Като оздравял кракът, лекарят иска да му плати. Той казва: „Представи си, че имаш десет хиляди долара, въобрази си, че ги имаш.“

Та има неща верни. Някой път ние преувеличаваме работите. Счупен е кракът ти, счупен е. Ако този крак се намести, тогава е хубаво. Някой казва: „Аз бял ген не съм видял.“ Толкоз хубави дни са минали, все бели дни, той не видял бял ген. То е вътрешно субективно схващане. Казвам, при новото възпитание, като влезеш в живота, вие трябва да бъдете екипирани. Представете си, че вие отивате на северния полюс. Може ли да идете с тия тънки дрехи, както сте облечени тук? Казвате: „Господ там ще ни помогне.“ Как ще ви помогне там Господ? Ще ви помогне, ако имате дебели дрехи. Допуснете, че вие сте музикант, хората са добре разположени спрямо вас. Вие искате да дадете един концерт. Ако вие не сте подготвени и дадете един концерт, втори път тия хора няма да дойдат. Ако пак направите същото, пак няма да дойдат. Хората не искат да гледат колко сте красив. Те искат от вас музика. Ако свирите хубаво, ще имате придобив-

ка. Отивате да работите някъде. Хората изискват не сладък говор, но работа. Вие много сладко говорите целия ден, но не работите. Много сладко говориш, но ако и тъй сладко може да работиш, тогава ще бъдат доволни. После казвате: „Аз ще уча.“ Казваш, че ще учиш, но не учиш. Казваш: „Аз тази година ще свърша училище.“ Ще свърши, но не започва. Все чака, казва: „Нямам разположение. Малко не съм разположен днес.“ Цяла година – все неразположен. Представете си сега, че вашето неразположение произтича от въшка, въшка влязла в ризата. Вие речете да учите и двеста бълхи и въшки по гърба ви хапят. Какво трябва да правите? Вие започвате да философствате защо Господ създал тия въшки и бълхи. Не е разрешение. Бълхите и въшките са създадени за ленивите хора. Предупотопните животни бяха при благоприятни условия. Щом се наядат, проснат се, спят. Легнат да спят – не работят. Затуй Господ изпрати паразитите да ги хапят, да не се атрофират мускулите. Туй е правдоподобно. Понеже хората са научени, тези паразити изпълниха своята роля. Сега, като дойдат, ще им кажем: „Ние ви благодарим за услугата, която ни направихте едно време.“ Тогава вземете тия въшки и ги впрегнете на работа.

Един американец събрал няколко хиляди бълхи, изкарва си прехраната с тях човекът. Той ги възпитал, образувал си полкове от тях, научил ги да дефилират като войници. Казвам, ако един човек може да научи бълхите да дефилират като войници, защо човек да не може да възпита своята мисъл, желанието и постъпките? Този човек казвал, че най-мъчното било да отучи бълхите да скачат. Щом се отучат да скачат, вече може да ги научиш на друго полесно. Един американец казва: „Ходих да гледам как дефилират бълхите.“ Другият му казва: „Не се подигравай.“ „Ходих“, казва.

Колкото челото се доближава да перпендикуляра, толкова разумността е по-голяма. Челото на змията е сраснало с гръбначния стълб. За да подигнете челото, вие всякога трябва да разсъждавате по половин час на ден. Вие по някой път се занимавате с вашите чувства и мисли. Да мислиш, значи да мислиш, без да се тревожиш. Да мислиш защо хората са лоши, то не е мисъл. Ти ще мислиш за доброто и злото, ще разсъждаваш какво извършват в света. Онзи чука, който играе в ръката, строшава камъните. Казва: „Направи пакост.“ Вземете същия чука – ако сте разумни, ще изваяте една статуя. Каква е разликата между онзи, който строшава камъните и онзи, който вае статуя, скулптора? Казвам, всеки може да чупи, но не всеки може да вае. Човек, който може да вае, той мисли. Ваятелят мисли. Онзи, който пише, и той мисли. Онзи, който граци само, той не мисли. Онзи, който рисува, мисли. Онзи, който си играе с четката, той не мисли. Та всички трябва да имате [на] един ден поне една мисъл.

Турете един перпендикуляр. Този перпендикуляр трябва да се движи от центъра на слънцето до центъра на земята. Свързано е. Следователно зависи ние доколко сме близо. Течението, което слеза от слънцето, е едно, и имате друго течение – от земята. Имате човешката котва. Ако са хармонични, ако хармонично мислим, ние сме в правилно съчетание с центъра на земята и с центъра на слънцето. Имаме по-хармоничен живот. Правилно може да мислим, правилно може да действаме. Човек от пъпа надолу се регулира от центъра на земята, а от пъпа нагоре се регулира от центъра на слънцето. Ако не сме в хармония със земята, тогава храносмилането ни е слабо. Когато сме в хармония със земята, храносмилането е правилно. Човек трябва да бъде в хармония със земята. Земята вземам като разумен фактор. Не мислете, че земята е проста. Тя сама по себе си е нещо разумно. Казваме, че Бог направи човека от пръст, но в тази пръст тури дихание и човек

стана жива гуша. След като направи Бог земята, вложи Своя Дух. Тогава Духът Божи се носеше на повърхността на земята. Когато мислиш за земята – Духът Божи се носил върху тази земя. Трябва да бъдем в съгласие с този Дух, който се е носил по повърхността на земята. Ние мислим, че земята е глупава. Не е така. Има нещо творческо в земята, с което ние трябва да бъдем в съгласие. После, трябва да бъдем и в съгласие със слънцето. Или казано другояче: в съгласие с ума си, в съгласие с волята си, в съгласие с тялото си. После – сърцето, това е равноействаща линия. В какво направление се развива умът? В какво направление се развива тялото? Нали кръвоносните съдове отиват навсякъде в тялото: нагоре по главата, надолу по краката. Сърцето еднакво работи за цялото тяло.

За бъдеще, когато искате да развиете една дарба, един талант, вие трябва да разбирате този закон. Човек за да бъде талантлив, то не става така лесно. Искате да изявите музиката, трябва да има някой да ви стимулира. Откъде ще вземете музиката? Трябва да я почерпите отнякъде. Откъде ще почерпим огъня? От слънцето. Светлината ще вземем от слънцето. Изворът на всичката топлина и светлина е слънцето. Казвам, за бъдеще трябва да виждаме вечната хармония, която съществува в цялото битие, да бъдем в съгласие с нея. Имаш една глава, да се радваш на главата, да я разработваш. Човек всяка сутрин влиза в главата да я разработва малко. Някои в главата са работили повече при ушите и са спривави. Някои са работили повече над ушите и обичат да пипат. Някои са работили отстрани на главата и са станали инженери, техници. Някои са работили по-долу, при ушите, обичат да си угаждат, да ядат и пият.

Та казвам, човек навсякъде трябва да работи в главата си. После трябва да работи и в сърцето си. Вие за пример, когато се разсърдите, какво правите, когато кипнете? Какъв метод употребявате, за да си въздействате? Когато едно ястие кипне на огъня, какво трябва да прави онази жена? Отслабва огъня или изважда тенджерата навън. Човек, щом

купне, трябва да знае да отслаби огъня или да извади тенджерата. Представете си, че ви дават такъв един пример: едного от вас да го прекарат през хора, които обичат да се шегуват. Да ви прекарат през сто души от единия до другия край. Да ви се смеят, без вие да изгубите равновесието. Хайде да не са сто, десет души да са. Да минете, те да ви се смеят и като излезете, да имате същото разположение, както когато сте влезли. Като сте влезли, вие сте имали хубаво разположение. Като излезете навън, вече като че целият свят се е изменил. Че туй често се случва. Тръгваш на екскурзия добре облечен, весел си. Ударил някакъв гръжд, изкалял си се, казваш: „Що ми трябваше?“ Не че е лошо, но ако е зимно време. Ако е лятно време, когато е топло, е по-леко.

Какво трябва да се прави, за да се продължи нощта? Да допуснем, че вие сте студент в университета. Не ви върви. Какво средство бихте употребили, за да ви тръгне? Най-първо, половин час ще седнете, ще мислите, разправяте всичко. Ще си турите шест. Разправяте на професора, но виждате, че той не туря шест, но ви туря три. Вие сте разсъждавали половин час, но той ви туря три. Втория ден вие пак [разсъждавате] половин час и той ви туря три и половина. После ви туря четири, пет, шест.

Най-първо, човек трябва да добие една самоувереност. Един математик, доста умен човек, искал да скъса един способен ученик. Ученикът казва на професора: „Имате грешка.“ Като провери, ученикът е прав, професорът сбъркал. Някъде, като измени знака, процесът е обратен. Знаците на умножението, делението, изваждането, събирането ако измениш, трябва да се връщаш назад да търсиш резултатите, които са произлезли. Казвате: „Аз съм един неспособен човек.“ Вие сте чудни по някой път, казвате: „Аз съм неспособен човек.“ Какво значи неспособен? Един човек, който е богат, не е орал нивите, не е сял, неспособен човек ли е? Какво се изисква от него, да стане способен? Да изоре нивите си, нищо повече. Не разбираме, че той няма ниви. Ако няма ниви – не може да оре, но той вече има ниви, сто декара хубава земя

има. Казва: „Аз съм неспособен.“ Не е изорал нивите си, неспособен е. Способни сме, изорали сме нивите си. Неспособни – разбираме недовършена работа, която трябва да се извърши.

Та трябва да се работи, много трябва да се работи в живота, и разумно да се работи. Щом кажеш една отрицателна мисъл, поправи я. Минава някой човек, веднага ще си дадеш мнението. Казваш: „Той е неспособен човек.“ Провери онова, което казваш, право ли е, или не. Ако не е право, коригирай мисълта си, защото всичко туй зло се отразява върху самия тебе. Ако този човек е неспособен, ще му кажеш тъй: „Ти си неспособен, но не учиш. Впрегни се, за нищо не те бива.“ Така не се говори. „Бива те за много работи, но си мързелив. Никого не ставаш навреме.“ Ако човек на младини не учи, на сто и двайсет години като стане ли ще учи? На сто и двайсет години той трябва да яде от готовото. В младини трябва да придобива. В млади години ще придобивате. Ако в млади години той не е работил, какво ще яде на старини? Това са ред разсъждения сега.

Много погрешки има в миналото направени. Не е лесна работа да се изправят. Има работи, пропуснати в битието на човека от хиляди години. Но всичко може да се поправи по един разумен начин. В един ден не може и в една година не може. Като измени човек своя ум, може да поправи. Като измени посоката на сърцето, може да поправи. Като измени волята си, може да поправи. Насоката трябва да се измени. Казвам, всички трябва да разбирате закона. Ако сте един машинист, трябва ли да туряте спирачка, когато се качвате нагоре? Тия спирачки са потребни, когато слизате надолу. Щом вървим нагоре, никаква спирачка не трябва. Спирачките са за надолу, не за нагоре.

Та вие все противогействате. Вие казвате: „Аз не съм способен човек. Условията са лоши, светът е лош.“ Може би светът е лош, има нещо лошо. В какво седи лошевината на света? Светските хора са много практични. Щом влезеш, той казва: „Извади си кесията. Имаш ли нещо?“ Той иска да ти види кесията. Щом му покажеш, че кесията е пълна, готов

е всичко да ти показва. Щом кесията ти е празна, казва: „За такъв мющерия* нищо нямам.“ Вие отивате в природата със своите празни кесии. Имате желание да влезете в едно заведение, искате те да ви покажат. Казват: „Я да видим кесията.“ Имаш желание да учиш. Като видят празната кесия, казват: „Такива ученици не искаме.“

Запример, ако аз искам да изучавам музика, ако искам по-енергична музика, ще ям череша. Ако искам по-духовна музика, ще ям сливи. Ако искам да бъда индивидуален – дюли. Ще употребявам лимони. Ако искам да индивидуализирам музиката, ще ям портокали. Не е лесна работа човек да бъде музикант. Запример вие никога не сте правили опити дали сте добри певци, или не. Вие, когато пеете, идете при славеите. Ако славеите се конкурират с вас, значи пеете хубаво. Ако славеят не се обажда, значи не пеете. Щом славеят пее – започва състезанието, ти си от добрите певци. Щом славеят не пее – не си добър певец. Идете да се учите някой път от техните трели. Славеите колоратурно пеят, но такт нямаат.

Сега да кажем, вие искате да се учите. Как трябва да кажете: „Искам да уча“? То не е музикално, така не се говори. Музикално как бихте казали: „Искам да се уча“? Някой от вас, който е музикален, как ще изпее „искам да се уча, ще уча и мога да уча“? Те са различни. Стомахът се занимава с минорната гама, умът се занимава с мажорната гама, а пък сърцето – с хроматическата гама. Минорната е стомашна. Всичко разумно в света е музикално. Всичко в света, което не е разумно, не е музикално. Под думата *разумен свят* разбираме музикален свят. Под *неразумен свят* разбираме немусикален свят. Отношение има.

В каквато и да е работа, настоявайте. Може да направите десет-петнайсет опита дотогава, докато преодолее-те. Онези, които обичат музиката, като пеете и като гледате червения цвят, да се даде активност на музиката. Порто-

* Купувач, клиент (*тур.*).

каленият цвят дава индивидуалност, зеленият цвят – растеж да има в музиката. Жълтият цвят ще даде красотата, израз. Човек се занимава с много малки работи. По-голямата част от живота е механична. Човек работи, но си губи времето. Цял ден с чука удряш, ковеш, ковеш. Ръката ти става силна, но какво придобива човек? Или цял ден пишеш. Не е организиран животът още. Пишеш, не знаеш кое трябва да пишеш и какво пишеш. Някой път вие се обличате и усещате, че нещо ви липсва. Не знаете какво ви липсва. Някой път сте доволни от грехата, някой път не сте доволни.

Казвам, да се създаде един живот: като се облечете, да ви е приятно; като работите, да ви е приятно от работата. Пиши, само да знаеш колко да пишеш. Или, като седнеш да ядеш, да знаеш колко време да ядеш. Добре, ако един човек и един слон се свържат да работят заедно, как ще си определят времето? За слона седемдесет кила ориз на ден трябва, а на човека колко му трябва? Четвърт кило е достатъчно – не може да бъдат съдружници. Та казвам, несъобразностите в нашия живот седят в това, че някои в чувствата мязат на слона. Те са лакоми. Седемдесет кила ориз му трябва, да си задоволи сърцето. Другиму трябва четвърт кило. Какво съдружение ще направите? В умствено отношение той иска да разреши всичките въпроси. То е слонова работа. Като разреши всичко, какво ще прави следния момент? Да разреши всичко значи в даден случай работата, която ти дават, да я разрешиш, че всичките неща, които работата изисква, да ти бъдат ясни. Следния момент друга работа ще имаш. Защото ние влизаме в един свят, гето съзнанието работи. Ти дойдеш в съзнанието на професора, но там има да се занимаваш със [съ]знанието на професора: съзнанието [му] сега по-високо от съзнанието на ученика. Над тия професори има друго съзнание. Има степени на съзнанието.

Някои от вас говорят за окултна наука. Един ученик не може да научи окултната наука, който не знае какво отношение има между ума и сърцето, и тялото. Един ученик не може да бъде окултен ученик, ако не знае да се справи с една

малка мъчнотия. Не може да бъде окултен ученик, ако не знае да се справи със сиромашията [...], ако не може да се справи с болестите. Болестите са задачи, с които трябва да се справи. Болестта като дойде, ще се справи. Сега има работи, с които няма какво да се справяме – те са уредени. Има работи, с които вие трябва да се справите.

Запример нямате обхода, не знаете как да се обхождате – ще се научите да се обхождате. Да допуснем, че пишете на някой човек високопоставен – вие сте много внимателен, ще напишете писмото внимателно. Ако пишете на някой прост човек – небрежен сте. Ти ще пишеш тъй хубаво, както на високопоставения, така и на простия. Няма да правиш разлика. Щом правиш разлика, ще направиш погрешка. Ти сам за себе си да пишеш. Като пишете, изядате букви. Не изядайте букви. Или започнеш първо големи букви, че после свършиш с малки – характерът ти показва, че почваш грандиозно, свършваш микроскопически. Някой започва с микроскопически букви, свършва с големи. Няма да пишеш М-то така: М, няма да го пишеш и така: М. Туй показва, че за себе си мислиш повече. Друго е да мислиш повече за ближните.

Аз някой път минавам и не искам да срещна никого, отбивам се и вземам вдясно или вляво. Всякога вдясно не се отбивам – веднъж се отбивам вдясно, веднъж се отбивам вляво. Казвате: „Защо?“ Какво ще изгубите, ако се отбиете вляво, или какво ще спечелите, ако се отбиете вдясно? Ако се отбиете вдясно, вие трябва да дадете нещо. Ако се отбиете вляво, трябва да вземете нещо. Когато искам да взема, не минавам покрай онази кесия, която е празна, минавам покрай онзи, който е пълен, минавам покрай този човек, който ще даде нещо. Като видя някой беден човек, тогава не минавам отляво. Аз минавам отляво, за да взема нещо, когато минавам покрай богати, защото неговата кесия е пълна. Когато неговата кесия е празна, минавам отдясно, понеже моята е пълна, а неговата е празна. Както отварям кесията за един, така отварям кесията за друг. Трябва хармония в природата. Ще вземаш, ще даваш равномерно.

Та казвам, това са малки правила, но са свещени правила. Така животът добива смисъл, защото природата обича правилното вземане и даване. Всякога, щом минеш покрай един умен човек, той ти дава, той не може да не ти даде. Ако минеш покрай музикант, и на един километър да минеш, той ще ти даде. Ако на десет километра минеш от един човек, пак ще ти даде. Ти, откъдето и да минеш, все ще даваш. Само че онова, което даваме и което вземаме, трябва да е в хармония. Вие минавате, и не знаете защо минавате отляво или отдясно. Сега, като минавате отляво, готови ли сте добре да дадете? Като вземеш, и не си доволен от взетото, и като дадеш, да не си доволен от даденото – то не е хармонично вземане и даване. Да бъдеш доволен от онова, което вземаш, и да бъдеш доволен от онова, което даваш.

Махар Бену дава или взема? Фир-фюр-фен дава, слиза долу да почерпи нещо от кладенеца. Махар Бену ще те спре, ще ти поговори сладко, за да му дадеш нещо. Фир-фюр-фен е като буре.

Вземате „до“ и „сол“, вземате [„ми“] и „сол“. В кое има повече хармония? („Ми“ – „сол“) „До“ – „ми“ е по-далече, „ми“ и „сол“ отива, затваря го в затвора. Ти му приказваш: „Да те пратим в училище да свириш.“ Казва: „Какво ще уча, в затвора ме пращаш?“ Останала надежда, като излезе из затвора, да иде да следва. „Ми“ е излязло из затвора, че си хармонират. Казва: „За мене е таман. Ще ида да следвам.“ Някой път вие вземате „до“. „До“ е статическо положение. Трябва да се превърне в динамика. Запример вие се намирате в лоши условия. То е статическото положение на „до“. Ще подобрите условията. Значи туряте яйцето под квачката, изтънява черупката. Като изтънее „до“-то, измени се. Като се измени, тогава с какво да се занимава? Запример, ако турите двайсет яйца под квачката и нито едно не се излюпи, нали е загуба. Ако всички се измътят, имате печалба. Някой път хората пеят тоновете и не може да се измътят.

Един руски виртуоз слушал друг виртуоз. Като се вър-

нал, ударил цигулката си и я счупил, че не е така знаменит като другия. Наместо да се насърчи, счупва си цигулката. Ония, които се обезсърчават, като слушат други цигуларци, те не са разбрали. Да допуснем, че някой път вие вземете „ми“ и дадете четири секунди. Друг път го вземете и дадете една секунда. Най-първо го държите четири секунди, после само една. Каква разлика има между една секунда и четири секунди на „ми“? Ако пуснете в кладенеца една връв и взема четири секунди да я извадите навън и ако спуснете, и взема само една секунда да [я] извадите, кога ще имате по-голяма придобивка? Сега в кой характер се придобива повече: тези, които продължават, или тези, които вземат бързо? Сега някои от нотите продължаваме повече, други вземаме по-бързо. В кое се придобива повече материал? Влизаме в една област, дето е разпокъсана, не може да има една връзка.

Всяко нещо трябва да има приспособление, практически приложение. Трябва да имате една школа, да имате упражнения. Има упражнения за човешката памет, за разсъдък, за музиката има упражнения. За да имаш музика, трябва да имаш постановка. За да накараш една машина да върви, най-първо ще напълниш котела с вода, после ще туриш огън, ще се качи машинистът, ще тури парата на работа. Няма да пресуляш, няма да отслабваш. Ако пресулиш, може да се пръсне котелът. Ако е слаб, движението ще бъде бавно. Ако усилиш, движението ще бъде бързо.

Във всички изкуства има едно пресилване. Гледам някой музикант взема някой акорд в горните позиции – двойни, тройни акорди взема. Защо взема тия акорди? В какво е мъчен тройният акорд. Запример, ако се вземе „до“ в първа степен – в първата позиция на цигулката или във втората, или в третата, или в четвъртата, или в шестата, каква е разликата? Първата позиция е най-важна. Тя е мярката, тя трябва да се научи много добре.

Вземете „до“, „ми“, „сол“ и обратно. (Учителят пее: „До“, „ми“, „сол“. Мирно, деца.) Защо се смеете? (Пее: „Добре вземате, деца.“) Децата разбират кое може да вземат. Дете-

то по-добре взема, като му дадеш. Старият обича да дава, младият обича да взема. (Пее: „Вземай, вземай. Давай, давай.“)

Кое е по-мощно, *вземай* или *давай*? Като вземаш, нагоре излизаш. В даването отгоре надолу слизаш. (Учителят пее: „Ли-ла-ле-ле.“) Какво състояние показва? Какви гуми бихте турили? На тази мелодия може да се турят гумите: „Чакай, чакай, да мога да те стигна.“

„Отче наш“

Тринадесета лекция на младежкия клас
17 януари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

МЕТАФИЗИЧНИ РАЗСЪЖДЕНИЯ

„Отче наш“

Имате ли загадена тема? („Имаме.“) Каква? („Контраст между смеха и плача.“ Прочете се темата.)

Каква е разликата между *контра* и *противоположно*? Българска гума има и английска гума има. Една българска гума може ли да я схванете? По какво се отличава един българин от един англичанин? В химията по какво се отличава кислородът от водорода? По какво се отличава азотът? Има едно качество, по което се отличава. Кислородът се отличава от водорода, кислородът е много сприхав. Водородът е раз[по]ложен, мек е той, политика има в него. Най-мекият е той. Като влезе някъде, масло образува. Кислородът, като му дадете правото, запазва света, не мисли. То са наши схващания. Температурата му е такъв. Като го иде до горенето, насъсква всичките, съсипе къщите. Как мислите, той като погледне, приятно му е, че къщата е изгоряла. Един затвор като изгори – затворниците няма ли да се радват?

Всичките хора разсъждават статически. Всяко едно статическо положение произвежда страдание. Седите на стола. Като ви дигнат, пак ви е неприятно. Щом ядете някой път, имате статическо положение, пак ти е неприятно.

По какво се отличава един българин от един англичанин? Различават се. Друг е черепът на българина, друг е черепът на англичанина. На българина черепът е доста дебел, на англичанина е малко по-тънък. Напредъкът на душите се познава по броя на трептенията. Българинът има особен

брой, англичанинът има особен брой, французинът има особен брой. Всичките по броя се отличават. Колко точно – ще познае българина. Не е потребно да знаете какъв е броят на българина. То остава велика тайна на природата, древна тайна.

Сега казвате: „Кое в природата е знайно?“ Кое е знайно, реалността или сянката? Те са вече научни работи, физически работи. Може ли да дадете един научен факт? Хлябът е един научен факт. Като се нахраниш, то не е научното състояние. Хляба може да го обръщаш, да го пипаш, да го обръщаш насам-натам, да го гледаш. Като си се наля, не може да го обръщаш, не може да го видиш. Хлябът сам по себе си, като го видиш, произвежда нещо в тебе. То е друг въпрос. Чисто обективно гледам. Гледам тебешира. Като напиша гумата любов, това любов ли е? Казва: „Туй е любов.“ Къде е любовта? *Любов* без ер малък* не може ли да се пише? То са езикови правила, нямам нищо против тях. *Love* – англичанинът го написал с четири букви. Българинът го написал с други букви. Англичанинът започва много добре. Той отгоре наголу слиза, отгоре се спуща наголу. Като те хване, не те пуца. Като го иде до средата, любовта му е материалистическа – обича, но все иска да вземе нещо. Като го вземе, разширява го. Българинът, той излиза отгоре. Като го иде любовта, той ще се покаже, че е щедър, навсякъде дава. Англичанинът, който носи любовта, е икономист, икономисва. Българинът се отваря, дава. Онзи казва: „Всяко нещо на място.“

Сега това не са научни работи, те са практически работи. Че се е влюбил някой, това не е наука. Едно животно, като се влюби, и един човек – знае толкова, колкото животно. Сега вие мислите, че човек знае за любовта нещо повече, отколкото животните. Не е вярно, животните знаят, колкото човек знае. Едно животно, като се влюби, става туй меко, както човекът. Те, като се влюбят, омекват. Като изгубят любовта, стават твърди. Всичката онази материя,

* Според правописа, прилаган между 1899 и 1945 година.

която е мека, се е влюбила. Всички онези, които са твърди, [са] изгубили любовта си. Това са метафизически работи, това не са научни работи.

Сега вие се смеете и казвате: „Ние сме яли попарата на любовта.“ Каква попара на любовта сте яли? Някой говори за попара на любовта. Ако аз дам меню, може ли да направите любовна попара? Но специално който прави, за себе си я прави, за другите не може да я направи. Казва: „Забърках една попара, но за себе си.“ Любовната попара се яде, но бързо – ти не може да чакаш. Като я направиш, трябва да я ядеш. Някой път много гореща е попарата на любовта. Като я ядеш, изгори устата. Това не е научна работа. Това е стилописание, поезия. Пезията е римуване на помирение на противоположностите. От единия бряг до другия да минеш, това е наука. Да мислиш, значи да слезеш, да вземеш нещо и минаваш през моста – *Н*. При мисълта трябва да излезеш горе. Що е мисълта тогава? *М*. Да мислиш значи два пъти да слезеш, един път да излезеш, то е мисъл. Човек, който два пъти не слеза и веднъж не се качва, не може да мисли правилно. Тук се ражда противоречието: защо два пъти да слезеш и веднъж да излезеш горе? Под гумата *два пъти слизане* разбирам – човек мисли, който освобождава хората. Да освободиш човека веднъж и да слезеш втори път да го освободиш, туй подразбира. Не може да мислиш, ако не освободиш себе си. Имаш едно противоречие в себе си – ако ти не може да се освободиш от противоречието, ти не мислиш. Всякога мисълта е права и силна, когато освобождава.

Да допуснем сега, че си изгубил десет лева. Какво се разбира, че си изгубил десет лева? Ти си изгубил, друг ги е намерил: имаш минус десет и плюс десет. Този, който изгубил десетте лева, изгубил ли е нещо от себе си? Този, който е намерил десетте лева, придобил ли е нещо? Привидно е придобил десет лева. Ако са звонкови, тежат. Колко тежат десет сребърни лева? Втория път намерете една българска десетолевка и вижте научно колко тежи. Аз се занимавам чисто психологически.

В някой разговор ти влязла мисълта, че някоя дума е уронила твоя престиж. Кажат ти: „Ти не разбираш.“ След като раздвижиш този въздух, има ред трептения. Казват: „Ти не разбираш.“ Веднага в тебе настане едно психологическо състояние. Или, ако турим плюс, каже: „Ти разбираш.“ Всичкото е тази отрицателна частица *не*. Туй съединение произвежда един психологически момент. Сега под гумите „ти не разбираш“, какво искаме да кажем? Имаш двама приятели. Казват: „Ти не разбираш работите. Ти ги разглеждаш от особено гледище, не ги разбираш, да влезеш в положението.“ Да допуснем, че си вързан с едно въже. Твоят приятел иска да те убеди, че не си вързан, казва: „Ти се заблуждаваш, стани.“ „Ти не разбираш моето състояние. Ти, ако си в моето състояние, ще разбереш как сеги тази работа.“ Значи, щом влезеш в положението, добре разглеждаш състоянието на един човек. На един човек трябва не само да му дадеш храна. Ако не разбираш, ти веднъж ще му дадеш храна. Щом го обичаш, ти се интересуваш тази храна да я възприеме. Той като яде, като че ти ядеш.

Закон съществува в природата: ако ти преподаваш някому един предмет, ако го добре преподаваш, той те разбира. Онези, комуто преподаваш, печели и ти печелиш, и двамата печалба имате. Да кажем, вземаш уроци по музика – ти разбираш музиката. Учителят е доволен и ти си доволен. Преподават ти музика – ти не разбираш. Учителят е недоволен и ти си недоволен. Казваш: „Не знае как да предаде.“ Ти разбираш, че той не може да предаде тъй, [че] да го разбереш. Има противоречие. Защо не разбираш, аз зная причините. Учителят е плюс и ученикът е плюс – не се разбират. Учителят е минус и ученикът е минус – не се разбират. Това са математически работи. Какво означава плюс и минус? Плюс значи да събереш две единици. Какво отношение има сега плюс? Турят, че учителят турил плюс. Не знае как да преподава. То е математическо понятие. Или минус. Двама души – единият е плюс, другият е минус. Какъв е характерът? Ако турите някого в черупка и той има сила да разчупи черупката,

той никога не седи в черупката. Минусът, като го затвориш, казва: „Няма какво да се прави.“ Седи в черупката, седи в затвора. Всеки човек, който чака, е минус. Всеки човек, който пръска черупката, е плюс. Пъпката, която не цъфти, е минус, Пъпката, която цъфти, е плюс. Кое е по-хубаво сега? Има друго отношение. Ако пъпката цъфне навреме, този цвят е на място. Ако не цъфне навреме, процесът е неправилен. Туй състояние на тия две линии – Л – това е плюс. Но то е метафизическо вече. В нас има едно активно състояние. Щом влезе в тебе кислородът в тази форма – ти ставаш активен. Щом влезе азотът в тебе – ти не се проявяваш, ти изследваш, изучаваш нещата. Щом влезе въглеродът – ти си търговец, готов си за всички предприятия, готов си навсякъде да гледаш. То са метафизични разсъждения, не са научни. Щом влезе кислородът, ти станеш много активен. Това е метафизично разсъждение.

Да допуснем, че вие сте цигулар. Научен факт е, че вас ви е потребен хляб. Сега трябва да се определи какво количество храна ви е необходима. Казвате: „Научен факт е.“ В дадения случай колко хляб е потребен за човека? Като е гладен човек, колко хляб трябва? В природата имате едно шише от едно кило. Вие може ли да турите повече от едно кило в шишето вътре? Туй шише е направено от стъкло, не може да турите повече. Но ако имате едно шише, направено от гума, тогава в туй гумено шише може да турите повече – точно толкова, колкото трябва. То, понеже е направено от гума, разширява се.

Казваш: „Преядох.“ Малко повече ял, защото разтяга се стомахът. Лошото храносмилане седи в туй, че като се тури много храна, напълни се, няма празно място да започне да функционира. Стомахът мяза на физхармоника*, започва да се свива и разпуца. Като се свие, обръща се храната. Цяла музика е. Като се запуши, че не може да се свие, тогава ти стане тежко. Като няма свиване, храносмилането не може

* Пневматичен музикален инструмент с клавиши (от гр.).

да стане редовно, ти си неразположен. То са метафизически работи. Ти не си виждал стомаха. Може да се наблюдава. Стомаха може да наблюдаваме как работи приблизително – прави едно движение, че храната, която е вътре, се повръща навън.

Казвам, ти тепърва има да изучаваш онзи истински порядък, който съществува в природата. Всичките хора страдат от безпорядък. Ти ядеш в безпорядък, спиш в безпорядък. Не ставаш навреме. Вие не сте правили опити да ставате точно навреме. В колко часа ставате? Някой път ставате в четири, някой път в четири и половина, пет, шест. Някои стават в десет часа. Тези, които стават в четири – законът работи в тях. Той е работник, трябва да става в пет. Който става в десет – работите му са по-уредени, не е чиновник, свободен е. Дигне юргана, пак го тури. Питам, кое положение е най-хубавото, в четири часа ли да станеш, в пет, шест, седем, или в десет?

В природата всеки човек си има свое предназначение. Ние работим, правим нещата не на своето време. Всичките противоречия в света произтичат, че не може да намерим времето, нищо повече. Нещастие е, когато не може да попаднеш в онзи ритъм на живота, който носи всичките блага. Ако ти ставаш сутрин, когато слънцето изгрява, има малко да придобиеш. Ако ставаш, когато залязва, няма какво да придобиеш. Имаме два момента – един момент, [в] който ти приемиш, в другия момент ти се лишаваш от туй благо. Природата постоянно ни дава – пак метафизично схващане.

Запример, ако сутрин слънцето изгрява от изток, дойде в стаята ти, влиза светлината. Но туй слънце през целия ден дава ли? Може да минат три-четири часа, веднага слънцето се изменя. Залязва най-после, престава да дава от своята светлина. Значи в дадения случай има един ред, в който слънцето до известно време ще дава, след туй престава да дава своята светлина. Не че слънцето няма разположение, но то е така разположено материално, че слънцето не е в състояние да ти дава храна. На другия ден в същото време пак – ще

има една малка разлика. Лятно време и зимно време дава ли слънцето еднакво светлина? Сега туй се отнася до онзи неразумен живот. Ако ти си под влиянието на разумното слънце, което озарява хората, ще станеш разумен. Щом като не си под неговото влияние, не може да придобиеш тази разумност. Вземете един учител, който е просветен и учен човек, вие ще научите нещо от него. Ако учителят, който ви преподава, е сам невежа, не може да ви предаде нищо. Ако имате гениален учител по музика, ще ви предаде нещо. Обикновеният учител нищо няма да ви предаде. Трептенията на гениалния учител са други, трептенията на обикновения учител са други. Ако имате един гениален ум, ще приемете повече. Ако имате един обикновен ум ще приемете по-малко. В даден случай имате гениален учител – *плюс ГУ*. Имате гениален ученик – *минус ГУ*. Ако ученикът е гениален, *плюс*, двамата не може да се споразумеят. Щом и двамата са *плюсове*, не може да се споразумеят, и двамата са учители.

Та ако ти не разбираш онова състояние да възприемаш знанието, ще помните, че ти не може да бъдеш учител, докато не си възприел. Хората не се раждат учители. Раждат ли се учителите? Раждат се ученици. Отпосле стават учители. Учителят, и той се ражда. Аз веднъж слушах един учен американец, който преподаваше по психология. Той разправя: „Когато бях на трийсет и две години, като станах един ден, проблесна идеята в ума ми. Дотогава имах смътно понятие. На трийсет и две години като станах, разбирам работата. Нещо в мене влезе, започнах да мисля, че тази работа [я] разбирам. Дотогава се колебаех в своите възгледи. Като станах на трийсет и две години, не се колебаех в своите възгледи.“

Та казвам, има състояния, в които човек трябва да се роди. Ти, ако не се родиш, памет не може да имаш. Има обикновени хора, талантливи хора и гениални, паметливи. Някой път паметта не е вярна. Гледам мнозина – като цитират, някой цитират много вярно, някой цитират свободно. Да допуснем, че някой гениален човек е писал нещо и друг цитира от гениалния. Ти си близо до истината. Да кажем,

някой велик човек е писал и някой цитира, каквото писал. Трети цитира втория. От третия ти цитираш. Вие сега цитирате Евангелието, че Христос така е казал. Но то не е вярно, някой евангелист писал. Тогава някой казва: „Ако човек не се отрече от себе си...“ Как ще се отрече от себе си? Кой ще се отрече от себе си? Ти си едно малко дете, което си ходило с едно малко шишенце за вода. Станал си на една година, със същото шишенце ходиш. Но като станеш голям, със същото ли шишенце ще ходиш да си губиш времето? Това шишенце сто грама събира. Трябва да се откажеш от това малко шишенце. Ако отиваш да пълниш това шише, времето, което иждивяваш, не отговаря на онова, което си придобил. Туй значи да се откажеш. Ако не се откажеш от гребнавия живот и не приемеш широкия живот, ти не може да бъдеш ученик. Туй е неразбирание. Казва: „Да се откажеш.“ Как да се откажеш? Да се откажеш от живота си. Да се откажеш от стотте грама. Вземаш друго шише от пет или десет килограма. То е новият живот. Вече има смисъл.

Вземете един метод по музика. Ти всякога „до“ не може да го вземеш вярно. Има музикално време, когато може да го вземеш вярно, но има време, когато не може да го вземеш вярно. Относително може да го вземеш, но не са верни тоновете. Има време, когато може да вземеш вярно тона. Щом ти вземеш вярно тона, ти имаш вдъхновение. Вдъхновението се дължи на правилно вземане на тона. Една мисъл ако не може да вземеш правилно, не може да имаш вдъхновение. Един тон ако не вземеш правилно, не може да имаш вдъхновение. Гениалните хора имат вдъхновение, талантливите имат отражение, обикновените хора имат копието. Аз наричам гениални хора, които вземат правилно, вярно тона. Това са хора, които схващат правата посока, от избора вземат нещата. В този смисъл всеки народ е гениален. Ти може да бъдеш гениален, но работата е да спазваш тази гениалност, да знаеш, че през целия ден не може да взимаш „до“-то така. Ето аз какво разбирам психологически. Понеже тонът „до“ е свързан с ограничително състояние, в което

природата те е ограничила и ти гала възможност, че ти точно навреме трябва да се освободиш, ни по-рано, ни по-късно. Ако се освободиш точно навреме, ти си гениален. Яйцето, когато се излюпи точно навреме, то е гениално. Когато една идея дойде в тебе точно навреме, когато да ти бъде полезна, ти разработваш тази идея.

Разсъздението е изключено, защото разсъздението е процес на пипане в Божествения свят. Да разсъздаваш значи да пипаш. Тъй го считам, защото процесът да разсъздаваш е гениална работа. В Божествените неща е пипането без разсъздения. Аз зная, като отивам, ще издържа изпита или не. Никакво разсъздение не ми трябва. Зная сто и един процента, че ще издържа изпита. Ако държа изпит и ще ме скъсат, пак зная сто и един процента, че ще ме скъсат. Това е метафизика. Не може да го докажеш, туй го чувстваш. Ти всякога чувстваш, че нещата стават. Ти чувстваш и туй, което чувстваш, ще стане. Каквото и да стане, то е добро. Вдъхновението, което чувстваш, то е за добро. Чувстваш, че ще се разболееш, за добро е. Защото [теб], като здрав човек, те карат да работиш с мотиката, с търнокопа, с лоста. Един ден се разболееш, отслабнеш, хората дойдат, станат снизходителни. Какво лошо има, де е лошото в разболяването? Ти, като си бил здрав, трошил си камъни. Като се разболееш, станеш миротворец, пускаш чука. Камъните казват: „Този човек поумня.“ Ние считаме: всеки човек, който руши камъни, е идеален човек. Вземеш някоя книга, казва: „Пиши.“ Начерни книгата. Какво ще пише? Кое е по-хубаво в дадения случай, да черниш или да не черниш? Ако знаеш да черниш, начерни книгата. Ако не знаеш, остави книгата бяла, не бутай. Сега казва: „Много добре начерни книгата.“ Защото, ако я начерниш, ще може да научиш нещо.

Сега да дойдем до онова, което природата върши. Ако един учител дойде? Според тази теория, че не му е времето, знаеш колко точност се изисква. Ако искаш да учиш, кое време трябва да станеш? Как предполагате, кое време музикантът може да учи „до“-то сутрин? От сутрин до обед имате

плос, всичките тонове са все плос. От обед до залез имате минус. Човешкото съзнание е музикално. Ти, най-първо, ще се пробудиш. Щом съзнанието се пробуди, ти си взел „до“. Трябва по пътя, то е „ре“. „Ре“ показва пътя на движението, приятно ти е ходенето. Най-после, ще започнеш. По права линия няма да ходиш, ще направиш огъване. При тия малки огъвания да не губиш никаква енергия, това е „ми“. Да знаеш, че отдето минаваш, каквото придобиваш, ще вземеш нещо хубаво. Най-после, трябва да знаеш как да се облечеш хубаво. Хубавата мисъл, това е цъфтенето. Да знаеш как да цъфнеш, при какви условия. Казва: „Мисълта трябва да има съдържание. Трябва да има узрял плод.“ След като узрее плодът в туй съзнание, ти трябва да вземеш плода, да го вкусиш, за да видиш цялата гама. Всичките тези тонове – „до“, „ре“, „ми“, „фа“, „сол“, „ла“, „си“ – ще ги погълнеш и ще ги опитаеш дали правилно си ги взел, или не.

Какво разбрахте сега? Ако по този начин разсъздаваме, аз изучавам музиката. Музикант е онзи, който, преди да е взел тона, знае дали ще го вземе, или не. Онзи цигулар, който не е майстор, той не е сигурен. Като тури ръката, има страх, усеща, че не е вярно. Много тонове не са взети вярно. Понеже са майстори, някъде много бързо вземат тоновете, че правят глосанго*, замотава ги. Самият музикант усеща, че не е взел вярно. Да кажем, вземеш някъде „до“ или „ре“, тридесет и вторини. Каква част от времето трябва да вземеш? Каква част от секундата съставя една тридесет и вторина? Колко тридесет и вторини може да се вземат в една секунда?

Цялата мисъл на човека е построена на един музикален ред. Човек, ако би знаел да мисли, да взема мислите правилно като тонове, не би бил нещастен. Човешките мисли не са наредени така, както трябва по закона. Вследствие на това имаме толкоз нещастия. Как ще докажем на някого, че една мисъл е права? Аз съм привеждал следния пример. Среца

* Приплъзване на пръстите по струните на инструмент (ит.).

еден турски дервишин един бей, княз. Казва му: „Направи ми една услуга, няколко пари ми трябват.“ Бейът изважда кесията си с четири погразделения: има турски лири, меджидиета*, черечета**, грошове, десетачета. Казва му: „Бујорун***.“ Дервишът взема десет стотинки. Казва: „Защо не вземеш една златна?“ „Не ми трябват толкоз пари, трябват ми само десет стотинки.“ Този дервишин има правилно разбиране. Ти, който не разбираш законите на природата, искаш да вземеш повече. Не ти трябват турски лири, защо ти са? За бъдеще тебе ти трябват само десет стотинки.

Кое е по-хубаво: да имаш един приятел да ти каже една дума или да ти каже десет думи, които нямат никакво съдържание? Кое е по-хубаво: да ти каже, че ти си добър или да ти разправя много работи? Кое бихте предпочели? Според мене най-хубаво нещо е да мислиш правилно. За мене има три момента, които са важни. Няма по-хубаво състояние от правата мисъл, няма по-хубаво състояние от правилното чувство, няма по-хубаво състояние от правата постъпка. Да знаеш в даден случай, че мисълта ти е права, че имаш чувство, което е право и постъпката ти е права. По-хубаво състояние от тия важни работи няма. Всякога ние помним тия състояния. Затуй при сегашните условия човек трябва да се учи да мисли. По кой начин човек ще се научи да мисли? Трябва да вярва в себе си, не да вярва в другите. Най-първо, трябва да вярва на себе си, тогава да вярва в другите. Или казано другояче: да вярва на онова, което е Божествено в тебе. Тогава може Божественото да го проявиш навън. Аз, щом имам в себе си Божественото, аз зная. Слушам един учител, имам музика в себе си – имам Божественото, няма да вярвам [на другите]. Тогава зная как да слушам, когато ми преподават. Зная правилата, по които музиката се преподава.

Ще имате предвид – сутрин като станеш, ти не зна-

* Сребърна или златна монета от времето на Абдул Меджид (тур.).

** Стара турска монета, четвърт лира (тур.).

*** Заповядайте (тур.).

еш как да мислиш. Щом стане човек сутрин, той е свободен от всичките противоречия. Щом станеш, ти веднага започваш с противоречията. Противоречие в стомаха, противоречие в сърцето, противоречие в кръвообращението. Най-първо, трябва да се премахнат всичките противоречия: главоболие, сърцебиене, разстройство на стомаха. Всичко туй премахнеш. Сутрин като станеш, нямаш никакъв недъг. От всичко туй трябва да се освободиш. Трябва да знаете, че като си лягате вечерно време, трябва да затворите прозорците. Често човек оставя своя прозорец на ума отворен, слуша и става сутринта, имаш лошо състояние. Таман легнеш, стреснеш се. Отворени са прозорците. Някой път легнеш, заспиш, и сутринта станеш освежен. Ти си спал добре, понеже всичките прозорци са били затворени. Мислите ли, че ако в един съвременен параход се отвори някоя дупка под линията на водата, той [не] е изложен на една опасност? Вечерно време, като лягаш, никаква влага, никакви посторонни влияния от нисшия свят да не влизат да те безпокоят. Умът ти трябва да бъде свободен, да си починеш, онези работници в тялото да могат добре да си вършат работата.

Най-първо, човек може да направи следния опит. Вземете вие и дайте на едно дете около сто парчета скъпоценни камъни, направени от стъкло, и му кажете, че струват скъпо. Ако му вземете тия стъкла, цял въпрос ще стане в неговия ум. Представете си, че туй дете разбира кои са скъпоценни камъни. По какво се отличават скъпоценните камъни? По своята твърдост. Колко е твърдостта на стъклото? *Шест* или *седем*. Най-твърдият гуамант има твърдост *десет*. Ако вие имате една мисъл и вашата мисъл може да се огъне или може да се направи рязка на вашата мисъл, мислите ли, че вашата мисъл е скъпоценна мисъл? Онази мисъл, която е скъпоценна, тя има най-голямата твърдост. Върху нея каквото туриш, с нищо не може да я счупиш. Никаква дракотина не може да направиш на една своя мисъл, която е скъпоценна. Никаква дракотина не може да направиш на едно свое чувство, което има тази твърдост. Онази мисъл, която се граци

от нищо и никакво, тя е обикновена мисъл. Разчитайте на вашата мисъл, която е скъпоценна. Една скъпоценна мисъл всякога може да бъде на ваша услуга. Положителните мисли всякога може да ви ползват. Мисли, които не са положителни, не може да ви ползват всякога.

Вие идвате в друго противоречие. Защо Господ създаде света? Ти трябва да имаш в Бога една вяра и любов непреодолима, която с нищо не се разклаща. Най-малките неща в живота те разклащат. Щом дойде едно нещастие, мислиш, че светът не е направен добре. Светът с главата надолу да се обърне, да кажеш: „Онова, което Господ е създал, е разумно.“ Ако и цялата земя да се разклати, ти да останеш твърд, да кажеш: „Тя пак ще се създаде.“

Във вашия живот тия работи как стават? Някой път цялата земя е опушена, седиш в една тъмнота, казваш: „Свърши се всичко.“ Отчаял си се. Погледнеш, отнякъде току нещо дойде изведнъж. Този мрак се пръсне, ти пак се насърчиш. Цялата земя, цялата вселена пак се създаде. Психологически ние се заблуждаваме от лошите положения, които идат. Те са изпитания, те са сенки на реалността. Русите казват: „Колкото по-зле, толкова по-добре – *чем хуже, тем лучше*.“ В цигулата в какво седи гениалността? Изпълняват едно мъчно парче. Един цигулар как изпълнява някои мъчни работи? Един художник рисува някъде. Ти се чудиш на онзи похват, на ония хубави линии или на онова тънкото разбиране, или на онази досетливост.

Казвам, вярвайте в онова, което е вложено във вас. Вярвайте във вашата права мисъл, вярвайте във вашите прави чувства, гениални чувства ги наричам. Вярвайте във вашите гениални постъпки. Достатъчно е да имаш една гениална постъпка за през цял живот. Достатъчно е да имаш едно гениално чувство. Не ти трябва повече. Другите нека бъдат талантливи, обикновени. Но да имаш една гениална мисъл е достатъчно.

Сега другото положение. Казват: „Не всички са родени.“ Всички са родени. На съвременните хора погрешката е там,

че хората не са родени навреме. Всичката погрешка е там. Според мене много хора не са родени навреме. Да кажем, някой е марсианец астрологически, но не е гениален марсианец. Той ще дига скандал, дето иска. Не го води в един свят, дето трябва. Някой е юпитерианец, но няма положително благородство. Друг е венерин тип, но няма положителната любов. Той е меркурианец, но няма онзи похват на знанието, на мъдростта, за гребни работи се смущава. Или някой е сатурнов тип. Казват: „Лошо пише.“ Гениалният сатурнов тип е отличен за разсъждение, отличен философ.

Та казвам, човек правилно може да се роди. Майка ви може да не ви е родила навреме, но вие може да се родите навреме. Седите и разсъждавате. Казвате: „Как е възможна тази работа?“ Гениалните деца това го знаят, но тук най-учените хора не го знаят. Седиш в планината, дървата са сухи, нямаш кибрит. Казваш: „Сухи са дървата, хубав огън става.“ Учен човек си, ти си произвел огън. Колко часа ти трябва да произведеш огън? Ако би бил умен колкото един българин, да имаш едно огниво и кремък, тебе ти трябва един момент. Като извадиш праханта, запалиш. Аз съм наблюдавал. Някой извади огнивото, цъкне веднъж, два, три, десет пъти, и запали. Друг извади, цъкне и запали, с първото цъкване запали праханта. Той е гениален – знае да цъка човекът. Аз да взема това огниво, може десет пъти да цъкна и едва ще запала. Казва: „Ще видиш туй, което не си видял.“ Като цъкне, запали. Казвам, това не е прост човек. Този е майстор. Още с цъкването, и запали.

Та вярвайте в онова, което е във вас. Не вярвайте в онова, което е вън от вас. И в него може да вярвате. Най-първо, вярвайте в онова, което е във вас. То е най-ценното.

Вземете сега „до“. (Учителят свири български мотив.) Българинът възприема „ре“-то, понеже изхоген път има. Той разсъждава, философия няма, и казва: „Много натегнато. Казваш, че ще се оправи, но кога?“ Туй е мотив на натрупано – съжалява, търси място. Казва: „По-широко, по-широко.“ Българинът, като не може да разреши, тогава...

(Учителят свири българско хоро, свири тъжен български мотив.) Това е вече разрешението на въпроса. Ако вземете класическите песни, ако някой направи проучвания – да види как са поставени нотите, колко пъти се повтарят, в какво разнообразие, да види колко се повтаря „до“, „ре“, „ми“, понижения, повишения, каква част от времето вземат. Хубостта на един тон зависи [от това] какво време ще му гадеш. Ако гадеш стегнато време, какво ще придобиеш? Или ако вземете да разтегнете, или ако го вземете бързо? Каква идея се крие, когато бързаш? Светлината, която пътува, пътува с голяма бързина, понеже има голямо пространство да обхожда, няма време да чака. Даже тази бързина, с която пътува, е малка. Има още по-голяма бързина от [тази на] светлината.

Как бихте изпели вие: „Постигни всичко“? Думата *ще* е много материална, много груба. Е-то е разширение, е-то мъчно се взема. (Учителят пее: „*Ти ще сполучиш всичко в живота.*“) Като дойдем в пътя, в който се придобиват нещата, всички ще пеят еднакво. Ако не дойдем, не може. (Пее: „*Ти всичко ще сполучиш в живота.*“)

По кой начин ще сполучиш? Понеже вие имате такава идея предначертана, че сами се спъвате. Никого не трябва да начертаваме какво ще сполучим в даден случай. Бъди благодарен на онова, което имаш. Не си туряй никаква идея. Онова, което сполучиш – бъди благодарен, понеже може природата да ти е дала само семенце. Като го посееш това семенце, когато гадеш плод, като израсне, тогава ще разбереш. Дървото на ябълката не може да разбираш, дървото се разбира по плода. Онова, което ние вкусим при сполуката, то е реалността. Затуй не трябва да се обезсърчавате. Плодът, който опитваш, показва сполуката. Ти ще сполучиш в живота. Един ще сполучи да стане богат. Друг ще сполучи да стане учен. Трети ще сполучи да стане красив. Друг ще сполучи да стане безсмъртен. Кой е сполучил? Който е добил живота и безсмъртието – да влезе в онзи живот, дето се изключва смъртта, само да има промяна, без да има умирање. Под думата смърт разбирам крайно разочарование. Ако се разочароваш в живо-

та, то е смърт. Придобил си малко, считааш, че животът няма смисъл, няма цена в себе си. Безсмъртието погръбна: придобил си живота, доволен си от онова, което си придобил в момента. Всякога, когато човек е доволен от онова, което придобие, от своите мисли, от своите чувства и постъпки, то е безсмъртие. Туй, от което не може да го лишиш.

Изпейте сега „*Ти ще сполучиш в живота*“. Вие вътре го разбирате, отвън не е дошло. То ще дойде само по себе си.

„*Ти ще сполучиш в живота*“

Сега вие се съмнявате ще добиете ли живота. Животът е една непрерывна сполука, възходяща сполука. Днешната несполука, то е едно стъпало за утре. Непреривна възходяща сполука е животът. Разгледан отвън, показва, че не сме сполучили. То е една стълаба, по която трябва да се качваме. Безброй стъпала има вътре. Вярвайте, както малките деца. Не ви трябва много, малко ви трябва. На човека му трябва малко, понеже главата съставя една десета от тежестта на цялото тяло. Нему му трябва колкото му тежи главата. Като вземеш токоз, колкото главата тежи, не се бой. Не искай повече. Искай туй, което сполучиш, да тежи колкото главата. Онова, което умът може да провери, онова, което сърцето може да провери, и онова, което тялото може да провери – то ти стига. Половин кило като туриш в стомаха, е достатъчно. Половин кило, една закуска е приятна. После, онова чувство, [което] си добил с езика, тъй като разглеждаш храната, тия съчетания са достатъчни. Токоз, колкото умът е приел и колкото сърцето и тялото, е достатъчно в даден момент. Следния момент ще се измени. Мярка е туй. В даден момент благодари за три неща. Онова, което умът ти може да поеме – този ум всякога не побира едно и също. Сърцето втория момент ще побере повече, после ще побере малко, микроскопическо.

Големите работи и малките работи в природата си мязат. Великото в света, като слеза до малкото, счита, че

има големи постижения. Малкото, като се качи до великото, счита качването за постижение. Голямото, като слеза надолу, постига. Малкото, като се качи нагоре, постига. Две постижения има. Малките хора постижения имат, като се качват. Големите хора постижения имат, като слезат.

Тъй щото, ако сте от големите, рагвайте се, като слезате да постигнете. Ако сте от малките, като се качвате, пак се рагвайте.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Четиринадесета лекция на младежкия клас
24 януари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ГОЛЯМАТА ПРИВИЛЕГИЯ

„Отче наш“

„Духът ми шепне това“ („Аз в живота ще благувам“)

Имате ли загадена тема? („Нямаме.“)

Най-добрия метод за възпитание как бихте го разбрали? Най-добрия метод за възпитание. Ако ви дадат да възпитавате един вълк, как ще го възпитате? Или една овца да възпитате? Или да отглеждате едно гърво – какъв метод бихте опитали? [...] значи да отхраниш вълк, значи да му дадеш храна и да знаеш каква храна да му дадеш. На гръцки думата *пети* * какво значи? Българите имат думата пита. Коренът е същият.

Да допуснем, че вие някой път сте недоволен, имате едно неразположение. На какво се дължи? Някой път неразположението на човека се дължи на времето. Когато се разваля времето, всичко ви се разваля. Времето е неразположено. Вие сте неразположени, когато времето се разваля, понеже при развалянето на времето свиват се капилярните съдове. Трябва да носите голяма тежест, по-голяма работа има. Вследствие на тази работа усещате една голяма умора. Или главата ви боли, или лакетът ви боли, или гръбнакът някъде, или пък [имате] общо неразположение. То е близо до ума, понеже при развалята на времето имате голяма част електричество в атмосферата, човек се наелектрисва и туй електричество не може да го носи. Тогава търси да се скара с някого, да каже

* Вероятно от *πεθυσω* – желая силно, петимен съм (гр.).

няколко гуми, да се освободи от тежестта. Мухите тогава ходят да хапят: тук ще те ухапят, там. И човек като мухата иска да хапе. Щом видиш, че хората започват да се хапят, времето ще се развали. Не че те искат или са лоши, но [става] набирание на енергията и искат да я изхарчат някъде. Някой път хапливостта е на носа, някой път ухото може да те хапе или ръката някъде. Ще стане малка експлозия. Та когато времето се разваля, казвате: „Аз съм неразположен.“ Вие знаете, че неразположението има отношение към атмосферните налягания. Доброто разположение пак има отношение към атмосферните налягания.

При възпитанието важи храната, която си ял, дали е добре сготвена. Ако не е била добре сготвена, щом ядеш, ще имаш неразположение. Щом храната е добре сготвена, ще имаш добро разположение. Направете за една седмица наблюдение. Даже и един месец наблюдавайте. Когато сте неразположени, отбелязвайте си. Имате една тетрадка – забележете какво е времето, какъв вятър има, каква температура. Интересни данни са, от които може да се ползвате, защото човек, за да се самовъзпитава, трябва най-първо да се хармонизира, да знае да се влияе от природата. Понеже, и да се сърди, пак е разумно, гневът ѝ е на място. Тя, като се сърди, ще ти прати гъжд, проветрение. То е полезно. Ще пораздуха гърветата, ще подобри кръвообращението им. Вие, като се разсърдите, причинявате вреди на себе си. Ако се сърдите, сърдете се като природата, сръдната ви да бъде на място.

Когато някой път се разваля времето, някои хора говорят много отрицателно. Каквото говори, все така – опако. Ако му разправиш някаква работа, казва: „Няма да я бъде.“ Той иска нему да му гадеш. Той се разболее, казва: „Няма да оздравея. Тази работа няма да я свърша.“ Щом започне да се оправя времето, казва: „Малка промяна стана.“ Измени политиката. Големи политикани са хората. Някой път нали знаете, като носите едно ножче в джоба си, то ръждясва. На какво се дължи ръждата? От влагата [е]. Не може да изсъхне навреме. Сега имате тези ножчета, които не

ръждясват – има стомана, която не ръждясва.

Сега всичките хора мислят, че като са дошли на земята, всичко ще им върви добре. Колко от това е вярно, че всичко ще им върви добре? Няма някой, който да е мислил друкое. Всеки мисли, че всичко ще му върви добре. След туй започне да опитва, че онова, което е мислил, не е така. Запример всичките ученици в гимназията са идеалисти, поезия пишат. Като излязат из гимназията, казват, че животът се обърква. В живота каквото е, такова е в гимназията. И отвън животът е същият. Идеалистите в гимназията [са] от онези, които са и извън гимназията. Онези, които в гимназията вярват в прозата, и извън гимназията вярват в прозата. Кой е на правата страна? Какъвто е в гимназията, такъв е и извън гимназията, в света. Само, че светът върви по пътя на знанието, мислят, че знаят. Онези са с вяра, които и в училището са с вяра. Учениците са вярващи, а пък вън в света са учените хора. Учените казват на вярващите, че са зелени, незрели. Светът, който е узрял, по какво се отличава? Които са много учени [по какво се отличават]? Вярващите ученици мислят, че като излязат в света, ще им тръгне напред. Онези в света са обезсърчени, казват: „Едно време какво беше, пък сега какво е.“ Онези, които влизат в света, мислят, че ще оправят света. Щом изгубиш вярата си, ти ставаш светски човек, учен човек ставаш. Щом изгубиш учението си, ти ставаш вярващ. Всички, които не могат да печелят нещо в света, да се подигнат, да станат богати, стават вярващи, стават лековерни. Вярват, че като вземат един билет от лотарията, ще спечелят. Фантазират си.

Гениалните хора се отличават по това, че не са лековерни хора. Обикновените хора са много лековерни. Обикновеният е лековерен, талантливият е вярващ, сила има. Гениалният какво има? Гениалният човек е талантлив. Допуснете, че двама души работят: единият работи земя, другият е художник, работи една картина. И двамата са работили. Като се върнат, какво ще бъде разположението на художника и какво ще бъде разположението на земеделеца, който е рабо-

тия, целия ден е копал с мотиката? Единият осем-девет часа е копал, другият осем-девет часа е работил с четката или осем-девет часа е свирил, ако е музикант. Каква ще бъде разликата? Целият ден из ума на художника ще се въртят бои, линии, ще намери някаква погрешка. В ума на музиканта ще се въртят някои мелодии, този пасаж не е взел, по друг начин трябваше. Музикантът ще види, че неговото свирене не е, както трябва. Сега някои музиканти защо някъде свирите форте, защо трябва да се свири тихо някъде? Каква разлика има между тихото свирене и силното свирене? На какво уподобявате силното свирене в природата? Може да уподобите силното свирене на силния вятър, тихото – на тихия вятър. Но на какво уподобявате още един силен тон? На един висок връх. Тихите тонове – на долини. Високите тонове – нагоре се качвате. Тихите тонове, които тихо вземаш – наголу слизате. Всичките тихи тонове са долини. Всичките силни тонове са върхове. То е уподобление сега.

Преди няколко време един казва, че е много неразположен. Виждам, че времето ще се разваля. Имаше подпушване на волята. Казвам: „Твоето неразположение се дължи на времето.“ Казва: „Не е на времето, има да стане нещо.“ Има да стане нещо: дъжд ще вали, вятър ще има. Ще стане нещо – много хора ще боледуват. Защо е тази промяна? Когато се стопли времето, какво става с хората? Когато става студено време, какво става с хората? Лятно време, ако пътувате в топло време, какво ще стане с вас? Най-малко, ще излезе половин кило от вас, вие ще олекнете. С вашето олекване, с развитието навън ще стане една промяна, ще изгубите голяма част от вашата топлина. Ако не сте внимателни, след като сте се изпотили, по някой път искате хладина – ще седнете под някое дърво на хладина и след туй ще излезете от тази сянка, ще почувствате неразположение. Когато се изпотите, под сянка не влизайте, но слънце да ви грее. Тогава, вие сте неразположени, изпотили сте се. Всякога неразположението аз го свързвам с изпотяването. Изпотили сте се, голяма част от водата е излязла навън, голяма топлина е излязла,

става свиване на капилярните съдове и при неразположението търсите сянка. Казвам: на сянка не стойте. Намерете някой весел човек. Не гледайте песимистично на работата. Песимистично като гледаш, ти си на сянка. Оптимистично като гледаш, ти си на слънце. Уподоблението е вярно.

Да кажем – лятно време, когато е топло – че главата ви е топла. Тогава какво е вашето състояние? Ако лятно време, когато е горещо времето, и главата ви е гореща, какво е отношението? Тази горещина на главата на място ли е? Краката ви да бъдат горещи, главата и ръцете ви лятно време хладина трябва да имат. Главата ви не трябва да бъде гореща. Като казвам тия работи, вие не може да намерите една връзка. В живота има известен род мисли, известен род чувствания и постъпки, които внасят голяма прохлада. Запример да допуснем, че вие имате вложени сто хиляди лева в някоя банка – аз взимам банка *Гирган* – [и] че банка *Гирган* фалирала. Веднага вие ще усетите студени тръпки. Като кажат, [че] банка *Гирган* фалирала, веднага тръпките започват. Защо треперите? Мислите за парите си, отидоха парите. Всичко туй, на което вие сте разчитали, отиде. Влезе във вас един страх. Веднага, ако вие вземете огледалото, ще видите, че цветът се е изменил, неразположен сте. Дойде друг и каже: „Банка *Гирган* не е пропаднала.“ Вие изведнъж се изправите. Какво е станало? В първия случай какво е вашето отношение? Ако правите психологически наблюдения, ако се измери температурата, ще има едно различие в температурата, ще има една подвижност. Когато човек е неспокоен, забелязва се една подвижност в тялото или ще чопли нещо. Седи, обръща се, не е спокоен. То е изразходване на известна енергия. Нespoкоен си, изразходваш известна енергия, довършваш някаква работа.

Та казвам, когато се занимаваме с тия работи, потребни са и външни условия. Един художник, той е вътрешно разположен, за да може да рисува. Един музикант трябва да има равновесие, за да може да свири или да пее. Който говори, трябва да има вътрешно разположение да работи, мисълта

му да може да говори. Може да се дадат много наблюдения. Мъчно е да се правят наблюдения. Запример, ако [на] сърцето започне да се намалява пулсът? На минута колко удара трябва да имате? Седемдесет и два удара. Ако се увеличи пулсът, ще имате едно настроение. Ако се намали, ще имате друго настроение. Някой път, когато се подига диафрагмата, притесняват се гробовете. Някой път, като се уплашите, сърцето започва да бие бързо. Кой не е чувствал сърцето си да бие? Ти си се изплашил какво ще стане. Казвам, наблюдавайте на какво се дължи неразположението, да знаете причината на вашето неразположение. Статистиката показва, че Англия има при тази канонада милион и двеста хиляди заболявания от сътресенията, които стават, неестествено разклащане. Когато дойде естествено – буря – хора има, които се усещат като болни.

Преди една година бяхме на Витоша. Дойде една буря и тъй духа вятърът – търкаля ги по земята, хващат се по двама, по трима, по четирима, за да се държат. Едного хвърли чак в храстите. След като мина бурята, станаха герои. Често в духовния свят стават бури. Някоя буря ви завари на някой връх. Ако ви кажа на стотната страница от книгата „Пътят на ученика“ какво има, може ли да знаете? Ха да видим може ли да отговорите. Вие може да мислите, че съм го видял. Изберете вие една страница. Коя страница ще изберете? Да имаме стотната страница, пък вие изберете друга, да видим какво ще изберете. („Двеста и пета.“) Съгласни ли сте? Я четете стотната страница, да видим каква добродетел ще има. (Прочете се стотната страница.) Аз искам във всинца ви да съществува тази трезва мисъл. (Прочете се и двеста и пета страница.) Каква е сега връзката между двете? Значи законът е все същият. Първият е по-идеен – той не е свързан с Бога. Вторият е по-материален – той иска да има майка и баща. Значи Божествената идея, материализирана по-близо, по-понятна става. Какво е Бог, не знаеш. Майка си и баща си познаваме. Хубаво е човек да има майка и баща, да се грижат заради него. Идеята е все същата. Онова, което май-

ка ти прави за тебе и баща ти, то е Божественото. И в баща ти е Божественото, и в майка ти е Божественото, което ти помага. Тогава синът по какво трябва да върви, по пътя на баща си или по пътя на майка си? Бащата донеся, майката дава. Ако бащата не донеся, какво ще даде майката? Майката дава, защото бащата е донесъл. Когато бащата нищо не донеся, и майката нищо не дава.

Да допуснем, че вие имате едно неразположение. Какво трябва да направите? Сега методът на възпитанието. Заръчали сте на някой обуцар обуца. Понеже този обуцар не е голям майстор, не ви взел правилно мярка, направил ви едни обуца тесни. Какво трябва да направите тесните обуца? Ходите, усещате се неразположен, обуцата ви са недобри. Сега как поправят тесните обуца? Най-първо, тесните обуца пречатстват кръвообращението на краката – не става правилно. Ако с години носиш тесни обуца, ще започнеш да боледуваш. Ще си направиш обуца, с които кръвообращението да става редовно, понеже тъй кръвообращение ще се отрази върху цялото ви тяло. Имаш някоя шапка, която стяга главата. Не я носи, защото пречатства на кръвообращението. Имаш някоя дреха, която те стеснява. Не я носи тази тясна дреха. Не трябва да бъдат тесни дрехите, но да са халтави, едва да се допират, да има междина между тялото и дрехата. Да има поне междина, пълна с въздух. Въздухът е добър носител, проводник е той. Ако междината е голяма, тогава тъй състояние се изменя.

Имаш една неприятна мисъл, те са ония, тесните, обуца. Какво трябва да направиш? Една мисъл, която те стеснява, какво трябва да я направиш? Може ти да не си я направил, една мисъл – възприел си я, чужда е – която те стеснява. Какво трябва да направиш? Запример влезе идеята в ума ти: „Мене хората не ме обичат, домашните не ме обичат.“ Какво трябва да направите? Не те обичат, значи майка ти не ти дава за ядене, няма какво да даде. Не че майката няма желание, но бащата нищо не е донесъл. Майка ти ти казва: „Баща ти нищо не е донесъл. Като донесе, ще ти дам.“

Да допуснем, че майка ти има слабост. Имаш две сестричета или две братчета. Майката някой път по-малкия, някой път по-големия обича. Намери някое парче хляб или плод, ще му даде. Забележиш, че майка ти дава и казваш: „На малкото братче има да гадеш, на мене няма.“

В живота имате стремежи, работи – не стават, както мислиш. Тогава какво трябва да правите? Ако е зимно време и сте в една хижа, имате една кубритена кутия пълна, но по едно невнимание сте взели тънки грехи, не сте взели в съображение. Какво трябва да направите? Едно от двете: или трябва да се върнете, или, ако има достатъчно дърва, да запалите огън, да държите хижата топла, да запазите топлината си. Някой казва: „Постъпвам реалистично.“ Някой път хората трябва да се обичат, защо? Казвам, ти си горе в планината, в хижа. Дрехите ти са тънки. Ти ще обичаш хората, да запалят печките и да отоплят хижата. Ако не обичаш, ще бъде студено, ще се простудиш. Вече има смисъл.

Някои казват: „Да се обичаме.“ Обич, която не помага, нищо не струва. Да се обичаме, сладко да си поговорим, то не е обич. Често казват: „Аз ви обичам.“ Но празна работа е *аз ви обичам*. Какво ме обичаш? Обичаш очите. Че очите няма какво да ги обичам. „Обичам носа.“ Че носът няма нужда от твоята обич. „Ама обичам ръцете ти.“ Ръцете ми нямат нужда от твоята обич, те имат съвсем друго предназначение. Как може да обичаш носа на един човек? Как може да обичаш очите на един човек? Аз, за да покажа, че обичам очите на един човек, ще му дам да види една хубава картина или ще го въведа в стая, дето има хубава светлина, че светлината да бъде храна за очите му. Туй значи обич. Туй, което природата дава, ще стане проводник той да възприеме. Когато обичам очите, ще дам възможност на очите да възприемат най-хубавата светлина. То е обич. Ако обичам носа, ще го заведа при някои хубави цветя, ще му дам най-хубавото ухаение. Или, ако обичам носа, ще го заведа човека някъде, дето има най-хубавите течения, вятърът да го лъха, да го гали. Туй поглаждане ще покаже, че го обичам. Другояче, хващаш

носа да го галиш, това ни най-малко не е любов. Не че не е любов, и тази любов съществува в света, но тя нищо не допринася. И тя допринася, но то са временни състояния. Ако гоиде един човек, бутне ти носа, ще ти бъде приятно. Но гоиде втори, трети, четвърти, пети, няма да ти бъде приятно. Носа да го бута само светлината и въздухът, като минават. Те са най-добрите проводници, които знаят как да галят. Даже и силният вятър като бута носа ти, не е приятно.

Знаете ли, че вие сами още не знаете как да обичате носа си? Ако хората биха научили как да обичат носа си, щяха да мислят по-правилно, щяха да вземат един акт. Някой път хваща носа си не навреме. Имаш желание да хванеш носа си, то е по внушение. Сега някой го тебе, бута си носа. Той има желание да бутне носа, предгае това желание на тебе. Ти нямаш нужда, той има нужда, сърби го, кацнала някоя муха, бута се. Ти, без да има нужда, буташ се. Тогава, ако вървиш по пътя и двайсет, петдесет, сто души ти внушават да си буташ носа, вече ти не си самостоятелен в своята мисъл. Кацнала някоя муха на носа ти, иска да те хапе. Тогава е на място да се пипаш. Често си бутате очите. То е естествено. Да си бута човек очите е естествено, да си бута човек носа е естествено. Всяко място, което буташ, трябва да бъде в хармония. Ако ти бутнеш основата на носа или ако бутнеш върха на носа, или ако бутнеш отстрани на носа, ще произведеш три състояния в себе си. Ако буташ постоянно назад, то не е навременно. Или ако буташ основата на носа, или ако буташ върха на носа, ще имаш различни състояния в себе си.

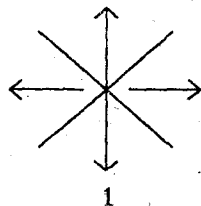
Някой път се разсърдиш, искаш да направиш нещо. Тогава побутай носа си и чакай тази работа. Ти си намислил нещо, побутай носа си четири-пет пъти – гледай да не стане. Имаш хубаво разположение, не бутай носа си, защото ще развалиш хубавото разположение. Сега казват: „Научно да се докаже.“ Как ще го докажеш научно сега? Знаеш колко е мъчно. Някои мислят, че научно всичко може да се докаже. Не може да се докаже. Че умрял човек, как ще го докажеш? „Ама спряло сърцето.“ То ни най-малко не доказва, че човек е умрял.

„Ама не диша.“ То не показва, че е умрял. Спряло дишането. Ако дишането започне пак? Животът в дадения случай не се проявява. Казвам, най-първо, трябва да имате правилно понятие какво значи живот. Какво значи живот?

Едното е първоначалното начало на живота. Другите линии са проявление: вляво – човешкият ум, вдясно – човешкото сърце. Живот е туй, което освобождава човека от ограничения. Едно семе в хамбара е ограничено. Постава се в земята, дава му се живот. Под думата смърт ние разбираме крайното ограничение на живота, защото в смъртта хората изгубват своето съзнание. Само че умрелият чувства, че

той е умрял. Вие, като умрете – че ръце нямате, крака нямате, очи нямате, уши нямате, сърце нямате, мозък нямате. Съзнавате отрицателната страна – какво нямате, какво ви трябва. Гладен сте, пък не може да ядете. И да имате храна, не може да ядете. При един умрял може да му турите всичкото ядене и понеже вече е излязъл, то е мъчение, то е ад вътре. Има желаня, пък тия желаня не може да се изпълнят по никои начин. То е ад. Имаш едно желание, имаш една мисъл, пък не може да я изпълниш. Искаш да действаш, пък не можеш. Някой път ти в сън седши, искаш да станеш, не можеш. Чувстваш, мъчиш се, докато най-после се стреснеш.

Казвам, ние се стремим към онзи пълния живот, който може да ни освободи от всичките ограничения. Смъртта е противоположният живот. Затуй, за да се прояви животът, има начини. Животът не може да се прояви, ако ти, най-първо, не се запознаеш със законите на любовта. Животът не може да се прояви, ако не си запознат със законите на мъдростта. Животът не може да се прояви, ако ти не си запознат с истината, със свободата. Три неща основни има. Животът почива върху един закон на любовта, върху един закон на мъдростта, върху един закон на истината. Ако ти

не разбираш закона на любовта, ако ти не разбираш закона на мъдростта и ако ти не разбираш закона на истината, не може да живееш. Щом не разбираш, тогава иде смъртта, иде ограничението. Ако четете Толстой, той се намира в таква едно противоречие. „Учен човек бях, какво съм добил аз, по какво се отличавам? По-добър писател, по-знаменит от Шекспира, от Шилера има ли? Какво от това? Ти си нещастен човек. Писател си, но страдаш, неспокоен си. На хората им давам, на себе си не може да дам. Хората искам да възпитавам как да бъдат щастливи, пък аз сам съм нещастен.“

Трябва да се изучава любовта като един подтик на разумния живот. Толстой намерил едно противоречие в знанието. Знанието мяза да се качиш на някой висок връх. На върха няма всичките удобства, най-малките условия има. На високите планински върхове няма условия, както долу в долината. Често вие ще влезете в едно противоречие. Вие искате един щастлив живот без любов. Искате да ви обичат. Защо ще ви обичат хората? Вие искате да ви обичат тези, които не може да ви обичат. Запример, ако поиска някое гърво да ви обича, как ще ви обича гървото? Допуснете, че седите при едно гърво. Попитайте обича ли ви това гърво, или не. Как ще познаете дали гървото ви обича, или не? Най-първо, ще възприема тази философия. Толстой бил в противоречие. Най-първо, ще съзнаеш, че има Един, Който те обича. В това трябва да повярваш. Толстой казва: „Ти, като повярваш, почни да изучаваш живота на бедните хора. Бедни са, нищо нямат, но са доволни. Учените хора имат много по-големи противоречия.“

Казвам, най-първо ще повярваш, че има Един, Който те обича и те прати на земята. Ти живееш благодарение на Този, Който те обича. Ако не те обича, няма да си жив. Че имаш този организъм, че имаш тези условия, то е благодарение, че има Един, Който те обича. Ако не те обича, ти не може да се явиш на земята. Туй трябва да влезе като един постулат. Какво значи постулат? Влезли сте в един дом, този човек ви посрещнал, дал една хубава стая. Питате дали

ви обича. Туй запитване на място ли е? Аз, който съм влязъл в този дом, обичам ли този човек? Въпросът сега другояче. Той ме е приел в дома си, дал ми вечеря, дал ми легло да поспя. Аз питам дали ме обича – може да има задна мисъл. Как трябва да се постави въпросът? Всички поставяте въпрос дали учителят ви обича. Онези ученици, на които учителят поставил шест, те са убедени, че ги обича. Онези, на които турил пет, те се малко съмняват. Онези, на които турил четири, повече се съмняват. Онези, на които турил три – още повече. На които турил две, единица, нула?

Онези, които имат единица любов, на какво е равна? Онези, на които учителят турил единица любов, другият в какво сега? Гледам конкретно. Две единици от любов, толкоз отделил от себе си, толкоз сърцето му дало. На другия три единици, на другия четири, на другия пет, шест, толкоз сърцето му дало. Аз поставям този въпрос, психологически разсъждавам: на първия ученик учителят дал едно семе, на втория дал две семена, на третия три семена, на четвъртия четири, пет, шест на шестия. Казваме, че този ученик, на когото учителят турил шест, него обича най-вече. Да допуснем, че тъй както разсъждаваме, е право. Да допуснем, че този, който взел единица, посял това семе, да допуснем, че е ябълка, круша или череша. Този, шестият, гържи семето за спомен, не ги е посял. Питам, кой се ползва повече от благата на учителя? Който взел единицата. Но ако този, който получил шестте семена, е посял всичките, той ще се ползва повече. Той трябва да посее шестте семена, за да има шест пъти повече, да направи шест пъти по-голямо добро. Ти като посееш шест семена, ти си полезен не само на себе си, полезен си и на другите.

Та казвам, когато учителят ви тури единица, какво трябва да правите? Да допуснем, че вие учите математика, учителят ви турил единица по математика. Какво трябва да правите? Да допуснем, че вие се разсърдите на вашия учител, кажете: „Несправедлив е.“ Идете в друга гимназия. И другият учител по математика, и той ви тури единица. Обикаляте

гимназиите, и все по единица ви турят. Какво трябва да правите, за да влезете в съгласие с тия учители математици? Ще повикаш способния ученик и ще започнеш да разбираш тази материя, която този учител ти преподава. Те искат да го подкупят. Онзи невежият ученик нищо не донесе на учителя. Онзи, на когото туриш шест, той донесе учение. Значи работа е. Под думата шест разбирам, че този ученик работи, следователно плаща му повече. Комуто турил единица – този ученик работи по-малко, следователно по-малко му дават. Разсъждавам според законите на природата. В природата има една обмяна. Никога не може да вземеш повече, отколкото заслужаваш: не може да вземеш една хилядна, една милионна част [повече]. Природата е толкоз скържава. Някои мислят, че е щедра. Не е много щедра. Тя, когато работиш, е много щедра, но когато не работиш, по-скържава от нея няма. Косма го дели на милионни части.

Често вие казвате: „Господ не ме обича.“ Вие не знаете какво говорите – то е само своенравно дете. „Баща ми не ме обича.“ То е своенравно дете. „Майка ми не ме обича.“ То е своенравно дете. Българите са разрешили този въпрос. Българинът често прави някои работи, които не са съгласни с природата. Българинът ще насади квачки. Тури и кокоши яйца, тури и юргечени, пачи яйца, тури яйца на пуйка. Като се излюпят, като поведе тия деца, чуди се. Някои мязат на нея, другите не мязат. Иде при реката, юргечетата влязат във водата, плават. Тя се чуди, не може да разреши откъде са, не са нейни, не мязат на нея, но ги търпи. След като израснат, отиват юргечетата при юргечката, пуйчетата при пуйката, само пилетата остават при кокошката. Казвам, вие сте измътили някои юргечета. Казвате: „Не ме обичат.“ Те отиват във водата. Като отидат във водата, там си намерят своята среда.

Когато говорят за любовта, когато говорят за Бога, те възприемат светлината – то е любов на Бога. Те възприемат въздуха – това е любовта на Бога. Ядеш – това е на Бога. Отнасят се хората добре с тебе – то е Бог, Който дейс-

тва навсякъде. Ти си заобиколен с всичката Божия любов, навсякъде тия блага имаш като някое своенравно дете. Какво искаш, сам не знаеш. И тогава Господ заповядва на природата. Казва: „Понеже е недоволен от живота, свържете му крака.“ Още си недоволен. „Свържете му и другия крак.“ Пак си недоволен. „Свържете му ръката.“ Пак си недоволен. „Свържете му другата ръка. Свържете ухото, свържете носа, уста-та.“ Започват да връзват гръбнака, връзват навсякъде мускулите. Ти започваш да се плашиш. Плашиш се, защото казваш, че никои не те обича. Щом не те обича, ще те свържат. Като признаеш, че те обичат, тогава ще те развържат.

Ти си при най-неблагоприятните условия в живота. Мисли, че те обичат. Много мъчно е да повярва човек, че го обичат. Много своенравно същество е човек. Аз не съм намерил [друг такъв] екземпляр за своенравие. Когато искат да намерят екземпляр за своенравие, хората са първи. Човек е своенравен. За упоритостта – там ще търсите дявола. Поупорито същество от дявола няма. Човек е своенравен, пък дяволът е упорит. Тогава мяза на онзи циганин, дето казал: „И чука продавам, и чергата продавам, но не се покорявам. Всичко може да изгори, но не се покорявам.“ Ако сте своенравен – човек сте. Ако сте упорит – дяволът има думата. Ако е за своенравие, хората имат думата.

Щом обичаш, то е Божественото. Щом мислиш, то е Божественото. Щом обичаш свободата, то е Божественото. Щом престанеш с любовта, иде безлюбието. Щом не се занимаваш със знанието, ще влезеш в друго противоречие. Знанието е свързано със светлината. Светлината е необходима вътре в човешката мисъл. Знание, което не носи светлина в човешката мисъл, то не е знание, то не е естествено. Съвременният свят се отличава с голямо противоречие. Ние търсим щастието на живота извън любовта, извън мъдростта, извън истината. Ние търсим онази любов, която ни дава условия да живеем. Това не е любов. Външните условия на любовта са за самата любов, самата любов да се прояви. Ако външните условия на любовта не дойдат и ако вът-

решната любов не може да се прояви, те не са на място.

Казвам, в какво сега хубостта на едно стъкло? Добракачествеността на стъклото сега в добрия проводник на светлината, която може да мине през това стъкло. Стъклото е хубаво, ако могат да минат лъчите на светлината. Колкото стъклото е по-чисто, по-прозрачно, толкоз е по-добро. Колкото по-мъчно минава светлината, толкоз е по-лошо. Същият закон е и за човешкия ум. Колкото човешкият ум е по-светъл, по-прозрачен и може знанието да минава свободно, той е отличен ум.

И за бъдеще ще дойдете в едно противоречие. Сега всички вървите по един гладък павиран път. Но дълго време няма да бъде така. Ще помните – нагоре е планинско място, малки пътеки има. Като дойдете до най-големите висини и пътека няма да намерите, сам трябва да си създадете път. Птиците, като не можаха да намерят по кои пътища да се качат на планината, създадоха си крила да се качват по въздуха. Хората, които не намират път по планините, и те вървят по пътя на птиците. Птиците разрешиха този въпрос, че като се качи една птица на високия връх, кацне. Сега хората, като се качат с аероплана, не може да кацнат. Ще кацне, но после не може да хвъркне. Птицата кацва и хвърква. Човек може да кацне, но не може да хвъркне. Сега сме се научили на кацването, като дойде до хвъркването – не можем. У вас погрешката е там, че вие кацвате по-лесно и хвърквате по-мъчно. Научете се да хвърчите. И в кацането някъде не знаят: като кацват, сгромолясват се. Така че по-лесно кацате, по-мъчно хвърквате. Да кацнете на върха на някое голямо противоречие, как ще хвъркнете?

Едно време бях излязъл и деца намазали една пръчка с някакво лепкаво вещество. Децата вземаха такива пръчки, намазваха ги с лепкаво вещество и ги туряха на плета. Като кацне някоя птица, като рече да хвъркне, не може да си отвори краката. Хвърка, хвърка, най-после се обърне надолу с главата. Като дойде детето, казва: „Аз ще те освободя.“ Колко от тия деца имаше, които освобождаваха птичките.

Като мина, кажа: „Защо не пуснеш птичката?“ Казва: „Да не е била глупава да каца на пръчката.“

Онова, което приложите в човешкия ум – правилно прилагайте закона на светлината, то е първото нещо. Прилагайте закона на топлината. Прилагайте закона на силата на физическото поле. Ние започваме от последствията на нещата, към причините отиваме. От самата причина към самите последствия мъчно се отива. Всяка мисъл, която внася тъмнина, е гъста. Трябва да бъдете учени. Всеки предмет, който отнема топлината, не е полезен за вас. Всеки предмет, който внася по-голяма топлина, и той дава. Една умерена топлина трябва да има. Тази умерена топлина колко е? Коя е най-приятната топлина? Приблизително трийсет и седем градуса е най-умерената топлина: трийсет и шест, трийсет и пет, трийсет и осем, трийсет и девет. Има една топлина, като се възприеме от организма, той не изгържа. Когато имате най-хубавото разположение на своята мисъл, на своето сърце, усещате се като в разцвета на живота. Ако измерите топлината с един чувствителен топломер, тогава ще имате ясна представа коя е нормалната топлина.

Тази, истинската, топлина не е закръглено цяло число: трийсет и седем и една деветстотин деветдесет и деветта, то продължава. Ние съкращаваме. Числото, което има тази топлина, трябва да има завършен характер, не може с нищо да го разклатиш. И студът не може да му отнеме топлината. Който има тази температура, и голям огън от две хиляди градуса не може да [го] гори. Защото човек изгаря, когато има какво да гори. Този, който има трийсет и седем градуса, той няма нищо какво да гори в него, всичко е на място. Изгаря само туй, непотребното. Някой път изгаря непотребното. Има едно естествено горение, правилно горение. Температурата се различава на рибите и птиците. Ако разледате температурата на птиците и хищниците, на тревопасните – ще има едно различие в температурата. Тази температура е свързана с вътрешните чувства на човека. Човек чувства, и със своите чувства мисли. Не само чувства-

ме. Чувстваме, че известни чувства са прави, а други не са прави. Чувстваш някой път, че някое чувство е на място. Чувстваш, че други чувства не са на място.

Нормално е мозъкът ви да има известно количество светлина, сърцето ви, симпатичната нервна система трябва да има известно количество топлина и тялото ви да съдържа известно количество сила. Тия трите съчетания, те съставят подем на един културен човек, на един способен човек.

Вие се намирате в една мъчнотия, не знаете какво да правите. Как ще излезете от тази мъчнотия? Да кажем, вие сте християнин, кажете: „Ако Христос беше на моето място как щеше да разреши тази мъчнотия, тази задача?“ Христос, който беше Син Божи, изучаваше първоначално. Имаше още един занаят – земеделец беше. Вие като човек каква работа ще изберете в света, която да ви отличи? Допуснете, че вие искате да пишете. Какво ще изберете? Проза или поезия ще изберете да пишете? Да кажем, че поезия не може да пишете, ще изберете проза. Но и в прозата има степени. Коя проза ще изберете? Прозаически може да представите живота обикновено – че няма никакво съдържание. Поетически може да представите живота повече, отколкото е. И в двете има една невероятност. Земния живот трябва да го опишеш в тази форма, която съдържа в себе си.

Сега вие къде се спирате? Ако ви дам да изберете между светлината, топлината и силата, кое ще изберете в дадения случай? Ако всеки един от вас може да избере само едно, кое ще изберете? Вие, които сте тук, имате три избора. Трите не може да изберете, може да изберете само едно. Кое бихте избрали? За да бъдете умен, добър и силен, кое бихте избрали? Между умен, добър и силен кое бихте избрали? Човек може да бъде проводник на доброто, добро не може да прави. Казват: „Добро да прави.“ Добро не може да се прави. Не може да правиш добро, ако не разбираш доброто. Ти не може да мислиш, ако не обичаш мисълта. Казваме: „Да правиш добро.“ Ние говорим едно – разбираме друго. Но нямаме една идея, че доброто не се прави.

Прави съдържа пет елемента. *П*-то означава един плод, който завързва. *Р*-то показва, че се нуждае от светлина и топлина да расте. *А*-то показва, че материалите трябва да гойдат, за да узрее този плод. *В*-то означава, че всички тия материали трябва да се определят. *И*-то показва, че трябва да се даде насока на самото растение. То значи правиш добро – доброто, което иска да се прояви, да му дадеш всичките условия за проява.

Казва: „Аз ще направя едно добро.“ Той не разбира да направи, но да даде условия на доброто да се прояви в ума му, в сърцето му, в тялото му. То е дълбоката идея. Ти като разбираш, идва светлината. Казва: „Не можах да направя едно добро.“ Много материалистично схващане. Вие мислите, че като дадете пет лева някому, че сте направили добро. Ни най-малко. Кое е по-хубаво, пет лева ли да дадеш на човека, или да го нагостиш? Ако дойде един пътник у вас, кое е по-хубаво да му дадете: да му дадете подслон да си почине или пари да му дадете? Кое бихте избрали? Да допуснем, че ви приемат, но няма свобода. Какво ще правите? Ще благодарите, че сте на топло. Отвън е буря, студено. Вие седите на топло. Този прием е достатъчен. Някъде може да ви дадат само един обед. Някъде – тъй пълно съчетание – те приемат, с трите работи да дойдете в съчетание.

Разумният човек, ако само с едното от тях го приемат, е благодарен. Ако с двете го приемат, пак е благодарен. Ако с трите го приемат, пак е благодарен.

Казвате: „Не съм умен.“ Щом си добър, и умен може да станеш. Щом си умен, и добър може да станеш. Щом си силен, и добър може да станеш. Щом си добър, и силен може да станеш. Човешкият ум, човешката доброта и човешката сила, те се сменят. Щом употребяваш едното от тях, и другите ще дойдат. Щом ти липсва едното, и другите липсват. Ако имаш интелигентност, и доброта ще дойде. Ако имаш интелигентност, и силата ще дойде. Ако само едно имаш, разчитай на него, и другите ще дойдат. Тогава, щом дойдат, започни да работиш. Работи със законите на своята

мисъл, работи с законите на своята доброта, работи със законите на своя ум.

Вие сте се намерили сега в един труден път. Прочетете сто и петдесета страница от „Пътят на ученика“, да видим какво има. (*Прочете се.*)

Въпросът е хората да идат при Бога. Ако не идат при Бога, всичко друго е излишно. Разрешението е на сто и петдесета страница – да имаме любов към Онзи, Който ни е дал всичко. Туй, което сега имаме, Бог ни го е дал. Всеки ден трябва да бъдем благодарни за онова, което имаме. Не да се изпълним с благодарност, но да благодарим. Що са дни и години за бъдеще, носят блага, които ние не подготвяме. Бъдете благодарни в дадения момент за онова, което Бог ви е дал. Колкото и да е малко, бъдете благодарни за дадения момент. Следния момент ще дойде друго. Не говоря за целия ден, но за дадения момент. Бъди благодарен за онова, което съзнаваш в себе си, защото ще дойде разрешението.

Вие идвате в света. Утре като си заминете за другия свят, онези, които ви обичат, няма да дойдат. Ти сам ще [за]минеш. Какво ще правиш? Какво разочарование ще видиш. Всички говорят, казват: „Той умря, той си замина.“ Ти си в тялото, чувстваш. Казват: „Да го занесем, да го поседем в земята, да видим дали ще израсте.“ Ти ще започнеш да се чудиш как тия хора са така жестоки да мислят, че си умрял. Знаеш колко страшна работа е. В такъв случай какво ще бъде състоянието на умрелия? Той дава всичко, той не е умрял. Неговото положение какво е, той как ще се утешава? Ще му запалят свещ. Страх. Молитви, но какво струват тия молитви? Молитвите не го въздигат. Казват, че той опитвал при Бога. Той не е никак при Бога, той е в тялото си затворен.

Казвам, ние се намираме в сегашния живот в големи противоречия. Няма друго разрешение. Та като опитате всичките разрешения, като си блъскате главата навсякъде, най-после казвате: „Я да опитам туй, последното“ – защото вие по-напред няма да идете там – последното място, дето трябва

по-напред няма да идете там – последното място, дето трябва да си ударите главата. Казвате: „Хайде да бръкнем, да видим какво ще стане.“

Едно правило да ви дам. Най-голямата привилегия, която човек има в света, то е да се научи да обикне Бога, понеже Единственото Съществуване, Коего го е обичало досега, то е само Бог.

Да се научи да обича Този, Който го е обичал.

„Отче наш“

Петнадесета лекция на младежкия клас
7 февруари* 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

* На 31 януари 1941 г. нямаше лекция. – Бел. стеногр.

СЪДЪРЖАНИЕ

Най-лесното	
27 септември 1940 г.	5
Цяло и част	
4 октомври 1940 г.	18
Даване и вземане	
1 ноември 1940 г.	31
Проводници	
8 ноември 1940 г.	53
Обработване	
22 ноември 1940 г.	70
Реално и привидно	
29 ноември 1940 г.	89
Трите връзки	
6 декември 1940 г.	105
Математически отношения	
13 декември 1940 г.	124
Обикновен, талантлив, гениален	
20 декември 1940 г.	140
Едно, две, три	
27 декември 1940 г.	156
Превъзможване	
3 януари 1941 г.	173
Чистене съзнанието	
10 януари 1941 г.	198
Малки правила	
17 януари 1941 г.	223
Метафизични разсъждения	
24 януари 1941 г.	240
Голямата привилегия	
7 февруари 1941 г.	257